

<p>Opracowanie:</p> <p>PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU ZMIANY „STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA USTKA”</p>		
		Egz. nr
Zespół autorski:	mgr Agnieszka Burzyńska	
	mgr Łukasz Kowalski	
	mgr Marcin Kulik	
	mgr Ewa Sawon	
	mgr Andrzej Winiarski	
Weryfikacja	dr hab. Maciej Przewoźniak	

Gdańsk, 28 lipca 2011 r.

Spis treści:

1. PODSTAWY PRAWNE PROGNOZY I INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY JEJ SPORZĄDZANIU.....	5
1.1. Podstawy prawne.....	5
1.2. Metody prognozowania	7
2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU STUDIUM ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	8
2.1. Charakterystyka ustaleń projektu „Studium...”	8
2.1.1. Wprowadzenie	8
2.1.2. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego	9
2.1.3. Kierunki zagospodarowania przestrzennego określone w projekcie „Studium...” – synteza	20
2.2. Powiązania projektu „Studium...” z innymi dokumentami.....	31
2.2.1. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego	31
2.2.2. Strategia rozwoju miasta Ustka do roku 2020	35
2.2.3. Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe	37
3. ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA W USTCE I JEGO POTENCJALNE ZMIANY.....	39
3.1. Struktura środowiska przyrodniczego.....	39
3.1.1. Położenie regionalne	39
3.1.2. Środowisko abiotyczne	40
3.1.3. Środowisko biotyczne	41
3.2. Procesy przyrodnicze i powiązania z otoczeniem.....	44
3.3. Walory ekologiczne i zasobowo-użytkowe środowiska	47
3.3.1. Waloryzacja ekologiczna.....	47
3.3.2. Walory zasobowo-użytkowe.....	49
3.4. Zagrożenia przyrodnicze	56
3.5. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu „Studium...”	60
4. WALORY KULTUROWE	62
5. ANALIZA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM, W SZCZEGÓLNOŚCI NA OBSZARACH FORM OCHRONY PRZYRODY	65
5.1. Stan antropizacji środowiska i główne problemy jego ochrony	65
5.1.1. Warunki atmosferyczne.....	65
5.1.2. Warunki akustyczne.....	67
5.1.3. Stan i źródła zanieczyszczenia wód	69
5.1.4. Promieniowanie elektromagnetyczne.....	71
5.1.5. Gospodarka odpadami.....	71
5.1.7. Obiekty potencjalnie uciążliwe dla środowiska	73
5.2. Problemy ochrony przyrody	74
5.2.1. Ochrona przyrody na obszarze miasta Ustka i w jego bezpośrednim sąsiedztwie – ustanowione formy ochrony przyrody	74
5.2.2. Ochrona przyrody na obszarze miasta Ustka i w jego bezpośrednim sąsiedztwie – planowane formy ochrony przyrody	77
5.2.3. Formy ochrony przyrody w regionalnym otoczeniu miasta Ustka	78
6. ANALIZA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM, KRAJOWYM I REGIONALNYM ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU STUDIUM.....	80

6.1. Poziom międzynarodowy i krajowy	80
6.2. Poziom regionalny	81
7. ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH, ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM NA ŚRODOWISKO	84
7.1. Wprowadzenie	84
7.2. Przypowierzchniowa warstwa litosfery i gospodarka odpadami.....	84
7.3. Wody powierzchniowe i podziemne	88
7.4. Powietrze atmosferyczne i klimat	92
7.5. Hałas	97
7.6. Promieniowanie elektromagnetyczne.....	98
7.7. Roślinność, zwierzęta i różnorodność biologiczna.....	99
7.8. Formy ochrony przyrody, w tym obszary Natura 2000	104
7.9. Zasoby naturalne	110
7.9.1. Zasoby agroekologiczne (glebowe).....	110
7.9.2. Zasoby leśne	111
7.9.3. Tereny i obszary górnicze	113
7.9.4. Ochrona i kształtowanie zasobów rekreacyjnych	114
7.9.5. Zasoby balneologiczne	115
7.10. Krajobraz	118
7.11. Zabytki i dobra kultury.....	120
7.12. Dobra materialne	122
7.13. Ludzie	122
7.14. Zagrożenia pasa nadbrzeżnego.....	123
7.15. Klasyfikacja oddziaływań projektu „Studium...” na środowisko	125
7.16. Oddziaływanie skumulowane	128
7.17. Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko.....	129
8. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM NA ŚRODOWISKO.....	131
9. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM, W SZCZEGÓLNOŚCI ODDZIAŁYWAŃ NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TYCH OBSZARÓW	132
10. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE STUDIUM.....	134
11. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU STUDIUM ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	136
12. WSKAZANIE NAPOTKANYCH W PROGNOZIE TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY	137
13. STRESZCZENIE PROGNOZY W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	138
14. WYKAZ ŹRÓDEŁ INFORMACJI UWZGLĘDNIONYCH W PROGNOZIE	148
Spis rysunków:	151

Załączniki tekstowe

1. Uzgodnienie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektu zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Ustka”.
2. Uzgodnienie Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gdańsku zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektu „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Ustka”.

Załącznik kartograficzny

1. Prognoza oddziaływania na środowisko projektu zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Ustka” (1:5000).

1. PODSTAWY PRAWNE PROGNOZY I INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY JEJ SPORZĄDZANIU

1.1. Podstawy prawne

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Ustka”, opracowanego przez Pracownię Projektowo-Realizacyjną „Dom” Spółka z o.o. z siedzibą w Starogardzie Gdańskim.

Prognoza wykonana została na podstawie Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.). Ustawa ta, w art. 46.1. wprowadziła wymóg przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest też wymagane w przypadku wprowadzania zmian do już przyjętego dokumentu.

Wg art. 51 ust. 2 ww. ustawy:

51.2. Prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

- a) *informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,*
- b) *informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,*
- c) *propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,*
- d) *informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,*
- e) *streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;*

2) *określa, analizuje i ocenia:*

- a) *istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,*
- b) *stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,*
- c) *istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,*
- d) *cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,*
- e) *przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnio-terminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:*
 - *różnorodność biologiczną,*
 - *ludzi,*
 - *zwierzęta,*
 - *rośliny,*
 - *wodę,*
 - *powietrze,*

-
- powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne
 - z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3) przedstawia:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Uzgodnienia dotyczące zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektu zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Ustka”, wydane zostały przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku (**załącznik 1**) i Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gdańsku (**załącznik 2**).

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Ustka”, zwanego dalej „Studium...”, obejmuje następujące, podstawowe zagadnienia:

- charakterystykę ustaleń projektu „Studium ...”;
- analizę i ocenę stanu środowiska i jego potencjalne zmiany;
- analizę istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego studium, w szczególności na obszarach form ochrony przyrody na obszarze projektu „Studium ...” i w jego otoczeniu;
- analizę i ocenę przewidywanych, znaczących oddziaływań ustaleń projektu „Studium ...” na środowisko;
- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko;
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu „Studium...” oraz częstotliwości jej przeprowadzania;
- wnioski;
- streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Prognozę opracowano na podstawie:

- „Opracowania ekofizjograficznego podstawowego miasta Ustka dla potrzeb studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego” (2006);
- materiałów archiwalnych Urzędu Miasta Ustka;
- materiałów archiwalnych BPIWP „Proeko” w Gdańsku;

-
- materiałów publikowanych dotyczących zagadnień metodycznych ocen oddziaływania na środowisko;
 - materiałów publikowanych dotyczących miasta Ustka i jego regionalnego otoczenia;
 - prawa powszechnego i miejscowego ochrony środowiska.

1.2. Metody prognozowania

W prognozie oddziaływania na środowisko projektu zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Ustka” zastosowano następujące metody prognozowania:

- indukcyjno-opisową (od szczegółowych analiz po uogólniającą syntezę);
- analogii środowiskowych (na podstawie założenia o stałości praw przyrody);
- diagnozy stanu środowiska na podstawie kartowania terenowego jako punktu wyjścia ekstrapolacji w przyszłość (wyniki kartowania przedstawiono szczegółowo w „Opracowaniu ekofizjograficznym...” 2006);
- analiz kartograficznych (rys 1-2 i zał. kartograficzny).

Ww. metody opisane są m.in. w pracach Przewoźniaka (1987, 1995, 1997) oraz w „Problemach Ocen Środowiskowych” (Nr 1-48).

2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU STUDIUM ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

2.1. Charakterystyka ustaleń projektu „Studium...”

2.1.1. Wprowadzenie

Projekt „Studium...” (2011) stanowi zmianę – aktualizację dokumentu „Studium...” uchwalonego Uchwałą Nr VI/ 23/2001 Rady Miejskiej w Ustce z dnia 28 czerwca 2001r., na podstawie obowiązującej wówczas ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym z 1994 r., oraz jego zmian:

- zmiana Studium dotycząca portu – Uchwała Nr XII/94/2003 Rady Miejskiej w Ustce z dnia 25 września 2003r.;
- zmiana Studium dotycząca rejonu ul. Darłowskiej (dot. strefy ekonomicznej, przemysłowej) – Uchwała Nr XXIX/238/2005 Rady Miejskiej w Ustce z dnia 27 stycznia 2005r.;
- zmiana Studium dotycząca Uroczyska (północno-zachodni fragment obszaru miasta) –Uchwała Nr XXXVIII/306/2009 Rady Miasta Ustka z dnia 24 września 2009 r. wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Projekt „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Ustka” będący przedmiotem prognozy powstał w efekcie Uchwały Nr XXXVIII/317/2005 Rady Miasta w Ustce z dnia 1 grudnia 2005 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Ustka.

Podstawowymi celami projektu „Studium...” (2011) są:

- aktualizacja stanu prawnego (dostosowanie dokumentu „Studium ...” do Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003r. Nr 80, poz. 717 z późn. zm i Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. Nr 118 poz. 1233);
- dostosowanie „Studium...” do aktualnych, zmienionych potrzeb miasta, w tym uwzględnienia zmian w zagospodarowaniu jakie miały miejsce po czerwcu 2001 r. (uchwalonych i obowiązujących przepisów prawa lokalnego oraz dokumentów miejskich o charakterze strategicznym);
- ujednoczenie i scalenie dokumentu (jak już wspomniano, dotychczas uchwalono trzy zmiany fragmentaryczne dokumentu z 2001 r.)

Szczególne znaczenie dla obecnej aktualizacji „Studium...” ma ostatnia, trzecia zmiana Studium z 24 września 2009 r., dotycząca północno-zachodniej części miasta („Uroczyszko”), gdzie wprowadzono nowe tereny inwestycyjne dla funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych i uzdrowiskowych na terenie Uroczyska, w kompleksie „Ustki Wczasowej Zachodniej”. Z racji tego, że zmiana ta została przyjęta w 2009 r. i sporządzona z uwzględnieniem aktualnych kierunków rozwoju miasta oraz zgodnie obowiązującymi procedurami dotyczącymi oddziaływania na środowisko uznano, że ustalenia tej zmiany są aktualne. W scalonej i zaktualizowanej wersji dokumentu „Studium...” uwzględniono ustalenia dotyczące polityki przestrzennej miasta zapisane tą zmianą.

2.1.2. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

Główne uwarunkowania, mające wpływ na zagospodarowanie przestrzenne miasta Ustka, obejmują omówione poniżej zagadnienia.

1. Ogólna charakterystyka (położenie administracyjne, powierzchnia, powiązania)

Miasto Ustka położone jest w województwie pomorskim, w powiecie słupskim i stanowi gminę miejską. Ponadto Ustka jest portem rybackim, uzdrowiskiem i miejscowością turystyczną.

Obszar miasta zajmuje powierzchnię ponad 1000 ha. Użytkowanie terenu w podstawowych kategoriach, wg ewidencji gruntów, jest następujące:

- użytki rolne - 151 ha = 14,90%
- lasy i zadrzewienia - 489 ha = 48,22%
- tereny zurbanizowane - 308 ha = 30,37%
(w tym: komunikacyjne - 85 ha = 8,38%)
zabudowane - 147 ha = 14,5%
- grunty pod wodami - 25 ha = 2,47%
- nieużytki - 34 ha = 3,35 %
- Tereny różne - 7 ha = 0,69%.

Ustka jest silnie związana z gminą wiejską Ustka i miastem Słupsk (powiązania funkcjonalne Ustki ze Słupskiem trwają już ponad 600 lat). Wzajemne relacje i powiązania dotyczące nie tylko funkcji turystyczno-wypoczynkowej, ale także powiązań społeczno-gospodarczych (np. specjalna strefa ekonomiczna, uczelnie wyższe, usługi wyższego rzędu w Słupsku; tereny wojskowe, obszary rekreacyjno-wypoczynkowe w gminie wiejskiej Ustka, wspólny system odprowadzania ścieków Ustki i gm. Wiejskiej Ustka). Istotnym z punktu widzenia dostępności komunikacyjnej Ustki w skali międzyregionalnej jest położenie miasta w zasięgu zachodniego korytarza transportowego (wg Regionalnej strategii rozwoju transportu w województwie pomorskim na lata 2007-2010).

2. Ludność, w tym warunki i jakość życia mieszkańców oraz ochrona ich zdrowia

Ustka liczy ok. 16 tys. mieszkańców. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2008 r. (stan na dzień 31.12.2008 r.) miasto zamieszkiwało dokładnie 16 182 osoby, z czego 7707 to mężczyźni, a 8485 to kobiety. Liczba ludności ma tendencję spadkową (od lat 90-tych) spowodowaną zarówno ujemnym saldem ruchu naturalnego, jak i migracyjnego. Jest to zjawisko dość częste, ale w miastach dużych. Największy spadek odnotowano ostatnio w latach 2003-2005. Gęstość zaludnienia jest tu największa w powiecie i wynosi 1590 os./km². W sezonie letnim liczba ludności przebywającej na terenie miasta znacznie wzrasta. Mieszkańcy Ustki stanowią ok., 0,73% ludności województwa pomorskiego oraz ok. 17,29% powiatu słupskiego.

Połowa mieszkańców (ok.56%) Ustki zamieszkuje w Ustce Nowej, ok. 1/3 (ok. 28%) w Starej Ustce, a mniej niż 1/5 (ok. 16%) w Ustce Rozwojowej tj. po zachodniej stronie Słupi. W mieście jest ok. 6,5 tys. mieszkań – stan wg danych zawartych w „Strategii...”(2009), co świadczyłoby o zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych

w zakresie samodzielności mieszkaniowej, gdyż liczba mieszkań jest wyższa od liczby gospodarstw (6,2 tys.). Jest to jednak fakt statystyczny wynikający z istnienia drugich mieszkań na terenie miasta. Na 1 mieszkanie przypadają średnio 3 osoby. Średnia powierzchnia mieszkania wynosi ok. 62,8 m², a powierzchnia użytkowa przypadająca na mieszkańca to 25,2 m². Dane te wskazują na dobre warunki zamieszkiwania, jednak są należy wziąć pod uwagę, że są to wartości uśrednione, a NSP 2002 wykazał, że w mieście duży odsetek mieszkańców mieszka w przegęszczonych mieszkaniach – w prawie co trzecim mieszkaniu na osobę przypadało mniej niż 15 m², a tylko w co czwartym więcej niż 30m². Stan techniczny mieszkań jest zróżnicowany, zasoby komunalne wymagają dużych nakładów, znaczne są potrzeby remontowe. Miasto opracowało Wieloletni Program Gospodarowania Zasobem Mieszkaniowym na lata 2009-2013.

Na jakość życia mieszkańców Ustki mają również wpływ następujące czynniki:

- małe obciążeniem grupą nieprodukcyjną i możliwość „dorobienia” przy obsłudze ruchu turystycznego;
- duży margines ubóstwa (1,5 tys. os. korzysta z zasiłku);
- wysoki poziom wyposażenia w urządzenia infrastruktury technicznej (niemal wszyscy mieszkańcy korzystają z wodociągu, kanalizacji, gazu, telefonu, dużo jest dróg lokalnych, wszystkie są ulepszone) oraz dość dobry stanem środowiska (por. rozdz. 5.1.);
- dobry stan budżetu miasta (ponadprzeciętne w skali województwa dochody, w tym duży udział dochodów własnych, przy prospołecznej strukturze wydatków);
- dobre wyposażenie w urządzenia obsługi mieszkańców, jak na miasto tej wielkości i odsunięte od aglomeracji. W mieście funkcjonuje wiele placówek kulturalnych, organizowanych jest wiele cyklicznych imprez i wydarzeń. Ponadto bliskość atrakcyjnych przyrodniczo i krajobrazowo terenów stwarza możliwość rekreacji;
- niewystarczająca oferta kształcenia średniego i dla dorosłych – w ramach miejskiej oświaty publicznej funkcjonuje 1 żłobek, 3 przedszkola (346 dzieci w roku szkolnym 2007/2008), 2 szkoły podstawowe (1097 uczniów w roku 2007-2008), 2 gimnazja w tym 1 niepubliczne (609 dzieci w roku 2007-2008), 1 liceum ogólnokształcące, z zespół szkół technicznych.

Przytoczone wyżej dane odnoszą się do skali całego miasta, które generalnie posiada dobre warunki życia mieszkańców. Nie mniej jednak w poszczególnych rejonach Ustki są one zróżnicowane:

- najgorsze warunki życia są obecnie w Ustce Starej, ze względu na średni lub zły stan techniczny części budynków, liczne uciążliwości wynikające z sąsiedztwa terenów portowo-przemysłowych, nadmierny ruch komunikacyjny; natomiast do pozytywnych aspektów życia w tym rejonie należy najwyższa jakość otoczenia architektonicznego i urbanistycznego, krajobrazu miejskiego i walorów wynikających z tożsamości miejsca;
- w Ustce Nowej zwłaszcza w zabudowie wielorodzinnej brakuje terenów zieleni przydomowej, niska jest jakość środowiska architektonicznego, ale za to występuje bardzo dobre wyposażenie w usługi i dość dobra komunikacja;
- w Ustce Rozwojowej ze względu na bariery dostępności komunikacyjnej oraz słabsze wyposażenie w usługi, jednakże właśnie ta dzielnica miasta może

stwarzać mieszkańcom bardzo korzystne warunki życia po właściwym zagospodarowaniu terenów rozwojowych.

W ankietach (sporządzanych w trakcie prac nad „Strategią Rozwoju...”, 2009) mieszkańcy podkreślali potrzebę poprawy stanu estetycznego otoczenia, przestrzeni publicznych, stanu infrastruktury technicznej, w tym dróg i chodników, potrzebę poprawy infrastruktury związanej z funkcjami rekreacyjnymi i sportowymi.

Ponadto na warunku życia mieszkańców Ustki mają wpływ elementy i stan środowiska przyrodniczego miasta (omówione w rozdz. 3 i 5.1), a zwłaszcza występowanie terenów zielonych (lasów, zieleni miejskiej). Najlepsze ekologiczne warunki życia ludzi występują w południowo-zachodniej i południowej części miasta, a najgorsze w otoczeniu głównych ciągów komunikacyjnych oraz w części śródmiejskiej. Pozytywną rolę odgrywają również: morze, strefa brzegowa, nadmorskie kompleksy leśne, dolina Słupi i jej otoczenie leśne; przyrodnicze otoczenia miasta, zwłaszcza lasy wpływa regenerująco na środowisko wnętrza miasta i stanowi zaplecze rekreacyjne dla mieszkańców oraz wypoczywających.

Opieka zdrowotna w mieście jest dobrze rozwinięta. W Ustce funkcjonują zakłady podstawowej opieki zdrowotnej (NZOZ), poradnia rehabilitacyjna, specjalistyczne poradnie lekarskie, oddział ginekologiczno-położniczy wojewódzkiego szpitala specjalistycznego w Słupsku wraz ze szkołą rodzenia. Dobry jest również dostęp do służby zdrowia oraz system opieki społecznej. Niewystarczająco natomiast rozwinięte są usługi specjalistyczne.

3. Istniejące przeznaczenie i zagospodarowanie terenu

Ustka położona jest w nadmorskim obszarze krajobrazowo-kulturowym, bogatym w zabytki architektoniczne oraz archeologiczne, usytuowane w atrakcyjnym krajobrazie przyrodniczym. Miasto ma zróżnicowany krajobraz i charakterystyczny układ strefowy terenów zainwestowanych o określonej funkcji wiodącej:

- część portowo-przemysłowa;
- dzielnice mieszkaniowo-usługowe;
- dzielnice wypoczynkowo-leśne;
- dzielnica uzdrowska;
- obszary cenne przyrodniczo, w tym lasy, tereny zieleni urządzonej, tereny prawnie chronione.

Ponadto miasto jest atrakcyjne pod względem walorów kulturowych (dzielnica Ustka Stara – port, osada rybacka, dzielnica willowo-kuracyjna).

Znaczna część obszaru miasta posiada obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzenne. Według stanu na dzień 31.12.2010 r. plany miejscowe obejmowały łącznie ponad 426 ha, co stanowi 42% ogólnej powierzchni Ustki – łącznie 27 planów, w tym 12 wg ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003r. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.) z 2003 r.

Ze względu na znaczne pokrycie obszaru miasta planami miejscowymi, decyzje indywidualne, tj. decyzje o warunkach zabudowy oraz decyzje inwestycji celu publicznego, wydawane były sporadycznie i dotyczyły przede wszystkim decyzji inwestycji celu publicznego.

W trakcie sporządzania (w realizacji bądź z podjętymi uchwałami inicjującymi) znajdują się plany miejscowe o łącznej powierzchni ponad 380 ha. Ponadto spośród obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w wyniku

analizy zmian w zagospodarowaniu dla części z nich podjęto uchwałę o potrzebie zmian (zob. rozdz. 2.1.3 pkt 15).

4. Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony

Generalnie atrakcyjność krajobrazu Ustki jest bardzo wysoka i stanowi ona duży potencjał rozwojowy, który obecnie jednak nie jest w pełni wykorzystany. Związane jest to m.in. z występowaniem wielu obszarów o widocznych przejawach degradacji przestrzeni. Niewystarczająco wykorzystany jest przede wszystkim potencjał tkwiący w fakcie styku strefy śródmiejskiej kulturowo ważnej z terenem portu. W mieście występują czytelne nawarstwienia kulturowe, a prace rewitalizacyjne systematycznie podnoszą jakość przestrzeni publicznych, poprawiają wizerunek miasta, choć pomimo nadal w wielu miejscach widoczna jest degradacja środowiska kulturowego najstarszej części miasta, w wielu ważnych dla fizjonomii i prestiżu obszarach (np. okolice kanału portowego), a teren stwarza wrażenie przestrzennego bałaganu.

Zdegradowane i zaniedbane z punktu widzenia środowiska kulturowego, negatywnie wyróżniające się w przestrzeni miasta obszary to:

- zespół zabudowy wieloblokowej zabudowy wielorodzinnej zlokalizowane w obrębie zespołu urbanistycznego staromiejskiego skalą i charakterem przestrzeni nie wpisane harmonijnie w historyczną strukturę – głównie okolica ul. Słowiańska-Sprzymierzeńców;
- wnętrza zespołów zabudowy – często nieuporządkowane, z niewielkim udziałem zieleni, z zabudową towarzyszącą gospodarczą o niskich walorach estetycznych, często z tymczasowymi obiektami o charakterze usługowym;
- rejon kotłowni miejskiej z istniejącym kominem (element dysharmonijny, negatywna dominanta) i otaczające tereny składu opału oraz zespołów garażowych;
- rejon portu z zabudową „Hydronawalu”, nieczynnymi obiektami hali stoczni, z zabudową towarzyszącą o tymczasowym charakterze;
- rejon wylotu kanału portowego, z nieuporządkowanym zagospodarowaniem;
- okolice Placu Wolności – obudowane budynkami wielorodzinnymi;
- zabudowa gospodarcza, zespoły garaży (zarówno murowanych jak i blaszanych) i obiekty infrastruktury np. stacja paliw – na przedpolu zespołu śródmiejskiego historycznego – nie wpisane w tradycyjny krajobraz miasta;
- dzielnica wczasowa wschodnia – bezstylowa zabudowa, urbanistycznie i architektonicznie bez wyrazu, z kiepskim zagospodarowaniem terenu wokół obiektów i kiepska architekturą;
- współczesne zespoły zabudowy jednorodzinnej – często na zbyt małych działkach, w zespołach o niskich walorach kompozycji urbanistycznej, z niewielką ilością zieleni, chaotyczne architektonicznie;
- współczesne zespoły zabudowy wielorodzinnej lat 70-tych i 80-tych o niskich na ogół walorach architektoniczno-urbanistycznych i kiepskich rozwiązaniach projektowych;
- znaczna część dzielnicy staromiejskiej ma duży potencjał tradycji historycznej lecz jest zdegradowana przestrzennie poprzez wprowadzenie w strukturę

przestrzenną obcych architektonicznie budynków wielkokubatorowych, nie dostosowanych skalą i układem do oryginalnego założenia, bałagan w zagospodarowaniu (nadal sporo obiektów dysharmonijnych, w złym stanie technicznym).

Główne problemy, zakłócenia ładu przestrzennego można scharakteryzować następująco:

- atrakcyjne położenie geograficzne w dolinie rzeki Słupi o dużych walorach przyrodniczych, a także potencjał zachodniej części miasta nie są w pełni wykorzystywane ze względu na brak infrastruktury turystycznej, trudności w dostępie komunikacyjnym;
- brak jest ciągłości systemów ekologicznych miasta;
- różnorodność walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych w mieście nie jest odpowiednio wyeksponowana i użytkowana – niewystarczająca ilość dobrze zagospodarowanej ogólnodostępnej przestrzeni publicznej;
- zauważalne jest naruszenie układu przestrzennego niektórych fragmentów miasta ze względu na wprowadzenie nowej zabudowy, nie kontynuującej tradycji budowlanej;
- obiekty o walorach kulturowych często użytkowane są niezgodnie z ich przeznaczeniem i są w złym stanie technicznym;
- niewykorzystany jest potencjał krajobrazowy wnętrza urbanistycznego jakim jest kanał portowy;
- otoczenie kanału portowego wymaga procesów rewitalizacyjnych, modernizacyjnych;
- brak jest reprezentacyjnego charakteru rejonu dworca PKP i pętli autobusowej PKS, nieuporządkowane zdegradowane tereny kolejowe psują wizerunek miasta; rejon obecnych dworca PKP i pętli autobusowej PKS, wraz ze skwerem zieleni i droga dojazdową od strony Słupska – obszar powinien być wizytówką dla przybywających publicznymi środkami transportu lądowego, a jest obecnie zaniedbany, bez wyrazu, wymagający przekształceń;
- konieczne są dalsze prace nad kreacją waterfrontu; z zagospodarowanymi w nowy sposób nabrzeżami usługowo-turystycznymi po wschodniej stronie połączonymi z historycznym, kulturowo ważnym obszarem śródmiejskim, ale także lepszej jakości tereny np. z zespołem usługowym po zachodniej stronie kanału portowego, a także prace przekształceniowe przemysłowych terenów portowych i przyportowych;
- niewykorzystywane obszary przemysłowe (postoczniowe) wymagają uporządkowania, zmiany funkcji, przekształceń, rehabilitacji;
- niezbędne są modernizacje, rewaloryzacja i rehabilitacja obszarów już zabudowanych o niskich standardach – mające na celu podniesienie jakości urbanistyczno-architektonicznej miasta, podniesienie standardu, zmianę jakości życia (poprzez np. wprowadzanie zieleni miejskiej, likwidację uciążliwości, poprawę jakości architektonicznego i urbanistycznego standardu otoczenia, zmianę warunków programowo-użytkowych przez zmiany funkcji, polepszanie standardu technicznego, rozgęszczenie, itp.);
- dla wizerunku miasta istotna jest też właściwie kształtowana panorama miasta od strony Bałtyku.

Na obszarze Ustki ochrony wymagają przede wszystkim elementy naturalne środowiska przyrodniczego, które decydują o atrakcyjności krajobrazowej miasta: występowanie kontrastowych form- warunków przyrodniczych - wydmy, plaża piaszczysta, brzeg klifowy-abradowany, dno doliny rzeki Słupi, równina morenowa, cenne tereny przyrodnicze. Ponadto w celu zachowania charakteru miasta należy utrzymywać wizerunek miasta o raczej drobnej skali zabudowy, wielofunkcyjnych wnętrzach urbanistycznych, wzbogaconych zielenią miejską, o charakterze urokliwego nadmorskiego miasta łączącego cechy historycznej osady rybackiej i eleganckiego kurortu z wysokiej jakości rozwiązaniami architektoniczno-urbanistycznymi.

5. Stan systemów infrastruktury technicznej

Zagadnienia związane ze stanem infrastruktury technicznej w mieście Ustka omówiono w rozdz.: 3.3.2., 5.1.1, 5.1.3-5.1.5.

6. Stan systemu komunikacji

Miasto Ustka to miasto portowe i uzdrowisko, leży nad morzem Bałtyckim u ujścia rzeki Słupi. Słupia nie jest rzeką żeglowną, port ma znaczenie głównie jako port rybacki, a także jako element infrastruktury transportowej dla przewozów transportowych i pasażerskich (zwłaszcza latem; połączenie promowe na Bornholm).

Miasto powiązane jest z zewnętrzną siecią transportową poprzez układ drogowy, kolejowy oraz drogi wodne morskie. Pośrednio wykorzystywane są powiązania transportowe Słupska.

Układ uliczny miasta powiązany jest z zewnętrznym układem drogowym poprzez:

- drogę krajową nr 21 (dawniej wojewódzką nr 210), relacji Miastko-Suchorze-Słupsk-Ustka, która stanowi podstawowe powiązanie do drogi krajowej nr 6, ulica w jej ciągu to ul. Słupska;
- drogę wojewódzką nr 203 (relacji Koszalin-Darłowo-Ustka), ulice w jej ciągu to ul. Dworcowa, ul. Darłowska;
- drogę powiatową nr 1112G, relacji Ustka-Przewłoka, ulice w jej ciągu to: ul. Grunwaldzka, ul. Wróblewskiego, ul. Plac Dąbrowskiego, ul. Wczasowa, ul. Kopernika;
- drogę powiatową DP 39109, relacji Duninowo-Modlinek-Ustka;
- drogę powiatową DP 39124, relacji Świetopełcz-Charnowo-Wodnica – przy pld.zach, fragmencie granicy miasta.

Układ kolejowy stanowi linia kolejowa drugorzędna nr 405 relacji Piła-Ustka. Odcinek o długości 17,5 km Ustkę z linią magistralną nr 202 relacji Gdańsk-Stargard Szczeciński. Obecnie nie ma rozkładowych bezpośrednich pociągów dalekobieżnych do Ustki, wymagana jest przesiadka w Słupsku.

Układ uliczny miasta tworzą podstawowe ulice: główna Słupska w ciągu drogi krajowej, ulice zbiorcze –Darłowska (dr wojewódzka), Marynarki Polskiej (dr. gminna, od Dworcowej do przystani), Grunwaldzka (powiatowa), Wróblewskiego (powiatowa), Plac Dąbrowskiego (powiatowa), Kopernika (powiatowa), Zubrzyckiego (powiatowa), Boh.Westerplatte; inne powiatowe to: Banacha, Wczasowa, pozostałe drogi to drogi lokalne i dojazdowe, gminne. Układ uliczny Ustki posiada istotne mankamenty, takie jak: zła geometria i organizacja ruchu, nieuporządkowana geometria skrzyżowań, brak wydzielonych pasów dla skrętów w lewo, zbyt wąskie jezdnie, brak widoczności na skrzyżowaniach i wjazdach, brak wydzielonych azyli dla pieszych szczególnie w

obrębie niektórych obiektów użyteczności publicznej, niedostosowanie sieci ulic lokalnych do obsługi terenów przemysłowych, duża liczba nieuporządkowanych wjazdów publicznych i bramowych, problemy z parkowaniem i brak jasnej organizacji parkowania, znacząca liczba dróg gminnych wymaga urządzenia (gruntowe, bez uzbrojenia), minimalna jest ilość urządzonych lub wyznaczonych ścieżek rowerowych. Ponadto newralgicznym punktem sieci ulicznej miasta jest skrzyżowanie ul. Słupskiej i ul. Dworcowej – największe dobowe natężenie ruchu w mieście, z uwagi na to, że znajduje się przy jedynym w mieście wiadukcie wiążącym część zachodnią i wschodnią miasta. Wyniki badań natężenie ruchu pojazdów w mieście Ustka przedstawiono w rozdz. 5.1.2.

Nie zrealizowano dotąd od dawna planowanej tzw. obwodnicy południowej miasta, w studium komunikacyjnym analizowano aż 12 możliwych wariantów prowadzenia tej trasy w mieście, ostatecznie przyjęto do dalszych analiz 3 podstawowe warianty, każdy oceniając pod względem długości, uwarunkowań środowiskowych, drogowym, prognoz ruchu, kosztów budowy. Sporządzono prognozy średniorocznego dobowego natężenia ruchu w mieście do roku 2020 przy różnych wariantach trasy. Ostatecznie zarekomendowano budowę obwodnicy miasta według wariantu 3 (nr wg „Studium komunikacyjnego...”, 2008; na załączniku kartograficznym – wariant nr 2), zbliżoną do ustalonego w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego Ustka Rozwojowa i wskazywanym w dotychczasowym Studium miasta z 2001r. Łączna długość planowanego wariantu to 1,69km, w tym ok. 0,52km to odcinek łączący obwodnicę z Przewłoką. Na trasie zakłada się budowę jednego obiektu mostowego o dł. ok. 80m, przeprawa przez tory kolejowe w poziomie torów; trasa biegnie przez tereny zalewowe na dł.ok. 0,45km, przecina planowany obszar chronionego krajobrazu i planowany obszar Natura 2000 Dolina Słupi. Obwodnica byłaby drogą klasy G (główna).

Podsumowując do wewnętrznych uwarunkowań rozwojowych systemu transportowego miasta należą uwarunkowania hamujące oraz uwarunkowania pozytywne.

Do uwarunkowań hamujących zaliczamy:

- słabe powiązania uliczne zachodniej i wschodniej strony, jeden wiadukt w śródmieściu miasta ogranicza możliwości rozwojowe zachodniej części miasta, konieczność dodatkowej przeprawy mostowej;
- brak powiązań do rejonów nadwodnych po zachodniej stronie;
- brak powiązań pieszych w północnej części miasta poprzez rzekę;
- brak środków transportu zbiorowego w dojazdach do rejonów plaż;
- dostępność do portu i przystani ul. Marynarki Polskiej poprzez ulicę pełniącą rolę głównego ciągu pieszego i handlowego miasta;
- brak dróg rowerowych wyznaczonych w mieście;
- niewystarczający system parkowania, za mało miejsc zwłaszcza w pasie 1km od plaż, brak parkingów strategicznych obsługujących turystów w sezonie;
- brak zorganizowanego ruchu pieszego i rowerowego;
- słabe powiązania terenów portowych z układem zewnętrznym komunikacyjnym.

Do uwarunkowań pozytywnych zaliczamy:

- dość dobrze rozwinięta infrastruktura transportu zbiorowego, kolejowego, drogowego i morskiego;

- rezerwy przepustowości sieci ulicznej poza sezonem letnim;
- powiązania trasami rowerowymi znaczenia regionalnego z otoczeniem.

7. Uwarunkowania przyrodnicze, stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkość i jakość zasobów wodnych

Zagadnienia te omówiono w rozdz. 3.

8. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury

Zagadnienia te omówiono w rozdz. 4.

9. Występowanie terenów i obiektów chronionych na podstawie przepisów odrębnych

Zagadnienia te omówiono w rozdz.: 3.3.2, 3.4., 4., 5 oraz 7.

10. Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych

Zagadnienia te omówiono w rozdz. 3.4.

11. Występowanie udokumentowanych złóż, kopalin i zasobów wód podziemnych oraz terenów i obszarów górniczych

Zagadnienia te omówiono w rozdz. 3.3.2.

12. Stan prawny gruntów

Stan własności w granicach administracyjnych miasta przedstawia tabela 1.

Tabela 1 Stan własności gruntów w mieście Ustka wg stanu na 01.01.2009 rok

Rodzaj własności	Pow. w ha	% ogólnej pow.
Grunty Skarbu Państwa	586	57,80%
w tym:		
przekazane w uż. wieczyste	77	
Grunty komunalne	284	28%
w tym:		
Tworzące zasób nieruchomości	227	
Przekazane w trwały zarząd	3	
Przekazane w użytkowanie wieczyste	54	
Grunty osób fizycznych	92	9,07%
Grunty spółdzielni	1	0,01%
Grunty powiatów	12	1,18%
Grunty województwa	1	0,01%
Grunty spółek prawa handlowego	30	2,96%
Grunty partii politycznych i stowarzyszeń	8	0,79%
Ogółem	1014	100%

Źródło: dane na podstawie informacji Burmistrza o mieniu komunalnym – stan na 01.01.2009 r.

Struktura własności gruntów jest istotna m.in. dla przyszłego zagospodarowania oraz możliwości rozwojowych portu w Ustce. Znaczenie ma decyzja o komunalizacji portu podjęta w wyniku prac nad „Strategią rozwoju portu morskiego w Ustce do 2021” (2007). Ponadto ważne są tereny przemysłowe, położone w pobliżu centrum miasta, zwłaszcza tereny po stoczni w południowo-wschodniej części portu oraz teren po stoczni przy ul. Kościelniaka, które są prywatne, w związku z czym miasto ma ograniczony wpływ na kształt, funkcje i użytkowanie tego terenu (jedynym narzędziem jest plan miejscowy).

13. Uwarunkowania gospodarcze, podstawowe specyficzne funkcje miasta

Wg szacunków na terenie miasta jest ok. 5-6 tys. miejsc pracy, przy czym liczba ta podlega wahaniom sezonowym. Bezrobocie dotyczy ok. 15 % aktywnych zawodowo. Dominujący sektorem gospodarczym są usługi, a struktura podmiotów gospodarczych jest charakterystyczna dla miasta turystycznego. Obsługa wypoczynku i turystyki jest głównym źródłem dochodów. Funkcja uzdrowiskowa (Uzdrowisko Ustka – zob. rozdz. 3.3.2 i 7.9.5.) podnosi atrakcyjność wypoczynku, gdyż nie są wyłącznie sezonowe. Konkurencja na rynku turystycznym jest bardzo duża stąd niezbędna jest promocja i stworzenie atrakcyjnej i nakierowanej na klienta oferty.

Kosztem funkcji turystycznej maleją tradycyjne, przeładunkowo-handlowe funkcje portu morskiego. Wyraźny jest brak kapitału i utrzymująca się recesja gospodarcza, trudności w funkcjonowaniu lokalnego przemysłu (procesy restrukturyzacji we wszystkich niemal zakładach związanych z rybołówstwem, portem, przemysłem stoczniowym), upadek dotychczasowych funkcji morskich miasta. Niewystarczające są środki finansowe na rozwój funkcji uzdrowiskowych (szansą jest dokonana ostatnio prywatyzacja Uzdrowiska), niewystarczająca jest oferta turystyczno-wypoczynkowa, słabe wykorzystanie portu i plaży zachodniej dla funkcji turystycznych (bariera kapitałowa- niezbędna jest budowa mariny jachtowej i turystyczne zagospodarowanie części terenów przyportowych i przyplażowych-zachodnich), słaba jest oferta posezonowa turystyczna.

14. Inne uwarunkowania – tereny zamknięte i tereny związane z ochroną brzegu morskiego.

Na terenie miasta znajdują się tereny mające status terenów zamkniętych ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa. Są to tereny kolejowe, w tym nieużytkowane i w dużej części zbędne dla potrzeb PKP oraz tereny wojskowe, w trwałym zarządzie MON (zob. zał. kartogr., zob. rozdz. 2.1.3. pkt. 13).

Ponadto w granicach Ustki występują strefy ograniczające kompetencje miasta. Należą do nich: port morski w Ustce, pas nadbrzeżny oraz, morskie wody wewnętrzne w obrębie portu.

Pas nadbrzeżny brzegu morskiego obejmuje strefę wzajemnego oddziaływania morza i lądu, składa się z pasa technicznego oraz pasa ochronnego. Dla Ustki granice tych pasów określono w odpowiednich zarządzeniach Dyrektora Urzędu Morskiego w Słupsku:

- Zarządzenie nr 2 Dyrektora Urzędu Morskiego w Słupsku z dn. 04 maja 2006r. w sprawie określenia granic pasa technicznego Urzędu Morskiego w Słupsku na terenie Województw Pomorskiego i z Zachodniopomorskiego (Dz. Urz. Woj. Pom. Nr 57/06 poz. 1186);

- Zarządzenie nr 3 Dyrektora Urzędu Morskiego w Słupsku z dn. 04 maja 2006r w sprawie określenia granic pasa ochronnego Urzędu Morskiego w Słupsku, na terenie województw Pomorskiego i Zachodniopomorskiego (Dz. Urz. Woj. Pom. Nr 57/06 poz. 1187).

Uwarunkowania związane z funkcjonowaniem pasa nadbrzeżnego wynikają z przepisów ustawy o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej z dnia 21 marca 1991 r.

Port w Ustce należy do najważniejszych obszarów w mieście. Jego właściwe wykorzystanie i zagospodarowanie jest istotne z przyczyn gospodarczych, społecznych, przestrzennych oraz wizualnych. Port zajmuje obszar 29,31ha, w tym część lądowa 17,81ha, obszar wodny 11,50ha. Granice portu ustalono na podstawie Rozporządzenia Ministra Transportu i Budownictwa z dnia 17.11.2005 r. w sprawie ustalenia granicy portu morskiego w Ustce od strony lądu (Dz.U. z 2005 r. Nr 233 poz.19910). Aktualnie port w Ustce pełni głównie główne funkcje portu rybackiego i pasażerskiego. W coraz mniejszym zakresie pełni funkcję przeładunkową i handlową. Dalszy rozwój pasażerskich przewozów morskich, współtowarzyszących funkcji turystycznej i rekreacyjnej miasta musi oznaczać w konsekwencji konieczność rozbudowy akwenu portowego oraz poprawę istniejącej infrastruktury technicznej portu.

Obszar portu to także rejon miasta, gdzie występują potencjalne zagrożenia dla środowiska, wynikające z lokalizacji w nich obiektów, instalacji znacząco oddziałujących na środowisko (sam port i jego urządzenia, zakłady przemysłowe i związane z gospodarką morską, trasy komunikacyjne, punkty dystrybucji paliw itp.); tereny te są zagrożone potencjalnie powodzią, w tym odmorską.

15. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych

Poniżej przedstawiono zestawienie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, które mogą dotyczyć Ustki, z podziałem na zadania rządowe i samorządowe oraz według inwestycji zawartych w poszczególnych programach i dokumentach strategicznych.

Do zadań rządowych zapisanych w Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko, mogących dotyczyć miasta Ustki należą:

- Rekultywacja na cele przyrodnicze terenów zdegradowanych, popoligonowych i powojсковych zarządzanych przez PGL LP;
- Zakupy sprzętu do szybkiej oceny ryzyka w przypadku wystąpienia poważnej awarii, organizacja systemu monitoringu dynamicznego przeciwdziałania poważnym awariom, w tym organizacja systemu i sieci teleinformatycznych;
- Doskonalenie stanowisk do analizowania i prognozowania zagrożeń;
- Wsparcie techniczne ratownictwa ekologicznego i chemicznego;
- Wdrożenie nowoczesnych technik monitorowania powietrza, wód i hałasu poprzez zakupy aparatury kontrolno pomiarowej i analitycznej dla sieci laboratoriów Inspekcji Ochrony Środowiska. Doskonalenie systemu zapewnienia jakości poprzez organizację laboratoriów wzorcujących i referencyjnych dla potrzeb wzmocnienia systemu zarządzania jakością środowiska i ocen efektów ekologicznych programu. ETAP I;
- Opracowanie planów ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski;
- Rozwój infrastruktury państwowego organu zarządzania ruchem lotniczym;

- Modernizacja linii E 65/C-E 65 na odcinku Warszawa – Gdynia;
- Budowa sieci telekomunikacji GSM-R zgodnie z NPW ERTMS;
- Infrastruktura dostępu drogowego i kolejowego do wschodniej części Portu Gdynia;
- Krajowy System Bezpieczeństwa Morskiego (KSBM) – Etap I;
- Budowa statku ratowniczego I kat. Typu SAR – 3000/III;
- Na straży bezpiecznej drogi – wyposażenie jednostek Państwowej Straży Pożarnej w sprzęt do ratownictwa technicznego na drogach woj. lubuskiego, zachodniopomorskiego i pomorskiego;
- Rozwój systemu automatycznego nadzoru nad ruchem drogowym (budowa centralnego systemu do automatycznego nadzoru nad ruchem drogowym);
- Gazociąg Szczecin – Gdańsk;
- Budowa i remont oraz wyposażenie baz Lotniczego Pogotowia Ratunkowego – ETAP;
- Budowa i wyposażenie wojewódzkich centrów powiadamiania ratunkowego;
- Krajowy system Bezpieczeństwa Morskiego (KSBM) II etap.

Do zadań rządowych zapisanych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków, dotyczących miasta Ustki należy – Rozbudowa oczyszczalni ze względu na przepustowość, Natomiast w Programie Ochrony Brzegów Morskich przypisano Ustce zadanie Sztucznego zasilania i modernizacji urzędzeń brzegowych.

Do zadań samorządowych zapisanych w Programie Inwestycyjnym Województwa Pomorskiego na lata 2008-2013, dotyczących miasta Ustki należą:

- Budowa infrastruktury szerokopasmowej regionalnej sieci informacyjnej "Pomorska Sieć Szerokopasmowa ";
- Kompleksowy Program Rozwoju Bałtyckiej Galerii Sztuki Współczesnej – utworzenie Centrum Aktywności Twórczej w Ustce oraz interdyscyplinarnej Galerii Sztuki Nowych Mediów w Słupsku;
- Zintegrowany System Informacji Turystycznej Województwa Pomorskiego.

Zadanie dotyczące budowy infrastruktury szerokopasmowej regionalnej sieci informacyjnej "Pomorska Sieć Szerokopasmowa znalazło się również w Regionalnym Programie Operacyjnym dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013.

16. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy

Potrzeby rozwoju gminy określono na podstawie wniosków, złożonych przez organów właściwych do opiniowania oraz uzgadniania studium, a także podmiotów i osób fizycznych, w sprawie zmian dotychczasowego sposobu użytkowania i zagospodarowania. W znacznej mierze wnioski zostały uwzględnione w projekcie „Studium...”; część z nich nie mogła jednak być uwzględniona z uwagi na istniejące uwarunkowania prawne (wymogi ustawy o ochronie uzdrowiskowej, wymogi ustawy o ochronie przyrody, o lasach , o ochronie środowiska).

17. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia

Zagadnienia te omówiono w rozdz. 3.4. oraz rozdz. 7.13.

2.1.3. Kierunki zagospodarowania przestrzennego określone w projekcie „Studium...” – synteza

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej miasta oraz w przeznaczeniu użytkowania terenów

W projekcie „Studium...” przyjęto następujące założenia funkcjonowania i kierunków zmian w strukturze przestrzennej miasta:

- utrzymanie i rozwój obecnych funkcji miasta: wypoczynkowo-uzdrowiskowej, mieszkaniowej i ograniczonej gospodarczej (port) opartej o gospodarkę morską;
- dążenie do przekształcenia i wykreowania Ustki jako miasta-kurortu o wysokiej jakości struktury miejskiej i dobrych warunkach życia (wysokich standardach) dla stałych mieszkańców;
- rozwój przestrzenny oparty o potencjał przyrodniczy, zasadę zrównoważonego rozwoju tj. względnej równowagi między sferami przestrzenną, społeczną, gospodarczą, przyrodniczą i kulturową, z uwzględnieniem naturalnych, przyrodniczych i przestrzennych barier rozwojowych;
- wykorzystanie, podkreślenie tożsamości miasta i jego unikalnych walorów kulturowych jako czynnika rozwojowego, a nie tylko ograniczającego (w tym proponowane utworzenie Usteckiego Parku Kulturowego), twórcze nawiązanie do historycznego rozwoju miasta, kontynuacja dotychczasowych procesów i programów rewitalizacyjnych;
- utrzymanie różnorodności krajobrazu miejskiego i stworzonego w związku z tym klimatu i nastroju miasta, poszczególne miejsca winny mieć swoją własną, czytelną tożsamość - podkreśloną, utrzymaną lub wykreowaną; miasta powinno składać się z fragmentów o wyraźnej fizjonomii, zróżnicowanych - co jest ważne dla identyfikacji mieszkańców z miejscem; ważna jest FORMA MIASTA, istotna wysoka jakość przestrzeni, lokalne walory krajobrazowe (*wg dyrektywy 85/384 Unii Europejskiej – “architektura, sposób zharmonizowania budynku z krajobrazem zurbanizowanym lub otwartym, stanowi dobro publiczne”*);
- w nowych obszarach inwestycyjnych odpowiednie dla roli miasta-kurortu projektowanie obszarów zieleni i włączenie ich w cały lokalny system osnowy ekologicznej;
- podkreślenie roli terenów otwartych, zielonych oraz naturalnego otoczenia- ze strefami, obszarami chronionego krajobrazu w strukturze i funkcjonowaniu miasta;
- ustalenie takiej organizacji przestrzeni miejskiej która będzie odbierana przez mieszkańców jako “naturalna”- prawidłowa i która jednocześnie będzie pozwalała na efektywne zarządzanie miastem i zagospodarowanie przestrzeni;
- zapewnienie dostępności komunikacyjnej, ale bez nadmiernej dominacji systemów transportowych, wzrost znaczenia komunikacji rowerowej, kolejowej.

Główne nowe kierunki zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej miasta oraz przeznaczeniu terenów dotyczą nowych terenów inwestycyjnych w Ustce Rozwojowej – po zachodniej stronie Słupi, tj.:

- nowe tereny mieszkaniowe w południowo-zachodniej części miasta (tereny w większości posiadające plany miejscowe, w projekcie „Studium...” znalazły się ogólne zapisy dotyczące kształtowania nowej zabudowy);
- nowe tereny wielofunkcyjne, w tym mieszkaniowe, usługowe i magazynowo-składowe w rejonie ul. Darłowskiej w południowo-zachodniej części miasta oraz w porcie;
- nowe tereny usługowe publiczne i komercyjne:
 - na terenach przemysłowych, po dawnej stoczni, w centralnej części miasta, w pobliżu portu, obejmujące obszar problemowy D (zob. poniżej – pkt. 16), wymagające ukształtowania jako nowy ośrodek usługowy ogólnomiejski, powiązany z funkcjami mieszkaniowymi wielorodzinnymi,
 - w południowo-wschodniej części portu, obejmujące obszar problemowy A (zob. poniżej – pkt. 16), wymagające ukształtowania, z uwzględnieniem niezbędnych przestrzeni publicznych, usług o charakterze komercyjnym i publicznym,
 - w południowej części miasta powiązane z funkcjami mieszkaniowymi,
 - w Uroczysku,
 - w rejonie portu przy ul. Boh. Westerplatte,
 - tereny sportu i rekreacji w rejonie stadionu;
 - możliwa do realizacji na obszarze wielofunkcyjnym w rejonie ul. Darłowskiej;
- nowe tereny turystyczno-wypoczynkowe:
 - w Uroczysku – zasady zagospodarowania według ustaleń projektu mpzp,
 - w Ustce Wczasowej Wschodniej – zasady zagospodarowania wg ustaleń obowiązującego mpzp,
 - na obszarze tzw. Promenady zachodniej (stanowiący obszar problemowy C – zob. poniżej. – pkt 16),
 - na obszarze Parku Kuracyjnego Wschodniego,
 - realizowane w sąsiedztwie stadionu,
 - realizowane w sąsiedztwie złoża borowiny, stanowiące obszar problemowy E (zob. poniżej – pkt 16),
 - nowe trasy piesze oraz rowerowe.
 - w ramach przebudowy, rewitalizacji i przekształceń istniejących struktur przestrzennych – pożądana rozbudowa sieci hoteli (w tym m.in. na terenie 32.PU.U.UT.)
- nowe tereny zieleni miejskiej: parki, skwery, tereny rekreacyjne-zielone – nad Słupią, pasy zieleni ze ścieżką pieszo-rowerową, oraz wzdłuż istniejących rowów melioracyjnych, ulic w Ustce Rozwojowej, zieleń w rejonie ul. Rybackiej, tereny parków leśnych kuracyjnych (wschodni i zachodni).

Ponadto dla części terenów już zainwestowanych wymagane są specjalne przekształcenia i rehabilitacja istniejącej zabudowy i zagospodarowania, jej estetyzacja, a także wprowadzenie towarzyszącej zieleni izolacyjno-krajobrazowej (zob. poniżej – pkt 8).

Istotne z przyczyn gospodarczych, społecznych, przestrzennych oraz wizualnych jest właściwe zagospodarowanie portu w Ustce. Dla rozwoju portu niezbędne jest

sporządzenie mpzp w obszarze problemowym B wskazanym w projekcie „Studium...” (zob. poniżej – pkt 16). Wg projektu „Studium...” spośród obecnych sposobów zagospodarowania w porcie należy zachować:

- zespół obiektów administracyjno-usługowych służących do zarządzania portem i bezpieczeństwa żeglugi – Kapitanat Portu, terminal pasażerski (po zmianie formy architektonicznej i podniesieniu standardu);
- obiekt Aukcji Rybnej z otoczeniem,
- zaplecze dla rybołówstwa na terenach użytkowanych przez Korab,
- nabrzeża i obiekty Marynarki Wojennej z drobnymi korektami dot. planowanej zamiany działek,
- zabudowę usługowo-mieszkalną po wschodniej stronie portu, zgodną z obowiązującym planem miejscowym, powiązaną z rewitalizacją części historycznej Ustki.

Natomiast dalszy rozwój przestrzenny portu powinien się odbywać jedynie w kierunku zachodnim, bądź docelowo w okresie kierunkowym (po 2021-2025) poprzez budowę portu zewnętrznego z nowymi falochronami (nie uwzględniono w szczegółowych rozwiązaniach projektu „Studium...” ze względu na brak odpowiednich uzasadnionych materiałów wyjściowych).

W „Strategii rozwoju portu...” (2007), poza wizją i misją oraz priorytetami, celami i kierunkami rozwoju, określono m. in. scenariusze rozwoju przestrzennego portu w Ustce – optymistyczny, realistyczny, pesymistyczny. Wskazane jest w dalszych pracach planistycznych (studia dla obszaru problemowego B, mpzp dla terenu portu) wykorzystanie materiałów „Strategii rozwoju portu...” (2007). W projekcie „Studium...”, w kierunkach zagospodarowania przestrzennego uwzględniono scenariusz optymistyczny, który zakłada rozwój podstawowych funkcji portu: turystycznej, rybackiej i związanej z przetwórstwem ryb, przeładunkowej, militarnej i innych. Jest to wariant znacznie ingerujący w środowisko – zob. rozdz. 7.2, 7.9.2, 7.14. Wg projektu „Studium...” ostateczne decyzje co do sposobu zagospodarowania portu zostaną rozstrzygnięte w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dla tego terenu.

Bilans nowo projektowanych terenów wg kategorii podstawowego, dominującego przeznaczenia przedstawia się następująco:

Tabela 2. Nowe tereny rozwojowe w Ustce

Nowe tereny rozwojowe	
Przeznaczenie terenu	Powierzchnia (ha)
UT	37,38
U	9,24
M	62,21
MU	18,12
tereny wielofunkcyjne P,U,M oraz P,U,UT	25,48
US	4,26
Razem:	156,69

Źródło: projekt „Studium...” (2011).

Oznaczenia symboli literowych określają dominującą funkcję, przeznaczenie terenu:

- M – zabudowa mieszkaniowa;
- MU – zabudowa mieszkaniowo-usługowa;
- U – zabudowa usługowa;
- US – zabudowa usługowa z zakresu sportu i rekreacji, tereny rekreacyjne;
- P – zabudowa przemysłowa¹, techniczno-produkcyjna gospodarcza, składowa, magazynowa, funkcje portowe związane z gospodarką morską;
- UT – zabudowa usług turystycznych, uzdrowiskowych, wczasowych, wypoczynkowych.

W projekcie „Studium ...” ustalono następujące **kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów w tym tereny wyłączone spod zabudowy:**

- na terenach mieszkaniowych jednorodzinnych:
 - intensywność zabudowy 25-40 os/ha;
 - wskazana wielkość działki od 400-1200 m² i więcej - przy zabudowie łączącej funkcje zabudowy jednorodzinnej z pensjonatową;
 - w zespołach zabudowy jednorodzinnej nowo projektowanych uwzględnić należy także zieleń ogólnodostępną – ok. 10m²/M;
 - wielkość działek i intensywność winien określać każdorazowo plan miejscowy;
- na terenach mieszkaniowych wielorodzinnych:
 - intensywność zabudowy 120-140 os/ha (przy czym przy realizacji zabudowy mieszanej jedno i wielorodzinnej wskazane obniżenie wskaźnika do ok. 100 os/ha);
 - wskazana wielkość działki od 400-1200 m² i więcej - przy zabudowie łączącej funkcje zabudowy jednorodzinnej z pensjonatową;
 - wysokość zabudowy i jej forma zewnętrzna każdorazowo winna być określona w planie miejscowym (postuluje się zabudowę o kameralnej skali nie wyższej jak 3-4 kondygnacje);
 - osiedla i zespoły zabudowy winny być projektowane z uwzględnieniem niezbędnych miejsc rekreacji dla dzieci i dorosłych, wraz z zielenią osiedlową;
 - zabudowę wielorodzinną można łączyć z funkcjami usługowymi wbudowanymi np. w parterach;
- dla nowych terenów gospodarczych i komercyjnych,=konieczne jest projektowanie i realizacja zabudowy jednocześnie z projektowaniem odpowiednio komponowanego pasa zieleni izolacyjno-krajobrazowej. Wykluczone jest lokalizowanie obiektów uciążliwych pod względem aerosanitarnym i akustycznym;
- na nowych terenach mieszkaniowych Ustki Rozwojowej należy uwzględnić tereny zieleni ogólnie miejskiej, a także zieleń o charakterze osiedlowego parku z

¹ Dotyczy terenów z istniejącymi przed 07.07.2011 zakładami – przed wejściem w życie zmiany przepisów ustawy „uzdrowiskowej”.

miejscami zabaw dla dzieci (o pow. około 0,7-1,0 ha), najlepiej powiązanego z projektowanymi ciągami zielonymi spacerowo-rowerowymi;

- przy projektowaniu nowych zespołów zabudowy unikać należy przerostu terenów obsługujących komunikacyjnie, tereny tworzące zespół zabudowy-osiedle winny mieć preferencje dla ruchu pieszo-rowerowego, układy komunikacyjne projektować należy jak dla stref zamieszkania;
- dla nowych realizacji w obrębie obszarów zabytkowych poddawanych ochronie konieczne jest wykonanie studium krajobrazowego uzasadniającego przyjęte rozwiązania urbanistyczno-architektoniczne (gabaryty, formy zabudowy, rozwiązania materiałowe, kolorystyczne, forma detalu, możliwości powiązania z zielenią istn. i projektowaną, sposób obsługi komunikacyjnej w tym parkingowej, itd.);
- w całym mieście obowiązują ograniczenia wynikające z pełnienia funkcji uzdrowiskowej – przy rozbudowach, modernizacjach, inwestowaniu w poszczególnych strefach ochrony uzdrowiskowej należy zapewnić w terenach inwestycyjnych odpowiedni, zgodny z ustaleniami Statutu Uzdrowiska udział powierzchni biologicznie czynnych. Każdorazowo wskaźnik intensywności zabudowy, powierzchni zabudowy i wskaźnik wymaganej zieleni powinien być przyjmowany po analizie szczegółowych uwarunkowań lokalizacyjnych, m. in. w planach miejscowych lub w decyzjach administracyjnych indywidualnych;

Ponadto terenami o szczególnych ograniczeniach lub zakazach zabudowy są następujące obszary:

- tereny wokół cmentarza²:
 - w strefie min. 150 m, obowiązuje zakaz lokalizacji zabudowań mieszkalnych, zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego oraz zakładów przechowujących artykuły żywności;
 - odległość ta może być zmniejszona do 50 m pod warunkiem, że teren w granicach od 50 do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone;
- tereny zagrożone powodzią i zagrożone osuwaniem się mas ziemnych:
 - inwestowanie wyłącznie na zasadach wynikających z przepisów prawa powszechnego (zob. rozdz. 3.4);
- tereny w strefach od terenów zamkniętych:
 - inwestowanie ograniczone ze względu na zagrożenie bezpieczeństwa ludzi i mienia z przyczyn formalnych (zob. rozdz. 7.13);
- tereny w strefach ograniczeń w zainwestowaniu w związku z infrastrukturą techniczną, przebiegiem sieci:
 - strefy ochronne, strefy kontrolowane gazociągów, zgodnie z przepisami odrębnymi;
 - strefy ochronne napowietrznych linii energetycznych, strefy ograniczeń w zainwestowaniu, w tym linii 110kV, zgodnie z przepisami odrębnymi;

² Wg Rozporządzenia Min. Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz. U. Nr 52 poz. 315)

-
- strefy ochronne terenów i linii kolejowych, z przepisami odrębnymi;
 - strefy ochrony bezpośredniej ujęć wody;
 - obszary chronione przyrodniczo, w szczególności rezerwat przyrody oraz inne wartościowe przyrodniczo tereny (zob. rozdz. 3., 5.2., 7.7, 7.8.):
 - korytarz ekologiczny doliny Słupi wskazany do ochrony ze względu na ochronę przyrodniczą i krajobrazową oraz występujące tu zagrożenie powodziowe (dopuszczenie: obiektów i urządzeń służących rekreacji i wypoczynkowi – zieleń naturalna, sezonowe, okresowych terenów rekreacyjnych w obszarach zalewowych, wykorzystania obiektów istniejących, projektowanych rozwiązań drogowych – obwodnica miejska z mostem, sezonowy parking strategiczny);
 - tereny leśne i semileśne, zadrzewienia i zakrzaczenia;
 - tereny bezpośrednio przyległe do lasów;
 - otoczenie cieków (Słupia, Czarna, Przewłocka Struga), które wymagają zapewnienia swobodnego dostępu do wód (zgodnie z art. 27 i 28 Ustawy Prawo Wodne), a także bezpośrednie otoczenie istniejących rowów melioracyjnych;
 - teren złoża borowiny - postulat zagospodarowania docelowego jako terenu zieleni o charakterze ekologicznym, krajobrazowym, nawet użytku ekologicznego;
 - obszary złoża borowiny:
 - chronione ze względu na wymogi ochrony złoża oraz wyżej wymienione ewentualne docelowe zagospodarowanie (ostateczne decyzje wg studiów i analiz obszaru problemowego E);
 - pas techniczny brzegu morskiego:
 - chroniony obszar z uwagi na uwarunkowania formalne oraz ochronę wartości przyrodniczych.

2. Obszary i zasady ochrony przyrody i środowiska przyrodniczego

Zagadnienia te zostały omówione w rozdz. 5.2, 7.7 i 7.8.

3. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Zagadnienia te zostały omówione w rozdz. 4 i 7.11.

4. Kierunki rozwoju systemów komunikacji

Zagadnienia te zostały omówione w rozdz. 7.4.

5. Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej

Zagadnienia te zostały omówione w rozdz. 7.3. i 7.4.

6. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym

W projekcie „Studium ...” nie wyznaczono obszarów, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym. Lokalizacja inwestycji celu

publicznego o znaczeniu lokalnym będzie następowała na podstawie ustaleń planu miejscowego lub decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w sytuacji braku planu miejscowego.

7. Obszary, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym

Do najistotniejszych inwestycji celu publicznego w Ustce należą przedsięwzięcia związane z układem transportowym, w tym tzw. Południowa obwodnica miasta (zob. zał. kartogr.) oraz inwestycje związane z infrastrukturą techniczną, w tym sieci wodno-kanalizacyjnej. Ponadto mające znaczenie dla miasta Ustka inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym mają przedsięwzięcia wymienione w pkt 15 w rozdz. 2.1.2. a także przedsięwzięcia związane z ochroną brzegów morskich, modernizacji infrastruktury portowej, poprawy dostępności do portu – modernizacja, przebudowa dróg, ewentualna modernizacja linii kolejowej.

8. Obszary wymagające przekształceń i rehabilitacji lub rekultywacji

Za obszary wymagające przekształceń lub rekultywacji uznano:

- tereny przemysłowe, postoczniove, tereny dawnej bazy paliwowej, dawne tereny zamknięte wojskowe oraz położone w granicach portu, dla których proponuje się:
 - modernizację technologiczną w celu uniknięcia zagrożeń środowiskowych, zmniejszenie uciążliwości środowiskowych,
 - uaktywnienie biologiczne terenów nie pokrytych nawierzchniami utwardzonymi, wprowadzenie zieleni towarzyszącej, izolacyjno-krajobrazowej,
 - zmiany funkcjonalne, a także dotyczące standardów jakościowych rozwiązań urbanistycznych i architektonicznych, wymianę kubatur, nowe realizacje, zmiany w wyposażeniu infrastrukturalnym – dot. głównie terenu bazy paliwowej, terenów postoczniowych w rejonie ul. Kościelniaka, terenów portu;
- tereny dawnego składowiska odpadów w rejonie ul. Darłowskiej, dla którego proponuje się rekultywację umożliwiającą przekształcenie funkcjonalno-przestrzenne (np. zgodnie z obowiązującym mpzp), tereny dawnej bazy paliwowej w Uroczysku- rekultywacja umożliwiająca przekształcenia funkcjonalno-przestrzenne na cele usługowe, wypoczynkowo-rekreacyjne , w tym amfiteatr – 06.UT, zgodnie z planem miejscowym dla Uroczyska;
- tereny pokolejowe, dotychczas zamknięte, dla których proponuje się zmniejszenie powierzchni zajętych na układy torowe, zmiany funkcjonalne, wzbogacenie terenów zielenią towarzyszącą, wprowadzenie nowych rozwiązań przestrzennych, w tym kubaturowych, a także wykorzystanie na cele obsługi komunikacji- np. parkingi, zintegrowany węzeł obsługi komunikacji;
- tereny lasów w północno-zachodniej części miasta, w tym w Uroczysku, które powinny być poddane rekultywacji przyrodniczej a w części przekształceniom w kierunku zagospodarowania rekreacyjnego jako parku kuracyjnego, ze względu na intensywne użytkowanie rekreacyjne ; w lasach tych wskazuje się na potrzebę rekultywacji terenów przekształconych geomechanicznie, ograniczenie dalszych negatywnych przekształceń poprzez właściwe zagospodarowanie rekreacyjne (ścieżki, mała architektura), ekologizację gospodarki leśnej, ukształtowanie dojazdów do plaży i utworzenie poprzecznych ciągów pieszych i rowerowych o funkcji komunikacyjnej i rekreacyjnej;

- tereny istniejącego zainwestowania na wschód od ul. Polnej (oznaczone 11.MU/U) – zmiany w kierunku zagospodarowania usługowo-mieszkaniowego;
- tereny wokół istniejącego stadionu przy ul. Sportowej (oznaczone 27.US) – zmiana terenu leśnego na cele sportowo-rekreacyjne (zob. rozdz. 7.7 i 7.9.2.);
- tereny dotychczas niewykorzystywane intensywnie lub o funkcjach gospodarczych – przekształcane na funkcje mieszkaniowe (oznaczone 14M, 15M) – w rejonie ul. Darłowskiej i ul. Polnej.

W projekcie „Studium...” wskazano również obszary wymagające rehabilitacji – rewaloryzacja zabytkowych urbanistycznych oraz zabytków w obrębie terenu wskazanym w Lokalnym Programie Rewitalizacji i proponowany do objęcia ochroną jako park kulturowy) oraz obszary wymagające humanizacji (istniejące osiedla wielorodzinne dla których wskazane jest wzbogacenie odpowiednio kształtowaną zielenią przyuliczną, zwiększanie udziału powierzchniowego zieleni poprzez np. nowe skwery, ew. restylizacja i rekompozycja budynków, neutralizacja krajobrazowa obiektów i terenów gospodarczych).

Ponadto należy stopniowo przekształcać w tereny o wyższym standardzie technicznym i estetycznym – istniejące tereny funkcji czasowej ośrodków czasowych w Ustce Wczasowej wschodniej oraz w rejonie Uroczyska. W zagospodarowaniu terenu należy bezwzględnie zapewnić odpowiedni udział terenów komponowanej zieleni towarzyszącej oraz powierzchni przyrodniczo-czynnej – zgodnie z wymaganiami określonymi dla stref ochrony uzdrowiskowej, w których tereny te są położone.

9. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych

Zagadnienia te omówiono w rozdz. 3.4.

10. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej –

Zagadnienia te omówiono w rozdz. 7.9.

11. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filary ochronny

Obszary tego typu mogą być wyznaczone dla występującego we wschodniej części miasta złoża borowiny. Ewentualne filary ochronne zostaną ustanowione w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dla tego obszaru – plan ten jest aktualnie w opracowaniu.

12. Na obszarze projektu „Studium...” nie występują obszary pomników zabytkowej i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej.

13. Tereny zamknięte oraz tereny związane z ochroną brzegu morskiego

Wskazano na potrzebę zmian funkcjonalnych dla niektórych terenów zamkniętych, zwłaszcza kolejowych położonych w centrum miasta. Mogłyby być one przeznaczone na potrzeby komunikacyjne. Rekomenduje się dla terenów kolejowych porządzenie planów miejscowych³. Część terenów zamkniętych w rejonie dworca

³ Dla terenów kolejowych zgodnie ze zmianą ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu

PKP i pętli autobusowej PKS mogłaby być wykorzystana na projektowane tereny publiczne – zintegrowany węzeł komunikacyjny powiązany z nowym centrum usługowym (w miejscu dotychczasowych terenów postoczniowych o w południowo-wschodnim fragmencie portu) oraz nowokreowanym watrefrontem.

W przypadku terenów we władaniu wojska i straży granicznej proponuje się w „Studium...” (2011 r.) docelowo przekształcenie terenów mniej intensywnie użytkowanych lub położonych w strefie ważnej rekreacyjnie (głównie w zachodniej części miasta – Uroczysko) na cele rekreacyjne i obsługi ruchu turystycznego. Ponadto w sąsiedztwie granic administracyjnych Ustki znajdują się tereny wojskowe, które ze względu na swą specyfikę powodują ograniczenia w zagospodarowaniu terenów sąsiednich – strefa wolna od zabudowy mieszkaniowej w pasie 100 m.

Na terenach związanych z ochroną brzegu morskiego (port, pas nadbrzeżny, wody wewnętrzne). W pasie nadbrzeżnym obowiązują przepisy ustawy o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej z dnia 21 marca 1991 r., a wszelkie zmiany terytorialne należy uwzględniać z Urzędem Morskim w Słupsku.

W przypadku portu, zgodnie z zapisami „Strategii rozwoju portu...” (2007), wybrano model komunalnego zarządu portu, co umożliwi miastu bezpośredni wpływ na zagospodarowanie przestrzenne tego obszaru. Wskazano także na planowane nowe granice wynikające z ww. opracowania, w wariantcie maksymalnym wynikającym z optymistycznego scenariusza rozwoju portu, zakładającego m.in. budowę nowej mariny w północno-wschodniej części portu (zob. rozdz. 7.14.)

14. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Obowiązek sporządzania planów miejscowych na terenie Ustki dotyczy strefy A ochrony uzdrowiskowej. Zgodnie ze zmianą ustawy o lecznictwie uzdrowiskowych, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowych oraz o gminach uzdrowiskowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2011 nr 73 poz. 390): *gmina, która w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy posiada status uzdrowiska albo status obszaru ochrony uzdrowiskowej, sporządza i uchwała miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla strefy „A” ochrony uzdrowiskowej w terminie 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy⁴.*

Niezależnie od tego obowiązkowe jest sporządzenie mpzp dla obszarów:

- obszarów przestrzeni publicznych, nieposiadających dotychczas planów – przede wszystkim rejon planowanego węzła integracyjnego, obejmujące także tereny zamknięte (kolejowe);
- obszarów proponowanych zmian przeznaczenia gruntów leśnych na nieleśne, tj. obszary oznaczone 24.UT, 25.UT, 26.UT, 27.US, 31.UT oraz wszystkie tereny projektowane jako nieleśne wg będącego w opracowaniu planu miejscowego dla Uroczyska;

przestrzennym, można już sporządzać miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (zmiana weszła w życie 21.10.2010r.). Dla pozostałych terenów zamkniętych na terenie Ustki (wojskowych i będących we władaniu straży granicznej) w planach miejscowych ustala się tylko ich granicę oraz granicę stref ochronnych, wraz z ograniczeniami w zagospodarowaniu i korzystaniu z terenów w obrębie tych stref.

⁴ Zmiana weszła w życie z dniem 07.07.2011 r., poprzednio obowiązek sporządzania planów miejscowych dotyczył wszystkich stref ochrony uzdrowiskowych, a więc całego miasta Ustka (z wyłączeniem terenów zamkniętych wojskowych)

- obszarów i terenów górniczych oraz dla ewentualnych parków kulturowych – plan dla złoża borowiny jest aktualnie sporządzany

15. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego/ dokonać zmiany w planach obowiązujących.

W trakcie sporządzania (w realizacji bądź z podjętymi uchwałami inicjującymi) znajdują się aktualnie plany miejscowe o łącznej powierzchni ponad 380 ha. W tym trwają prace planistyczne dotyczące obszaru „Uroczysko”, obejmującego powierzchnię ok. 200 ha w północno-zachodniej części miasta. Zaawansowanie prac jest obecnie na etapie uzyskiwania zgód na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne oraz opiniowania i uzgodnień. Po uchwaleniu planu dla „Uroczyska” stworzone zostaną duże możliwości inwestycyjne w mieście, co prawdopodobnie będzie się wiązać ze znacznymi kosztami wynikającymi z obowiązków rozbudowy infrastruktury drogowej i technicznej.

Obszary dla których miasto zamierza sporządzić plany miejscowe lub dokonać zmiany w obowiązujących planach, zgodnie z wynikami analizy zmian w zagospodarowaniu należą odpowiednio:

- obszary wskazane do podjęcia prac związanych ze zmianą planów miejscowych, istotne dla miasta:
 - mpzp pn. Polna Zabudowa Jednorodzinna (Uchwała Nr IV/16/2000 z dnia 27.04.2000r., Dz.Urz.Nr 75 poz.457 z dnia 04.08.2000 r.),
 - mpzp pn. Promenada Nadmorska (Uchwała Nr VI/30/2001 z dnia 28.06.2001r., Dz.Urz.Nr 72 poz. 874 z dnia 10.09.2001 r.),
 - mpzp pn. Centrum 2 (Uchwała Nr XII/103/2003 z dnia 25.09.2003r., Dz.Urz.Nr 2 poz. 6 z dnia 07.01.2004 r.)
 - mpzp pn. Ustka Rozwojowa (Uchwała Nr VIII/61/2007 z dn. 31.05.2007r., Dz.Urz. Woj. Pom. Nr 147 poz. 2765 z dn. 26.10.2007 r.);
- obszary wskazane do podjęcia prac związanych ze zmianą planów miejscowych, w późniejszym czasie, mniej istotne:
 - mpzp pn. przy granicy (Uchwała Nr XI/85/2003 z dnia 28.08.2003r., Dz.Urz Nr 135 poz.2401 z dnia 04.11.2003 r.),
 - mpzp pn. Zubrzyckiego i okolice (Uchwała Nr XII/79/99 z dnia 28.10.1999r., Dz.Urz.Nr 136 poz.1152 z dnia 20.12.2000r.),
 - mpzp pn. Osiedle Kwiatowa i okolice (Uchwała Nr VI/32/2001 z dnia 28.06.2001r., Dz.Urz.Nr 72 poz. 875 z dnia 10.09.2001r.);
 - mpzp pn. Centrum 1 (Uchwała Nr XXI/182/2004 z dnia 26.05.2004r., Dz.Urz.Nr 91 poz. 1649 z dnia 29.07.2004r.),
 - mpzp pn. Nowa Ustka 1 (Uchwała Nr IX/75/2007 z dn. 28.06.2007r., Dz.Urz. 137poz. 2525 z dn. 14.10.2007r.);
- koniecznej jest powtórzenie procedury planistycznej dla planów:
 - mpzp pn. Kwiatowa C (Uchwała Nr VII/55/2007 z dn. 26.04.2007r., Dz. Urz. Woj. Pom. Nr 127 poz. 2272 z dn. 09.08.2007r., Unieważniony wyrokiem sądu),
 - mpzp pn „Wczasowa” (Uchwała XXX/242/2005 RM w Ustce z dnia 24.02.2005r., Dz.Urz.Nr 35, poz. 693 z dnia 14 kwietnia 2005r.);
- plany miejscowe w trakcie sporządzania stanowiące zmiany do obowiązujących miejscowych planów
 - mpzp pn. Centrum 4 (Uchwała Nr XLVIII/394/2006 z dnia 28.09.2006r., Dz. Urz. Woj. Pom. nr 25 poz. 546 z dnia 01.02.2007r.)

-
- ponadto wskazane jest dokonanie w obowiązujących planach miejscowych istniejących zmian, koniecznych z uwagi na obecne wymagania dla stref ochrony uzdrowskiej (zob. rozdz. 7.9.5.)

16. Inne obszary problemowe

W projekcie „Studium ...” wskazane zostały następujące obszary problemowe:

- obszar związany z planowanym węzłem integracyjnym obsługi komunikacji i nowym terenem usługowym, w którym proponowane przekształcenia dotyczą:
 - zintegrowania transportu kolejowego z systemem transportu komunikacji autobusowej regionalnej, miejskiej oraz ruchu rowerowego;
 - przeniesienie dworca kolejowego wraz z zapleczem i powiązanie go z dworcem autobusowym, w celu wykreowania nowoczesnego węzła przesiadkowego;
 - wykorzystanie na cele m.in. parkingowe terenów zamkniętych kolejowych oraz wykorzystanie terenu i ew. zabudowy po stoczni (teren 23.U) na różnorodne cele usługowe- w tym komercyjne i publiczne;
 - wskazane jest studium programowe obszaru, studia urbanistyczno-architektoniczne poprzedzające ustalenia planistyczne, obszar powinien być objęty planem miejscowym;
- obszar związany z planowanym rozwojem portu i budową nowego basenu portowego, mariny jachtowej, w którym proponowane przekształcenia dotyczą:
 - wymaganych rozstrzygnięć studialnych i projektowych dla skali ewentualnego nowego basenu portowego, odpowiedniego zaprojektowania nabrzeży, właściwego wyważenia proporcji pomiędzy różnymi rodzajami funkcji (turystycznej, gospodarczo-portowej), z uwzględnieniem docelowych rozwiązań wynikających ze „Strategii rozwoju portu...” (2007);
 - niezbędne jest wskazanie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego terenu dla strategicznego parkingu (chyba, że odpowiedni parking znajdzie się w granicach terenu 08.UT), zgodnie ze Studium komunikacyjnym miasta oraz konkretnych lokalizacji kładki przez kanał portowy;
- obszar tzw. promenady zachodniej, w którym proponowane przekształcenia dotyczą:
 - wymaganych szczegółowych studiów lokalizacyjnych przy realizacji ciągu spacerowego z towarzyszącym zagospodarowaniem, uwzględniających specyfikę przyrodniczego środowiska, szczegółowej inwentaryzacji przyrodniczej poprzedzającej projektowanie;
 - wskazane ściśle powiązanie z rozwiązaniami proponowanymi w planie dla Portu i w obszarze problemowym B;
 - należy uwzględnić niewielką naturalną odporność na użytkowanie rekreacyjne;
- obszar nowego centrum mieszkaniowo-usługowego na terenach postycziowych, w którym proponowane przekształcenia dotyczą:
 - wskazane jest ustalenie programu funkcjonalnego obszaru na podstawie studium funkcjonalno-przestrzennego, ewentualnie na podstawie konkursu urbanistycznego;

- program mieszkaniowy nie powinien zajmować więcej jak 60% powierzchni użytkowej możliwej do uzyskania;
- obszar powinien być wielofunkcyjny, z dominacją zabudowy usługowo-mieszkaniowej, o dość dużej intensywności i śródmiejskim charakterze;
- w zagospodarowaniu należy uwzględnić powiązania komunikacyjne ul. Darłowskiej z terenem portu oraz odpowiednio kształtowane tereny zieleni publicznej minimum w postaci pasów zieleni izolacyjno-krajobrazowej;
- wskazany różnorodny program usługowy tak, by obszar mógł pełnić rolę centrum dla zachodniej części miasta;
- obszar potencjalnej eksploatacji złoża borowiny, w którym to:
 - rozstrzygnąć wymaga kwestia ewentualnych filarów ochronnych w sytuacji ewentualnej eksploatacji złoża;
 - wskazana jest ocena wpływu ewentualnej eksploatacji na pobliskie ujęcia wody dla miasta;
 - wskazane jest rozważenie pozostawienia obszaru jako obszaru wolnego od zainwestowania traktowanego jako użytek ekologiczny;
 - postuluje się wzbogacenie obrzeży złoża w postaci fizjotaktycznych i krajobrazowych nasadzeń biogrup drzew i krzewów.

Ponadto obszary problemowe w Ustce to obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi (od rzeki Słupi oraz od morza), osuwania się mas ziemnych (brzeg klifowy), a także obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji, tereny zamknięte (związane z obronnością oraz tereny kolejowe) oraz związane z ochroną wybrzeża, ze względu na specjalne, specyficzne uwarunkowania zagospodarowania, wymagające różnorodnych, często niestandardowych działań ze strony władz miasta.

2.2. Powiązania projektu „Studium...” z innymi dokumentami⁵

2.2.1. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego

Aktualnie (lipiec 2011) obowiązuje „Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego” uchwalony uchwałą Sejmiku Województwa Pomorskiego nr 1004/XXXIX/09 z dnia 26 października 2009 r.

Generalny cel polityki przestrzennej zapisany w „Planie zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego” (2009) to: *Kształtowanie harmonijnej struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa sprzyjającej równoważeniu wykorzystywania cech, zasobów i walorów przestrzeni z rozwojem gospodarczym, wzrostem poziomu i jakości życia oraz trwałym zachowaniem wartości środowiska dla potrzeb obecnego i przyszłych pokoleń.*

Cele główne polityki przestrzennej zapisane w „Planie zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego” (2009) to:

1. Powiązanie województwa z Europą, w tym przede wszystkim z regionem bałtyckim.
2. Wzrost konkurencyjności i efektywności gospodarowania przestrzenią.

⁵ Dokumenty z zakresu ochrony środowiska rangi międzynarodowej, krajowej i regionalnej omówiono w rozdz. 6.

3. *Osiągnięcie średniego europejskiego poziomu rozwoju i jakości życia porównywalnej z krajami europejskimi.*
4. *Zahamowanie dewaloryzacji środowiska oraz ochrona jego struktur i wartości.*
5. *Podwyższenie walorów bezpieczeństwa i odporności na skutki awarii i klęsk żywiołowych.*

Cele określone w projekcie „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Ustka” (2011) są zgodne z ww. zapisami dokumentu zwłaszcza w zakresie punktów 2 i 4.

Część ustaleń „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego” (2009) są *wiążące dla gminy przy sporządzaniu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, a także jednostek organizacyjnych samorządu województwa przy realizacji określonych polityk.*

Podstawowe zasady gospodarowania przestrzenią określone w „Planie zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego” (2009) są następujące :

1. *Stałe równoważenie struktury funkcjonalno-przestrzennej regionu, zróżnicowanej terytorialnie i warunkowanej dynamiką rozwoju.*
2. *Stosowanie trójochrony (integralnej ochrony wartości przyrodniczych, kulturowych i krajobrazu) dla utrzymania równowagi środowiska i poprawy warunków i jakości życia.*
3. *Redukcja napięć i konfliktów w strukturach przestrzennych, dążenie do harmonijnego powiązania potrzeb społecznych z cechami i funkcjonowaniem środowiska.*
4. *Poprawa i kształtowanie ładu przestrzennego.*
5. *Wykorzystywanie naturalnych predyspozycji środowiska w planowaniu przestrzennym dla zrównoważonego i wielofunkcyjnego rozwoju regionu.*
6. *Dążenie do poprawy stabilności i sprawności funkcjonowania struktur przestrzennych oraz zwiększanie ich odporności na czynniki zewnętrzne.*
7. *Zrównoważone wykorzystanie zasobów naturalnych, oszczędność energii i ograniczenie ilości odpadów.*

Projekt „Studium ...” w kierunkach zagospodarowania przestrzennego w większości uwzględnia powyższe zapisy, zwłaszcza w zakresie punktów 1, 2, 4, 5 i 7.

Projekt „Studium ...” uwzględnia zapisy „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego” (2009) dotyczące (...) *utrzymania istniejących form ochrony przyrody oraz dążenia do poprawy ciągłości przestrzennej systemu obszarów chronionych i powiązań ekologicznych* (zob. rozdz. 7.8. i 7.7). Dotyczy to zgłasza zapisów dotyczących ochrony form przyrody, ukształtowania struktury powiązań ekologicznych regionu oraz uzupełnienia struktury powiązań ekologicznych. Ustka znajduje się w zasięgu korytarza rangi krajowej-podnadregionalnej – *przymorski-południowobałtycki*. Wg „Planu...” (2009) jest to *Przybrzeżna strefa południowego Bałtyku, stanowiąca europejski korytarz wędrówkowy ptactwa wodnego, pomiędzy Europą północno-wschodnią a obszarami zimowania w Europie zachodniej, (...) sięgając od strony morza do zasięgu izobaty 20m, zaś od lądu obejmując pas wydmowy wraz ze zbiorowiskiem lasów nadmorskich, przybrzeżne równiny hydrogeniczne i jeziora; istotnym ograniczeniem łączności przestrzennej są zagospodarowanie strefy brzegowe miast portowych* (w tym Ustki).

W zakresach ochrony zasobów środowiska i dziedzictwa kulturowego istotne dla miasta Ustka są zapisy „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego” (2009) dotyczące:

- *utrzymania istniejących form ochrony przyrody oraz dążenia do poprawy ciągłości przestrzennej systemu obszarów chronionych i powiązań ekologicznych;*
- *ochrony gruntów leśnych, zasobów i jakości wód, zasobów biosfery, powietrza atmosferycznego oraz ochrony przed hałasem i wibracjami – problematyczne w tym zakresie są ustalenia dotyczące przeznaczenia części terenów gruntów leśnych na cele nieleśne (zob. rozdz. 7.7. i 7.9.2.);*
- *ochrony i odnowy charakterystycznych zasobów dziedzictwa kulturowego regionu, m.in.: układu urbanistycznego miasta, dziedzictwa morskiego i rzeczno, dziedzictwa budowlanego i ceglanego i drewnianego, obiektów dziedzictwa obronnego i techniki, kultury materialnej portów morskich i rzecznych oraz wsi rybackich, materialnych relikwów dziedzictwa solidarnościowego, zespołów rezydencjalnych, zespołów zieleni urządzonej, wybitnych dóbr kultury współczesnej;*
- *rewitalizacji zabytkowych układów przestrzennych zwłaszcza: obiektów pokolejowych i zabytkowych struktur mieszkaniowych oraz wzbogacenie ich o nowe funkcje podwyższające atrakcyjność miejsca;*
- *objęcia ochroną miejsc o wyjątkowych wartościach, gdzie została zachowana historyczna struktura przestrzeni i szczególne walory przyrodniczo-krajobrazowe.*

W zakresie ochrony krajobrazu istotne dla miasta Ustka są zapisy „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego” (2009) dotyczące:

- *zachowania i eksponowania najwartościowszych zespołów i fragmentów krajobrazu, panoram widokowych i wewnątrz architektoniczno-krajobrazowych;*
- *kształtowania nowych walorów krajobrazowych, w tym krajobrazów zdegradowanych oraz przeciwdziałanie procesom zagrażającym walorom krajobrazu.*

W zakresie kształtowania systemu osadniczego, miasto Ustka wraz ze Słupskiem w „Planie ...” (2009) zaliczono do kategorii ośrodków regionalnych (równoważenia rozwoju), I rzędu. W tym zakresie szczególnie istotne dla miasta Ustka są następujące zapisy:

- *wzmocnienie rangi ośrodków regionalnych (równoważenia rozwoju – I rzędu Słupsk-Ustka) i ponadgminnych przez kreowanie przestrzeni miejskiej wysokiej jakości;*
- *tworzenie przygotowanych planistycznie i infrastrukturalnie terenów inwestycyjnych dla strategicznych przedsięwzięć gospodarczych przez wyznaczenie w strukturze przestrzennej gmin obszarów wyłączonych z inwestycji mieszkaniowych i z inwestycji związanych z podstawową obsługą mieszkańców;*
- *wprowadzanie do gminnych dokumentów planistycznych uregulowań umożliwiających egzekwowanie zakazu przeznaczania na nowe tereny osadnicze oraz inwestycyjne obszarów spełniających funkcje retencyjne lub zalewowe, w zakresie ochrony przeciwpowodziowej;*
- *obszary atrakcyjne dla rozwoju turystyki i rekreacji należy wyłączyć z intensywnego monofunkcyjnego osadnictwa i inwestycji gospodarczych kolidujących z usługami turystyki.*

Ponadto istotne z punktu widzenia Ustki są zapisy w „Planie...” (2009) dotyczące kształtowania lokalnych elementów systemu osadniczego: stosowanie wzorców rozwoju przestrzennego, domykanie granic zainwestowania, minimalizowanie

konfliktów, atrakcyjne i przyjazne dla pracowników kształtowanie obszarów przemysłowych, stanowienie aktów prawa miejscowego.

W zakresie kształtowania warunków przestrzennych rozwoju gospodarczego istotne dla miasta, są zapisy w „Planie zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego” (2009) dotyczące:

- *kształtowania warunków rozwoju gospodarki opartej na wiedzy;*
- *rozwój gospodarki turystycznej i infrastruktury turystycznej, w tym szlaków turystycznych.*

W „Planie...” (2009) wskazano Ustkę jako miejsce lokalizacji węzła obsługi ruchu rowerowego o znaczeniu kluczowym, zintegrowanego z transportem publicznym. Wskazuje się też na potrzebę tworzenia nowych szlaków turystyki kulturowej m. inn. związanej z latarniami morskimi (o znaczeniu ponadregionalnym).

W zakresie rozwoju infrastruktury transportowej dla miasta Ustka szczególnie istotne są następujące zapisy kierunków zagospodarowania wg „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego” (2009):

- *budowa lub przebudowa priorytetowej dla województwa infrastruktury liniowej dla międzynarodowych połączeń w sieci transportowej – dotyczy planowanej przebudowy drogi krajowej nr 6 Szczecin-Słupsk-Gdańsk na drogę szybkiego ruchu;*
- *regionalnymi korytarzami transportowymi są: (...)*
 - *korytarz północny Gdańsk-Lębork-Słupsk z perspektywą włączenia do planowanego międzynarodowego korytarza Via/Rail Hanseatica ; (...)*
 - *korytarz zachodni Człuchów-Miastko-Słupsk-Ustka;*
- *drogami o znaczeniu ponadregionalnym i regionalnym szczególnie ważnymi dla obsługi województwa pomorskiego są:*
 - *drogi krajowe S7 i DK 21,*
 - *droga wojewódzka nr 209;*
- *w zakresie regionalnego transportu zbiorowego – główną rolę w powiązaniach regionalnych w województwie pełnić będzie m. in. linia kolejowa nr 405 na odcinku Miastko-Słupsk-Ustka; linia ta powinna podlegać modernizacji i rewitalizacji;*
- *niezbędne jest dla prowadzenia żeglugi wodnej – rozbudowa lub modernizacja małych portów morskich, w tym w Ustce;*

W zakresie rozwoju infrastruktury technicznej dla miasta Ustka szczególnie istotne są następujące zapisy:

- *konieczność utrzymywania brzegu na określonych odcinkach oraz wzajemne współzależności między sposobem i intensywnością zabudowy obszarów nadmorskich, a stabilnością brzegu morskiego;*
- *dotyczące ochrony przeciwpowodziowej i regulacji stosunków wodnych, zaopatrzenia w wodę, odprowadzanie i oczyszczania ścieków, gospodarki energetycznej, gospodarki opadami, infrastruktury telekomunikacji i teleinformatyki, a także infrastruktury bezpieczeństwa i obronności.*

Wg art. 9, ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r., Nr 80, poz. 707 z późniejszymi zmianami) *Wójt, burmistrz albo prezydent miasta sporządza studium (...), uwzględniając zasady określone w koncepcji*

przestrzennego zagospodarowania kraju, ustalenia strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz strategii rozwoju gminy.

Projekt „Studium ...” poprzez ustalenia dotyczące kształtowania polityki przestrzennej miasta uwzględniające ograniczenie oddziaływania na środowisko przyrodnicze, walory kulturowe i krajobraz uwzględnia ww. zapisy „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego” (2009) – zob. rozdz. 7.

2.2.2. Strategia rozwoju miasta Ustka do roku 2020

W „Strategii ...” (2009) sformułowano wizję miasta do roku 2020, która brzmi: *Ustka nowoczesnym kurortem i uzdrowiskiem nadbałtyckim, która poprzez cenne walory przyrodnicze stwarza warunki turystom i kuracjom do całorocznego wypoczynku oraz zapewnia swoim mieszkańcom dostęp do pracy, edukacji oraz opieki społecznej.*

Wskazano trzy kierunki rozwojowe miasta:

- 1) *zrównoważony rozwój społeczności lokalnej;*
- 2) *zrównoważony rozwój przestrzeni publicznych;*
- 3) *rozwój gospodarki miasta.*

Ustalonym kierunkom z kolei przypisano cele strategiczne, a do nich cele operacyjne i działania. Celami strategicznymi wg ustaleń „Strategii...” (2009) są:

- 1) *zapewnienie mieszkańcom warunków podwyższania standardów życia oraz aktywne kształtowanie rozwoju społecznego;*
- 2) *wykształcenie ładu przestrzennego miasta i ochrona cennych walorów przyrodniczych;*
- 3) *zwiększenie konkurencyjności gospodarki oraz wypracowanie stabilnego wzrostu.*

Najważniejszym dla dokumentów planistycznych, w tym dla studiów i planów miejscowych jest cel strategiczny 2, dla którego cele operacyjne i działania brzmią następująco:

Cel 1 – *kształtowanie warunków przestrzennych dla rozwoju gospodarki z zachowaniem zrównoważonego rozwoju miasta i ładu przestrzennego:*

- 1) *sporządzanie planów miejscowych: Uroczysko, Tereny Portu, Kościelniaka i okolice, Nowa Ustka2, Centrum 3 BIS, Borowiny (...);*
- 2) *dostosowanie istniejących planów zagospodarowania przestrzennego do kierunków rozwoju miasta (...) – mpzp Darłowska i okolice;*
- 3) *wprowadzenie w istniejących (w ramach aktualizacji) i projektowanych do opracowania planach, wskaźnika intensywności zabudowy określonego przez ilość osób/ha, z uwzględnieniem zapisów Studium⁶;*

⁶ Zgodnie z art. 15 ust 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym obowiązkowo w każdym planie należy ustalić „parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu, w tym linie zabudowy, gabaryty obiektów i wskaźniki intensywności zabudowy”, przy czym zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym do ustawy „ustalenia dotyczące parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu powinny zawierać w szczególności określenie linii zabudowy, wielkości powierzchni zabudowy w stosunku do powierzchni działki lub terenu, w tym udziału powierzchni biologicznie czynnej, a także gabarytów i wysokości projektowanej zabudowy oraz geometrii dachu”

- 4) *wprowadzenie jednoznaczności zapisów w zakresie określenia funkcji, a w przypadku określenia funkcji mieszanej (...) określać procentowo wielkość udziału poszczególnych funkcji w odniesieniu do powierzchni całkowitej obiektu.*

Cel 2 – wytyczenie i uzbrojenie terenów pod inwestycje:

- 1) *udostępnienie terenów „Uroczyska”;*
- 2) *uzbrojenie terenów „Kwiatowa Bis” i przeznaczenie ich pod inwestycje mieszkaniowe (domki jednorodzinne);*
- 3) *przejęcie terenów zagospodarowanych niewłaściwie i przeznaczenie ich na cele inwestycyjne: tereny przykolejowe, tereny znajdujące się w koncepcji szlaku rowerowego Euro-Velo, tereny na ul. Darłowskiej, port;*
- 4) *dążenie do pozyskania nowych terenów inwestycyjnych z gmin ościennych.*

Cel 3 – zagospodarowanie przestrzenne i poprawa estetyki miasta:

- 1) *(...) budowa parku uzdrowskiego;*
- 2) *zagospodarowanie parków miejskich – przy Placu Wolności i Marynarki Polskiej;*
- 3) *uporządkowanie lasów komunalnych i ich zagospodarowanie z uwzględnieniem funkcji rekreacyjnych (ścieżki piesze, rowerowe, plac zabaw);*
- 4) *zabezpieczenie terenu przy ul. Rybackiej pod Plenerowe Miejsce Spotkań Mieszkańców;*
- 5) *dążenie do relokacji kotłowni lokalnej;*
- 6) *dążenie do likwidacji wolnostojących zespołów budynków garażowych;*
- 7) *uporządkowanie lasów w najbliższym sąsiedztwie istniejącej zabudowy i traktów komunikacyjnych (...), ich zagospodarowanie rekreacyjne (...);*
- 8) *opracowanie koncepcji urbanistyczno-architektonicznej wykorzystania terenów wzdłuż Słupi – bulwar nadrzeczny.*

Cel 4 – ochrona środowiska i cennych zasobów przyrodniczych

- 1) *utrzymanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych miasta w powiązaniu z rozwojem turystyki kwalifikowanej (wodnej, przyrodniczej i masowej (wypoczynek, rekreacja);*
- 2) *promocja naturalnych form przyrodniczych i terenów chronionych (...);*
- 3) *wzrost nakładów na utrzymanie zielni w mieście;*
- 4) *propagowanie zdrowego stylu życia (...), udostępnienie miasta pieszym i rowerzystom;*
- 5) *ograniczenie emisji hałasu i zanieczyszczenia powietrza;*
- 6) *podniesienie świadomości ekologicznej społeczności lokalnej;*
- 7) *promowanie odnawialnych źródeł energii opartych na geotermii i panelach słonecznych);*
- 8) *zagospodarowanie terenów zalewowych rzeki Słupi (...) pod kątem ochrony środowiska oraz turystyki.*

Cel 5 – rozwój infrastruktury technicznej:

- 1) *przebudowa infrastruktury technicznej portowej, poprawa wejścia do portu i rozbudowa akwenu;*

- 2) uporządkowanie systemu komunikacyjnego poprzez jego przebudowę oraz reaktywacja komunikacji kolejowej;
- 3) budowa nowych połączeń drogowych w tym obiektów inżynierskich (obwodnica miasta przez rzekę Słupię) wyprowadzających ruch tranzytowy z miasta oraz poprawiających komunikację między częściami miasta – wschodnią i zachodnią;
- 4) budowa i przebudowy towarzyszącej infrastruktury drogowej (chodniki, parkingi, wiaty, zatoki, oświetlenie inne);
- 5) budowa ścieżek rowerowych i szlaków pieszych (...), budowa komunikacji alternatywnej (np. wyciąg krzesiówkowy, wagoniki zasilane gazem lub prądem) w celu uwolnienia miasta od samochodów osób wypoczywających;
- 6) budowa zejść na plażę po zachodniej stronie miasta oraz wytyczenie szlaków turystycznych na obszarach cennych przyrodniczo jak wydmy, klify;
- 7) kompleksowa gospodarka odpadami, w tym system segregacji;
- 8) poprawa stanu czystości wód powierzchniowych poprzez porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej, z uwzględnieniem kanalizacji deszczowej;
- 9) modernizacja i rozwój sieci ciepłowniczej miasta ze zwróceniem szczególnej uwagi na zespoły zabudowy jednorodzinnej (...);
- 10) dążenie do relokacji kotłowni lokalnej;
- 11) poprawa stanu czystości powietrza poprzez zmianę systemu ciepłowniczego (...);
- 12) Opracowanie planu zaopatrzenia miasta w wodę uwzględniającej pojemność hydrauliczną obecnego systemu wobec nowych potencjalnych terenów rozwojowych.

Projekt „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Ustka” (2011) stanowi rozwinięcie „Strategii...” (2009) w dziedzinie zagospodarowania przestrzennego.

2.2.3. Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe

W 2006 r. wykonane zostało „Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe miasta Ustka dla potrzeb studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego” (2006). Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1298) opracowanie to zawiera następujące, podstawowe zagadnienia:

- rozpoznanie i charakterystykę stanu oraz funkcjonowania środowiska, udokumentowane i zinterpretowane przestrzennie (załączniki graficzne);
- diagnozę stanu i funkcjonowania środowiska;
- wstępną prognozę dalszych zmian zachodzących w środowisku, polegającą na określeniu kierunków i możliwej intensywności przekształceń i degradacji środowiska, które może powodować dotychczasowe użytkowanie i zagospodarowanie;
- określenie przyrodniczych predyspozycji do kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej, polegające w szczególności na wskazaniu obszarów, które

powinny pełnić przede wszystkim funkcje przyrodnicze;

- ocenę przydatności środowiska, polegającą na określeniu możliwości rozwoju i ograniczeń dla różnych rodzajów użytkowania i form zagospodarowania obszaru.

Projekt „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Ustka” (2011) uwzględnia w większości uwarunkowania ekofizjograficzne określone w ww. opracowaniu.

3. ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA W USTCE I JEGO POTENCJALNE ZMIANY

3.1. Struktura środowiska przyrodniczego⁷

3.1.1. Położenie regionalne

Ustka znajduje się w województwie pomorskim, w północno-zachodniej części powiatu słupskiego. Sąsiaduje od północy z Morzem Bałtyckim, a na pozostałym obszarze graniczy z gminą wiejską Ustka (zob. rys. 1).

W ujęciu regionalnym, pod względem przyrodniczym miasto położone jest przy ujściu Słupi do Morza Bałtyckiego w najwęższej części mezoregionu fizycznogeograficznego Wybrzeże Słowińskie, do którego od południa, w granicach administracyjnych miasta, przylega mezoregion Równina Słupska. Obydwa te mezoregiony wchodzi w skład makroregionu fizycznogeograficznego Pobrzeże Koszalińskie.

Wybrzeże Słowińskie charakteryzuje się występowaniem wydm nadmorskich, jezior przybrzeżnych i torfowisk. Równina Słupska to obszar nizinny, położony na wysokości kilkanaście-kilkadziesiąt m n.p.m., przedstawiający w większości równinę moreny dennej.

Ustka jest starą, słowiańską osadą rybacką. Na drugą połowę XVIII wieku przypadają początki przemysłu stoczniowego. Od pierwszych lat dziewiętnastego wieku Ustka zaczęła nabierać znaczenia jako kąpielisko morskie, jednak prawa miejskie uzyskała dopiero w 1945 r. Okres po II wojnie światowej to znaczna rozbudowa miasta - rozwój budownictwa mieszkaniowego, urządzeń komunalnych i ośrodków wypoczynkowych. W 1978 miasto uzyskało status uzdrowiska. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego miasto Ustka liczy ok. 16 tys. mieszkańców (stan na dzień 31.12.2010 r.).

Do specyficznych, geograficznych cech Ustki należą:

- kontrastowe warunki przyrodnicze wydm nadmorskich, dna doliny i zagłębień hydrogenicznych oraz równiny morenowej;
- przynależność do kształtującego się pasma zurbanizowanego Słupsk-Ustka;
- strefowy rozkład terenów zainwestowanych o określonych funkcjach społeczno-gospodarczych: przy ujściu Słupi przemysł i port, dalej w kierunku wschodnim kolejno - dzielnice mieszkaniowe i dzielnica uzdrowiskowa;
- funkcja uzdrowiskowa (silny rozwój infrastruktury uzdrowiskowej z początkiem lat siedemdziesiątych) ukształtowana na bazie walorów przyrodniczych (lecniczo-rekreacyjne właściwości klimatu morskiego, występowanie wód leczniczych chlorkowo-sodowych i złóż borowiny);
- znaczny stopień antropizacji podsystemu środowiska przyrodniczego, w wyniku procesów urbanizacyjnych i obciążenia rekreacyjnego.

⁷ Na podstawie „Opracowania ekofizjograficznego” (2006).

3.1.2. Środowisko abiotyczne

Na obszarze Ustki i w jej bezpośrednim sąsiedztwie występują trzy główne typy środowiska przyrodniczego: mierzei nadmorskiej, doliny rzecznej (Słupia) i zagłębień akumulacji organogenicznej oraz wysoczyzny morenowej i równiny zastoiskowej.

Mierzeja przebiega równoległe do linii brzegowej pasem o szerokości od 600 do 900 m. Jej piaszczysta plaża, o szerokości do 40 m, ograniczona jest w części wschodniej klifem, wykształconym przez podcięcie wydm (na wschód od granic miasta), a zachodniej części miasta wałem wydmowym, za którym rozciąga się strefa wydm o nieregularnych kształtach i formach parabolicznych. Wał wydmy o szerokości 100-150 m i wysokości 3-6 m n.p.m. porośnięty jest pionierską roślinnością wydmową. Starsze wydmy porośnięte są nadmorskim borem sosnowym, zwanym również bażynowym (*Empetro-nigri Pinetum*), wykształconym w postaci kilku podzespołów i facji. Wysokość wydm wynosi do 18-20 m n.p.m., a deniwelacje dochodzą do 14 metrów. Między wydmami występują zagłębienia deflacyjne. Są to formy bezodpływowe, na ogół o płaskich dnach, często podmokłe.

Od południa do mierzei przylegają formy pochodzenia lodowcowego, związane z akumulacyjną działalnością lądolodu i jego wód roztopowych. Są to: równinna wysoczyzny morenowa i równina zastoiskowa. Wierzchowina wysoczyzny morenowej o wysokości 10-13 m n.p.m. zbudowana jest z piasków i glin polodowcowych, w części północnej przykrytych warstwą holocenijskich piasków eoliczno-morskich. Pierwszy poziom wody gruntowej występuje tu najczęściej na głębokości na głębokości 2-4 m p.p.t., tylko lokalnie płycej, mniej niż 1 m p.p.t. Na południowy-wschód od Ustki wysoczyznę porasta rozległy kompleks leśny (w przewadze bór mieszany świeży, lokalnie na siedliskach wilgotnych, bór wilgotny i bór mieszany wilgotny a na żyzniejszym, gliniastym podłożu las mieszany). Zachodnia, nie zainwestowana, część wysoczyzny wykorzystywana jest rolniczo. Dominują tu gleby brunatne kwaśne i wylugowane, należące do kompleksu pszennego-dobrego.

Równina zastoiskowa zbudowana jest z piasków i glin zalegających na łąkach. Pierwszy poziom wody gruntowej tworzy w jej obrębie zwierciadło nieciągłe, zalegające na głębokości 2-4 m p.p.t. Gleby brunatne właściwe, rzadziej wylugowane i kwaśne wykorzystywane są rolniczo.

Zarówno mierzeję, jak i wysoczyznę morenową rozcina szeroka dolina plejstoceńska wykorzystywana obecnie przez rzekę Słupię. Dwa jej podstawowe poziomy morfologiczne, rozpościerające się na wysokości 1-5 m n.p.m. i 5-10 m n.p.m. odpowiadają terasie zalewowej i nadzalewowej. Terasa zalewowa zbudowana jest z piasków i żwirów akumulacji rzecznej oraz z namulów organogenicznych. Jest to teren hydrogeniczny, o pierwszym zwierciadle wody gruntowej najczęściej na głębokości do 1 m p.p.t., rzadziej od 1 do 2 m p.p.t. Terasa nadzalewowa zbudowana jest z piasków akumulacji rzecznej. Woda gruntowa występuje tu na głębokości ponad 2 m p.p.t. W części północnej dno doliny przechodzi w deltę wsteczną Słupia, a w kierunku wschodnim łączy się z dużym, podmokłym zagłębieniem akumulacji torfowiskowej. Zalegające w nim utwory mułowo-torfowe o dużych właściwościach leczniczych (borowina), eksploatowane były dla potrzeb rolniczo-przemysłowych i leczniczych. W 1966 r. eksploatacji zaniechano.

Ustka położona jest w strefie oddziaływania klimatu morskiego, który charakteryzuje się różnorodnością i zmiennością stanów pogody. Klimat morski w porównaniu z obszarami leżącymi w głębi lądu wyróżniają (Kozłowska-Szczęśna T., 1981):

- niska temperatura powietrza okresu maj-lipiec;
- najmniejsza liczba dni gorących;
- najkrótsza i najpóźniej zaczynająca się zima;
- najmniejsza liczba dni z pokrywą śnieżną;
- największa liczba dni z odwilżą, długim okresem bezprzymrozkowym i najmniejszymi średnimi amplitudami dobowymi temperatury powietrza.

Przeważają tu wiatry zachodnie i południowo-zachodnie o dużych prędkościach zwłaszcza w zimie. Charakterystyczną cechą jest występowanie wiatrów lokalnych tzw. bryz. Decydujący wpływ na kształtowanie się lokalnych warunków biotopoklimatycznych mają odległość od morza ukształtowanie terenu, szata roślinna i stan zainwestowania terenu.

3.1.3. Środowisko biotyczne

Położenie Ustki w rejonie o bardzo zróżnicowanych warunkach siedliskowych powoduje dużą różnorodność siedlisk roślinności potencjalnej oraz wykształconych w ich obrębie zbiorowisk roślinnych.

Spośród potencjalnych zbiorowisk roślinnych w rejonie Ustki dominującymi, w przypadku zaprzestania działalności człowieka, byłyby trzy typy siedlisk roślinności potencjalnej⁸. Są to: oligotroficzne siedliska nadmorskich borów sosnowych, mezotroficzne siedliska acidofilnych lasów bukowo-dębowych oraz eutroficzne siedliska lasów łęgowych. Tworzą one z reguły zwarte obszary i są typowe dla trzech odmiennych typów środowiska przyrodniczego: pierwsze występują na obszarach zalegania piasków eolicznych o różnej wilgotności, na wydmowych mierzejach i obszarach piasków nawianych na utwory wysoczyznowe czyli związane są z przybrzeżnymi zespołami form rzeźby terenu. Drugie, zróżnicowane pod względem wilgotności siedliska wykształciły się w obszarach wysoczyznowych i na wyższych poziomach terasowych doliny Słupi, podłoże stanowią tu piaski akumulacji lodowcowej i piaski fluwialne, niekiedy o utrudnionej infiltracji i przepływie wód, ze względu na obecność utworów nieprzepuszczalnych w głębszych warstwach gruntu. Trzecie związane są z występowaniem torfów i namulów rzecznych terasy zalewowej (w dnie doliny Słupi) oraz zabagnione dna rozcięć i obniżień prowadzących lokalne ciekę (w obszarach wysoczyznowych). Pozostałe typy siedlisk roślinności potencjalnej związane są ze zróżnicowaniem rzeźby terenu, charakterem podłoża oraz typem stosunków wodnych. Występują tu także siedliska: lasów bukowych, żyzne buczyny pomorskie, kwaśne buczyny niżowe i lasy grądowe. Lokalnie występują tu także oligotroficzne siedliska nadmorskich muraw psammofilnych, borów bagiennych i śródlądowych borów świeżych, mezotroficzne siedliska brzezin bagiennych i lasów brzoźowo-dębowych oraz eutroficzne bagienne siedliska olsowe.

Cechą charakterystyczną aktualnych zbiorowisk roślinnych jest ich zróżnicowanie będące wynikiem antropogenicznych przeobrażeń. Do podstawowych, intensywnych i stale narastających gospodarczych oddziaływań antropogenicznych na szatę roślinną Ustki należą (Strategiczny program ekorozwoju Ustki, 1996):

⁸ Opracowano na podstawie: Diagnozy stanu miasta – Blok zagadnień przyrodniczych, części „Strategicznego program ekorozwoju Ustki”, 1996, IOŚ O/Gdańsk, Gdynia

- zmiana charakteru użytkowania, przejmowanie terenów pod różnorodne typy zainwestowania (przy tym niszczenie gleby, zmiany poziomu wód gruntowych, wymiana podłoża);
- oddziaływanie przemysłowych, komunikacyjnych i komunalnych źródeł zanieczyszczeń;
- oddziaływanie intensywnego użytkowania rolniczego (orka, użytkowanie kośno-pastwiskowe, prowadzenie prac melioracyjnych, nadmierne nawożenie mineralne i organiczne);
- oddziaływanie intensywnego użytkowania rekreacyjnego (wydeptywanie, zaśmiecanie, zanieczyszczanie wód i powietrza);
- prowadzenie gospodarki leśnej (w tym sztuczne odwodnienia, nasadzenia drzew obcych siedliskowo, wprowadzanie drzewostanów na wtórne siedliska porolne, wykonywanie melioracji osuszających);
- prowadzenie prac w ramach „ochrony” brzegu (prowadzenie zabiegów biologiczno-technicznych, takich jak podsadzanie traw i krzewów na wydmach, ich faszynowanie oraz wprowadzanie zabudowy technicznej brzegów).

W przeprowadzonej w ramach „Strategii ekorozwoju Ustki” (1996) analizie jakościowej i przestrzennej aktualnych zbiorowisk roślinnych wyróżniono w granicach Ustki i jej najbliższego otoczenia kilka podstawowych kompleksów roślinności rzeczywistej. Ich układ przestrzenny związany jest z istnieniem i przebiegiem dwóch osi przyrodniczych o kierunkach wschód-zachód i północ-południe, wyznaczonych strefą brzegową Bałtyku i doliną Słupi. U zbiegu tych osi usytuowana jest Ustka. Wyróżniono następujące typy zbiorowisk:

- **nadmorskie lasy i murawy na obszarze występowania form rzeźby genetycznie związanych ze strefą brzegową morza (mierzeja i piaski nawiane na wysoczyźnie)** – te ubogie oligotroficzne siedliska zajmują pas o szerokości od 800 metrów do 1,5 km wzdłuż brzegu morskiego; cechą charakterystyczną roślinności tego obszaru jest jej układ strefowy – równoległy do brzegu morskiego (wąski pas nadmorskich muraw nawydmych – wydma biała i szara bądź inicjalnych i murawowych zbiorowisk naklifowych/nadmorskie bory sosnowe z enklawami lasów brzożowo-dębowych/żyźne zbiorowiska leśne). Dominującym powierzchniowo zbiorowiskiem jest tu ubogi nadmorski bór sosnowy (*Empetro nigri-Pinetum*) – zbiorowisko kończące sukcesję roślinności na piaskach eolicznych. Od strony plaży występuje wąska strefa ugrupowań nieleśnych – muraw nadmorskich, tworzących pas roślinności o szerokości około 80-100 m, zbudowany z dwóch sukcesyjnie następujących po sobie zbiorowisk wydmy białej i wydmy szarej. W obrębie aktywnych, silnie abradowanych klifów wykształciły się zbiorowiska inicjalne i murawowe zależne od oddziaływania morza;
- **łąki i szuwały równin torfowych** – występują w trzech enklawach w otoczeniu pól i terenów zabudowanych w okolicach osiedla Dunina, Zapadłego oraz pomiędzy Ustką i Duninowem; wykształciły się tu łąki i pastwiska wilgotne oraz szuwały w obrębie wód stojących i płynących na siedliskach olsowych, w wyniku użytkowania kośno-pastwiskowego i osuszania terenu;
- **zróżnicowane lasy na obszarze wysoczyzny morenowej** występują w obrębie rozległego kompleksu leśnego pomiędzy zabudową Ustki, Przewłoką i Grabnem a doliną Słupi i zbudowane są ze zróżnicowanych zbiorowisk leśnych z największym udziałem acidofilnych lasów bukowo-dębowych występujących

w dwóch odmianach – świeżej i wilgotnej. Znaczniejsze powierzchnie zajmują także bory śródlądowe, kwaśne buczyny niżowe, grądy i zbiorowiska związane z terenami o płytkim poziomie wód gruntowych – bory i brzeziny bagienne, bagienne lasy i zarośla olsowe oraz lasy łąkowe. Lokalnie występują torfowiska przejściowe i łąki. Omawiany kompleks leśny charakteryzuje się bardzo duży stopień antropogenicznych przekształceń spowodowanych gospodarką leśną.

- **las i rozproszona roślinność polno-łąkowo-ruderalna na obszarze wysoczyznowym** – występują na południowo-zachodnim krańcu Ustki i genetycznie związane są z różnorodnymi sposobami użytkowania. Stanowią składnik antropogenicznie przekształconego krajobrazu podmiejskiego z niewielkimi zabudowanymi enklawami, użytkami zielonymi, nieużytkami rolnymi i antropogenicznymi, ogródkami działkowymi, fragmentem poligonu wojskowego i lasami podmiejskimi. Północny fragment omawianego kompleksu stanowią lasy wysoczyznowe zbudowane głównie z acidofilnych dąbrów (*Fago-Quercetum*) zdegenerowanych wprowadzeniem sosny. Lokalne zagłębienia terenu zajmują olsy z enklawami szuwarów turzycowych. Południowo-wschodnia część kompleksu zbudowana jest z mozaiki małopowierzchniowych różnorodnych zbiorowisk (leśne enklawy, łąki wilgotne i świeże, szuwały trzcinowe i turzycowe oraz zarośla wierzbowe i olszowe, na wtórnych siedliskach porolnych wykształciły się synantropijne zbiorowiska segetalne i ruderalne, zarośla żarnowca, samosiew sosny);
- **zróznicowana roślinność polno-łąkowo-leśna doliny Słupi i jej zboczy** – kompleks ten występuje od Ustki aż po Charnowo poza granicami miasta, nie sięgając brzegu morza ze względu na zainwestowanie w ujściowym odcinku biegu rzeki. Z poszczególnymi poziomami terasowymi i stromymi zboczami doliny związane są różne typy siedlisk roślinności potencjalnej. Aktualny obraz roślinności ukształtowany został nie tylko w efekcie naturalnych procesów, ale w głównym stopniu, jako konsekwencja zróznicowanej działalności człowieka, przede wszystkim użytkowania kośno-pastwiskowego, osuszania terenu wprowadzenia zainwestowania osadniczego. Im bliżej ujścia rzeki tym roślinność wykazuje większy stopień antropogenicznych przeobrażeń. Strome zbocza dolinne Słupi są siedliskiem różnorodnych zbiorowisk leśnych, zaś prawie na całym lewobrzeżnym odcinku doliny strome stoki są odlesione i zajęte przez grunty orne z roślinnością segetalną albo przez użytki zielone (pastwiska, uprawy traw);
- **roślinność synantropijna chwastów polnych na obszarach wysoczyznowych** – jest to typowa antropogeniczna roślinność reprezentowana przez chwasty polne towarzyszące uprawom ornym na terenach wiejskich. Głównym rejonem upraw są tereny wysoczyzn morenowych. Zbiorowiska chwastów polnych są zbiorowiskami niestabilnymi, co związane jest ze zmianami w charakterze upraw i wykorzystaniem gruntów,
- **roślinność synantropijna chwastów ruderalnych intensywnie przeobrażonego obszaru miejskiego zainwestowania Ustki** – roślinność tego typu wykształciła się w obrębie ujściowego odcinka Słupi oraz przylegających do niego fragmentów terenów wysoczyznowych i wydmych, występuje tu koncentracja antropogenicznych zbiorowisk chwastów ruderalnych, towarzyszących terenom zabudowanym, komunikacyjnym, przemysłowo-składowym, zdewastowanym, ogródkom przydomowym, placom itp. Są to zbiorowiska niestabilne, rozwijające się na siedliskach zmienionych, często sztucznych, w warunkach stałych

intensywnych antropogenicznych oddziaływań. Do kategorii tej należy też zieleni miejska urządzona, w skład której wchodzi m.in.: zieleni cmentarna, trawniki, parki, zieleńce, skwery i zieleni komunikacyjna.

Na terenie Ustki do terenów zieleni miejskiej zalicza się (zał. kartogr.):

- parki miejskie;
- zieleni cmentarną;
- zieleni przyuliczną w skład której wchodzi drzewa, krzewy, trawniki, zieleńce itp.;
- lasy komunalne;
- tereny zieleni osiedlowej;
- ogrody działkowe, ogrody przydomowe i sady;
- roślinność wykształcona i kultywowana przy udziale człowieka w obrębie brzegu morskiego.

Dotychczasowe przekształcenia szaty roślinnej Ustki dotyczyły przede wszystkim odlesienia terenu, umożliwienia wkraczania roślinności ruderalnej, a zwłaszcza zmiany cech siedlisk poprzez realizację zainwestowania kubaturowego i infrastrukturalnego. Otaczający Ustkę teren w małym stopniu był wykorzystywany rolniczo, miasto żyło „z morza”, dlatego zmiany szaty roślinnej w niewielkim stopniu objęły dno doliny Słupi i tereny bezpośrednio do niej przyległe.

Starannej opieki i rozwoju wymaga zieleni wysoka miasta, a zwłaszcza za drzewienia przyuliczne. Każde duże, stare drzewo jest cenne dla przyrody miasta i nie można go zastąpić nawet wieloma posadzonymi młodymi osobnikami. Sytuacja nie jest najlepsza. Brak szczególnego zainteresowania zielenią wysoką ilustruje brak w Ustce drzew – pomników przyrody. Planowanie i organizowanie zieleni wysokiej niezbędne jest dla całości miasta, a zwłaszcza dla terenów rekreacyjnych, otoczenia uciążliwych istniejących zakładów przemysłowych i innych szpecących miasto obiektów, a także nowych osiedli, gdzie brak zupełnie tego typu zieleni.

3.2. Procesy przyrodnicze i powiązania z otoczeniem

Główne procesy kształtujące przestrzeń przyrodniczą Ustki to:

- procesy klimatyczne;
- procesy geomorfologiczne (erozyjno-akumulacyjne);
- procesy hydrologiczne – lądowe i morskie;
- procesy ekologiczne;
- procesy antropogeniczne.

Procesy klimatyczne uwarunkowane są położeniem miasta w bezpośrednim sąsiedztwie morza. Wyraźnie odzwierciedla się to w średnich temperaturach dobowych, miesięcznych i rocznych. Występuje złagodzenie termicznych ekstremów (zmniejszenie amplitudy temperatur powietrza), co oddziałuje na długość i charakter pór roku. Cechą charakterystyczną nadmorskiego położenia jest też rozprzestrzenianie się nad ląd aerozolu morskiego (zasięg zależy od ukształtowania i pokrycia terenu powierzchni lądu) i występowania bryzy.

Z funkcjonalnego punktu widzenia istotny wpływ wywierają ruchy mas powietrza. Przeważają wiatry z sektora zachodniego i południowo-zachodniego.

Procesy geomorfologiczne na obszarze Ustki mają miejsce przede wszystkim w obrębie zboczy wysoczyzny, w dolinie Słupi i w strefie brzegowej morza. Procesy geomorfologiczne w strefie zboczy obejmują zarówno erozję liniową jak i powierzchniową. Przy większych nachyleniach terenu występują powierzchniowe, płytkie osuwiska, związane z obszarami zniszczeń roślinności i profilu glebowego w wyniku nadmiernej penetracji rekreacyjnej.

W dolinie Słupi zachodzą procesy związane z erozyjną i akumulacyjną działalnością rzeki. Ograniczone są one przestrzennie głównie do koryta, tylko w trakcie dużych powodzi może mieć miejsce akumulacja materiału skalnego w obrębie dna doliny.

Brzeg morski w rejonie Ustki wykazuje silne tendencje abrazyjne. Na podstawie kronik kościelnych stwierdzono, że brzeg morski w Ustce od XIII wieku cofnął się o ponad 700 m, a zatem przeciętnie cofa się on o około 1 m rocznie (Kozłowska-Szczęśna T., 1981). Zaburzenie procesów brzegowych przez wybudowanie falochronów portowych spowodowało intensyfikację abrazji na wschód od miasta i wzmożoną akumulację na zachód od niego.

Procesy hydrologiczne związane są z wodami powierzchniowymi i podziemnymi obszaru lądowego oraz z wodami morskimi. Przepływająca przez miasto rzeka Słupia stanowi naturalne połączenie między obszarami różnorodnymi genetycznie i strukturalnie. Stanowi ona nośnik energii i materii, przyjmując oddziaływania z zewnątrz (górna i środkowa zlewnia) i oddziałując na zewnątrz (kształtujące stosunki hydrologiczne i geomorfologiczne – np. przez akumulację niesionego materiału). Ma to istotne znaczenie w przypadku zanieczyszczenia.

Hydrologiczna rola wód morskich odzwierciedla się poprzez oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne. Odznacza się niewielkimi wlewami wód morskich w ujściowy odcinek Słupi i powstrzymywaniem spływu wód rzeki do morza. Związki funkcjonalne występują też pomiędzy wodami morskimi i podziemnymi. Istnieje współzależność poziomu obu rodzajów wód oraz, może występować ingresja wód morskich do wód podziemnych.

Procesy ekologiczne związane są przede wszystkim z osnowa ekologiczną miasta, której charakterystykę zawiera rozdz. 3.3.1.

Procesom antropogenicznym, z uwagi na zakres jakościowy i ilościowy antropogenicznych przekształceń środowiska przyrodniczego na obszarze Ustki, należy przypisać najważniejszą obecnie rolę w kształtowaniu środowiska miasta. Oddziaływanie antropizacji obejmuje wszystkie elementy środowiska przyrodniczego, a zwłaszcza:

- zanieczyszczanie wód Słupi i jej dopływów oraz przybrzeżnych wód morskich;
- fizyczne przekształcenia przebiegu i charakteru cieków;
- oddziaływanie na wody gruntowe poprzez ich pobór i zanieczyszczenie;
- zanieczyszczenie atmosfery;
- hałas;
- zmiany lokalnych warunków klimatycznych;
- przekształcenia rzeźby terenu;
- synantropizację szaty roślinnej.

Zakres antropogenicznych przekształceń i zagrożeń środowiska przyrodniczego Ustki przedstawiono szerzej w rozdziale 5.1.

Powiązania przyrodnicze obszaru miasta z otoczeniem

Ustka położona jest w strefie nadmorskiej, czyli w ujęciu fizycznogeograficznym, w strefie energetyczno-materialnego oddziaływania morza na środowisko przyrodnicze lądu. Oddziaływanie to przejawia się przez (Przewoźniak, 1991a):

- zmiany przebiegu elementów i zjawisk klimatycznych w dolnej warstwie atmosfery lądu;
- zmiany dynamiki wód powierzchniowych i podziemnych oraz ich składu chemicznego;
- rozwój morfologiczny strefy brzegowej;
- kształtowanie się selektywnych siedlisk i na nich odrębnych florystycznie i fitocenotycznie zbiorowisk roślinnych.

Pozytywny wpływ morza na obszar Ustki przejawia się przez:

- tworzenie specyficznego, niepowtarzalnego krajobrazu z widokiem na morze;
- wieloraki wpływ na percepcję środowiska przez ludzi;
- oddziaływanie zdrowotne (zwiększona zawartość niektórych jonów w powietrzu, np. jodu, większa wilgotność powietrza itp.);
- tworzenie specyficznych siedlisk nadmorskich – piaszczystej plaży i wydm.

Niekorzystne oddziaływanie przybrzeżnych wód morskich związane jest z ich zanieczyszczeniem, w skrajnej postaci przejawiającym się pośrednio w okresie letnim masowymi pojawami sinic. Jest to efekt oddziaływania na stan wód przybrzeżnych całej zlewni Słupi.

Obszar miasta przenika korytarz ekologiczny doliny Słupi – struktura przyrodnicza o regionalnym znaczeniu ekologicznym. Rzeka Słupia, która stanowi oś hydrograficzną tego korytarza, przecina miasto z południa na północ wzbogacając jego strukturę przyrodniczą. Jej wody są jednak silnie zanieczyszczone powyżej Ustki, co jest przykładem destrukcyjnego oddziaływania otoczenia na miasto. Zlewnia Słupi z formalnego punktu widzenia wyznacza zasięg tego otoczenia pod względem hydrograficznym. Dolina Słupi, a zwłaszcza rzeka, umożliwia przepływ przez miasto diaspor wielu gatunków roślin, które mogą osiedlać się na jego terenie - wprowadza to w obręb miasta zespoły i gatunki leśne, wodne, nadwodne, łąkowe i murawowe.

Kompleksy leśne w granicach miasta Ustki i w jego otoczeniu mają przede wszystkim trojakić znaczenie funkcjonalne:

- ekologiczne – na które składają się np. dopływ diaspor gatunków leśnych, a przez to wzbogacanie zestawu flory w składniki naturalnych zbiorowisk, przeciwdziałające ubożeniu flory i wkraczaniu antropofitów; rozpowszechnianie leśnego składu mikroorganizmów glebowych oraz flory i fauny glebowej, warunkujących trwałość siedlisk leśnych na terenach lasów miejskich; utrzymywanie się leśnego fitoklimatu; przenikanie z kompleksów leśnych i utrzymywanie się organizmów zwierzęcych z różnych grup systematycznych (w tym ptaków oraz ssaków, jak wiewiórki, zające, sarny, dziki);
- krajobrazowe – główny przyrodniczy element krajobrazu miasta;
- rekreacyjne – stwarzanie możliwości wielu form rekreacji (spacery, wycieczki rowerowe, konne, narciarskie, grzybobrania, zajęcia sportowe, wycieczki przyrodoznawcze).

W relacji odwrotnej miasto ma znaczny wpływ na otaczające lasy. Dotyczy to przede wszystkim:

- zmian fizjonomii lasów przez wszelkie formy działalności ludzkiej (w tym gospodarka leśna);
- zmian roślinności zbiorowisk leśnych, zwłaszcza w brzeżnych partiach lasów, w tym spowodowane nadmierną penetracją rekreacyjną;
- osłabienia drzewostanów przez zanieczyszczenia powietrza napływające od strony miasta, z wszelkimi tego konsekwencjami (gradacje szkodników, osłabienie produkcji biomasy itd.);
- synantropizacji flory i zbiorowisk przez świadome (nasadzenia), lub nieświadome (zawlekanie) wprowadzanie do leśnych fitocenozy gatunków obcych – antropofitów;
- bezpośredniego lub pośredniego niszczenia fauny, np. niszczenie gniazd ptasich, mrowisk, płoszenia ptaków i ssaków.

3.3. Walory ekologiczne i zasobowo-użytkowe środowiska

3.3.1. Waloryzacja ekologiczna

Osnowę ekologiczną miasta tworzą elementy rangi regionalnej i lokalnej. Strukturami przyrodniczymi o regionalnym znaczeniu ekologicznym są w Ustce (zob. zał. kartogr.):

- strefa brzegowa morza, w tym przybrzeżne wody morskie i plaża z wydmowym zapleczem (rejon bezpośredniego oddziaływania morza na ląd, strefa energetyczno-materialnej wymiany między środowiskiem lądowym i morskim, część ciągu ekologicznego południowego wybrzeża Bałtyku). Funkcja ekologiczna części morskiej (zwłaszcza części zachodniej), jest w znacznej mierze ograniczona w związku z dużą antropopresją, wynikającą głównie z oddziaływania przemysłowych i komunalnych zanieczyszczeń wód morskich (pośrednio przez Słupię). Funkcja ekologiczna plaży w związku z realizacją w jej obrębie potrzeb rekreacyjnych (rekreacja sezonowa oraz miejsce masowych imprez - powodujące zanieczyszczenia odpadami i degradację wydm) oraz z realizacją różnorodnego zainwestowania (ciągi piesze, punkty gastronomiczne) jest stale dewaloryzowana, zwłaszcza na wschód od portu;
- nadmorskie kompleksy leśne – w granicach Ustki znajduje się fragment rozległej struktury mierzejowej zajętej przez zróżnicowane typy zbiorowisk leśnych z przewagą nadmorskiego boru; jest to rejon lokalizacji zainwestowania rekreacyjnego, z czym związane jest duże obciążenie środowiska;
- wysoczyznowe kompleksy leśne – obejmują kompleksy w południowo-wschodniej części miasta, o zróżnicowanych siedliskach i wykształconych w ich obrębie zbiorowiskach; stanowią one płat ekologiczny o istotnym znaczeniu regionalnym; są to tereny o bardzo dużych walorach przyrodniczych, odgrywające istotne funkcje glebochronne, wodochronne, krajobrazowe i rekreacyjne;
- korytarz ekologiczny Słupi – seminaturalna struktura przyrodnicza, o ważnej roli dla migracji roślin i zwierząt, z leśnymi odgałęzieniami od doliny.

Natomiast do lokalnych składowych osnowy ekologicznej należą przede wszystkim: sas

- tereny zieleni miejskiej urządzonej jak parki, skwery, zieleńce itp. oraz reprezentujące obiekty kulturowe, przede wszystkim o funkcji krajobrazowej oraz posiadające także istotne walory ekologiczne;
- tereny zieleni miejskiej leśnej obejmujące silnie obciążone rekreacyjnie lasy we wschodniej części miasta;
- ciągi ekologiczne zbiorczych rowów melioracyjnych i ich otoczenie;
- torfowisko (fragment złoża torfów leczniczych – borowiny).

Wg „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego” (2009) korytarz ekologiczny doliny Słupi stanowi element rangi regionalnej. Ponadto wg zapisów „Planu...” (2009) przez obszar Ustki przebiega korytarz ekologiczny przymorski-południowobałtycki o randze ponadregionalnej. Przebiega on w strefie przybrzeżnej Zatoki Gdańskiej i otwartego morza, od Mierzei Wiślanej, przez Pobrzeże Gdańskie, półwysep Helski i Pobrzeże Słowińskie, sięgając od strony morza do zasięgu izobaty 20 m, zaś od strony lądu obejmując pas wydmowy wraz ze zbiorowiskami lasów nadmorskich, przybrzeżne równiny hydrogeniczne i jeziora. Istotnym ograniczeniem łączności przestrzennej tego korytarza są zagospodarowane strefy brzegowe miast portowych (w tym Ustki).

Struktura przestrzenna osnowy ekologicznej Ustki powoduje, że w ogólnej ocenie miasto charakteryzuje się specyficznym układem i dostępnością terenów przyrodniczych pełniących zarówno funkcje ekologiczne, krajobrazowe jak i rekreacyjne. Występujące tu regionalne elementy osnowy ekologicznej przenikają się z zainwestowaniem i terenami osnowy ekologicznej rangi lokalnej, zwłaszcza szczególnie silnie w strefie brzegowej morza. Z kolei w obrębie intensywnie zainwestowanego śródmieścia brak jest istotnych z punktu widzenia kształtowania korzystnych warunków życia ludzi i funkcjonowania środowiska przyrodniczego terenów, poza drobnymi założeniami parkowymi, skwerami i pojedynczymi bądź występującymi w niewielkich grupach drzewami.

W obrębie systemu osnowy ekologicznej Ustki wyróżnić można istotne bariery antropogeniczne w funkcjonowaniu środowiska przyrodniczego, które ograniczają, lub wręcz uniemożliwiają regionalne połączenia pomiędzy elementami osnowy ekologicznej. Dotyczy to przede wszystkim zlokalizowane w obrębie korytarza ekologicznego doliny Słupi oczyszczalni ścieków oraz lokalizacji zainwestowania portowo-przemysłowego w ujściowym odcinku rzeki. W mniejszym stopniu barierami antropogenicznymi są ciągi komunikacji samochodowej i kolejowej.

W ogólnej ocenie osnowę ekologiczną Ustki cechują:

- powierzchniowy, bardzo duży udział regionalnych struktur przyrodniczych jako składowych decydujących o walorach ekologicznych miasta;
- brak powiązań ekologicznych między strukturami regionalnymi mierzei i doliny Słupi;
- słabo rozwinięta struktura osnowy ekologicznej w zakresie jej ciągłości przestrzennej wewnątrz miasta;
- znaczne rejon miasta pozbawione elementów osnowy ekologicznej.

Projekt zmiany „Studium...” zakłada ochronę oraz realizację działań pielęgnacyjnych, restytucyjnych, reawaloryzacyjnych elementów osnowy ekologicznej miasta (zob. rozdz. 7.7.).

3.3.2. Walory zasobowo-użytkowe

Potencjał transurbacyjny środowiska przyrodniczego uwarunkowany jest przede wszystkim charakterem podłoża geologicznego, głębokością zalegania pierwszego poziomu wody gruntowej, ukształtowaniem terenu i stosunkami biotopoklimatycznymi – są to uwarunkowania fizjograficzne. Drugą podstawową grupę uwarunkowań tworzą właściwości ekologiczne terenu – rola poszczególnych ekosystemów w funkcjonowaniu środowiska na poziomie lokalnym lub regionalnym. Trzecią grupę ograniczeń stanowią progi prawne, związane z występowaniem gruntów leśnych.

Ogólna ocena potencjału transurbacyjnego na terenach miasta aktualnie wolnych od zainwestowania wskazuje, że w granicach administracyjnych Ustki jedynym dużym rejonem, możliwym do zainwestowania jest jego południowo-zachodni skraj. Rejon ten można scharakteryzować jako:

- teren o korzystnych warunkach fizjograficznych dla zabudowy, charakteryzujący się gruntami nośnymi, gdzie pierwszy poziom wód gruntowych zalega na głębokości 2-4 m p.p.t., obszar ten cechuje się korzystnymi warunkami klimatu lokalnego (nasłonecznienie i dobre przewietrzanie);
- obszar wymagający ukształtowania lokalnego systemu osnowy ekologicznej (biogrupy) drzew na podstawie sieci zbiorczych rowów melioracyjnych;
- obszar aktualnie w użytkowaniu rolniczym o małym potencjale agroekologicznym, duży kompleks gruntów użytkowany w postaci ogrodów działkowych.

Podsumowując potencjał transurbacyjny Ustki należy stwierdzić, że rozwój przestrzenny miasta jest ograniczony.

Według ustaleń projektu „Studium...” tereny rozwojowe miasta znajdują się przede wszystkim w części południowo-zachodniej miasta, co jest zgodne z uwarunkowaniami wynikającymi z potencjału transurbacyjnego.

Potencjał rekreacyjny

Przyrodnicze uwarunkowania rozwoju funkcji rekreacyjnej interpretowane mogą być jako (Przewoźniak, 1998):

- istnienie walorów środowiska przyrodniczego stwarzających podstawę wykształcenia i rozwoju rekreacji; inaczej uwarunkowanie to można określić jako stopień atrakcyjności rekreacyjnej środowiska przyrodniczego;
- przydatność środowiska przyrodniczego dla rozwoju różnych form rekreacji;
- ograniczenia rekreacyjnego wykorzystania środowiska przyrodniczego wynikające z jego naturalnej chłonności rekreacyjnej i stopnia antropogenicznego przekształcenia;
- wymogi w zakresie zagospodarowania środowiska przyrodniczego w celu przystosowania go dla funkcji rekreacyjnej, w aspekcie dostępności i ochrony walorów przyrodniczych.

Ponadto pośrednie, przyrodnicze uwarunkowania rekreacji wynikają z istnienia przestrzennych form ochrony środowiska przyrodniczego oraz z pełnienia lub możliwości pełnienia przez środowisko równoległe z funkcją rekreacyjną innych, przyrodniczo uwarunkowanych funkcji społeczno-gospodarczych.

Potencjał rekreacyjny środowiska przyrodniczego stanowi pochodną jego atrakcyjności i przydatności rekreacyjnej. Z tych dwóch cech wiodące znaczenie ma przydatność rekreacyjna gdyż:

- poprzez określenie przydatności możliwa jest optymalizacja wykorzystania środowiska przyrodniczego, polegająca na zabezpieczeniu trwałości zasobów, które stanowiły podstawę rozwoju rekreacji;
- atrakcyjność rekreacyjna ma bardzo subiektywny charakter i może być oceniona wyłącznie w kategoriach indywidualnych, osobniczych odczuć.

Głównym problemem związanym z rekreacyjnym wykorzystaniem środowiska przyrodniczego jest takie określenie charakteru i natężenia funkcji rekreacyjnej aby nie powodowała ona dewaloryzacji lub zniszczenia walorów przyrodniczych, które były lub są podstawą jej wykształcenia. Problem ten może być częściowo rozwiązany przez wykorzystanie koncepcji chłonności rekreacyjnej. Chłonność rekreacyjna określa możliwości trwałego użytkowania rekreacyjnego środowiska przyrodniczego bez zabiegów inwestycyjnych. Trwałe użytkowanie polega na tym, że nie następuje degradacja walorów przyrodniczych, które stanowiły (stanowią) podstawę rozwoju funkcji rekreacyjnej. Chłonność uwzględnia w swej istocie potencjał samoregulacyjno-odpornościowy środowiska przyrodniczego, jej wielkość jest od niego ściśle uzależniona.

Ocena chłonności przeprowadzana jest najczęściej na podstawie rozpoznania zbiorowisk roślinnych, głównie leśnych. Dla określenia potencjału rekreacyjnego Ustki przyjęto za podstawę oceny typy siedlisk leśnych. Wykorzystano informacje dotyczące chłonności zawarte w publikacji dotyczącej relacji środowisko przyrodnicze – rekreacja autorstwa Krzymowskiej-Kostrowickiej (1991) oraz w pracy „Półwysep Helski przyrodnicze podstawy rozwoju” (1995). Przydatność (chłonność) rekreacyjną typów siedlisk leśnych Ustki przedstawiono w podziale na: umiarkowaną, małą i bardzo małą oraz na brak przydatności siedliska leśnego dla rekreacji.

Do grupy siedlisk o braku przydatności rekreacyjnej należą lasy mieszane bagienne i olsy. Brak przydatności uwarunkowany jest w tym przypadku cechami struktury środowiska (np. płytki poziom wód gruntowych), wynikającym z tego rodzajem roślinności, która jest nieodporna na wszelkie formy presji rekreacyjnej oraz warunkami bioklimatycznymi.

Do grupy siedlisk charakteryzujących się bardzo małą przydatnością dla rekreacji należą bory suche i wszystkie typy siedlisk leśnych na terenach o spadkach przekraczających 10^0 .

Empirycznie wykazano (Kostrowicki, 1981), że na terenach o nachyleniu przekraczającym 10^0 występuje silny wzrost zniszczeń pokrywy roślinnej i podłoża w stosunku do terenów równinnych, co związane jest z odmienną mechaniką nacisku. Wzmoczone niszczenie roślinności runa na stokach o nachyleniu przekraczających 10^0 prowadzi do rozwoju procesów denudacyjnych i w efekcie do zmian właściwości fizycznych gleby. Przekształcenia te powodują z kolei, na zasadzie sprzężenia zwrotnego ujemnego, dalsze niszczenie roślinności. Środowisko przyrodnicze, ze względu na mały potencjał samoregulacyjno-odpornościowy, nie jest w stanie tym procesom samoistnie przeciwdziałać. W związku z tym wszystkie tereny o nachyleniu przekraczającym 10^0 , bez względu na charakter występujących siedlisk leśnych, zaliczono do grupy o bardzo małej chłonności. Dodatkowym elementem decydującym o takiej ocenie jest rodzaj podłoża występujący w północnej części Ustki, jakim są w przeważającej mierze niestabilne piaski wydymowe. Wszystkie te uwarunkowania powodują, że bardzo małą chłonność należy utożsamić z

wykluczeniem użytkowania rekreacyjnego.

Małą chłonność rekreacyjną na terenie Ustki mają siedliska boru wilgotnego, boru mieszanego wilgotnego, boru świeżego i lasu wilgotnego.

Roślinność wymienionych siedlisk charakteryzuje się dużą wrażliwością, szczególnie roślinności występującej w warstwie runa, na mechaniczne uszkodzenia i małą zdolnością do restytucji.

Do grupy o umiarkowanej chłonności rekreacyjnej należą na terenie Ustki bory mieszane świeże i lasy mieszane świeże, które ze względu na strukturę gatunkową roślinności posiadają największą chłonność rekreacyjną.

Najważniejszym przyrodniczym terenem rekreacyjnym na obszarze miasta jest strefa brzegowa morza, szczególnie plaża. Plaża charakteryzuje się wysoką atrakcyjnością dla rekreantów, z racji możliwości korzystania z różnych form wypoczynku: kąpeli słonecznych i wodnych, sportów wodnych oraz coraz popularniejszych gier i zabaw na piasku.

Wobec stosunkowo dużego potencjału samoregulacyjno-odpornościowego strefy brzegowej morza, a głównie plaży, zróżnicowany, często mały potencjał samoregulacyjno-odpornościowy wydmowego leśnego zaplecza powinien limitować stopień zagospodarowania i użytkowania rekreacyjnego całego układu przyrodniczego. Możliwości jego rekreacyjnego wykorzystania określa przede wszystkim podstawowa relacja: baza rekreacyjna - przejście przez wydmy - plaża. Chłonność rekreacyjna plaż, jest praktycznie rzecz biorąc, nieograniczona – wraz ze wzrostem zagęszczenia na niej ludzi maleje tylko komfort ich wypoczynku. Pojemność bazy rekreacyjnej warunkują stan i standard jej rozwoju oraz charakter przyrodniczy otoczenia, przy czym tworzące je zalesione wydmy nie są obiektem szczególnego zainteresowania tzw. rekreantów. „Problemem węzłowym” systemu rekreacyjnego Ustki, jak każdej nadmorskiej miejscowości wypoczynkowej położonej w obrębie lub na zapleczu obszaru wydmowego, są przejścia przez wydmy na plażę – sposób ich rozmieszczenia i zagospodarowania stanowi kluczowe zagadnienie.

Charakterystyczną cechą warunków aerosanitarnych występujących na terenie Ustki (podobnie jak w innych miejscowościach leżących w pasie wybrzeża) jest występowanie w powietrzu atmosferycznym znaczących stężeń aerozolu morskiego. Najwyższe stężenia aerozolu występują w północnej części miasta, na terenach przyległych do plaż nadmorskich. W obszarze tym, w lasach porastających wydmy nadmorskie, występują fitoncyny boru sosnowego podnoszące znacznie walory higieniczne powietrza atmosferycznego tych terenów.

W granicach Ustki występują trzy, podstawowe typy terenów posiadających przyrodnicze walory rekreacyjne. Są to:

- rejon przymorski o szczególnych walorach rekreacyjnych;
- Rejon Penetracji Rekreacyjnej w Dolinie Słupi;
- Rejon rekreacyjny wysoczyznowo-leśny.

W generalnej ocenie potencjał rekreacyjny środowiska przyrodniczego na obszarze Ustki jest bardzo duży.

Potencjał balneologiczny

Miasto Ustka zostało uznane za uzdrowisko w 1987 roku – decyzją na podstawie ustawy o uzdrowiskach i lecznictwie uzdrowiskowych, zapadła Uchwałą Nr 210 Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 1987 r. w sprawie uznania miasta Ustki za Uzdrawisko

(Monitor Polski nr 38, poz. 333). Do przyrodniczych walorów, na bazie których wykształciła się funkcja uzdrowiska należą:

- położenie nad Morzem Bałtyckim (morski bioklimat, aerozol morski, wykorzystanie plaży do celów leczniczych (inhalacje);
- występowanie złóż wód mineralnych i złóż torfów leczniczych (borowiny) potencjalnie możliwych do wykorzystania dla zabiegów leczniczych;
- położenie w otoczeniu rozległych nadmorskich kompleksów leśnych wykorzystywanych do spacerów (terenotereapia), przejażdżek rowerowych i konnych, które wytwarzają specyficzny mikroklimat z bogactwem fitoncydów i olejków eterycznych.

Aktualnie (lipiec 2011 r.) obowiązuje Uchwała XXXV/282/2009 Rady Miasta Ustka z dn. 28 maja 2009 r. (Dz. Urz. Woj. Pom. Nr 102, poz. 2020) ze zmianą wniesioną Uchwałą Nr XLIII/359/2010 Rady Miasta Ustka z 25 lutego 2010 r., w sprawie statutu Uzdrowiska Ustka, wyznaczająca strefy ochrony uzdrowiskowej⁹. Na obszarze Uzdrowiska wyznaczone zostały strefy A, B, C, które poza miastem Ustka obejmują 5 sołectw położonych w gminie Ustka, tj. Lędowo, Wodnica, Przewłoka, Grabno Zimowiska i Wytowno. Wynikające z ww. uchwały zasady zagospodarowania przestrzennego, obowiązujące w obrębie poszczególnych stref, z których najistotniejszy jest wymóg tworzenia i ulepszania infrastruktury komunalnej i technicznej, omówiono szerzej w rozdz. 7.9.5.

W ogólnej ocenie potencjał balneologiczny środowiska przyrodniczego na obszarze Ustki jest znaczny, jednak w praktyce ograniczony stanem zainwestowania miejskiego.

Zasoby leśne

Biorąc pod uwagę powierzchnię i charakter lasów na obszarze Ustki, zasoby leśne miasta można ocenić jako duże. Lasy zajmują to ok. 480 ha – lesistość na poziomie ok. 47%. Z uwagi na to, że wszystkie są lasami ochronnymi, realne możliwości ich gospodarczego wykorzystania są małe.

Na terenie Ustka występują lasy wodochronne (ok. 12 ha), glebochronne (ok. 77,5 ha) oraz lasy położone wokół sanatoriów i uzdrowisk (285 ha)¹⁰.

Zgodnie z Ustawą z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jednolity: Dz. U. z 2000 r. Nr 56, poz. 679, z późn. zm.):

Art. 15.

Za lasy szczególnie chronione, zwane dalej "lasami ochronnymi", mogą być uznane lasy, które:

- 1) *chronią glebę przed zmywaniem lub wyjąłowieniem, powstrzymują usuwanie się ziemi, obrywanie się skał lub lawin,*
- 2) *chronią zasoby wód powierzchniowych i podziemnych, regulują stosunki hydrologiczne w zlewni oraz na obszarach wododziałów,*
- 3) *ograniczają powstawanie lub rozprzestrzenianie się lotnych piasków,*

⁹ 7 lipca 2011 r. obowiązywać będzie nowa ustawa z dnia 4 marca 2011 r. o zmianie ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 73 poz. 390). W związku z tym niezbędne będzie dostosowanie obowiązującego Statutu Uzdrowiska Ustka do nowych regulacji prawnych.

¹⁰ „Program ochrony środowiska dla miasta Ustka”, 2004, Słupsk-Ustka

- 4) są trwale uszkodzone na skutek działalności przemysłu,
- 5) stanowią drzewostany nasienne lub ostoje zwierząt i stanowiska roślin podlegających ochronie gatunkowej,
- 6) mają szczególne znaczenie przyrodniczo-naukowe lub dla obronności i bezpieczeństwa Państwa,
- 7) są położone:
 - a) w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców,
 - b) w strefach ochronnych wokół sanatoriów i uzdrowisk (...),
 - c) w strefie górnej granicy lasów.

Art. 16.

1. Minister właściwy do spraw środowiska, w drodze decyzji, uznaje las za ochronny lub pozbawia go tego charakteru, na wniosek Dyrektora Generalnego, zaopiniowany przez radę gminy – w odniesieniu do lasów stanowiących własność Skarbu Państwa.
- 1a. Starosta, po uzgodnieniu z właścicielem lasu i po zasięgnięciu opinii rady gminy, w drodze decyzji, uznaje las za ochronny lub pozbawia go tego charakteru – w odniesieniu do pozostałych lasów.
2. Rada gminy powinna wyrazić opinię w ciągu dwóch miesięcy od dnia otrzymania wystąpienia o jej wyrażenie. W razie upływu tego terminu uważa się, że rada gminy nie zgłasza zastrzeżeń.

Art. 17.

Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowe zasady prowadzenia w nich gospodarki leśnej.

Potencjał agroekologiczny

Najlepszym wyznacznikiem potencjału agroekologicznego środowiska przyrodniczego są kompleksy rolniczej przydatności gleb, stanowiące "zbiorcze typy siedliskowe rolniczej przestrzeni produkcyjnej" (Przydatność rolnicza gleb Polski, 1973). Obejmują one tereny o podobnych właściwościach rolniczych, najbardziej odpowiednie dla rozwoju i plonowania poszczególnych roślin uprawnych. Kompleksy wyznacza się z uwzględnieniem charakteru i właściwości gleb (typ, rodzaj, gatunek, właściwości fizyczne i chemiczne, stopień kultury) oraz lokalnych warunków klimatycznych, geomorfologicznych i wilgotnościowych.

Tabela 3. Powierzchniowy udział poszczególnych kompleksów przydatności gleb

miasto Ustka	kompleksy przydatności rolniczej					
	grunty orne				użytki zielone	
	6.	7.	8.	9.	2z.	3z.
powierzchnia [ha]	77	17	16	22	35	14
% udział w ogólnej pow. użytków	58,3	12,9	12,1	16,7	71,4	28,6

źródło: „Warunki przyrodnicze produkcji rolniczej woj. słupskiego”, 1987 r.

W przypadku Ustki potencjał agroekologiczny jest mały. Wynika to z jednej strony z małego areалу gruntów przeznaczonych pod uprawy rolne, a z drugiej, iż występują tu kompleksy przydatności rolniczej zaliczane do grupy, którą charakteryzuje mała lub bardzo mała urodzajność (zob. tab. 3).

Potencjał wodny

Potencjał wodny dotyczy zarówno wód powierzchniowych jak i podziemnych. W pierwszym ujęciu o potencjale wodnym Ustki decydują zasoby wodne Słupi oraz jej drobnych dopływów, a także położenie nad Morzem Bałtyckim. W drugim decydują zasoby wód podziemnych pochodzące z różnych okresów geologicznych, o różnej dostępności i potencjale.

Słupia stanowi oś hydrograficzną miasta. Ujściowy odcinek biegu rzeki charakteryzuje się obudową betonową związaną z portową funkcją miasta. Środkowy i południowy odcinek przebiegu rzeki charakteryzuje się większą otwartością na miasto i dostępnością do brzegów. Słupia w granicach miasta nie jest wykorzystywana rekreacyjnie, poza kanałem portowym i wyodrębnioną w jego obrębie mariną. Na terenie Ustki brak jest dużych powierzchniowo zbiorników wód.

Duży jest potencjał wodny miasta w zakresie wód podziemnych. Wpływają na to zasoby wód czwartorzędowych, trzeciorzędowych i kredowych.

Dla zlewni Słupi opracowano „Dokumentację hydrogeologiczną zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych zlewni Słupi i Orzechowej” (październik 2002). Dokumentacja została przyjęta przez Ministra Środowiska 28 maja 2003 r. (pismo DG/kdh/489-6417/2003). Dokumentacja zawiera wyniki kompleksowych badań hydrogeologicznych, na podstawie których określono:

- zasoby odnawialne zlewni Słupi i Orzechowej dla piętra czwartorzędowego i trzeciorzędowego;
- zasoby dyspozycyjne wód podziemnych w piętrze czwartorzędowym i trzeciorzędowym.

Zawarte w dokumentacji wnioski dotyczą zasad dysponowania zasobami wód podziemnych i powinny być uwzględniane przy ustalaniu nowych zasobów eksploatacyjnych dla ujęć wody podziemnej.

Zaopatrzenie w wodę miasta Ustka, odbywa się w oparciu o ujęcia miejskie wód podziemnych „Rybacka” (w północno-wschodniej części miasta) i „Zaruskiego” (w północnej części miasta). Podstawowym ujęciem dla miasta jest ujęcie „Rybacka”. Woda z miejskich ujęć poprzez sieć wodociągową zaspokaja potrzeby socjalno-bytowe i gospodarcze mieszkańców, pracowników zakładów produkcyjnych i infrastruktury miejskiej oraz wczasowiczów. Łączny pobór wody dla w/w potrzeb został określony w pozwoleniu wodnoprawnym i wynosi: $Q_{\max \text{ godz}} = 500 \text{ m}^3/\text{h}$, przy $Q_{\text{śr dob}} = \text{do } 9744 \text{ m}^3/\text{d}$.

Wg informacji dostarczonych przez „Wodociągi Ustka” sp. z o. o.:

- ilość wody wyprodukowana w 2009 r. wyniosła $1087700 \text{ m}^3/\text{R}$ czyli $Q_{\text{śr dob}} = 2981 \text{ m}^3/\text{d}$;
- maksymalna produkcja w ciągu ostatnich 6 lat wystąpiła w 2008 r. - $6229 \text{ m}^3/\text{d}$;
- maksymalna produkcja w 2009 r. - $5385 \text{ m}^3/\text{d}$;
- minimalna produkcja w 2009 r. - $2228 \text{ m}^3/\text{d}$;
- straty wody w sieci i woda pobrana na cele własne wyniosła ~ 10% ogólnej

produkcji;

- orientacyjny wskaźnik jednostkowy zużycia wody (przy liczbie mieszkańców ~ 16 tys.) wynosi ~ 14- l/M/d;
- z różnicy zużycia wody w sezonie i poza sezonem wynika, że w maksymalnych dobach, które wystąpiły w m-cach lipiec i sierpień, przy założeniu wskaźnika jednostkowego ~ 100 l/j/d w Ustce korzystało z wody w maksymalnej dobie ~ 30000 wczasowiczów.

Problemem, który może w przyszłości stanowić uwarunkowanie hamujące rozwój miasta, jest brak możliwości rozwoju istniejących ujęć komunalnych, ponieważ są one zlokalizowane w obrębie zabudowy miejskiej. Brak jest (lub będzie w najbliższej przyszłości) miejsca na wykonanie następnych otworów studziennych i wytyczenie stref ochronnych o odpowiednim zasięgu. Istnieje zatem potrzeba poszukiwania docelowo nowego ujęcia wody na terenie gminy wiejskiej Ustka.

Ponadto na terenie miasta występują problemy związane z pokryciem maksymalnego, godzinowego zapotrzebowania na wodę w sezonie letnim (szacuje się, że w lecie liczba osób korzystających z wodociągów wzrasta nawet trzykrotnie), co przejawia się spadkami ciśnienia wody w sieci. Istnieje zatem **potrzeba budowy zbiornika retencyjnego**, w celu magazynowania wody w godzinach zmniejszonego poboru i jej późniejszego wykorzystania w godzinach szczytu („Strategia rozwoju miasta Ustka do roku 2020”, 2009) – zob. rozdz. 7.3.

Jakość wody dostarczanej aktualnie odbiorcom z miejskiej sieci wodociągowej jest dobra, choć zwiększenie ilości eksploatowanej wody, szczególnie ze studni przy ul. Zaruskiego, może wpłynąć na dynamikę wód podziemnych i dopływ do istniejących ujęć wód morskich lub pochodzących z rzeki Słupi (ibid., 2009).

Potencjał surowcowy

Wyrazem potencjału surowcowego jest występowanie udokumentowanych lub perspektywicznych złóż surowców mineralnych. Według informacji zawartych na stronie internetowej Państwowego Instytutu Geologicznego (www.pgi.gov.pl) w granicach administracyjnych Ustki występują dwa udokumentowane złoża surowców balneologicznych: solanki i torfu leczniczego (borowiny).

Złoże wód leczniczych – **solanki** udokumentowano na podstawie jednego odwiertu (Ustka IGH-1) wykonanego 1979 r. do głębokości 730 m. Wody ujęto na poziomie 680,75 -700,75 m p.p.t. Wodę scharakteryzowano jako 3,3% chlorkowo-sodową, bromkową, jodkową, borową, siarkowodorową, termalną 21⁰C. Woda ta została decyzją Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 28 czerwca 1990 r. za wodę leczniczą. Zasoby eksploatacyjne na podstawie dokumentacji geologicznej w kat. B zatwierdzono na 31 m³/h przy depresji 19,0 m.

Przedsiębiorstwo Państwowe „Uzdrowisko Ustka” jako gestor złoża solanki wystąpiło o utworzenie obszaru górniczego i określenie granic terenu górniczego, które nastąpiło w wyniku zatwierdzenie dokumentacji „Obszar górniczy i teren górniczy >Ustka<” (1990). Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa decyzją nr GOWp/45/92 zatwierdził wspólne granice dla obszaru i terenu górniczego w postaci wieloboku o powierzchni 2 758 238 m² (zał. kartogr.).

Złoże wód leczniczych „Ustka” zostało dopuszczone do eksploatacji, PP „Uzdrowisko Ustka” otrzymało koncesję na eksploatację solanki (Decyzja nr Gohg/3762/94 z dnia 21 listopada 1994), ważną na okres 20 lat. Rozpoczęcie eksploatacji solanki uwarunkowana jest:

- wykonaniem obudowy otworu;
- uzyskaniem pozwolenia wodnoprawnego;
- budową urządzeń i infrastruktury sanatoryjnej oraz urządzeń do utylizacji wykorzystanej wody;
- budową drugiego otworu, zapewniającego bezawaryjną pracę ujęcia.

Złoże **torfu leczniczego (borowiny)** udokumentowano na podstawie badań geologicznych w 1989 r. Znaczna część złoża położona jest poza granicami miasta. Ogólna powierzchnia złoża wynosi 32,11 ha, w tym powierzchnia obszaru zasobów bilansowych 10,44 ha. Zasoby udokumentowane złoża wynoszą (wg decyzji Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych nr KZK/012/M/5521/88/89 z dnia 28 lutego 1989 r.):

- 196.000 t zasobów bilansowych w kategorii B;
- 123.000 t zasobów pozabilansowych w kategorii B.

Złoże budują dwa rodzaje torfu: niski (turzycowiskowy i mechowo-turzycowiskowy) i wysoki (mszarowy przejściowy). Torf jest rozłożony w 38,6 - 56,6% i ma średni odczyn pH 6,56. Torfy ze złoża Ustka zostały zaliczone do kopalń leczniczych.

W 1992 roku dla złoża tego ustanowiono na wniosek Przedsiębiorstwa Państwowego „Uzdrowisko Ustka” obszar górniczy i teren górniczy, zatwierdzając dokumentację „Obszar górniczy *USTKA I* i teren górniczy *USTKA* dla złoża torfu leczniczego (borowiny)” (1990) - decyzją nr GOWp/44/92393 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 30 grudnia 1992 r. Powierzchnia terenu górniczego wynosi 2.748 600 m², zaś obszaru górniczego 4.129 350 m² (zasięg terenu i obszaru górniczego pokazano na zał. kartogr.).

Złoże borowiny „Ustka I” zostało dopuszczone do eksploatacji, PP „Uzdrowisko Ustka” otrzymało koncesję na eksploatację (Decyzja nr 175/94 z dnia 26 sierpnia 1994), ważną na okres 20 lat. Rozpoczęcie eksploatacji torfu uwarunkowane jest:

- wybudowaniem kopalni wraz z zapleczem i drogami dojazdowymi;
- wybudowaniem zakładu przyrodo-leczniczego;
- minimalizacja konfliktu przestrzennego pomiędzy funkcją górniczą a funkcją mieszkaniową (rozwój osiedla Ustka Przewłoka).

W ogólnej ocenie potencjał surowcowy Ustki jest umiarkowany, a jego specyfika polega na tym, że stanowi on formalną podstawę funkcji uzdrowiskowej. Dotychczas nie podjęto eksploatacji złóż – rozważana jest ewentualna eksploatacja złoża borowiny (zob. rozdz. 7.9.3.).

3.4. Zagrożenia przyrodnicze

W warunkach środowiska przyrodniczego Polski do podstawowych zagrożeń przyrodniczych należą zagrożenie powodziowe, ruchy masowe (zagrożenie morfodynamiczne) i ekstremalne stany pogodowe.

Zagrożenie powodzią

Zgodnie z ustawą Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 z późn. zm.)¹¹ obszarami szczególnego zagrożenia powodzią są:

- *obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat,*
- *obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat,*
- *obszary, między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału przeciwpowodziowego, a także wyspy i przymuliska, stanowiące działki ewidencyjne,*
- *pas techniczny w rozumieniu art. 36 ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej.*

Dla rzeki Słupi opracowane zostało na zlecenie Dyrektora RZGW w Gdańsku „Studium określające granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią dla obszarów nieobwałowanych rzeki Słupi i jej głównych dopływów” (2004.). W ww. opracowaniu w punktach kontrolnych na rzece Słupi i jej dopływach określone zostały rzędne wody o prawdopodobieństwie wystąpienia 1% (woda stuletnia) i 10% (woda dziesięcioletnia) oraz przedstawiony został zasięg obszarów zalewowych wodą powodziową o prawdopodobieństwie wystąpienia 1% (zob. zał. kartogr.).

Przez obszar Ustki przebiega pas nadbrzeżny brzegu morskiego, obejmujący strefę wzajemnego oddziaływania morza i lądu. Składa się on z pasa technicznego oraz pasa ochronnego. Dla Ustki granice tych pasów określono w odpowiednich zarządzeniach Dyrektora Urzędu Morskiego w Słupsku:

- Zarządzenie nr 2 Dyrektora Urzędu Morskiego w Słupsku z dn. 04 maja 2006r. w sprawie określenia granic pasa technicznego Urzędu Morskiego w Słupsku na terenie Województw Pomorskiego i z Zachodniopomorskiego (Dz. Urz. Woj. Pom. Nr 57/06 poz. 1186);
- Zarządzenie nr 3 Dyrektora Urzędu Morskiego w Słupsku z dn. 04 maja 2006r. w sprawie określenia granic pasa ochronnego Urzędu Morskiego w Słupsku, na terenie województw Pomorskiego i Zachodniopomorskiego (Dz. Urz. Woj. Pom. Nr 57/06 poz. 1187).

W związku z powyższym, w ujęciu prawnym, terenami szczególnego zagrożenia powodzią w Ustce są : tereny w dolinie rzeki Słupi (zagrożone wodą stu- i dziesięcioletnią) oraz obszar pasa technicznego (zob. zał. kartogr.).

Potencjalne zagrożenie dla obszaru Ustki stwarza również **podnoszenie się poziomu morza**. Na okres stuletni (wiek XXI) szacuje się wzrost poziomu morza na polskim wybrzeżu Bałtyku w przedziale od 30 do 100 cm: Zeidler (1992) 50–100 cm, Rotnicki i Borzyszkowska (1999) 50–80 cm, Cyberski i Wróblewski (1999) 30 cm. W okresie najbliższego dziesięciolecia średni wzrost poziomu morza nie wywoła skali zagrożenia. W dalszej perspektywie czasowej na obszarze Ustki główne skutki podnoszenia się poziomu morza mogą być następujące:

- fizyczne zagrożenie strefy brzegowej morza i bezpieczeństwa ludzi w wyniku wzrostu poziomu morza i ekstremalnych zjawisk meteorologiczno-hydrologicznych (wzrost liczby i siły sztormów).

¹¹ Od 18 marca 2011 r. obowiązuje ustawa z 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 32, poz. 159).

- wzrost natężenia abrazji brzegu morskiego;
- podniesienie pierwszego poziomu wody podziemnej;
- wzrost zagrożenia powodziowego o charakterze odmorskim.

Zgodnie z ustawą „Prawo wodne” z dnia 18 lipca 2001 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 z późn. zm.):

Art. 88a. 1. Ochrona przed powodzią jest zadaniem organów administracji rządowej i samorządowej.

2. Użytkownicy wód współpracują z organami administracji rządowej i samorządowej w ochronie przed powodzią, w zakresie określonym w przepisach ustawy oraz w odrębnych przepisach.

3. Ochronę przed powodzią prowadzi się z uwzględnieniem map zagrożenia powodziowego, map ryzyka powodziowego oraz planów zarządzania ryzykiem powodziowym.

Art. 88b. 1. Dla obszarów dorzeczy przygotowuje się wstępną ocenę ryzyka powodziowego. (...)

Art. 88d. 1. Dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi wskazanych we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego, sporządza się mapy zagrożenia powodziowego.

2. Na mapach zagrożenia powodziowego przedstawia się w szczególności:

- 1) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat lub na których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia ekstremalnego;
- 2) obszary szczególnego zagrożenia powodzią;
- 3) obszary obejmujące tereny narażone na zalanie w przypadku:
 - a) przelania się wód przez koronę wału przeciwpowodziowego,
 - b) zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego,
 - c) zniszczenia lub uszkodzenia budowli piętrzących,
 - d) zniszczenia lub uszkodzenia budowli ochronnych pasa technicznego.

Art. 88e. 1. Dla obszarów, o których mowa w art. 88d ust. 2, sporządza się mapy ryzyka powodziowego.

(...)

Art. 88f. 1. Mapy zagrożenia powodziowego oraz mapy ryzyka powodziowego sporządza Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej.

(...)

5. Przedstawione na mapach zagrożenia powodziowego oraz mapach ryzyka powodziowego granice obszarów, o których mowa w art. 88d ust. 2, uwzględnia się w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, planie zagospodarowania przestrzennego województwa, miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego lub decyzji o warunkach zabudowy.

6. Od dnia przekazania map zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego jednostkom samorządu terytorialnego, wszystkie decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego lub decyzje o warunkach zabudowy na obszarach wykazanych na mapach zagrożenia powodziowego, muszą uwzględniać poziom zagrożenia powodziowego wynikający z wyznaczenia tych obszarów.

7. Zmiany w dokumentach, o których mowa w ust. 5, wprowadza się w terminie 18 miesięcy od dnia przekazania map zagrożenia powodziowego oraz map ryzyka powodziowego organom, o których mowa w ust. 4 pkt 2, 3 i 5.

8. Koszty wprowadzenia zmian w planach oraz decyzjach, o których mowa w ust. 5, ponoszą odpowiednio budżety właściwych gmin albo województw.

(...)

Art. 88g. 1. Dla obszarów dorzeczy oraz dla regionów wodnych przygotowuje się, na podstawie map zagrożenia powodziowego oraz map ryzyka powodziowego, plany zarządzania ryzykiem powodziowym.

(...)

Art. 88h. 1. *Plany zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszarów dorzeczy przygotowuje Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej.*

Reasumując, w celu zminimalizowania ryzyka wystąpienia powodzi, związanych z nią zagrożeń dla życia i zdrowia ludzi, strat w gospodarce i szkód w środowisku naturalnym ww. ustawa nakłada nowe obowiązki na:

- organy rządowe odpowiedzialne za krajową gospodarkę wodną, które sporządzają mapy zagrożenia powodziowego, mapy ryzyka powodziowego i plany zarządzania ryzykiem powodziowym,
- jednostki samorządu terytorialnego, które muszą uwzględniać poziom zagrożenia powodziowego wynikający z wyznaczenia obszarów zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego:
 - w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zmiany wprowadza się w terminie 18 miesięcy od dnia przekazania map zagrożenia powodziowego oraz map ryzyka powodziowego;
 - w decyzjach o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego lub decyzjach o warunkach zabudowy zmiany wprowadza się od dnia przekazania map zagrożenia powodziowego oraz map ryzyka powodziowego.

Określone w ustawie Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 z późn. zm.) mapy zagrożenia powodziowego, mapy ryzyka powodziowego i plany zarządzania ryzykiem powodziowym dla zlewni Słupi, w tym dla miasta Ustka nie zostały dotychczas opracowane (stan na czerwiec 2011 r.) .

Ponadto zgodnie z ustawą z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. z 2003 r., Nr 153, poz. 1502, z późn. zm.) ... *decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, decyzje o pozwoleniu na budowę (...), a także projekty studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (...) dotyczące pasa technicznego, pasa ochronnego oraz morskich portów i przystani, wymagają uzgodnienia z dyrektorem właściwego urzędu morskiego.*

Projekt zmiany „Studium ...” uwzględnia uwarunkowania związane z występowaniem zagrożenia powodziowego. Na obszarach szczególnie narażonych na niebezpieczeństwo powodzią od rzeki Słupi przewidziano przede wszystkim funkcję terenów zielonych oraz ochronę i wzmocnienie funkcji ekologicznej w korytarzu doliny rzeki Słupi. Jedynie przy planowanej obwodnicy planuje się sezonowy parking strategiczny na obszarach zalewowych. Natomiast w granicach pasa technicznego projekt „Studium...”, na części terenów dopuszcza rozwój funkcji usług turystyki, wypoczynku i uzdrowisk – zgodnie z zapisami mpzp Uroczysko. Według zapisów projektu „Studium...” inwestowanie na terenach zagrożenia powodziowego możliwe jest wyłącznie na zasadach wynikających z przepisów prawa powszechnego.

Zagrożenie ruchami masowymi

Generowanie ruchów masowych uzależnione jest od wielu warunków, jak kąt nachylenia terenu, budowa geologiczna, pokrycie terenu, warunki klimatyczne oraz występowanie zjawisk morfogenetycznych. W przypadku terenów o naturalnych predyspozycjach do powstawania ruchów masowych, ingerencja antropogeniczna może doprowadzić do zachwiania stabilności stoku i uruchomienia procesów morfodynamicznych.

Zgodnie z literaturą przedmiotu (Klimaszewski 1978), słabe ruchy masowe (soliflukcja¹²) mogą pojawiać się już przy kącie nachylenia 2-7⁰, przy 7-15⁰ może wystąpić silne splezywanie i soliflukcja oraz osuwanie. Przy kącie nachylenia terenu 15-35⁰ możliwe jest silne osuwanie gruntu. Za osuwiskotwórcze uznaje się generalnie nachylenie terenu 15-35⁰. Powyżej 35⁰ występuje zjawisko odpadania i obrywania mas skalnych i zwietrzliny (Klimaszewski 1978).

Według obecnego rozpoznania do obszarów zagrożonych występowaniem ruchów masowych w Ustce należą (w rozumieniu Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym - Dz. U. z 2003 r., Nr 80, poz. 717 z późniejszymi zmianami):

- zbocza doliny Słupi (tylko lokalnie duże spadki);
- strefa brzegu morskiego (w trakcie spiętrzeń sztormowych dochodzi do wzmożonej abrazji brzegu, potencjalne zagrożenie osuwaniem się mas ziemnych występuje także na obszarach wydmowych, w przypadku pozbawienia ich stabilizującej pokrywy roślinnej).

W mieście Ustka nie występują zarejestrowane tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi wg "Rejestracji i inwentaryzacji naturalnych zagrożeń geologicznych na terenie całego kraju ze szczególnym uwzględnieniem osuwisk oraz innych zjawisk geodynamicznych".

Powszechnym zagrożeniem w warunkach środowiska przyrodniczego Polski są **ekstremalne stany pogodowe**, jak bardzo silne wiatry, długotrwałe, intensywne opady deszczu lub śniegu. Zapobieganie ekstremalnym stanom pogodowym jest niemożliwe a likwidacja skutków jest kwestią organizacyjną.

3.5. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu „Studium...”

Na obszarze Ustki występują aktualnie następujące, podstawowe rodzaje użytkowania terenu:

- osadnicze – mieszkaniowo-usługowe, w tym zabudowa związana z turystyką i rekreacją;
- tereny przemysłowo-gospodarcze, w tym tereny portu;
- infrastrukturalne;
- tereny leśne i zieleń miejska;
- tereny piaszczystej plaży
- nieużytki.

Narastające zmiany antropogeniczne wynikają z zajmowania nowych terenów pod zainwestowanie, co wiąże się na ogół z daleko posuniętą ingerencją w środowisko, związaną z przystosowaniem terenu od zabudowę. Są to przede wszystkim:

- zmiany lokalnego ukształtowania terenu w wyniku robót ziemnych (nasypy gruntowe);

¹² Proces pełnienia pokrywy zwietrzelinowej, nasiąkniętej wodą (Klimaszewski 1978).

- przekształcenia w przypowierzchniowych strukturach geologicznych w związku z robotami ziemnymi (wymiana nienośnych gruntów organicznych na nośne);
- likwidacja pokrywy glebowej;
- zmiany aktualnego użytkowania gruntów;
- likwidacja istniejącej roślinności i wprowadzanie nowej;
- zmiany w lokalnym obiegu wody przez ograniczenie infiltracji i wzrost parowania (wprowadzenie sztucznych nawierzchni);
- obniżenie pierwszego poziomu wody podziemnej;
- modyfikacje topoklimatu w wyniku oddziaływania zabudowy;
- zmiany fizjonomii krajobrazu przez wprowadzenie obiektów kubaturowych na terenie dotychczas wolnym od zabudowy;
- emisja zanieczyszczeń do atmosfery, hałasu, promieniowania elektromagnetycznego, zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych oraz odpadów.

Miasto Ustka w znacznej części pozostaje w użytkowaniu leśnym (47% udział w ogólnej powierzchni miasta). Z punktu widzenia ochrony walorów przyrodniczo-krajobrazowych ważne jest zachowanie w jak największym stopniu użytkowania leśnego. W granicach miasta istotne znaczenie odgrywa zainwestowanie usługowo-rekreacyjne. Problem w tym przypadku polega na dostosowaniu obciążenia rekreacyjnego do naturalnej chłonności rekreacyjnej środowiska przyrodniczego, tak aby nie uległy zniszczeniu walory, które były podstawą wykształcenia się i rozwoju tej funkcji

W przypadku odstąpienia od realizacji założeń projektu zmiany „Studium...”, zwłaszcza ustaleń dotyczących rozwoju przestrzennego miasta, ww. przekształcenia wystąpiłyby w mniejszym zakresie przestrzennym i jakościowym. Część szaty roślinnej (w tym część lasów – zob. rozdz. 7.7 i 7.9.2., pojedynczych zadrzewień, roślinności ruderalnej) pozostałaby nienaruszona. Odbyłaby to się kosztem nowych potencjalnych terenów mieszkaniowych, usługowych, gospodarczych i magazynowo-składowych oraz rozwoju infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Jednocześnie istniałoby zagrożenie ich intensyfikacji w wyniku wzmożenia procesów inwestycyjnych nielegalnych. Brak realizacji projektu zmiany „Studium...” mógłby doprowadzić do niewłaściwego rozwoju przestrzennego i chaosu w strukturze funkcjonalno-przestrzennej miasta, a tym samym pogorszenia stanu środowiska, jakości życia jego mieszkańców oraz warunków wypoczynku i rekreacji.

4. WALORY KULTUROWE¹³

Podstawowymi elementami przestrzeni, które podlegają ochronie prawnej środowiska kulturowego w Ustce są obiekty, zespoły i przestrzenie wpisane do rejestru zabytków, wpisane do gminnej ewidencji zabytków oraz strefy ochrony konserwatorskiej i ochrony archeologicznej.

Do głównych zasobów dziedzictwa kulturowego Ustki należą:

- zespół urbanistyczno-architektoniczny prawobrzeżny port rybacko-handlowy z obszarem najstarszej osady rybackiej;
- dzielnica mieszkalno-kuracyjna 1 fazy rozwoju kurortu;
- dzielnica willowo-pensjonatowa 2 fazy rozwoju kurortu;
- tereny zieleni przyplażowej, komponowane-promenada;
- lewobrzeżny port rybacko-przemysłowy (ze względu na tradycje miejsca i istniejące obiekty);
- układ urbanistyczny z lat 20-tych XX wieku wraz z enklawami zrealizowanych dwóch zespołów mieszkaniowych.

Na obszarze miasta Ustka znajdują się następujące obiekty nieruchomości **wpisane do rejestru zabytków nieruchomości**:

- Nr 79 – układ urbanistyczny miasta Ustki;
- Nr 92 – dom, ul. Marynarki Polskiej 10;
- Nr 1786 – dom, ul. Czerwonych Kosynierów 21.
- Nr 1285 – willa z budynkiem gospodarczym (stajnią), ul. Chopina 8 – 8a;
- Nr 1407 – kościół parafialny p.w. Najświętszego Zbawiciela;
- Nr 1408 – latarnia morska, ul. Limanowskiego 1;
- Nr 1598 – zespół mieszkalno – gospodarczy: 1. budynek mieszkalny, 2. budynek gospodarczy, ul. Żeromskiego 1;
- Nr 1613 – willa z oficyną i ogrodem, ul. Kopernika 5;
- Nr 1661 – willa, ul. Chopina 4;
- Nr 1756 – budynek szkoły wraz z otoczeniem, ul. Ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 3.

Ponadto na obszarze Ustki występuje różnorodny zasób architektoniczno-budowlany o wartościach kulturowych, nie wpisany do rejestru zabytków, ale charakterystyczny dla okresu rozwoju miasta lub związany ze specyfiką miasta

Gminna Ewidencja Zabytków składa się z 308 obiektów zabytkowych znajdujących się na terenie miasta Ustka. Prócz tego wykonanych jest 200 tzw. „Białych Kart” ewidencyjnych.

Najcenniejszymi, prócz kształtującego się od XII do XIX wieku staromiejskiego układu urbanistycznego (zespół urbanistyczno-architektoniczny prawobrzeżnego

¹³ Opracowano na podstawie projektu zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Ustka” (2011).

portu rybacko-handlowego z obszarem najstarszej osady rybackiej), zabytkami nieruchomymi o najwyższym znaczeniu dla miasta Ustki, są obiekty, które pokrywają się głównie z tymi, które zostały wpisane do rejestru zabytków oraz widnieją w gminnej ewidencji zabytków. W szczególności są, to:

- Molo z 1800 – 1899 roku;
- Kościół pod wezwaniem Najświętszego Zbawiciela (poprzednio ewangelicki) – z 1885 roku;
- Latarnia morska z 1892 roku, przy ul. Limanowskiego 1;
- Budynki przemysłowe;
- Zabytkowy cmentarz;
- Pojedyncze budynki z drugiej połowy XVIII wieku

Miasto Ustka posiada znaczny zasób archeologiczny. w **rejestrze zabytków archeologicznych** na terenie miasta Ustka znajduje się obszar, obejmujący ujście prawobrzeżne ujście Słupi – układ owalnicowy wsi rybackiej o wczesnośredniowiecznym rodowodzie (nr rej. A-150 z 29.08.1957 r.).

Na terenie Ustki znajdują się również strefy względnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej „OW 1” (w skład której wchodzi 11 stanowisk archeologicznych), „OW 2” oraz „OW 3”.

Część obszaru najcenniejszego kulturowo po wschodniej stronie Słupi objęta jest granicami obszaru rewitalizacji („Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Miejskiej Ustka”, 2005). W obszarze tym od kilku lat miasto realizuje program rewitalizacyjny, m. in. remontując dawne chaty rybackie, dodatkowo poprawiając standard techniczny i estetykę rozwiązań komunikacyjnych, realizując uzupełniającą infrastrukturę techniczną (wymiana i budowa sieci inf. technicznej).

W lutym 2008 roku zostało sporządzone opracowanie „**Gminny program opieki nad zabytkami dla miasta Ustka na lata 2008 – 2011**”. Cele tego opracowania pomiędzy innymi to:

- *„Poszanowanie wspólnej spuścizny historycznej i utożsamianie się z krajobrazem kulturowym, z miejscem będącym małą ojczyzną, jest priorytetem harmonijnego i progresywnego rozwoju Ustki;*
- *Stworzenie poczucia bezpieczeństwa i piękna, a co za tym idzie – dumy z miejsca zamieszkania, jest czynnikiem niezbędnym do przeprowadzenia rewitalizacji i zachowania środowiska kulturowego miasta;*

Tym zamierzeniom właśnie ma służyć Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Miejskiej Ustka. Jest on instrumentem koordynującym politykę przestrzenną miasta w celu ochrony i wyeksponowania dziedzictwa kulturowego oraz określa niezbędne działania organizacyjne i finansowe. Ma również za zadanie podnieść wśród społeczności miasta świadomość potrzeby ochrony środowiska kulturowego.

Program wskazuje na obiekty i obszary objęte ochroną i proponowane do ochrony, precyzuje zadania związane z rewitalizacją na najbliższe lata, wskazuje możliwe cele, priorytety i zadania oraz potencjalne możliwości pozyskiwania zewnętrznych źródeł ich finansowania. W znacznej mierze program ten opiera się na dotychczasowych zapisach Studium miasta z 2001r. oraz obowiązujących planach miejscowych sporządzonych na jego podstawie.

Projekt zmiany „Studium ...” uwzględnia ww. uwarunkowania i zawiera również szereg ustaleń dotyczących ochrony krajobrazu kulturowego (zob. rozdz. 7.10. i 7.11.).

W projekcie zmiany „Studium...” znalazły się zapisy dotyczące postulowanych do objęcia ochroną prawną obszarów i obiektów o znaczących wartościach kulturowym. Mianowicie proponuje się wpis do rejestru zabytków następujących obiektów:

- ul. Limanowskiego nr 2, 2a, 6;
- ul. Marynarki Polskiej nr 6, 12, 14, 42, 45, 46, 47, 48, 52, 54, 56, 58, 63, 65, 67, 70 oraz nr 7 (spichlerz);
- ul. Beniowskiego nr 1;
- ul. Chopina nr 2, 4, 12, 16;
- ul. Kilińskiego nr 6;
- ul. Kopernika nr 1, 3;
- ul. Kosynierów nr 10;
- ul. Mickiewicza nr 3, 7, 8, 9, 10, 15;
- ul. Piłsudskiego 1, 2, 3;
- ul. Plac Wolności 6
- ul. Żeromskiego nr 3, 4, 6, 7, 9, 11, 12'

Ponadto w projekcie „Studium...” (2011) postuluje się utworzenie „Usteckiego Parku Kulturowego”, na którego obszarze zakłada się zachowanie istniejących walorów krajobrazu kulturowego historycznego z uwzględnieniem dużej roli tego obszaru jako terenu rekreacyjno-turystycznego. Wg projektu „Studium...” (2011) w strefie Parku Kulturowego powinny obowiązywać m.in.: zakazy eksploatacji powierzchniowej i wprowadzania dowolnej zabudowy, pełna ochrona historycznych form zabudowy i podziałów parcelacyjnych (linie zabudowy), ochrona form komponowanej zieleni, ekspozycji historycznych elementów i zespołów przestrzennych oraz treści historycznych zabudowy.

Wpływ ustaleń projektu zmiany „Studium...” na walory kulturowe Ustki przedstawiono w rozdz. 7.11.

5. ANALIZA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM, W SZCZEGÓLNOŚCI NA OBSZARACH FORM OCHRONY PRZYRODY

5.1. Stan antropizacji środowiska i główne problemy jego ochrony

5.1.1. Warunki atmosferyczne

Do podstawowych źródeł zanieczyszczeń aerosanitarnych na terenie Ustki należą:

- emitory Ciepłowni Rejonowej KR-1 Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej „EMPEC”;
- kotłownie przedsiębiorstw przemysłowych, głównie PPiUR „Korab”, wędzarnia ryb przy ul. Ogrodowej;
- kotłownie i urządzenia gospodarcze obiektów sanatoryjnych, wczasowych, hotelowych i gastronomicznych skupione głównie wzdłuż ul. Wczasowej i w Ustce-Uroczysku oraz w mniejszym stopniu w centrum miasta;
- kotłownie mniejszych obiektów produkcyjnych, zakładów rzemieślniczych i innych podmiotów gospodarczych;
- kotłownie lokalne i wbudowane pracujące na potrzeby budownictwa mieszkalnego, obiektów użyteczności publicznej, dużych obiektów usługowych i gospodarki komunalnej;
- indywidualne źródła ciepła zabudowy mieszkaniowej jedno- i wielorodzinnej dominująca w obrębie Śródmieścia oraz osiedli Dunina, Zubrzyckiego, Kwiatowa i Przewłoka (na terenie gminy Ustka) tzw. „niska emisja”;
- kotłownie jednostek i obiektów wojskowych;
- zanieczyszczenia komunikacyjne (emisja liniowa wzdłuż głównych ciągów komunikacji samochodowej przebiegających przez teren miasta i dróg o mniejszym natężeniu ruchu pojazdów spalinowych oraz komunikacja kolejowa);
- emisja niezorganizowana pyłu z terenów pozbawionych roślinności i z terenów o utwardzonej nawierzchni, głównie komunikacyjnych (parkingi, zespoły garaży itp.), a także z terenów składów, magazynów i z terenów przemysłowych oraz z terenów nowych wielkopowierzchniowych budów.

Największym punktowym źródłem emisji zanieczyszczeń atmosfery w Ustce jest Ciepłownia Rejonowa KR-1 (olejowo-gazowa) działająca w ramach Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej „EMPEC” i zaopatrująca ponad 60% powierzchni mieszkalnej miasta.

Sukcesywnie na terenie całego miasta trwają prace modernizacyjne, zmierzające do zmiany paliw stałych na paliwa niskoemisyjne. Powiązane jest to z dostępnością sieci gazowej o odpowiednich parametrach przesyłu gazu. Szczególnie duży wpływ na stan atmosfery (jego poprawę) wywiera zmiana węgla jako podstawowego paliwa na paliwa z małą zawartością siarki, takie jak gaz ziemny i oleje opałowe.

Na obszarze miasta Ustka prowadzone są pomiary zanieczyszczeń powietrza w trzech punktach pomiarowych (2 przy u. Marynarki Polskiej – WSSE i WIOŚ i 1 przy ul. Kościuszki – WIOŚ).

Według „Rocznej oceny jakości powietrza atmosferycznego w województwie pomorskim w 2009 roku” (2010) wyniosły (wszystkie poniżej dopuszczalnych norm) wyniki pomiarów zanieczyszczeń powietrza w Ustce wynosiły:

- SO₂ – 1,28 µg/m³ stężenie średnie roczne; 9,0 µg/m³ maksymalne stężenie 24h;
- NO₂ – od 7,10 do 13,95 µg/m³ stężenie średnie roczne; od 14,2 do 30 µg/m³ maksymalne m-c;
- pył zawieszony PM10 (pomiar reflektometr.) – 9,58 µg/m³ stężenie średnie roczne; 54 µg/m³ maksymalne stężenie 24h (częstotliwość przekroczeń 1 raz);
- benzen – 1,9 µg/m³ stężenie średnie roczne.

Roczna ocena jakości powietrza w strefie lęborsko-słupskiej za 2009 r. (w zasięgu, której położone jest miasto) prezentuje się następująco:

- klasyfikacja stref z uwzględnieniem parametrów kryterialnych pod kątem ochrony zdrowia – klasy A dla poszczególnych zanieczyszczeń na obszarze strefy, poza:
 - O₃ – nie dotrzymane poziomy dla ozonu w przypadku celów długoterminowych ustalonych na 2020 r.;
- klasyfikacja stref z uwzględnieniem parametrów kryterialnych pod kątem ochrony roślin – klasa A i zagrożone poziomy celów długoterminowych dla ozonu ustalonych na 2020 r. tak jak dla całego województwa pomorskiego.

W aspekcie oceny stanu zanieczyszczenia powietrza w obrębie Ustki należy zwrócić uwagę na specyficzny, odwrócony układ typów zainwestowania w stosunku do źródeł zanieczyszczeń aerosanitarnych i kierunków przeważających wiatrów. Lokalizacja zainwestowania portowo-przemysłowego na kierunku wiatrów w stosunku do zainwestowania mieszkaniowo-usługowego i obu tych typów zainwestowania w stosunku do zainwestowania uzdrowiskowo-rekreacyjnego jest niekorzystne w aspekcie ekologicznych warunków życia ludzi i funkcji uzdrowiskowej.

Zaopatrzenie w ciepło

Głównym dostawcą ciepła dla miasta jest Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej „Empec” sp. z o.o. w Ustce. Na koniec 2006r spółka posiadała:

- jedną kotłownię rejonową KR-1 (23,45MW koncesjonowane + 11,63 MW poza koncesją), zamortyzowane w 100%; razem moc zainstalowana 35,08MW
- dwie lokalne kotłownie gazowe (razem 0,143MW) i dwie lokalne kotłownie olejowe (razem 0,06MW), o zainstalowanej mocy 23,70MW (koncesjonowane).

Największym źródłem ciepła dla miasta jest kotłownia KR-1, wyposażona w 5 kotłów typu WR-5 o mocy 5,8MW każdy opalana miałem węglowym oraz kocioł KD_6 o mocy 6MW opalany gazem ziemnym lub olejem opałowym.

Cechą charakterystyczną systemu zaopatrzenia w ciepło miasta Ustka jest centralny system ciepłowniczy, który pokrywa ponad 35% zapotrzebowania na ciepło budynków. Poza systemem centralnym występują kotłownie indywidualne opalane drewnem i węglem, olejem opałowym i gazem ziemnym. Centralna kotłownia opalana jest miałem węglowym- jest to punktowe źródło zanieczyszczeń, stanowi to wysokie zużycie energii pierwotnej.

Układ sieci ciepłowniczej miasta nie jest w pełni dostosowany do potrzeb miasta zarówno obecnych jak i przyszłych. Konieczna jest jego modernizacja oraz rozbudowa. Mimo istniejących mankamentów jest dość dobrze rozwinięty i właściwie eksploatowany. Stanowi to czynnik sprzyjający rozwojowi miasta.

Zaopatrzenie w gaz

Miasto zaopatrywane jest w gaz ziemny wysokometanowy GZ50 poprzez podłączenie do krajowego systemu przesyłowego Koszalin-Sławno-Słupsk-Ustka. W sąsiedztwie południowo-zachodniej granicy miasta z obszarem wiejskim biegnie gazociąg wysokiego ciśnienia odcinek Słupsk-Ustka ze stacją redukcyjno-pomiarową I stopnia. Część wschodnia miasta jest w większości zgazyfikowana. W części zachodniej brak sieci gazowej dla części terenów, podobnie w rejonie ul. Wczasowej oraz osiedlu Przewłoka (gmina wiejska Ustka, w bezpośrednim sąsiedztwie miasta). Z sieci gazowej korzysta jednak ok. 95% mieszkańców. Gaz wykorzystywany jest głównie w gospodarstwach domowych do przygotowywania posiłków i ciepłej wody użytkowej. W znacznym zakresie wykorzystywany jest także dla potrzeb produkcyjnych i ogrzewania budynków, szczególnie osiedlach zabudowy jednorodzinnej. Z uwagi na uzdrowiskowe i turystyczne funkcje miasta i związane z tym wymogi w zakresie ochrony powietrza, powinna w znaczący sposób wzrosnąć rola gazu jako nośnika energii dla celów grzewczych. Realizacja tego postulatu będzie wymagała rozbudowy istniejącej sieci gazowej.

5.1.2. Warunki akustyczne

Hałas i wibracje stanowią specyficzne formy uciążliwości antropogenicznych dla środowiska, wpływając przede wszystkim na warunki życia ludności i funkcjonowanie organizmów zwierzęcych. Źródła hałasu związane są przede wszystkim ze skupiskami ludności i formami jej działalności gospodarczej.

Największy udział w środowisku zurbanizowanym ma hałas drogowy – obejmuje on praktycznie całe miasto. Podstawowy wpływ na wielkość i rozprzestrzenianie się hałasu mają:

- charakter ruchu samochodowego (osobowy, ciężarowy, autobusowy);
- natężenie ruchu, średnia prędkość i płynność ruchu pojazdów;
- charakter dróg i ich otoczenie.

Ciągami o największym hałasie są odcinki ulic, na których kumuluje się ruch pojazdów osobowych i ciężarowych (w mniejszym stopniu autobusowych) oraz na tych, na których występuje mała płynność ruchu. Ciągami o dużej uciążliwości są przeważnie drogi tranzytowe, które prowadzą, głównie ruch towarowy. W Ustce sytuacja ta dotyczy generalnie głównych ciągów komunikacyjnych i ich punktów węzłowych (skrzyżowań tych ciągów), tj.: ul. Słupska, ul. Wróblewskiego, ul. Grunwaldzka, ul. Dworcowa, ul. Darłowska. Nieco mniejszy hałas dotyczy ulic: Portowej, Bohaterów Westrplatte, Wróblewskiego, Plac Dąbrowskiego.

Układ uliczny Ustki jest powiązany z zewnętrznym układem drogowym poprzez drogę krajową nr 21, drogę wojewódzką nr 203, drogę powiatową nr 39127.

W 2007 r. (dwukrotnie w sezonie letnim – w ostatni weekend sierpnia oraz we wrześniu, w typowy dzień tygodnia) przeprowadzone zostały badania ruchu tranzytowego. Obejmowały one pomiary kordonowe w 3 punktach na drogach wlotowych do miasta, pomiary ręczne na 20 skrzyżowaniach oraz pomiar automatyczny w 6 wybranych przekrojach ulicznych. Po analizie wyników pomiarów stwierdzono, że natężenie ruchu na poszczególnych drogach wynosiło („Strategia Rozwoju Miasta Ustka do roku 2020”, 2009) :

- ul. Słupska (droga krajowa nr 21) – 12 648 pojazdów/dobę w sierpniu oraz 9 091 pojazdów/dobę we wrześniu
- ul. Darłowska (droga wojewódzka nr 203) – 4 418 pojazdów/dobę w sierpniu oraz 4 074 pojazdów/dobę we wrześniu
- droga na Przewłokę – 3 559 pojazdów/dobę w sierpniu oraz 1 654 pojazdów/dobę we wrześniu
- ul. Słupska/ ul. Dworcowa – 10 907 pojazdów/dobę w sierpniu oraz 6 443 pojazdów/dobę we wrześniu
- ul. Dworcowa – 14 626 pojazdów/dobę w sierpniu oraz 10 223 pojazdów/dobę we wrześniu
- ul. Wróblewskiego – 12 972 pojazdów/dobę w sierpniu oraz 9 147 pojazdów/dobę we wrześniu

Największe natężenie ruchu występuje na ulicach: Dworcowej, Wróblewskiego i Słupskiej. Z kolei skrzyżowanie ulic Dworcowej, Słupskiej, Marynarki Polskiej i Grunwaldzkiej, ze względu na położenie przy jedynym wiadukcie łączącym wschodnią i zachodnią część miasta, stanowią newralgiczny punkt sieci ulicznej Ustki. Od 1990 roku ruch dobowy poza sezonem wzrósł o około 70%, natomiast w sezonie podwoił się.

Pomiary hałasu komunikacyjnego w Ustce wykonane były ostatnio przez WIOŚ w Gdańsku w 2001 r., w 12 punktach kontrolnych na terenie całego miasta. Równoważny poziom hałasu L_{eq} wynosił wówczas od 52,2 dB(A) do 74,4 dB(A); najniższy poziom zanotowano przy ul. Leśnej, a najwyższy przy ul. Darłowskiej (tab. 4).

Tabela 4 Poziomy statystyczne dźwięku i charakterystyka natężenia ruchu w Ustce w 2001 r. (brak nowszych danych dotyczących hałasu)

Punkt pomiarowy	L_{eq} dB(A)	L_{min} dB(A)	L_{max} dB(A)	L poj./h	Udział poj.cieżkich w %
ul. Darłowska	74,4	42,7	102,1	420	10
ul. Dworcowa	73	48,2	95,1	630	9,5
ul. Kopernika	64,5	43,8	86,4	174	3,4
Pl. Dąbrowskiego (przy ul. Krótkiej)	64,7	47,6	80,0	222	5,4
ul. Grunwaldzka	70,3	41,6	91,9	228	26,3
ul. Grunwaldzka (wylot z miasta)	67,7	37,4	93,4	78	15,4
ul. Wróblewskiego	66,4	42,1	84,2	264	11,4
Pl. Dąbrowskiego (przy ul. Rybackiej)	68,0	48,2	89,0	222	13,5
ul. Wczasowa	60,1	36,8	85,4	36	0,0
ul. Leśna	52,2	39	71,8	24	0,0
ul. Jana z Kolna	63,6	42,5	87,3	108	5,5
ul. Piłsudskiego	60,4	32	79,3	114	0,0

Źródło: Raport o stanie środowiska województwa pomorskiego w 2001 r. (2002).

We wszystkich punktach pomiarowych wystąpiło wówczas przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu, włącznie z ul. Leśną, która jest graniczną ulicą strefy A ochrony uzdrowskiej.

Ze względu na specyfikę miasta hałas wzrasta szczególnie w sezonie letnim. Hałas rekreacyjny związany jest z sezonowym wykorzystywaniem miejsc wypoczynku i dotyczy głównie plaży i centralnej części miasta oraz lokalizacji obiektów i miejsc organizacji imprez masowych. Przykładowo, wg przeprowadzonych w 2008 r. badań natężenie hałasu przy Hotelu Energetyk w porze dziennej wyniosło średnio $L_{Aeq} = 49,2$ (zachowane normy poziomu dźwięku A w dB strefie ochronnej A uzdrowska). W porze nocnej poziom hałasu przekroczył nieznacznie, o 0,3 dB wartość dopuszczalną tj. $L_{Aeq} = 50\text{dB}$ („Strategia rozwoju miasta Ustki do 2020 r.” 2009).

Hałas kolejowy w mieście ma znaczenie znikome, a hałas przemysłowy związany z zagospodarowaniem portowo-przemysłowym nie stanowi już tak dużej uciążliwości dla sąsiadującej dzielnicy mieszkaniowej, jak hałas komunikacyjny i hałas rekreacyjny.

Aktualnie, dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku reguluje Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. (Dz. U. Nr 120 poz. 826). Rozporządzenie określa zróżnicowane dopuszczalne poziomy hałasu, w zależności od przeznaczenia terenu, wyrażone wskaźnikami hałasu L_{DWN} , L_N (mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem) oraz $L_{Aeq D}$ i $L_{Aeq N}$ (mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby)¹⁴.

5.1.3. Stan i źródła zanieczyszczenia wód

W granicach Ustki prowadzony jest monitoring wód przybrzeżnych przez WSSE w Gdańsku. Podstawowym jego celem jest określenie przydatności wód morskich do kąpieli i rekreacji. W 2010 r. (komunikaty Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gdańsku) dozwolona była kąpiel w podanych niżej kąpieliskach zorganizowanych i wykorzystywanych tradycyjnie:

- Ustka Zachód – plaża położona na zachód od portu, długości 150 m linii brzegowej, początek 400 m od falochronu;
- Ustka Wschód – plaża położona na wschód od portu – długości 500 m linii brzegowej, początek 200 m od falochronu.

Przepływająca przez Ustkę rzeka Śłupia objęta jest monitoringiem jakości wód przez WIOŚ w Gdańsku. W 2009 roku stan wód Śłupi oceniony został („Raport o stanie środowiska województwa pomorskiego w 2009 roku” (2010) :

- w Charnowie (11,3 km od ujścia):
 - stan biologiczny – bardzo dobry (wskaźniki decydujące: mf – makrofity);
 - stan fizykochemiczny dobry (wskaźniki decydujące: BZT5 – pięciodobowe biochemiczne zapotrzebowanie tlenowe, ChZT-Mn – chemiczne zapotrzebowanie tlenowe met. nadmanganianową , OWO – ogólny węgiel organiczny , NK – azot Kjeldahla);

¹⁴ Wartości wskaźników długookresowych L_{DWN} , L_N oraz wskaźników $L_{Aeq D}$ i $L_{Aeq N}$ (równoważny poziom dźwięku w porze dnia i porze nocy) są takie same.

- stan/potencjał ekologiczny – dobry;
- stan chemiczny – poniżej dobrego (wskaźniki decydujące: Hg - rtęć);
- stan jednolitych części wód – zły;
- w Ustce (2 km powyżej ujścia) - ocenione został jedynie stan fizykochemiczny dobry (wskaźniki decydujące: O₂ – tlen rozpuszczony, BZT₅ – pięciodobowe biochemiczne zapotrzebowanie tlenowe, NK – azot Kjeldahla).

Zawartości azotanów w wodach Słupi w Charnowie i w Ustce były stosunkowo niskie i wyniosły w 2009 r. średnio od 3,89 do 4,04 mg NO₃/l („Raport o stanie środowiska województwa pomorskiego w 2009 roku” (2010).

Charakter dominujących form i typów zainwestowania w Ustce powoduje, że podstawowymi rodzajami ścieków są ścieki pochodzenia komunalnego z dużym udziałem ścieków przemysłowych. Ścieki odprowadzane są siecią grawitacyjno-tłoczną do miejskiej oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w dnie doliny Słupi, w południowej części miasta. Wg „Strategii rozwoju miasta Ustki do 2020 r.” (2009) ponad 85% powierzchni miasta objęta jest siecią kanalizacji sanitarnej (korzysta z niej 97% mieszkańców). Stan techniczny całej sieci jest zadowalający, a oczyszczalnia zmodernizowana i mogąca przyjąć ścieki z dotychczas nie skanalizowanych obszarów miasta (zob. poniżej).

Głównymi źródłami ścieków przemysłowych są zakłady z branży spożywczej, a przede wszystkim baza rybacka PPIUR „KORAB”. Zakład posiada zakładową sieć kanalizacji wraz z podczyszczalniami, zmniejszającymi agresywność ścieków, doprowadzającymi parametry ścieków do technologii w miejskiej oczyszczalni ścieków.

Gospodarka wodno-ściekowa

Ustka posiada rozdzielczy system kanalizacji ściekowej. Wody deszczowe z terenów miasta odprowadzane są do rzeki Słupi i kanału portowego („Strategia rozwoju miasta Ustki do 2020 r.” 2009):

- ze wschodniej części miasta – odrębną, dobrze rozwiniętą, siecią kanalizacji deszczowej, która aktualnie jest w rozbudowie (odprowadzanie dwoma kolektorami z zamontowanymi separatorami zanieczyszczeń ropopochodnych i szlamu), a także głównym kolektorem, który ujmuje również wody Przewłockiej Strugi, przez tereny stoczniowe do kanału portowego (bez podczyszczania);
- w zachodniej części miasta – w sposób uregulowany wody deszczowe odprowadzane są z większości terenów przemysłowo-portowych zachodniej Ustki; główny kolektor deszczowy stoczni “Ustka” ujmuje także wody ciekłe, do którego odprowadzane są wody opadowe z terenu Bazy Paliw oraz ścieki bytowo gospodarcze i wody opadowe z jednostki wojskowej; fragmentaryczne układy kanalizacji deszczowej istnieją ponadto w obrębie osiedla Kwiatowego, gdzie planowana jest dalsza rozbudowa systemu kanalizacji deszczowej;
- na pozostałym terenie w zachodniej części Ustki nie ma kanalizacji deszczowej, a wody opadowe odpływają powierzchniowo do rowów otwartych, które są fragmentami zasypane i niedrożne;

W ostatnich latach na kilku kanałach deszczowych we wschodniej, mieszkaniowo-pensjonatowej części miasta, a także w zachodniej, przemysłowej, zamontowano separatory, podczyszczające wody opadowe.

Wprowadzane do rzeki Słupi i cieków wodnych wody opadowe bez oczyszczania stanowią potencjalne zagrożenie zanieczyszczeniem substancjami ropopochodnymi spływającymi z powierzchni zanieczyszczonych ulic, parkingów, placów manewrowych zakładów przemysłowych i rzemieślniczych.

Mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków w Ustce jest po rozbudowie i modernizacji zakończona w 2009 roku. Przygotowana jest na maksymalną przepustowość 10 136 m³/d. Linia technologiczna oczyszczalni ścieków składa się z BIOXYBLOK-ów z procesem niskoobciążeniowego osadu czynnego z jednoczesną tlenową stabilizacją osadu czynnego. W wyniku przeprowadzonych inwestycji oczyszczalnia została wyposażona w drugi ciąg technologiczny tj. reaktor biologiczny z redukcją biogenów i wydzielonym osadnikiem wtórnym oraz rozbudowanymi urządzeniami gospodarki osadowej. W 2009 r. średnia dobowo ilość ścieków wyniosła 5624 m³/d, w tym ścieków dopływających kolektorami 4593 m³/d, ścieków dowożonych 21 m³/d oraz wód deszczowych i infiltracyjnych 1010 m³/d. Z kolei Maksymalny dobowy dopływ ścieków w 2009 r. wynosił w sezonie 6842 m³/d, a poza sezonem 5371 m³/d. Na oczyszczalni ścieków doprowadzane są ścieki z gminy wiejskiej Ustka. Według zawartego w 2005 r. porozumienia między miastem a gminą wiejską Ustka udział w przepustowości oczyszczalni (10 136 m³/d) określono na poziomie 70% dla miasta i 30% dla gminy wiejskiej.

5.1.4. Promieniowanie elektromagnetyczne

Punktowymi emitorami promieniowania elektromagnetycznego na terenie miasta są zlokalizowane przy ul. Darłowskiej Główny Punkt Zasilania 110 / 15kV oraz stacje telefonii komórkowej. Ponadto w granicach miasta przebiegają linie elektroenergetyczne o napięciu znamionowym 110kV i wyższym: Ustka-Wierzbięcino (o długości ok. 6 km) i Ustka-Darłowo (o długości ok. 11,5 km).

Zasięg stref o ograniczeniach inwestycyjnych gdzie występuje podwyższony poziom pola elektromagnetycznego, zgodnie z obowiązującymi przepisami, wymaga rozpoznania pomiarowego, a zasady ich wykonywania określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów, Dz. U. Nr 192, poz. 1883).

Zgodnie z załącznikiem do ww. Rozporządzenia „*pomiary przeprowadza się w szczególności w tych miejscach, w których, na podstawie uprzednio przeprowadzonych obliczeń, stwierdzono występowanie pól elektromagnetycznych o poziomach zbliżonych do poziomów dopuszczalnych*”.

5.1.5. Gospodarka odpadami

Głównymi źródłami odpadów na terenie Ustki są:

- gospodarstwa domowe;
- obiekty usługowe sektora publicznego (administracja, oświata, służba zdrowia, handel itp.);
- obiekty sanatoryjne i wczasowe, hotele, pensjonaty itp.;
- zakłady przemysłowe i inne produkcyjno-składowe;
- miejska infrastruktura techniczna;

- port (zaplecze i jednostki pływające);
- jednostki wojskowe.

Na terenie miasta Ustka nie funkcjonuje składowisko odpadów – odpady są wywożone. System usuwania i unieszkodliwiania odpadów obejmuje 100% mieszkańców oraz wszystkie zakłady pracy i funkcjonuje w sposób zadawalający. Wywóz odpadów prowadzony jest przez Zakład Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. w Ustce. Na terenie miasta prowadzi się selektywną zbiórkę odpadów komunalnych. Na terenie miasta nie ma i nie przewiduje się utworzenia zakładu utylizacji odpadów. Są one unieszkodliwiane w następujący sposób: odpady komunalne i przemysłowe, stałe – na wysypisku w Bierkowie (gmina Słupsk); odpady komunalne płynne – w miejskiej oczyszczalni ścieków, odpady przemysłowe płynne (w tym niebezpieczne) - na wylewisku i wysypisku w Bylicy (gmina Postomino), wody zaolejone tzw. zęzowe – w Zakładzie Oczyszczania Wód Zaolejonych w Ustce, oleje i smary przepracowane - w Zakładzie Gospodarki Produktami Naftowymi w Ustce

Ilość składowanych odpadów jest zróżnicowana sezonowo (wzrost w okresie letnim). Obserwuje się stały wzrost masy odpadów z terenu miasta, a plaże (zwłaszcza niestrzeżone) są zanieczyszczone okresowo odpadami stałymi. Ponadto Ustka jako ośrodek gospodarki morskiej jest istotnym źródłem odpadów pochodzenia przemysłowego. Do zakładów produkujących najwięcej odpadów zaliczyć można:

- PPIUR "Korab" (odpady z przetwórstwa rybnego, osady z podczyszczania ścieków);
- Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej "EMPEC" (żużle i popioły lotne z kotłowni - do czasu modernizacji i ostatecznej zmiany paliwa);
- miejska oczyszczalnia ścieków (odwodnione mechanicznie osady z oczyszczania ścieków, skratki i piasek z piaskowników).

5.1.6. Przekształcenia litosfery

Do głównych przejawów negatywnych przekształceń litosfery na obszarze Ustki należą przekształcenia związane z rekreacyjno-uzdrowiskowymi funkcjami miasta. Przede wszystkim należą tu:

- zniszczenia wydmy wzdłuż przejść na plażę, szczególnie silne w miejscach masowych, nie urządzonych przejść;
- gęsta sieć nieurządzonych, "dzikich" ścieżek, wydepczyk i klepisk w obrębie kompleksów leśnych powstałych w wyniku bardzo dużej penetracji pieszej; dotyczy to zwłaszcza borów nadmorskich, które zaliczane są do zespołów roślinności mało odpornych na użytkowanie rekreacyjne;
- rozległe zniszczenia wydmy, w otoczeniu ośrodków rekreacyjnych, które wykorzystywane są jako miejsca rekreacji śródleśnej (rejon ul. Rybackiej i ul. Wczasowej).

Z miejskim użytkowaniem terenu związany jest szereg negatywnych przekształceń litosfery, spośród których najistotniejszymi są:

- liczne, niewielkie skupiska gruzu i odpadów stałych;
- zniszczenia geomechaniczne związane z budownictwem kubaturowym oraz budową ciągów komunikacyjnych;

- typowe dla terenów miejskich, związane z rozwojem przestrzennym przekształcenia przypowierzchniowej warstwy litosfery, a w szczególności deniwelacje, wykopy i nasypy, związane z posadowieniem budynków, lokalizacją infrastruktury technicznej itp.;
- tereny prowadzonych aktualnie budów, z nadmiernymi, niepotrzebnymi zniszczeniami powierzchni ziemi;
- liczne klepiska i wydepczyska w rejonie terenów zieleni użytkowej miasta oraz w sąsiedztwie zabudowy wielorodzinnej.

W dużym rozdrobnieniu na terenie całego miasta występują zróżnicowanej wielkości tereny zniszczone mechanicznie – tzw. klepiska. Charakteryzuje je silne przekształcenie właściwości fizyczno-mechanicznych podłoża, w tym zdegradowanie gleb oraz najczęściej brak roślinności. Pierwotną przyczyną ich powstania jest brak odpowiedniego zagospodarowania przy jednoczesnym dużym obciążeniu antropogenicznym.

Wszystkie wymienione przekształcenia mają istotne bezpośrednie konsekwencje ekologiczne polegające na zniszczeniu lub modyfikacji siedlisk. Wpływają one także negatywnie na fizjonomię krajobrazu.

5.1.7. Obiekty potencjalnie uciążliwe dla środowiska

Bezpieczeństwo ludności wiąże się m.in. z przeciwdziałaniem zagrożeniom cywilizacyjnym, powodowanym przez wszelkiego typu awarie infrastruktury technicznej, obiektów przemysłowych, transportu itp. stwarzające zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi. Do najbardziej niebezpiecznych obiektów w mieście należą:

- PPIUR "Korab" (amoniakalne instalacje chłodnicze i wytwórnia lodu);
- Zakład Gospodarki Produktami Naftowymi PKN "ORLEN" (dostawy paliw do magazynu – transport kolejowy, magazynowanie w zbiornikach podziemnych, dystrybucja i transport rurociągami oraz samochodami cysternami);
- portowa stacja paliw PKN "ORLEN" S.A. (magazynowanie i dystrybucja paliw w obrębie portu);
- stanowisko bunkrowania okrętów Marynarki Wojennej RP (potencjalne źródło w wyniku podwyższonej gotowości bojowej i w sytuacjach awaryjnych);
- podziemny rurociąg transportowy PKN "ORLEN" (rurociąg łączący magazyny z miejscami bunkrowania w Kanale Portowym);
- Zakład Oczyszczania Wód Zaolejonych (PHU "EKO-RES") (miejsce utylizacji zaolejonych wód z jednostek pływających);
- stacje paliw (magazynowanie i dystrybucja paliw).

Poważne zagrożenia stwarzają też sytuacje awaryjne mogące powstać w związku z przewozem materiałów niebezpiecznych, w tym dostarczaniem transportem drogowym paliw płynnych i gazowych do stacji paliw i podmiotów zajmujących się dystrybucją gazu oraz transportem kolejowym. Wyróżnić tu należy:

- linię kolejową Słupsk-Ustka oraz bocznicę ZGPN PKN "OLREN" i bocznicę poza Ustką związaną z Centrum Szkolenia Marynarki Wojennej;
- główne drogi wywozu paliw płynnych autocysternami z ZGPN do odbiorców położonych na kierunku Słupsk, Darłowo, Rowy.

Specyficznym źródłem poważnych awarii może być również kotwiczenie i poruszanie się jednostek pływających w obrębie Kanału Portowego (awaryjne bądź celowe zrzuty zanieczyszczonych wód bądź substancji ropopochodnych).

5.2. Problemy ochrony przyrody

5.2.1. Ochrona przyrody na obszarze miasta Ustka i w jego bezpośrednim sąsiedztwie – ustanowione formy ochrony przyrody

W granicach miasta i jego bezpośrednim sąsiedztwie występują tereny i obiekty objęte ochroną przyrody w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. 2004 r., Nr 92, poz. 880 z późniejszymi zmianami). Są to (zob. rys. 2 i zał. kartogr.):

- rezerwat przyrody „**Buczyna nad Słupią**”;
- obszary chronionego krajobrazu: **OChK „Pas pobraża na zachód od Ustki”** i **OChK „Pas pobraża na wschód od Ustki”**;
- obszar Natura 2000 ustanowiony obszar specjalnej ochrony ptaków „**Przybrzeżne wody Bałtyku**” **PLB990002**.

Brak jest w granicach administracyjnych Ustki ustanowionych pomników przyrody.

W Ustce funkcjonują natomiast, na podstawie odpowiednich uchwał Rady Miejskiej w Ustce (w tym Uchwała Nr XI/73/99 z dnia 30.09.1999 r.), objęte ochroną **parki miejskie**: Park koło Przystani, Park – Promenada dolna, Park Chopina, Park Plac Wolności, Park koło Kina, Park przy ul. Wilczej, Park przy ul. Marynarki Polskiej – zakole, w 2009 utworzono parki przy ul. Słupskiej i przy ul. Kościelniaka.

Do najważniejszych zapisów Uchwały Nr XI/73/99 Rady Miejskiej w Ustce z dnia 30 września 1999 r. odnoszących się do ochrony parków miejskich należą:

§ 3

1. *Sposób wykonywania ochrony polegałby w szczególności na :*

- 1) *zakazie wznoszenia na terenie parku budowli lub wykonywania robót budowlanych. które mogłyby szkodzić roślinności parkowej,*
- 2) *usunięciu z parku obiektów budowlanych i urządzeń wpływających szkodliwie na jego stan;*
- 3) *niezbędnej odnowie i pielęgnacji roślinności znajdującej się w parku oraz modernizacji i konserwacji jego urządzeń.*

...

§ 5

Zarządca parków miejskich troszczy się o właściwe jego zagospodarowanie i prawidłową ochronę, a w szczególności:

- *opracowuje projekty urządzania parków oraz projekt regulaminu parku;*
- *w miarę potrzeby ogrodzi teren parku;*
- *dba o dobry stan drzew, trawników, kwietników, dróg i ścieżek, itp.;*
- *dba o porządek i czystość;*
- *czuwa nad wykonywaniem obowiązujących na terenie parku nakazów i zakazów.*

Uchwałą Rady Miejskiej w Ustce Nr II/10/94 z dn. 18 marca 1994 r. został utworzony **Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Ostoja Łabędzi”**, obejmujący fragment obszaru plaży wschodniej, o długości ok. 200 m. od moła w kierunku

wschodnim oraz celem ochrony fragmentów naturalnego krajobrazu i utrzymania jego wartości estetycznych (zob. rys. 2). Uchwała ta nie została pozytywnie zaopiniowana przez Wojewodę Słupskiego, stąd też nie uzyskał on statusu obszaru prawem chronionego.

Ponadto na obszarze miasta występują siedliska wymienione w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16.05.2005 r. w sprawie typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, wymagających ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000 (Dz. U. z 2005 r. Nr 94, poz. 6211)., w tym: inicjalne stadia nadmorskich wydm białych, nadmorskie wydmy białe, nadmorskie wydmy szare, lasy mieszane i bory na wydmach nadmorskich, wilgotne zagłębienia międzywydmowe.

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody (Dz. U. z 2004. Nr 92, poz. 880 z późn. zm.) w granicach miasta, tak jak w całej Polsce, obowiązuje **ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów**.

Według „Programu ochrony środowiska dla miasta Ustka” (2004) do gatunków roślin objętych ochroną ścisłą, na terenie Ustki, należą m.in.: mikołajek nadmorski, bluszcz pospolity, wiciokrzew pomorski, wrzosiec bagienny, grązel żółty, storczyki, wawrzynek wilczełyko i inne. Ponadto występują liczne rośliny objęte ochroną częściową.

Do gatunków zwierząt objętych ochroną prawną, występujących na obszarze Ustki, należą m.in. („Program ochrony środowiska dla miasta Ustka”, 2004):

- ryby – w wodach Słupi żyją: kleń, brzanka, lipień, na tarło wpływa troć wędrowną, w obszarach przyujściowych spotyka się węgorza, natomiast w kanale portowym występuje okoń i kur diabeł. W przybrzeżnych wodach Bałtyku występuje stynka, certa, ciernik, płoć i leszcz. Wymienione gatunki są chronione częściowo, brak danych odnośnie gatunków ryb objętych ochroną ścisłą;
- płazy – najliczniej występują w miejscach wilgotnych, nad brzegami zarośniętych rowów i oczek wodnych, w ogrodach na obrzeżach miasta. Do najpospolitszych należą żaby: trawna i moczarowa, spotykane są też traszki i ropucha szara. W borze bażynowym i na terenach piaszczystych występują rzadkie gatunki płazów: ropucha paskówka oraz huczek ziemny. Wszystkie gatunki płazów objęte są ścisłą ochroną prawną;
- gady – wszystkie gatunki są chronione ściśle. Na terenach wydm dość częsta jest jaszczurka zwinka, na prześwietlonych polankach boru bażynowego można spotkać żmiję zygzakowatą, w cienistych szczelinach bytuje padalec;
- ptaki – do chronionych ściśle należą: jerzyk, dzięcioł duży, sowa uszata, puszczyk, skowronek, brzegówka, dymówka, oknówka, świergotek polny, świergotek łąkowy, świergotek drzewny, pliszka siwa i górską, strzyżyk, pokrzywnica, rudzik, słowik szary, kopciuszek, pleszka, pokląskwa, białozytka, kos, drozd śpiewak, paszkoć, piegża, pierwiosnek, piecuszek, mysikrólik, muchołówka szara, muchołówka żałobna, sikora uboga, modraszka, bogatka, czubatka, sosnówka, dzieźba gąsiorek, sójka, kruk, szpak, wróbel, mazurek, zięba, grubodziób, trznadel, potrzos. Ponadto w strefie brzegu morskiego oraz na terenach zabudowanych występują gatunki ptaków objęte ochroną częściową: wrona, sroka, mewa srebrzysta, kaczki: krzyżówka, cyraneczka, czernica, gęsi: białoczelna, gęgawa, zbożowa – w czasie migracji;
- ssaki – ochroną ścisłą objęte są, spotykane na obrzeżach miasta, w parkach i lasach, jeże, ryjówki aksamitne i malutkie, nietoperze, wiewiórki.

Rezerwat przyrody „Buczyna nad Słupią”

Rezerwat leśny o powierzchni ok. 18,92 ha., utworzony w 1987 r. Rezerwat położony jest w południowej części miasta, w zakolu rzeki Słupi, od północy i wschodu ograniczony jest nasypem linii kolejowej relacji Słupsk-Ustka. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie fragmentów fitocenoz żyznych lasów liściastych, związanych z dnem i zboczem doliny Słupi. Mozaikę występujących tu zbiorowisk tworzą płaty: kwaśnej buczyny niżowej, żyznej buczyny niżowej, suboceanicznego nizinnego lasu dębowo-grabowego, które wiążą się ze zboczem wysoczyzny dennomorenowej oraz płaty łągu olszowego, łągu wiązowo-jesionowego i olszyny bagiennnej, które wykształcają się na dnie doliny. Pełen obraz zbiorowisk roślinnych dopełniają fitocenozy: szuwaru trzcinowego, szuwaru manny mielec i szuwaru z mozgą trzcinową, która występują na terenie starorzeczy. W bujnym runie leśnym, zarówno wiosną, jak i w okresie pełnej wegetacji licznie występują rzadkie i chronione gatunki roślin.

Na terenie rezerwatu obowiązują przepisy ustawy o ochronie przyrody (zob. rozdz. 7.8.).

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody realizacja celów ochrony przyrody w obrębie rezerwatów przyrody powinna odbywać się na podstawie planu ochrony, który dla rezerwatu „Buczyna nad Słupią” nie został dotychczas opracowany.

Obszary chronionego krajobrazu

OChK „Pas pobraża na wschód od Ustki” i OChK „ Pas pobraża na zachód od Ustki” ustanowione Uchwałą Nr X/42/81 WRN w Słupsku z dnia 8 grudnia 1981 r. w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego „Dolina Słupi” oraz obszarów krajobrazu chronionego.

OChK „Pas pobraża na zachód od Ustki” o powierzchni 7.520 ha przylega od zachodu do granicy administracyjnej miasta (bezpośrednie sąsiedztwo). Walorem tego terenu jest nadmorskie położenie do morza, wydmowe ukształtowanie terenu i dwukilometrowy odcinek klifu jarosławskiego z porastającym go rokitnikiem zwyczajnym. Lasy zajmują tu 33% powierzchni obszaru, w obrębie których przeważają siedliska boru suchego i świeżego, a w niewielkich enklawach boru bagiennego. Od strony morza rozciągają się wydmy z roślinnością kserotermiczną i wydmotwórczą z chronionym mikołajkiem nadmorskim. Cennymi elementami tego terenu są dwa przymorskie, kryptodepresyjne jeziora Wicko i jezioro Modła. Drugie z nich objęte jest ochroną w postaci rezerwatu przyrody.

OChK „Pas pobraża na wschód od Ustki” o powierzchni 3.336 ha, przylega od wschodu do granicy administracyjnej miasta (bezpośrednie sąsiedztwo), o jego walorach decyduje morze z plażą, wydmami i klifem (na odcinku Poddąbie-Orzechowo-Ustka). Wydmy porasta nadmorska roślinność począwszy od zbiorowisk pionierskich z turzycą piaskową i piaskownicą zwyczajną, po zespoły borów bażynowych z bażyną czarną i lasów bukowych. Lasy w obrębie tego obszaru stanowią 45% całej powierzchni.

Na terenie obszarów chronionego krajobrazu obowiązuje uchwała Nr 1161/XLVII/10 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 kwietnia 2010 r. (Dz. Urz. woj. pom. Nr 80, poz. 1455) w obrębie obszarów chronionego krajobrazu woj. pomorskiego (zob. rozdz. 7.8.).

Obszar Natura 2000 „Przybrzeżne wody Bałtyku” PLB990002

Obszary Natura 2000 wprowadzone zostały Ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2004 r., Nr 92, poz. 880). Głównym celem utworzenia sieci Natura 2000 jest utrzymanie bioróżnorodności poprzez ochronę cennych siedlisk oraz gatunków flory i fauny w państwach należących do Unii Europejskiej. Sieć obszarów Natura 2000 obejmuje obszary specjalnej ochrony ptaków i specjalne obszary ochrony siedlisk. Od 05 listopada 2004 r. obowiązuje Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 z dnia 21 lipca 2004 r. (Dz. U. z 2004 r., Nr 229, poz. 2313), na podstawie którego utworzony został **obszar specjalnej ochrony ptaków „Przybrzeżne wody Bałtyku” PLB990002** (bezpośrednie sąsiedztwo miasta). Jest on ostoją ptasią o randze europejskiej, obejmującą wody przybrzeżne Bałtyku o głębokości od 0 do 20 m na odcinku 200 km, poczynając od nasady Półwyspu Helskiego, a na Zatoce Pomorskiej kończąc. W obrębie obszaru zimują w znaczących ilościach dwa gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej: nur czarnoszyi i nur rdzawoszyi. W okresie zimy występuje powyżej 1% populacji szlaku wędrówkowego lodówki, co najmniej 1% nurnika i uhli. W faunie bentosowej dominują drobne skorupiaki. Rzadko obserwowane są duże ssaki morskie – foki szare i obrączkowane oraz morświny (www.mos.gov.pl.).

Wg Wilka, Jujki, Krogulca i Chylareckiego (red. 2010) akwen ostoi jest również ważnym miejscem zimowania dla innych gatunków ptaków spoza ww. załącznika, w tym markaczki i mewy srebrzystej. **Podstawowe zagrożenia dla wartości przyrodniczych obszaru stanowią:**

- pewne formy rybołówstwa – stawianie sieci w okresie największych koncentracji ptaków;
- zrzuty ścieków do morza i spływ zanieczyszczonych wód rzecznych;
- skażenie morza substancjami ropopochodnymi;
- ruch jednostek pływających po morzu;
- ewentualne lokalizacje farm elektrowni wiatrowych.

Ustka formalnie położona jest poza granicami obszaru Natura 2000 „Przybrzeżne Wody Bałtyku” PLB990002, jednak działania w jego granicach oraz na jego przybrzeżnym akwencie morskim mogą mieć wpływ na walory chronionego obszaru.

W stosunku do obszarów Natura 2000 obowiązują przepisy ustawy o ochronie przyrody (zob. rozdz. 7.8.).

5.2.2. Ochrona przyrody na obszarze miasta Ustka i w jego bezpośrednim sąsiedztwie – planowane formy ochrony przyrody

W granicach Ustki planowane jest utworzenie nowych, terytorialnych form ochrony przyrody:

- **Obszaru Chronionego Krajobrazu „Doliny Słupi”** – wskazany w dotychczas obowiązującym „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ustka” (2002), oraz wg Kostarczyk, Przewoźniak (2002);
- proponowanego przez organizacje pozarządowe **specjalnego obszaru ochrony siedlisk „Dolina Słupi”** (Shadow List 2010).

Celem utworzenia obszaru chronionego krajobrazu jest w szczególności zapewnienie powiązania terenów poddanych ochronie w system obszarów chronionych. Ma on pełnić funkcję korytarza ekologicznego, łączącego Park Krajobrazowy Doliny Słupi z przymorskimi obszarami chronionego krajobrazu. Ponadto jest to obszar o wartościowym i wyróżniającym się krajobrazie, który może być wykorzystywany dla rozwoju funkcji turystycznych i wypoczynkowych. W przypadku jego ustanowienia, w części miasta, znajdującej się w granicach obszaru chronionego krajobrazu będą obowiązywały zasady gospodarowania, zgodnie z ustawą o ochronie przyrody oraz przepisy właściwych uchwał (w tym Sejmiku Województwa Pomorskiego) – zob. rozdz. 7.8.

Z kolei projektowany specjalny obszar ochrony siedlisk „Doliny Słupi” (Shadow List 2010) zawiera obszary wcześniej proponowane do ochrony jako „Dolina Brodka”, „Herta”, „Dolina Słupi k. Soszycy”, a jego utworzenie jest niezbędne w celu ochrony takich gatunków ryb jak koza, kóзка, głowacz biało płetwy, minog strumieniowy, minog rzeczny, łosoś, różanka. W przypadku jego ustanowienia, będą obowiązywały zasady gospodarowania, zgodnie z ustawą o ochronie przyrody w odniesieniu do obszarów Natura 2000 – zob. rozdz. 7.8.

Przebieg granicy planowanego OChK „Doliny Słupi” oraz projektowanego specjalnego obszaru ochrony siedlisk „Dolina Słupi” przedstawiono na zał. kartogr. oraz rys. 2.

Postulowane jest ponadto dokonanie szczegółowej inwentaryzacji zieleni wysokiej miasta i wytypowanie okazałych egzemplarzy drzew, ich grup i alei do objęcia ochroną pomnikową. Jednym z przykładów jest aleja kasztanowców prowadząca do portu przy starej bramie do byłych problemów „Łososia”. Pomnikowe egzemplarze drzew: buków i jesionów, zachowały się również na terenie ośrodka wypoczynkowego ZNP przy ul. Kopernika. Ewentualne ustanowienie pomnika przyrody, zgodnie z art. 44 ustawy o ochronie przyrody, następuje w drodze uchwały Rady Miasta.

Projekt zmiany „Studium...” uwzględnia planowane nowe formy ochrony przyrody (zob. rozdz. 7.8).

5.2.3. Formy ochrony przyrody w regionalnym otoczeniu miasta Ustka

W regionalnym otoczeniu Ustki występują następujące, przestrzenne formy ochrony przyrody (zob. rys. 2):

- Słowiński Park Narodowy i jego otulina (minimalna odległość odpowiednio ok. 12 km i ok. 9,7 km w kierunku północno-wschodnim);
- Park Krajobrazowy Dolina Słupi i jego otulina (minimalna odległość odpowiednio ok. 17,5 km i ok. 15 km w kierunku południowym);
- rezerваты przyrody:
 - "Jezioro Modła" (minimalna odległość ok. 3 km w kierunku południowo-zachodnim);
 - „Zaleskie Bagna” (minimalna odległość ok. 5 km w kierunku południowo-zachodnim);

-
- obszary Natura 2000, w tym:
 - ustanowione obszary specjalnej ochrony ptaków:
 - „Ostoja Słowińska” PLB220003 (minimalna odległość ok. 12 km w kierunku północno-wschodnim);
 - „Dolina Słupi” PLB220002 (minimalna odległość ok. 17,5 km na południowy-wschód);
 - obszary mające znaczenie dla Wspólnoty:
 - „Przymorskie Błota” PLH220024 (minimalna odległość ok. 2,8 km w kierunku zachodnim);
 - „Ostoja Słowińska” PLH220023 (minimalna odległość ok. 12 km w kierunku północno-wschodnim);
 - „Klify Poddębские” PLH220100 (minimalna odległość ok. 2,1 km w kierunku północno-wschodnim);
 - „Dolina Wieprzy i Studnicy” PLH220048 (minimalna odległość ok. 13,5 km w kierunku południowo-zachodnim);
 - „Dolina Łupawy” PLH220036 (minimalna odległość ok. 16,8 km w kierunku wschodnim);
 - proponowane przez organizacje pozarządowe specjalne obszary ochrony siedlisk „Jezioro Wicko i Modelskie Wydmy” (minimalna odległość ok. 4,3 km w kierunku zachodnim).

Najbliższy użytek ekologiczny znajduje się w minimalnej odległości ok. 3,5 km na wschód od obszaru projektu zmiany „Studium...”. Jest nim fragment lasu o powierzchni 1,15, powołany dnia 7 lipca 1997 Uchwałą nr IV/92/97 Rady Gminy w Ustce.

6. ANALIZA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM, KRAJOWYM I REGIONALNYM ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU STUDIUM

6.1. Poziom międzynarodowy i krajowy

Priorytety Unii Europejskiej w zakresie ochrony środowiska na lata 2002-2012 formułuje VI Program Działań Wspólnoty w zakresie środowiska (Decyzja NR 1600/2002/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dn. 22 lipca 2002r ustanawiająca Szósty Wspólnotowy Program Działań w zakresie środowiska naturalnego). Jego realizacja ma na celu zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska naturalnego i zdrowia ludzkiego oraz ogólną poprawę środowiska i jakości życia. Będzie realizowany poprzez 7 strategii tematycznych w zakresie: zrównoważonego użytkowania zasobów naturalnych, zapobiegania powstawaniu odpadów i upowszechniania recyklingu, poprawy jakości środowiska miejskiego, ograniczania emisji zanieczyszczeń, ochrony gleb, zrównoważonego użytkowania pestycydów oraz ochrony i zachowania środowiska morskiego. Program wspiera proces włączania problemów ochrony środowiska we wszystkie polityki i działania Wspólnoty w celu zmniejszenia nacisków na środowisko naturalne pochodzących z różnych źródeł.

Cele określone w projekcie „Studium ...” są zgodne z ww. zapisami.

Ponadto ważne cele ekologiczne zapisane zostały w następujących dokumentach:

- ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską konwencjach międzynarodowych:
 - Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk, Berno (1979);
 - Konwencja Ramsarska o obszarach wodno-błotnych, mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego (1975), ze zmianami wprowadzonymi w Paryżu (1982) i Reginie (1987);
 - Ramowa konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Rio de Janeiro (1992);
 - Konwencja o różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro (1992);
 - Ramowa konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Kioto, wraz z Protokołem (1997);
 - Konwencja o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska (Konwencja z Aarhus).
- innych dokumentach międzynarodowych:
 - Europejska Konwencja krajobrazowa;
 - Karta Lipska na rzecz zrównoważonego rozwoju miast europejskich.
- innych dokumentach UE:
 - Strategia Zrównoważonego Rozwoju Unii Europejskiej.

Przyjęta w 1997 r. **Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej** zapewnia ochronę środowiska człowieka, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju. Zasadę tę uwzględnia „II Polityka ekologiczna państwa” oraz dostosowane do niej strategie i programy środowiskowe, w tym przede wszystkim:

- „Polityka ekologiczna państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016”,
- „Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej”
- „Strategia gospodarki wodnej”.

Wymienione dokumenty strategiczne uwzględniają zobowiązania i cele ochrony środowiska przyjęte w ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską konwencjach międzynarodowych.

Projekt „Studium...” opracowany jest w „duchu” tych dokumentów a ich wytyczne uwzględnia poprzez opracowania regionalne.

6.2. Poziom regionalny

Z punktu widzenia projektu „Studium ...” szczególnie istotne są cele ochrony środowiska zapisane w dokumentach regionalnych (spójne z celami ochrony środowiska dokumentów wyższego rzędu). Są to przede wszystkim:

- „Program ochrony środowiska województwa pomorskiego 2007 – 2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011 – 2014” (2007) - Uchwała Nr 191/XII/07 Sejmiku Województwa Pomorskiego w Gdańsku z dnia 24 września 2007 r. ze zmianą wniesioną Uchwałą Nr 1042/XL/09 z dnia 30 listopada 2009 r.;
- „Plan gospodarki odpadami dla województwa pomorskiego 2007–2010 (2011-2014)” (2007) - Uchwała Nr 191/XII/07 Sejmiku Województwa Pomorskiego w Gdańsku z dnia 24 września 2007 r. ze zmianą wniesioną Uchwałą Nr 1006/XXXIX/09 z dnia 26 października 2009 r.

Program ochrony środowiska województwa pomorskiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy 2011-2014

„Program ...” nie formułuje celu generalnego, przyjmując, że misja województwa pomorskiego, zawarta w „Strategii Rozwoju Województwa” dostatecznie podkreśla pierwszorzędną potrzebę zachowania dobrego stanu środowiska, jako podstawowego warunku zrównoważonego i harmonijnego rozwoju.

Zgodnie z „Programem...” (2009) wyznaczono cztery cele perspektywiczne (I-IV), nawiązujące do priorytetów VI Wspólnotowego Programu Działań w zakresie środowiska naturalnego oraz Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2007-2010 z perspektywą 2011-2014 oraz 21 celów średniookresowych (1-21).

Do istotnych z punktu widzenia miasta Ustka należą m.in.:

- osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód podziemnych i powierzchniowych;
- redukcja emisji obiektów energetycznego spalania i spełnienie standardów emisyjnych z instalacji, wymaganych przepisami prawa;
- budowa systemu gospodarki odpadami, który w pełni realizuje zasadę zapobiegania i minimalizacji ilości wytwarzanych odpadów, zapewnia wysoki stopień ich odzysku oraz bezpieczne dla środowiska unieszkodliwienie;

- ochrona mieszkańców województwa i ich mienia przed zagrożeniami naturalnymi i skutkami katastrof naturalnych;
- ochrona mieszkańców województwa przed hałasem zagrażającym zdrowiu i jakości życia;
- ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej, powstrzymanie procesu jej utraty oraz poprawa spójności systemu obszarów chronionych ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000;
- racjonalizacja wykorzystania zasobów wód podziemnych, ochrona głównych zbiorników wód podziemnych stanowiących ważne źródło zaopatrzenia ludności w wodę;
- zwiększanie powierzchni zasobów leśnych regionu oraz wzrost ich różnorodności biologicznej;
- wzrost efektywności wykorzystania surowców, ze szczególnym uwzględnieniem zasobów wodnych i surowców energetycznych wykorzystywanych w gospodarce;
- wdrażanie zrównoważonego zarządzania zasobami wodnymi w regionach wodnych, ograniczającego prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi i ochronę przed skutkami suszy – modernizacja systemów melioracyjnych.

Cele określone w projekcie zmiany „Studium...” uwzględniają ww. zapisy „Programu...”.

W aktualizacji „Programu ...” (2009) dodany został nowy cel średniookresowy: zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego ze szczególnym uwzględnieniem ochrony zasobów środowiska i ograniczaniem powstawania odpadów. Jednak miałby on być realizowany głównie poprzez dopuszczenie budowy innych źródeł energii elektrycznej: elektrowni (elektrociepłowni) węglowej, elektrowni (elektrociepłowni) gazowych i elektrowni jądrowej.

„Plan gospodarki odpadami dla województwa pomorskiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy 2011-2014”

W dniu 26 października 2009 r. Sejmik Województwa Pomorskiego uchwałą nr 1006/XXXIX/09 przyjął aktualizację "Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Pomorskiego 2010". Aktualizacja dotyczy: planu funkcjonowania składowisk po 2009 r. (wcześniej wskazanych do zamknięcia), które zostały dostosowane do wymagań ochrony środowiska oraz harmonogramu realizacji zadań związanych z budową zakładów zagospodarowania odpadów.

Jako główny cel ekologiczny gospodarki odpadami w województwie pomorskim w „Planie...” (2007) określono (...) *Zminimalizowanie ilości wytwarzanych odpadów oraz wdrożenie nowoczesnego systemu ich wykorzystywania i unieszkodliwiania.* Realizacja tego celu ma być osiągnięta poprzez następujące działania:

- docelowo skupienie gmin wokół zakładów zagospodarowania odpadów (ZZO), wyposażonych w linie do segregacji odpadów lub tylko w urządzenia do doczyszczania surowców wtórnych ze zbiórki selektywnej, urządzenia do konfekcjonowania surowców, instalacje do utylizacji odpadów organicznych, tymczasowe pomieszczenia do magazynowania odpadów niebezpiecznych, składowisko odpadów reszkowych (o przyjętej technologii decydować będą inwestorzy);

-
- na obszarze gmin należących do poszczególnych ZZO ma się odbywać zbiórka segregacyjna;
 - lokalizacja ZZO zgodna z zasadą „bliskości” wyrażoną w Ustawie o odpadach z dnia 02.04 2001 r. (Dz.U. nr 62.poz. 628 z późn. zm.) - przyjęto, że optymalna odległość centrum gminy (po drogach) nie będzie większa niż 30 km od ZZO, w przypadku konieczności dowozu odpadów (lub surowców) z większej odległości, należy rozważyć budowę stacji przeładunków lub wiejskich punktów gromadzenia i segregacji odpadów (WPGiSO);
 - założono, że z poszczególnych gmin odpady wysegregowane będą kierowane do ZZO, natomiast pozostałe odpady będą deponowane na lokalnych składowiskach do czasu ich wypełnienia lub konieczności ich zamknięcia z innych powodów.

W „Planie gospodarki odpadami ...” (2007) miasto Ustka przypisane zostało do istniejącego ZZO Bierkowo, zlokalizowanego w gminie Słupsk.

7. ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH, ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM NA ŚRODOWISKO

7.1. Wprowadzenie

Ocenę skutków środowiskowych przeprowadzono dla zagregowanych grup zadań (kierunków rozwoju przestrzennego) ustalonych w projekcie „Studium...”. Przeanalizowano oddziaływania na:

- przypowierzchniową warstwę litosfery;
- wody powierzchniowe i podziemne;
- powietrze atmosferyczne i klimat;
- warunki akustyczne (hałas);
- roślinność;
- zwierzęta;
- różnorodność biologiczna;
- formy ochrony przyrody, w tym obszary Natura 2000;
- zasoby naturalne;
- zabytki;
- dobra materialne;
- krajobraz;
- ludzi.

Oceniano oddziaływania bezpośrednie, pośrednie i wtórne, krótko-, średnio- i długoterminowe, chwilowe, okresowe i stałe. W podsumowaniu (tabela w rozdz. 7.15.) przedstawiono klasyfikację oddziaływań, zgodną art. 51 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.).

7.2. Przypowierzchniowa warstwa litosfery i gospodarka odpadami

W zakresie oddziaływania na przypowierzchniową warstwę litosfery w Ustka istotne są zagadnienia dotyczące rozwoju osadnictwa, usług turystyki, inwestycji produkcyjno-usługowych, rozwoju infrastruktury drogowej i technicznej, w tym budowy zbiornika retencyjnego oraz ewentualnej eksploatacji surowców mineralnych i ochrony brzożu morskiego.

Projekt „Studium ...” zawiera bilans terenów inwestycyjnych (nowe tereny rozwojowe) przeznaczonych na funkcje (zob. tab. 5):

- M – mieszkaniową
- MU – mieszkaniowo-usługową;
- U – usługową;
- UT – usług turystyki, wypoczynku i uzdrowisk;
- US – sportowo-rekreacyjną;
- P – techniczno-produkcyjną, gospodarczą, składowo-magazynową oraz funkcje portowe związane z gospodarką morską.

Tabela 5 Nowe tereny rozwojowe w Ustce wg „Studium...”

Nowe tereny rozwojowe	
<u>Przeznaczenie terenu</u>	<u>Powierzchnia (ha)</u>
UT	1,08
UT	1,17
UT	6,60
U	0,85
UT	2,09
UT	7,40
UT	0,56
UT	5,17
U	2,14
MU	12,93
MU	1,06
U	1,04
M	2,84
M	6,60
M	11,57
M	5,73
U	2,87
P,U,M	23,06
M	22,64
M	6,53
MU	2,40
M	4,51
MU	1,73
U	2,34
UT	3,26
UT	3,13
UT	3,57
US	4,26
M	1,79
UT	2,36
UT	1,16
UT	0,99
UT	2,42
<u>Razem:</u>	<u>156,69</u>

Źródło: projekt „Studium...”, 2011 r.

Tereny rozwojowe zajmują w Ustce łącznie 156,69 ha, co stanowi ponad 15 % ogólnej powierzchni miasta.

Prognozowane przekształcenia powierzchni ziemi związane z rozwojem osadnictwa będą miały umiarkowany zasięg przestrzenny.

W rozwoju sieci drogowej miasta najważniejszym elementem będzie planowana budowa obwodnicy miasta (zob. rozdz. 2.1.2.). Analizę wielokryterialną wariantów przebiegu planowanej obwodnicy wraz z nową przeprawą mostową przez Słupię zawiera „Studium komunikacyjne miasta Ustka”. Wskazano, że najlepszym z siedmiu wariantów jest wariant oznaczony w studium komunikacyjnym jako 3 – wariant 2 na załączniku kartograficznym, o łącznej długości 1,69 km. Planowana droga przebiegać będzie przez tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej, produkcyjno-przemysłowej i mieszkaniowej, a także przecinać będzie planowany Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Słupi oraz proponowany przez organizacje pozarządowe specjalny obszar ochrony siedlisk Dolina Słupi („Shadow list” 2010). Obwodnica będzie jednocześnie pełnić znaczącą rolę w powiązaniu wewnętrznych miasta.

Projekt „Studium...” wskazuje także na wariant 7A obwodnicy wg „Studium komunikacyjnego...” (zob. zał. kartogr. – wariant 3) z nową przeprawą mostową poza granicami miasta. Jest to jednak rozwiązanie mniej efektywne i mniej skuteczne niż preferowany wariant miejski, a także znacznie bardziej ingerujące w środowisko – realizacja tego odcinka wiązałaby się z wycinką znacznego fragmentu lasu w południowej części miasta (zob. rozdz. 7.9.2.). Ponadto wariant minimum usprawniający powiązania wschód-zachód – to wariant wskazany jako wariant 1 na załączniku kartograficznym, może być też traktowany jako rozwiązanie etapowe do czasu realizacji docelowej obwodnicy miasta.

Ponadto na obszarze Ustki planowane są nowe połączenia drogowe – ulica łącząca drogę wojewódzką 203 z drogą krajową 21 (zgodnie z mpzp Uroczysko) oraz ulica Sportowa.

Budowa obwodnicy i nowych połączeń drogowych wiązać się będzie z trwałym zajęciem terenu pod trasę i czasowym pod place budowy.

Na etapie inwestycyjnym, związanym z realizacją nowego zainwestowania osadniczego, elementów infrastruktury technicznej i projektowanego układu drogowego, reprezentowane one będą przede wszystkim przez:

- przekształcenia w przypowierzchniowych strukturach geologicznych, związane z pracami ziemnymi – wykopy w celu posadowienia fundamentów budynków i obiektów technicznych, poprowadzenia ciągów komunikacyjnych oraz uzbrojenia terenu;
- zmiany lokalnego ukształtowania terenu (niwelacje terenu, nasypy, wykopy, wprowadzenie podsypek);
- zmiany aktualnego użytkowania gruntów i likwidację pokrywy glebowej w miejscach wykopów na terenach placów budów, w tym na terenach rolnych przewidzianych pod nowe zainwestowanie osadnicze (głównie tereny w południowo-zachodniej części miasta – realizacja terenów o funkcji mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej i przemysłowo-produkcyjnej oraz Ustka wczasowa wschodnia i zachodnia – tereny usług rekreacji, wypoczynki i związane z funkcją uzdrowiskową) i planowanych pod przejście infrastruktury komunikacyjnej (głównie obwodnica miasta); na terenach zainwestowanego miasta gleby te w większości są silnie przekształcone, w wyniku zróżnicowanych

form ich dotychczasowego użytkowania;

- powstanie odpadu w postaci gleby i ziemi wydobytej z wykopów pod fundamenty;
- przekształcenia fizyczne pokrywy glebowej w sąsiedztwie terenów planowanych inwestycji, przekształcenia fizyko-chemicznych właściwości gleb wystąpią również na terenach składowania materiałów budowlanych i w wyniku pracy sprzętu budowlanego;
- utwardzenie znacznej części terenu (głównie przeznaczonej na ciągi komunikacyjne i parkingi).

Na etapie budowy potencjalne zagrożenie dla podłoża gruntowego może stanowić jego zanieczyszczenie w trakcie awaryjnych wycieków substancji ropopochodnych ze sprzętu budowlanego i chemicznych, płynnych substancji budowlanych na terenie ich składowania i użycia. Prace ziemne i fundamentowanie powinny być prowadzone pod stałym nadzorem geotechnicznym.

Na etapie funkcjonowania wzmożone oddziaływanie na powierzchnię ziemi może potencjalnie wystąpić w przypadku nadmiernego, bezpośredniego użytkowania, w tym rekreacyjnego terenów zieleni urządzonej prowadzącego do zniszczeń roślinności i powstania wydepczyisk (klepisk). Przekształcenia powierzchni ziemi (wydepczyiska) mogą być również związane z penetracją pieszą w obrębie terenów leśnych, zwłaszcza borów nadmorskich, które zaliczane są do zespołów roślinności mało odpornych na użytkowanie rekreacyjne. Projekt „Studium...” zakłada przygotowanie ogólnodostępnych terenów do penetracji pieszej m.in. poprzez: realizację ciągu spacerowego z towarzyszącym zagospodarowaniem tzw. promenady zachodniej, zagospodarowanie rekreacyjne części lasu z wyznaczeniem ciągów pieszo-rowerowych, realizację urządzonych ciągów pieszych, łączących tereny rozwojowe miasta z obszarem rekreacyjnym zachodnim oraz wyznaczonymi, urządzonymi zejściami na plażę – zob. zał. kartogr, realizację ciągów wzdłuż pasów spacerowych ekologicznych w Ustce Rozwojowej, wzdłuż Słupi (bulwar spacerowo-rowerowy), powiązanych ze ścieżkami rowerowymi. Ponadto w projekcie „Studium...” wskazano na konieczność uporządkowania miejsc parkingowych istniejących i wydzielenie nowych (łącznie 21 nowych parkingów).

Budowa zbiornika retencyjnego spowoduje znaczne przekształcenia powierzchni ziemi związane. Skala i zakres tych przekształceń uzależnione będą o rozmiarów zbiornika – projektowany zbiornik będzie posiadał orientacyjną objętość około 2000 m³.

Znaczne przekształcenia powierzchni ziemi wystąpią również w przypadku rozwoju portu i związaną z nim ewentualną budową nowej mariny jachtowej – nowego basenu. Skala i zakres tych przekształceń uzależnione będą od ostatecznie przyjętego scenariusza rozwoju portu (optymistyczny, realistyczny, pesymistyczny wg „Studium rozwoju portu...”, 2007 – zob. rozdz. 7.14.). Przeobrażenia powierzchni ziemi wystąpiłyby w największej skali w przypadku rozbudowy portu w wariantcie optymistycznym, która to wiązałaby się z budową basenu wodnego na ok. 5,5-6 ha.

Szczególne przekształcenia powierzchni ziemi w mieście Ustka związane mogą być z ewentualną powierzchnią eksploatacją surowców mineralnych (złoża borowiny – zob. rozdz. 7.9.3.).

Gospodarka odpadami

W wyniku funkcjonowania nowych obiektów, w tym: mieszkalnych, usługowych (w tym rekreacyjne, wypoczynkowe i związane z funkcją uzdrowiskową) oraz na terenach gospodarczych, magazynów i składów i o funkcjach portowych związanych z gospodarką morską, powstawać będą różnorodne odpady bytowe oraz odpady technologiczne związane z prowadzoną działalnością gospodarczą. Na terenie miasta system unieszkodliwiania i usuwania odpadów funkcjonuje poprawnie nie wywołuje ograniczeń w rozwoju miasta. Plan gospodarki odpadami dla miasta Ustka nie przewiduje na terenie gminy miejskiej budowy instalacji do unieszkodliwiania odpadów komunalnych. Powstające na terenie gminy odpady składowane będą w Zakładzie Zagospodarowania Odpadów w Bierkowo gm. Słupsk. Gospodarka odpadami na terenie miasta Ustka będzie prowadzona zgodnie z przyjętymi przez Radę Miasta opracowaniami: „Planem Gospodarki Odpadami dla Miasta Ustka na lata 2004-2015”, „Planem gospodarki odpadami dla województwa pomorskiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy 2011-2014” oraz Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie miasta.

Ponadto w projekcie „Studium...” dla terenu dawnego składowiska odpadów w rejonie ul. Darłowskiej proponuje się jego rekultywację, umożliwiającą przekształcenie funkcjonalno-przestrzenne (np. w kierunku zgodnym z obowiązującym na tym terenie miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego).

7.3. Wody powierzchniowe i podziemne

Zaopatrzenie w wodę

Dla nowych terenów rozwojowych dopuszczonych w projekcie „Studium ...” zostało określone szacunkowe zapotrzebowanie na wodę (Q śr. dob. łącznie ok. 2576 m³/d). Po przeanalizowaniu zużycia wody w mieście w ostatnich latach oraz prognozowanego dla projektowanych terenów rozwojowych wynika, że istniejące ujęcia wody pokryją w całości potrzeby perspektywiczne miasta, zwłaszcza że według prognozy społeczno-demograficznej (liczba ludności stałej w mieście ma tendencję spadkową).

W projekcie „Studium...” proponuje się aby zaopatrzenie w wody miasta Ustka będzie się odbywało docelowo z istniejących ujęć miejskich:

- Ujęcie Rybacka: $Q = 224,0$ m³/h (trzeciorzęd)
 $Q = 80,0$ m³/h (kreda)
 Razem Q max dob = 7296 m³/d
- Ujęcie Zaruskiego: $Q = 102,0$ m³/h (trzeciorzęd)
 Q max dob = 2448 m³/d

Łącznie: $Q = 406,0$ m³/h oraz $Q = 9744$ m³/d. Z hydrologicznego punktu widzenia (wg pozwolenia wodnoprawnego) istnieje możliwość poboru do $Q = 500$ m³/h przy utrzymaniu dobowego rozbioru w granicach $Q = 9744$ m³/d.

Nie przewiduje się rozbudowy istniejących ujęć komunalnych – ich położenie w obrębie terenów zainwestowanych miasta nie daje takiej możliwości. Proponuje się zatem podjęcie prac studialnych łącznie z władzami gminy wiejskiej Ustka nad lokalizacją nowego ujęcia wody, na wypadek nieprzewidzianego wzrostu

zapotrzebowania. W projekcie „Studium...” wskazuje się 2 kierunki: z Wytowna oraz z Wodnicy.

Ze względu na potrzebę retencjonowania wody, w celu magazynowania nadwyżki wody w godzinach zmniejszonego poboru i jej późniejszego wykorzystania w godzinach szczytu (zob. rozdz. 3.3.2.), projektuje się budowę **zbiornika retencyjnego** wody czystej o orientacyjnej objętości $V = \sim 2000 \text{ m}^3$, na terenie dzielnicy Uroczysko. Jego orientacyjna lokalizacja została przedstawiona na załączniku kartograficznym.

Ponadto w projekcie „Studium...” proponuje się dalszą sukcesywną przebudowę sieci wodociągowej w obrębie Starej Ustki wg wcześniej opracowanej szczegółowej koncepcji branżowej, a także projektuje się rozbudowę systemu wodociągowego dla uzbrojenia terenów rozwojowych:

- dla terenów objętych obowiązującymi lub opracowywanymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wg ustaleń planów i ideogramów uzbrojenia,
- dla pozostałych miejskich terenów rozwojowych wskazanych w projekcie „Studium...” rozrzuconych w różnych częściach miasta, zaopatrzenie w wodę będzie się odbywało poprzez włączenie do istniejących sieci w przyległych ulicach.

Wnioskuje się o opracowanie koncepcji porządkowania i rozwoju urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych dla miasta Ustki, która byłaby merytoryczną podstawą dla podejmowania niezbędnych działań modernizacyjnych i inwestycyjnych w tym zakresie.

Wdrożenie rozwiązań zapisanych w projekcie „Studium...”, związanych z rozwojem i funkcjonowaniem systemu zaopatrzenia w wodę, w tym budową zbiornika retencyjnego i rozwojem sieci wodociągowej, przyczynią się do poprawy funkcjonowania systemu oraz racjonalnego wykorzystania zasobów wodnych.

Gospodarka ściekowa

W projekcie „Studium ...” założono, że docelowo wszystkie ścieki w mieście będą, jak w stanie istniejącym, odprowadzane systemem kanalizacji sanitarnej do istniejącej oczyszczalni mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków (zob. rozdz. 5.1.3.). Oczyszczalnia jest po modernizacji i przebudowie oraz jest w stanie przyjąć ścieki z terenów rozwojowych, co pozwala na sukcesywną rozbudowę istniejącego systemu kanalizacji sanitarnej w kierunku obsługi terenów rozwojowych. Istniejący problem zagospodarowania osadów ścieków powinien być zdiagnozowany w branżowej koncepcji dotyczącej tego problemu, do czego odwołuje projekt „Studium...”.

Podobnie jak w zakresie zaopatrzenia w wodę, generalnie rozwój urządzeń kanalizacji sanitarnej w obrębie terenów rozwojowych objętych planami miejscowymi odbywać się będzie wg ustaleń planów i ideogramów uzbrojenia. Natomiast dla pozostałych wskazanych w projekcie „Studium...” terenów rozwojowych odprowadzanie ścieków do istniejących kanałów sanitarnych w przyległych ulicach. Proponowane w projekcie „Studium...” rozwiązania dotyczące odprowadzania ścieków z terenów rozwojowych generalnie pozwalają ominąć istniejące układy kanałów sanitarnych, a tym samym nie pogarszają parametrów pracy układu istniejącego.

W projekcie „Studium...” postuluje się o przebudowę głównej przepompowni przy ul. Ogrodowej, ze względu na zły stan techniczny, a także likwidację istniejącego dopływu ścieków z gminy wiejskiej Ustka, w ul. Wczasowej, z uwagi na zwiększony dopływ ścieków z tego kierunku, co powoduje zakłócenia pracy kanalizacji sanitarnej w obrębie miasta. Projektuje się odprowadzanie ścieków z tego kierunku kolektorem ulicą Sportową i dalej wzdłuż ulicy Słupskiej do głównej przepompowni z pominięciem kanałów sanitarnych w mieście.

Na etapie projektu „Studium ...”, z uwagi na jego skalę oraz brak rozwiązań planistycznych wskazano jedynie kierunki i możliwości odprowadzania ścieków. Na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych terenów rozwojowych rozwiązania dotyczące infrastruktury zostaną uszczegółowione.

Odprowadzenie i oczyszczanie wód opadowych

Rozwój systemu odprowadzania i oczyszczania wód opadowych będzie związany z rozbudową i modernizacją układu komunikacyjnego miasta. Wg projektu „Studium...” projekty modernizacji ulic, powinny być poprzedzone analizami potrzeb i możliwości przebudowy kanalizacji deszczowej w granicach zlewni poszczególnych kolektorów.

W projekcie „Studium...” wskazuje się na potrzebę rozbudowy kanalizacji deszczowej, zwłaszcza w zachodniej części miasta oraz pilną potrzebę specjalistycznego opracowania o charakterze koncepcyjno – programowym dotyczącego zagadnienia wód opadowych dla całego miasta. Kierunki rozwoju systemu odprowadzania i oczyszczania wód opadowych wg projektu „Studium...” przedstawiają się następująco:

- rozbudowa kanalizacji deszczowej w oparciu o istniejące główne kolektory deszczowe w części wschodniej;
- realizacja oczyszczalni wód deszczowych składającą się z piaskownika-osadnika wykonanego jako naturalny zbiornik ziemny z separatorem w odpływie na głównym kolektorze deszczowym przed wylotem do rzeki Słupi. Szczegółowa lokalizacja oraz wymiary techniczne zostaną sprecyzowane na etapie branżowej koncepcji projektowej;
- dla zachodniej części miasta przewiduje się kontynuację rozbudowy kanalizacji deszczowej w obrębie osiedla Kwiatowa oraz budowę kanalizacji w obrębie osiedla przy ul. Zubrzyckiego (ulice Nowa, Żeglarzy, Wilcza).
- dla terenów projektowanej zabudowy wskazanych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego „Darłowska 2” i „Ustka Rozwojowa” projektuje się budowę nowych układów kanalizacji deszczowej i odprowadzenie wód opadowych po ich oczyszczeniu do istniejących rowów melioracyjnych w zlewni rzeki Słupi i rzeki Czarna. Rowy stanowiące odbiorniki wód opadowych powinny być odbudowane i udroźnione. Proponowane szczegółowe rozwiązania na tych terenach zostały wskazane w koncepcjach branżowych do w/wym planów miejscowych;

- dla terenu Ustka-Uroczysko rozwiązania odprowadzenia i oczyszczenia wód opadowych poda miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego (w trakcie opracowania). Biorąc pod uwagę specyfikę tego terenu sugeruje się rozwiązania polegające na budowie lub odtworzeniu naturalnych oczek wodnych, stawów, zbiorników retencyjnych i odprowadzenie do nich oczyszczonych wód opadowych;
- wody opadowe z pozostałych terenów (zabudowa o niższej intensywności) powinny być odprowadzane powierzchniowo do gruntu, stawów filtracyjno – ewaporacyjnych, wykorzystywane zwrotnie do pielęgnacji zieleni itp. Na terenie Ustki istnieją warunki dla tego rodzaju rozwiązań.

Wpływ na wody powierzchniowe i podziemne

W projekcie „Studium...” przewidziano działania w celu doprowadzenia wód powierzchniowych rzeki Słupi oraz przybrzeżnych wód morskich do odpowiedniego stanu czystości poprzez m.in. eliminację zrzutu ścieków i wód opadowych nie podczyszczonych do rzek i Kanału Portowego oraz dalszą rozbudowę i modernizację systemu kanalizacji sanitarnej i deszczowej.

Na etapie budowy może nastąpić przekształcenie stosunków wodnych w zakresie lokalnych warunków hydrologicznych. Podobnie jak w przypadku podłoża gruntowego, ewentualne zagrożenie dla wód podziemnych pierwszego poziomu może stanowić ich zanieczyszczenie w trakcie awaryjnych wycieków substancji ropopochodnych ze sprzętu budowlanego i chemicznych, płynnych substancji budowlanych na terenie ich składowania i użycia. Sytuacje takie należy uznać za niedopuszczalne.

Na terenach nowej zabudowy wystąpią zmiany w zasilaniu pierwszego poziomu wodonośnego oraz przekształcenia warunków siedliskowych zależne od planowanych funkcji i określonych wskaźników zabudowy, w tym w szczególności wymaganej powierzchni przyrodniczo-czynnej. Wprowadzenie powierzchni nieprzepuszczalnych spowoduje dalsze przekształcenia polegające na typowej dla obszarów zainwestowanych zmianie proporcji w ogniwach lokalnego obiegu wody (spadek znaczenia infiltracji wody i wzrost znaczenia ewaporacji w związku ze zwiększeniem udziału sztucznych nawierzchni). Na terenach zainwestowanej części miasta problem ten nie ma istotnego znaczenia ze względu na dotychczasowe przekształcenia środowiska.

Reasumując, zapisy projektu „Studium...” w zakresie zaopatrzenia w wodę i gospodarki wodno-ściekowej są korzystne pod względem racjonalizacji zużycia wody i wzrostu skuteczności oczyszczania ścieków sanitarnych. Kierunki rozwoju w zakresie odprowadzania wód opadowych wymagają uszczegółowienia w przewidywanej, aktualizacji koncepcji programowej kanalizacji deszczowej miasta. Przy założeniu właściwego funkcjonowania wszystkich elementów planowanego, docelowo systemu unieszkodliwiania ścieków sanitarnych oraz wód opadowych zminimalizowana zostanie możliwość powstania zagrożeń dla wód powierzchniowych, podziemnych i gruntu.

7.4. Powietrze atmosferyczne i klimat

Źródła zanieczyszczeń atmosfery

Główne źródła zanieczyszczeń atmosfery na obszarze miasta Ustka i w jego otoczeniu to źródła ciepła, źródła emisji technologicznej i komunikacja samochodowa.

Na etapie inwestycyjnym projektu „Studium ...” na terenach nowego zainwestowania (nowa zabudowa kubaturowa, sieci infrastruktury technicznej, układ komunikacyjny) wystąpi emisja zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego. Źródłem emisji będą praca sprzętu budowlanego, transport materiałów budowlanych (spaliny), ewentualna rozbiórka istniejących budynków, składowanie materiałów budowlanych (źródło zapylenia), a także prace ziemne (pylenie z powierzchni terenu pozbawionej roślinności, w zależności od warunków atmosferycznych).

Wpływ ww. prac na warunki aerasanitarne w trakcie budowy będzie okresowy, ograniczony przestrzennie i jakościowo, jego ograniczenie można dodatkowo osiągnąć przez odpowiednich zabiegów minimalizujących np. wygrodzenie terenów realizacji prac budowlanych, ewentualnie zwilżanie obszaru w sytuacjach małej wilgotności powietrza itp.

Zaopatrzenie w ciepło

W zakresie zaopatrzenia w ciepło projekt „Studium ...” jest zgodny z opracowanym w 2007 r. zaktualizowanym „Planem zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Miasta Ustka” (2007).

Wg ww. opracowania podstawowymi czynnikami determinującymi rozwój energetyki cieplnej w Ustce, to:

- wdrażanie zasad oszczędnego gospodarowania zasobami środowiska;
- tworzenie lokalnego systemu osnowy ekologicznej;
- poprawa ekologicznych warunków życia mieszkańców;
- realizacja zadań związanych z funkcjami uzdrowiskowo-wypoczynkowymi miasta – i wynikający stąd zakaz stosowania palenisk na paliwa stałe;
- dalsza modernizacja systemu miejskiego zaopatrzenia w ciepło w kierunku ograniczania zanieczyszczeń;
- współpraca z gminą wiejską Ustka w celu pozyskiwania paliw odnawialnych na cele energetyczne miasta;
- możliwość zastosowania granulatu drzewnego w kotłowniach olejowych po modernizacji kotłów;
- możliwość wykorzystania energii słonecznej na cele przygotowania ciepłej wody
- możliwość wykorzystania pomp ciepła

Zgodnie z ustaleniami projektu „Studium ...” przewiduje się dalsze włączanie nowych odbiorców do sieci miejskiej, wymianę sieci ciepłowniczej w obszarze Starej Ustki oraz realizację nowych odcinków w terenach zainwestowanych, dalsze prace termomodernizacyjne istniejących budynków, poprawę efektywności wykorzystania istniejących sieci i urządzeń, wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych (głównie biomasy oraz energii geotermalnej), przyłączenie do sieci miejskich nowych odbiorców, stopniowe eliminowanie węgla w lokalnych kotłowniach i gospodarstwach domowych, modernizację głównego źródła ciepła.

Zakłada się rozwój miejskiego systemu ciepłowniczego, który obejmować będzie przede wszystkim Stare Miasto i część wschodnią miasta, a także gazowej. Podstawowymi nośnikami energii mają być gaz i ciepło sieciowe, docelowo wytwarzane w oparciu o gaz i drewno, zakłada się mniejszy udział oleju i energii elektrycznej, zwiększenie udziału odnawialnych zasobów do min 20% w roku 2020, zwiększenie udziału produkcji energii elektrycznej w skojarzeniu z ciepłem.

Planowane są dwa etapy modernizacji głównej kotłowni miejskiej, a docelowo rezygnacja z węgla w źródle ciepła, z przeniesieniem lokalizacji kotłowni poza centrum miasta i budową elektrociepłowni opalanej np. zrębkami drzewnymi. Łączne potrzeby odbiorców którzy mogą być podłączeni do miejskiej sieci ciepłej wynoszą 2MW.

Wg „Planu zaopatrzenia w ciepło, energię...” (2007) do roku 2015 zapotrzebowanie na energię pierwotną wyniesie 610 530GJ, a w roku 2025 – 572 459GJ. Do roku 2025 przewiduje się na skutek różnorodnego typu działań zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło o min. 25%. Struktura nośników energii w roku 2025 ma wyglądać następująco:

- węgiel- 0%,
- gaz ziemny lub mieszanina gazu ziemnego z biometanem-54,8%,
- drewno-8,7%,
- kolektory słoneczne- 1,4%,
- olej opalowy- 15%.

Wdrożenie ww. zasad wpłynie korzystnie na stan aerosanitarny miasta. Wg zapisów projektu „Studium...” wszelkie zmiany dotyczące zaopatrzenia w ciepło powinny być oparte o opracowania „Planu zaopatrzenia w ciepło, energię...” (2007).

Zaopatrzenie w gaz

Z uwagi na uzdrowiskowe i turystyczne funkcje miasta i związane z tym wymogi w zakresie ochrony powietrza, powinna w znaczący sposób wzrosnąć rola gazu jako nośnika energii dla celów grzewczych. Realizacja tego postulatu będzie wymagała rozbudowy istniejącej sieci gazowej.

Aktualnie możliwości rozwoju systemu są poważnie ograniczone przepustowością istniejącego gazociągu wysokiego ciśnienia i rodzajem dostarczanego gazu. Dalszy rozwój systemu zależy od budowy nowego gazociągu wysokiego ciśnienia Bytów-Ustka, doprowadzającego gaz wysokometanowy, możliwy do wykorzystania także na cele ogrzewania. „Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego” (2009) określa model zintegrowanej i zrównoważonej gospodarki energetycznej. W zakresie zaopatrzenia w gaz i paliwa płynne „Plan...” (2009) określa, że gazyfikacja następować będzie tam, gdzie analizy techniczno-ekonomiczne wykażą opłacalność inwestycji.

Doprowadzenie gazu wysokometanowego do miasta radykalnie poprawiłoby sytuację miasta w zakresie zaopatrzenia w gaz. Niezbędne natomiast będzie dostosowanie istniejącego systemu do nowych warunków m.in. wymiana dysz i palników u odbiorców. Wg projektu „Studium ...” istnieją techniczne możliwości rozbudowy sieci gazowej w obrębie miasta. Warunki techniczne dotyczące przyłączenia do sieci gazowej będą wydawane przez zarządcę sieci na podstawie odpowiednich wniosków złożonych przez zainteresowanych. Rozwój gazyfikacji miasta może postępować zgodnie z zapotrzebowaniem odbiorców.

Emisja technologiczna

Zanieczyszczenia atmosfery związane z procesami technologicznymi na obszarze miasta Ustka mogą być różnorodne w zależności od charakteru planowanych obiektów. Na etapie prognozy projektu „Studium ...” niemożliwe jest określenie charakteru i zasięgu ich oddziaływania. Jednakże szkodliwość w zakresie emisji technologicznej na terenie miasta Ustka, będzie ograniczona z uwagi na zakaz lokalizowania obiektów przemysłowych w strefach ochrony uzdrowiskowej (zgodnie ze zmianą ustawy o lecznictwie uzdrowiskowych, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowych oraz o gminach uzdrowiskowych oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. 2011 nr 73 poz. 390).

Ponadto według zapisów projektu „Studium...” dla nowych terenów gospodarczych i komercyjnych, wykluczone jest lokalizowanie obiektów uciążliwych pod względem aerosanitarnym.

Reasumując, projekt „Studium ...” zawiera korzystne środowiskowo zapisy dotyczące zastąpienia wysokoemisyjnych źródeł ciepła źródłami niskoemisyjnymi (likwidacja pieców węglowych) i promocji odnawialnych źródeł ciepła. Poza wprowadzaniem ogrzewania na bazie gazu (po rozbudowie sieci gazowej) i innych niskoemisyjnych źródeł ciepła, w projekcie „Studium ...” przewiduje się zwiększenie udziału odnawialnych źródeł w produkcji energii, w tym wykorzystania opału wytwarzanego z drewna, biomasy, pomp ciepła, energii słonecznej i innych. Korzystne środowiskowo są również zapisy projektu „Studium...” dotyczące zakazu lokalizowania na terenach rozwojowych obiektów powodujących emisję zanieczyszczeń do atmosfery, a także zapisy dotyczące ograniczeń obecnych uciążliwości obiektów istniejących.

Infrastruktura drogowa

Główne kierunki rozwoju w zakresie komunikacji drogowej wskazane w projekcie zmiany „Studium ...” w mieście Ustka są następujące:

- budowa Obwodnicy – wariant 3 wg „Studium komunikacyjnego miasta Ustka” – wariant 2 na zał. kartogr.
- planowane nowe połączenie drogowe – ul. Bohaterów Westerplatte – łączące drogę DW203 z DK 21, łącząca miasto z Uroczyskiem zgodnie z projektem mpzp Uroczysko, z nowym skrzyżowaniem ul. Boh. Westerplatte –Darłowska (rondo na wysokości budynków Straży pożarnych), klasy Z, z przejazdem przez tory kolejowe w poziomie terenu, nowe rozwiązanie usprawni powiązanie drogowe z portem – z jego częścią zachodnią;
- planowana nowa droga – ulica Sportowa;
- modernizacje sieci ulicznej miasta w zakresie drogi krajowej nr 21, drogi wojewódzkiej nr 203, dróg powiatowych i gminnych;

Budowa Obwodnicy Ustki spowoduje wyprowadzenie ruchu tranzytowego na kierunku Darłowo-Ustka-Słupski, a tym samym odciąży znacznie centrum miasta oraz poprawi warunki ruchu drogowego w całym mieście.

Ponadto projekt „Studium...” uwzględnia rozwój systemu parkingowego, w tym: wdrożenie systemu park&ride, wyznaczenie sezonowych parkingów strzeżonych i parkingów strategicznych, uporządkowanie miejsc parkingowych istniejących. Ważniejsze nowe miejsca parkingowe to: przy ul. Słupskiej (50 i 310 miejsc), ul. Portowej (125 miejsc), ul. Boh. Westerplatte (55miejsc), Krótkiej (50 miejsc), CH Marina (74 miejsca), ul.Sportowa (50 miejsc); ul. Wczasowa – zielony tymczasowy

na ok. 50 miejsc. Łącznie 21 nowych parkingów, których proponowane lokalizacje były przedmiotem konsultacji społecznych; łącznie przewidziano ok. 2300 miejsc parkingowych w tym 1100 to nowe miejsca parkingowe.

Planowany rozwój miasta przyczyni się do zwiększenia natężenia ruchu samochodowego. Źródłami zanieczyszczenia powietrza będą spaliny z silników pojazdów poruszających się po drogach i parkingach na terenie miasta.

W emisjach z silników spalinowych wyróżniono kilkanaście tysięcy substancji. Istotne, charakterystyczne dla komunikacji substancje chemiczne stanowią:

- w skali lokalnej – tlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory aromatyczne i alifatyczne;
- w skali makro – dwutlenek węgla (gaz cieplarniany).

Do podstawowych czynników decydujących o wielkości emisji z układu komunikacyjnego i parkingów należą:

- typ pojazdów – wielkość i rodzaj silnika, rodzaj normy dotyczącej toksyczności i obowiązującej w czasie dopuszczenia pojazdu do ruchu;
- parametry ruchu pojazdów - natężenie ruchu, prędkość;
- typ emisji – z silnika nagrzanego lub rozgrzewającego się od danej temperatury otoczenia.

Projekt „Studium ...” uwzględnia **rozwój tras rowerowych** w nawiązaniu do proponowanego w „Planie zagospodarowania przestrzennego województwa Pomorskiego” (2009) układu tras międzyregionalnych i regionalnych. przebiegi tras rowerowych o znaczeniu międzynarodowym – R10 Hanzeatycka oraz regionalnym nr 14 Ustka-Słupsk-Bytów-Brusy-Czersk-Grudziądz .

W projekcie „Studium ...” proponuje się ponadto:

- ścieżki rowerowe lokalne – wiążą najistotniejsze miejsca projektowanych i istniejących usług turystycznych oraz osiedli mieszkaniowych; najistotniejsze z nich są trasy łączące miasto z plażą zachodnią oraz projektowane wzdłuż ciągów ekologicznych, spacerowych w Ustce Rozwojowej; wzdłuż Słupi – bulwar spacerowy pieszo-rowerowy;
- przeprawy pieszo-rowerowe przez kanał Słupi – projektowane kładki w trzech wariantach lokalizacyjnych (zob. zał. kartogr.);
- w planowanym zintegrowanym węźle komunikacji zbiorowej (PKP, PKS, transport publiczny miejski) – w obszarze problemowym A wskazuje się lokalizacje dla planowanego wg „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa” (2009) *węzła obsługi ruchu rowerowego o znaczeniu kluczowym*;
- obszar dzielnicy, jednostki Ustka Stara to obszar preferencji ruchu pieszo-rowerowego;
- w obszarze miasta wskazane jest zorganizowanie tzw. miejsc integracji różnych rodzajów ruchu – w obszarze problemowym A (zintegrowany węzeł komunikacyjny i nowe tereny usługowe) oraz przy wjeździe do miasta, nowej marinie i przeprawie promowej w północnej części kanału portowego oraz przy ul. Westerplatte przy zachodniej plaży.; miejsca te powinny być wyposażone w możliwość wypożyczenia roweru, zaparkowania, punkty informacji turystycznej jest to rodzaj stacji przesiadkowej na inny rodzaj środka komunikacyjnego.

Komunikacja kolejowa

Przez obszar Ustki przebiega linia kolejowa nr 405, która wiąże Ustkę ze Słupskiem i linią magistralną nr 202 Gdańsk-Starogard Gdański. Obecnie linia kolejowa jest wykorzystywana w niewielkim stopniu, głównie dla ruchu pasażerskiego. Ma znaczny potencjał przewozowy, dobre parametry techniczne, może służyć zarówno dla obsługi ruchu lokalnego jak i może stanowić element sieci regionalnej (np. szynobus Słupsk-Ustka dworzec – Ustka plaża zachodnia) i ogólnopolskiej. Linia ma duży potencjał dla przewozów turystycznych.

Zakłada się poprawę stanu technicznego infrastruktury kolejowej, usprawnienie regionalnych oraz metropolitalnych powiązań w celu przywrócenia i zwiększenia kolejowych przewozów pasażerskich, w tym m.in. poprzez wspomnianym wyżej planowanym odcinkiem szynobusu Ustka-Słupsk (zob. zał. kartogr.)

Reasumując, w projekcie „Studium ...” przewiduje się budowę nowych dróg o znaczeniu ponadlokalnym (przede wszystkim obwodnica miasta) oraz remonty, modernizacje i przebudowy podnoszące komfort ruchu i bezpieczeństwo na drogach. Nowe drogi stanowić będą nowe źródła zanieczyszczeń komunikacyjnych. Rozbudowa i modernizacja sieci komunikacji drogowej w mieście Ustka, mimo jednoczesnego wzrostu liczby pojazdów, może spowodować poprawę warunków aerosanitarnych. Szanse na ograniczenie emisji zanieczyszczeń motoryzacyjnych do atmosfery dają odpowiednie kształtowanie parametrów technicznych nowych dróg, w tym planowanej obwodnicy (odpowiednia geometria, typ nawierzchni, wzrost płynności ruchu pojazdów) i postęp technologiczny w produkcji samochodów, skutkujący spadkiem emisji jednostkowej.

Budowa Obwodnicy Ustki spowoduje poważną zmianę funkcjonalną w podstawowym układzie drogowym miasta. Znacznemu zmniejszeniu ulegnie wielkość ruchu tranzytowego przejeżdżającego obecnie przez miasto co będzie dawało możliwość obniżenia klasy technicznej części ulic i zwiększenie akcesji do terenów przyległych.

Modernizacja w zakresie komunikacji kolejowej, integracja transportu kolejowego z systemem transportu komunikacji autobusowej regionalnej jak i miejskiej oraz rozbudowa sieci ścieżek rowerowych docelowo mogą przyczynić się do zmniejszenia natężenia ruchu drogowego w mieście i w efekcie zmniejszenia emisji zanieczyszczeń pochodzenia komunikacyjnego.

Klimat

Modyfikacje topoklimatu wystąpią głównie na terenach planowanego zainwestowania, w wyniku oddziaływania nowo wprowadzonej zabudowy. Polegać one będą przede wszystkim na zmianach:

- termicznych (większa pojemność cieplna w stosunku do powierzchni pokrytej roślinnością, sztuczne źródła ciepła);
- anemometrycznych (powstanie lokalnej cyrkulacji jako efekt oddziaływania zabudowy i podwyższenia temperatury),
- wilgotnościowych (zmniejszenie retencji przypowierzchniowej i przenikania wody do przypowierzchniowych warstw gruntu).

Ochronie walorów klimatycznych sprzyjać będą także działania z zakresu ochrony przyrody i kształtowania zieleni (zob. rozdz. 7.8. i 7.7.).

7.5. Hałas

Podstawowymi źródłami hałasu w Ustce będą:

- komunikacja samochodowa na zmodernizowanej sieci dróg, w tym obwodnicy;
- komunikacja kolejowa na zmodernizowanej linii kolejowej nr 405;
- obiekty związane z ewentualną eksploatacją złoża borowiny;
- tereny portu
- obiekty usługowe oraz magazynowo-składowe i gospodarcze;
- hałas rekreacyjny.

Można założyć, że na obecnym poziomie utrzymana zostanie generalnie emisja hałasu samochodowego. Natężenie ruchu samochodów wprowadzie na pewno wzrośnie, ale będą się one poruszać po zmodernizowanych drogach i będą udoskonalone technicznie w stosunku do stanu obecnego. W projekcie „Studium...” znalazły się zapisy dotyczące wymogu ograniczenia uciążliwości akustycznej środowiska miejskiego poprzez: modernizację i zmiany organizacyjne ruchu samochodów zgodnie ze studium komunikacyjnym miasta, w szczególności na terenach mieszkaniowych i śródmiejski (Stara Ustka), wprowadzenie technicznych lub biologicznych ekranów akustycznych oraz odpowiednie kształtowanie zieleni towarzyszącej wzdłuż najbardziej uciążliwych tras (np. wzdłuż ul. Darłowskiej, ul. Słupskiej, wzdłuż terenów przemysłowych Stoczni Ustka).

Prognozowanie poziomu emisji hałasu z przyszłych obiektów jest na etapie ustaleń projektu „Studium...” niemożliwe, ze względu na brak informacji nt. ich charakteru, a zwłaszcza technologii i przewidywanej wielkości (np. powierzchnia handlowa, itp.).

Nastąpi wzrost natężenia hałasu szczególnie w rejonach planowanych nowych terenów usług turystyki i sportu oraz w sąsiedztwie obiektów usługowych. Minimalizacja tego typu uciążliwości jest utrudniona ze względu na rozproszenie oraz nieregularność występowania zjawiska. Intensywność hałasu rekreacyjnego różnicowana będzie sezonowo.

Według zapisów projektu „Studium...” obowiązuje zakaz lokalizowania nowych obiektów uciążliwych akustycznie, zarówno na terenach zabudowy mieszkaniowej jak i w strefie uzdrowiskowej A. Ponadto dla nowych terenów konieczne jest projektowanie i realizacja zabudowy jednocześnie z projektowaniem odpowiednio komponowanego pasa zieleni izolacyjno-krajobrazowej, chroniącej przed hałasem.

W celu zmniejszenia uciążliwości akustycznej, założono w projekcie „Studium...” popieranie i propagowanie zmiany funkcji mieszkań położonych w zasięgu oddziaływania hałasu od istniejących terenów przemysłowych lub ulic na funkcje usługowe (zwłaszcza partery w Starej Ustce w pobliżu portu), a także przekształcenia terenów przemysłowych w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej na cele śródmiejskie, usługowo-turystyczne i mieszkaniowe.

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku reguluje Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. (dz. U. Nr 120 poz. 826 z dnia 5.07.2007 r.). Rozporządzenie określa zróżnicowane dopuszczalne poziomy hałasu, w zależności od przeznaczenia terenu, wyrażone wskaźnikami hałasu L_{dwn} , L_n (mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem) oraz $L_{aeq d}$ i $L_{aeq n}$ (mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby)¹⁵.

W zależności od rodzaju zagospodarowania terenu obowiązują następujące dopuszczalne poziomy hałasu powodowanego przez drogi lub linie kolejowe:

- dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży¹⁶, terenów domów opieki społecznej i szpitali w miastach - w porze dziennej 55 dB i w porze nocnej 50 db;
- dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego, terenów zabudowy zagrodowej, terenów rekreacyjno-wypoczynkowych², terenów mieszkaniowo-usługowych - w porze dziennej 60 dB i w porze nocnej 50 dB;

Dla pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu dopuszczalny poziom hałasu wynosi odpowiednio:

- dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, terenów domów opieki społecznej i szpitali w miastach - w porze dziennej 50 dB i w porze nocnej 40 db;
- dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego, terenów zabudowy zagrodowej, terenów rekreacyjno-wypoczynkowych, terenów mieszkaniowo-usługowych - w porze dziennej 55 dB i w porze nocnej 45 dB.

7.6. Promieniowanie elektromagnetyczne

Na terenie miasta znajdują się linie wysokich napięć 110kV i stacja elektroenergetyczna (GPZ). Linie te wprowadzają ograniczenia w zagospodarowaniu terenów położonych w sąsiedztwie ich tras (zob. rozdz. 7.16.).

System zaopatrzenia w energię elektryczną na terenie miasta Ustka funkcjonuje poprawnie. Nie planuje się nowych stacji GPZ. Zaopatrzenie istniejących i projektowanych terenów inwestycyjnych będzie odbywać się poprzez rozbudowę istniejącej sieci średniego napięcia i budowę, w miarę potrzeb, stacji transformatorowych.

W projekt „Studium ...” postuluje się docelowe skablowanie istniejących linii napowietrznych biegnących z istniejącego GPZ w kierunku wschodnim w terenach nowoprojektowanych funkcji mieszkaniowych w Ustce Rozwojowej, w celu jak najefektywniejszego wykorzystania terenów potencjalnie inwestycyjnych w granicach miasta. Tereny przeznaczone pod zabudowę znajdujące się w strefie oddziaływania

¹⁵ Wartości wskaźników długookresowych L_{DWN} , L_N oraz wskaźników $L_{Aeq D}$ i $L_{Aeq N}$ (równoważny poziom dźwięku w porze dnia i porze nocy) są takie same w poszczególnych kategoriach zagospodarowania).

¹⁶ Zgodnie z rozporządzeniem w przypadku niewykorzystywania tych terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy ($L_{Aeq N}$).

linii elektroenergetycznych SN i NN można przeznaczyć pod zabudowę po uprzednim skablowaniu linii napowietrznych i odpowiednim przełożeniu trasy.

Projekt „Studium ...” nie zawiera szczegółowych zapisów dotyczących rozwoju sieci telekomunikacyjnej, poza budową infrastruktury szerokopasmowej regionalnej sieci informacyjnej „Pomorska Sieć Szerokopasmowa” – inwestycją celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym wg „Wieloletniego Programu Inwestycyjnym Województwa Pomorskiego na lata 2008–2013 i Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego 2007–2013”.

7.7. Roślinność, zwierzęta i różnorodność biologiczna

W projekcie „Studium ...” określone zostały elementy osnowy ekologicznej gminy (zob. rozdz. 3.3.1.) Ustki oraz zasady ich ochrony, sformułowane wcześniej w „Opracowaniu ekofizjograficznym ...” (2006).

Wszystkie zidentyfikowane, elementy osnowy ekologicznej Ustki rangi regionalnej i lokalnej wymagają ochrony w sensie terytorialnym oraz działań pielęgnacyjnych (podtrzymanie aktualnego stanu), restytucyjnych (przywracanie naturalnego stanu struktur przyrodniczych) i rewitalizacyjnych (wzrost bioróżnorodności, zmiana funkcji). Osnowa ekologiczna miasta wymaga także wzmocnienia przez poprawę ciągłości przestrzennej (wprowadzenie nowych elementów i eliminacja barier antropogenicznych) i wzbogacenie bioróżnorodności.

Proponowane w projekcie „Studium...” działania, wg typu terenów tworzących osnowę ekologiczną, przedstawiają się następująco:

- **strefa brzegowa morza, w tym plaża i przybrzeżne wody morskie:**
 - trwała poprawa stanu fizyko-chemicznego i bakteriologicznego wód morskich;
 - trwała poprawa stanu sanitarnego plaż;
 - możliwość lokalizacji zainwestowania rekreacyjnego;
 - ochrona ekosystemów wydm;
 - wzmocnienie funkcji ekologicznej zaplecza plaży przez nasadzenia roślinności adekwatnej siedliskowo i geograficznie.
- **nadmorskie kompleksy leśne:**
 - ekologizacja gospodarki leśnej;
 - rekultywacja terenów przekształconych geomechanicznie;
 - ograniczenie dalszych przekształceń poprzez zagospodarowanie rekreacyjne (w rejonach wyznaczonych i zgodnych z planami miejscowymi);
- **wysoczyznowe kompleksy leśne:**
 - ekologizacja gospodarki leśnej;
 - rewitalizacja i przebudowa drzewostanów na terenach ich niezgodności z siedliskami;
 - nie osuszanie siedlisk leśnych;

- **korytarz ekologiczny Słupi:**
 - ochrona i wzmocnienie funkcji ekologicznej przez wprowadzenie obudowy biologicznej rzeki oraz zadrzewień i zakrzaczeń w dnie oraz na zboczach doliny;
 - zagospodarowanie ciągów pieszych i rowerowych, umożliwiających i ukierunkowujących penetrację rekreacyjną;
- **tereny zieleni miejskiej urządzonej (parki, skwery, cmentarze itp.)**
 - ochrona i pielęgnacja oraz rewaloryzacja w przypadku terenów zdegradowanych;
 - zagospodarowanie rekreacyjne (ścieżki, elementy tzw. małej architektury);
- **ogrody działkowe**
 - rewaloryzacja przyrodnicza ogrodów działkowych w dnie Doliny Słupi poprzez ich przekształcenie w ogólnodostępne tereny rekreacyjne;
- **torfowisko (fragment złoża torfów leczniczych - borowiny)**
 - ochrona przed zainwestowaniem – teren potencjalnej eksploatacji zasobów na cele uzdrowiskowe, ewentualne docelowo zagospodarowanie ekologiczne lub rekreacyjne (zob. rozdz. 7.9.3.);
- **ciągi ekologiczne zbiorczych rowów melioracyjnych**
 - ochrona terytorialna i wzmocnienie funkcji ekologicznych przez wprowadzenie przez wprowadzenie wielopiętrowej obudowy biologicznej.

W projekcie „Studium...” podkreślono również konieczność specjalnych działań dotyczących brzegu morskiego. Ze względu na potrzeby wykorzystania rekreacyjnego terenów nadmorskich, najatrakcyjniejszych i będących podstawą rozwoju funkcji turystyczno-wypoczynkowych, konieczne jest równoważenie działań polegających na wzmocnieniu przyrodniczym bez interwencji a potrzebami technicznej ochrony abradowanego brzegu i zainwestowania. Każdorazowo wymagane jest dla takich działań przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko.

Ponadto projekt „Studium...” uwzględnia proponowane w „Programie ochrony środowiska dla miasta Ustka” (2004) działania dotyczące środowiska przyrodniczego miasta, a mianowicie: zalesianie gruntów porolnych, renowacja parków, działania ochronne na obszarach ochrony przyrody i krajobrazu, ochrona gatunkowa i różnorodność przyrodnicza, ochrona nadmorskich lasów wydmowych.

W projekcie „Studium...” znalazły się zapisy dotyczące kształtowania terenów zieleni urządzonej w mieście, w tym:

- ochrona zieleni miejskiej, wprowadzanie do terenów zielonych nowych grup wielowarstwowej roślinności, w tym zieleni towarzyszącej wzdłuż ulic, uzupełnienie, alei w historycznej dzielnicy Ustki Starej,
- zwiększenie udziału powierzchniowego ogólnodostępnych terenów zielonych w terenach mieszkaniowych i w sąsiedztwie kosztem aktualnych nieużytków, wydepczyisk, dzikich parkingów itp, a także zieleni o charakterze osiedlowego parku z miejscami zabaw dla dzieci (o pow. około 0,7-1,0 ha), najlepiej powiązanego z projektowanymi ciągami zielonymi spacerowo-rowerowymi;
- w zespołach zabudowy nowoprojektowanej jednorodzinnej uwzględnić należy zieleń ogólnodostępną – ok. 10m²/M;

- projektowanie odpowiednio komponowanych pasów zieleni izolacyjno-krajobrazowej;
- dla terenów przemysłowych, postycziowych, terenów dawnej bazy paliwowej, dawnych terenów zamkniętych wojskowych oraz terenów położonych w granicach portu – uaktywnienie biologiczne terenów nie pokrytych nawierzchniami utwardzonymi, wprowadzenie zieleni towarzyszącej, izolacyjno-krajobrazowej;
- dla terenów pokolejowych, dotychczas zamkniętych proponuje się zmniejszenie powierzchni zajętych na układy torowe, w tym wzbogacenie terenów zielenią towarzyszącą;
- tereny lasów w północno-zachodniej części miasta, w tym w Uroczysku, które powinny być poddane rekultywacji przyrodniczej a w części przekształceniom w kierunku zagospodarowania rekreacyjnego jako **parku kuracyjnego**, ze względu na intensywne użytkowanie rekreacyjne;
- na terenach osiedli wielorodzinnych wskazanych w do humanizacji wskazane jest wzbogacenie odpowiednio kształtowaną zielenią przyuliczną, zwiększanie udziału powierzchniowego zieleni poprzez np. nowe skwery;
- na istniejących terenach wczasowej – ośrodków wczasowych w Ustce Wczasowej wschodniej oraz w rejonie Uroczyska, należy bezwzględnie zapewnić odpowiedni udział terenów komponowanej zieleni towarzyszącej oraz powierzchni przyrodniczo czynnej – zgodnie z wymaganiami określonymi dla stref ochrony uzdrowskiej, w których tereny te są położone.

W celu ochrony i właściwego kształtowania otoczenia przyrodniczego miasta projekt „Studium...” wskazuje na potrzebę: wyłączenia z inwestowania terenów otwartych bezpośrednio przyległych do granic miasta od strony wschodniej – terenów występowania złoża borowiny (wzdłuż granic miasta pożądany bufor zielony), wyłączenia lub znacznego ograniczenia inwestowania w dolinie Słupi, zagospodarowania południowo-zachodnich obrzeży Ustki jako terenów o sporym udziale zieleni – proponowane ogrody działkowe i zieleń naturalna

Ochrona i kształtowanie systemu osnowy ekologicznej, w tym zieleni miejskiej Ustki zgodnie z przedstawionymi zasadami, równoległe z ustawową ochroną przyrody w obrębie różnych jej form (zob. rozdz. 7.8.), sprzyjać będą funkcjonowaniu przyrody ożywionej, w tym ochronie roślinności i zwierząt i mogą spowodować wzrost bioróżnorodności. Pozytywne znaczenie w tym aspekcie ma także występowanie w Ustce lasów ochronnych (zob. rozdz. 7.9.2.).

Niekorzystne oddziaływanie na roślinność (likwidacja roślinności, w tym wycinka drzew) związane może być z realizacją ustaleń dotyczących projektowanych przedsięwzięć inwestycyjnych, jak obiekty mieszkaniowe, usługowe, gospodarcze i magazynowo-składowe, sieci infrastruktury technicznej i rozbudowa układu komunikacyjnego (w szczególności obwodnicy miasta), w tym ewentualnie tereny eksploatacji złoża borowiny. W większości likwidacja roślinności dotyczyć będzie roślinności agrocenoz i ruderalnej.

Szczególnie niekorzystne oddziaływania mogą wystąpić w zasięgu terenów, których dopuszczona funkcja wymaga przeznaczenia gruntów leśnych ma nieleśne. Dotyczy to ogółem ok. 11,64 ha lasów:

- teren 24.UT, 25.UT, 26.UT, 29UT, 31.UT przeznaczają się docelowo na funkcje zabudowy usługowo-turystycznej i wypoczynkowej;
- teren 27.US przeznaczają się dla funkcji sportowo-rekreacyjnej umożliwiających rozbudowę i modernizację terenu stadionu oraz zagospodarowanie terenów sąsiednich;
- tereny 18.M i 28.M przeznaczają się dla funkcji mieszkaniowej;
- projektowane jako nieleśne wg mpzp Uroczysko (plan w opracowaniu) tereny 01.UT, 02.UT, 03.UT, 05.UT, 06.UT, 07.UT, 08.UT - usługi turystyki i wypoczynku, oraz teren 04.U – usługi,

Warunkiem zmiany przeznaczenia jest uzyskanie w procedurze planistycznej (dot. planów miejscowych) wymaganych przepisami zgód na zmianę przeznaczenia na cele nieleśne.

Niekorzystne przekształcenia szary roślinnej w związku z budową Obwodnicy mogą dotyczyć: likwidacji agrocenoz, wycinki części drzew przydrożnych oraz fragmentu lasu (częściowo w granicach projektowanego OChK Doliny Słupi), a także likwidacji zadrzewień, zarośli oraz łąk i szuwarów wzdłuż rzeki Słupii (planowana przeprawa mostowa), rowów i kanałów melioracyjnych. Przekształcenia szaty roślinnej związek będą również z realizacją parkingu strategicznego – likwidacja części roślinności łąkowej.

Uwarunkowania ochrony drzew i krzewów na obszarze projektu „Studium...” zawiera Ustawa o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. z 2009, Nr 151, poz. 1220 ze zm.):

Art. 83.

1. *Usunięcie drzew lub krzewów z terenu nieruchomości może nastąpić, z zastrzeżeniem ust. 2 i 2a, po uzyskaniu zezwolenia wydanego przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta na wniosek posiadacza nieruchomości. Jeżeli posiadacz nieruchomości nie jest właścicielem - do wniosku dołącza się zgodę jej właściciela.*
2. *Zezwolenie na usunięcie drzew lub krzewów z terenu nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków wydaje wojewódzki konserwator zabytków.*
- 2a. *Zezwolenie na usunięcie drzew w obrębie pasa drogowego drogi publicznej, z wyłączeniem obcych gatunków topoli, wydaje się po uzgodnieniu z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.*
- 2b. *Niewyrażenie stanowiska w terminie 30 dni od dnia otrzymania projektu zezwolenia, o którym mowa w ust. 2a, przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska uznaje się za uzgodnienie zezwolenia.*
- 2c. *Organ właściwy do wydania zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, przed jego wydaniem dokonuje oględzin w zakresie występowania w obrębie zadrzewień gatunków chronionych.”*
- (...)
5. *Wydanie zezwolenia na usunięcie drzew lub krzewów na obszarach objętych ochroną krajobrazową w granicach (...) rezerwatu przyrody wymaga uzyskania zgody (...) regionalnego dyrektora ochrony przyrody.*
6. *Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do drzew lub krzewów:*
 - 1) *w lasach;*
 - 2) *owocowych, z wyłączeniem rosnących na terenie nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków oraz w granicach parku narodowego lub rezerwatu przyrody - na obszarach*

nieobjętych ochroną krajobrazową;

- 3) *na plantacjach drzew i krzewów;*
- 4) *których wiek nie przekracza 10 lat;*
- 5) *usuwanych w związku z funkcjonowaniem ogrodów botanicznych lub zoologicznych;*
- 6) *(uchylony);*
- 7) *usuwanych na podstawie decyzji właściwego organu z obszarów położonych między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału przeciwpowodziowego, z wałów przeciwpowodziowych i terenów w odległości mniejszej niż 3 m od stopy wału;*
- 8) *które utrudniają widoczność sygnalizatorów i pociągów, a także utrudniają eksploatację urządzeń kolejowych albo powodują tworzenie na torowiskach zasp śnieżnych, usuwanych na podstawie decyzji właściwego organu;*
- 9) *stanowiących przeszkody lotnicze, usuwanych na podstawie decyzji właściwego organu;*
- 10) *usuwanych na podstawie decyzji właściwego organu ze względu na potrzeby związane z utrzymaniem urządzeń melioracji wodnych szczegółowych.*

Na etapie funkcjonowania ustaleń projektu „Studium ...” do najistotniejszych źródeł powstawania ewentualnych, negatywnych przekształceń istniejącej i planowanej (urządzonej) roślinności należeć będzie penetracja rekreacyjna terenu. Obciążenie to będzie się koncentrować w sąsiedztwie obiektów rekreacyjnych, na zielonych terenach rekreacyjno-sportowych, na terenach leśnych, w strefie plaży i jej zaplecza, w tym w strefach przejść na plażę oraz w dolinie Słupi. Ponadto przekształcenia szaty roślinnej występować będą na terenach zieleni urządzonej w otoczeniu obiektów mieszkalnych i usługowych (penetracja terenu przez mieszkańców i użytkowników) – przeciwdziałać temu może zagospodarowanie terenu (utwardzone chodniki, mała architektura) i bieżąca pielęgnacja zieleni (co przewidują ustalenia projektu „Studium...”).

Intensywna penetracja rekreacyjna terenu może spowodować zniszczenia przejawiające się likwidacją roślinności runa i podszytu w lasach i zmianami struktury gatunkowej szaty roślinnej na pozostałych terenach oraz zmianami właściwości fizykochemicznych gleby, prowadzącymi w skrajnych przypadkach do uruchomienia procesów denudacyjnych (erozyjnych).

Realizacja dopuszczonych w projekcie ‘Studium...’ zainwestowania zwiększy obciążenie rekreacyjne środowiska przyrodniczego. W celu jego neutralizacji zaprojektowano zagospodarowane przejścia z lądowego zaplecza na plażę, których zadaniem jest „skanalizowanie” ruchu ludzi z zainwestowania osadniczego w kierunku morza. Przy założeniu wzrostu kultury proekologicznej mieszkańców Ustki i przyjezdnych (turystów), sieć zagospodarowanych przejść na plażę zabezpieczy ekosystemy leśne przed negatywnym oddziaływaniem wzmożonego przemieszczania się ludzi.

Tereny zieleni w mieście znajdować się będą w zasięgu oddziaływania zanieczyszczeń komunikacyjnych. Spaliny samochodowe zawierają m. in. metale ciężkie, dwutlenek siarki i tlenki azotu oraz pył. Motoryzacyjne zanieczyszczenia atmosfery są związkami toksycznymi, oddziałującymi na zdrowie ludzi oraz powodującymi osłabienie fotosyntezy, degradację chlorofilu, zakłócenia w transpiracji i oddychaniu, przebarwienia, chlorozę, nekrozę liści, szybsze ich starzenie, upośledzenie wzrostu oraz zmniejszenie odporności na choroby i szkodniki (Reakcje biologiczne drzew ..., 2002).

Fauna

Na etapie inwestycyjnym w efekcie uciążliwości związanych z funkcjonowaniem sprzętu budowlanego (hałas, spaliny, drgania, zagrożenie fizyczne) i dojazdami na plac budowy oraz w efekcie zmian siedliskowych, fauna (głównie pospolite gatunki ptaków, gryzonie, owady) prawdopodobnie wyemigruje na sąsiednie tereny, z wyjątkiem gatunków łatwo podlegających synantropizacji, o dużych zdolnościach adaptacyjnych do zmiennych warunków środowiskowych. Największe zmiany wystąpią w faunie glebowej (edafon), która utraci swoje siedliska.

W rejonach nowego zainwestowania mieście Ustka wystąpi dalsza synantropizacja fauny, zwłaszcza pospolitych gatunków ptaków, typowych dla terenów zabudowanych i drobnych gryzoni.

Ponadto w wyniku przeznaczenia części gruntów leśnych na cele nieleśne nastąpi utrata części siedlisk leśnych, stanowiących ostoje występującej na terenie miasta fauny.

7.8. Formy ochrony przyrody, w tym obszary Natura 2000

Spośród form ochrony przyrody w mieście Ustka i jego bezpośrednim sąsiedztwie występują (zob. rozdz. 5.2, rys. 2 oraz zał. kartogr.)

- rezerwat przyrody „Buczyna nad Słupią”;
- obszary chronionego krajobrazu: OChK „Pas pobrzeża na zachód od Ustki” i OChK „Pas pobrzeża na wschód od Ustki” – sąsiadujące bezpośrednio z miastem odpowiednio od zachodu i od wschodu;
- obszar Natura 2000 ustanowiony obszar specjalnej ochrony ptaków „Przybrzeżne wody Bałtyku” PLB990002 – sąsiadujący z miastem od północy.

Ponadto w Ustce funkcjonują parki miejskie i Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Ostoja Łabędzi” (nie posiada on statusu obszaru prawnie chronionego).

Charakterystykę form ochrony przyrody na obszarze miasta Ustka zawiera rozdz. 5.2. Poniżej przedstawiono prawne uwarunkowania ochrony i problemy jej wdrażania w świetle zapisów projektu „Studium ...”.

Rezerwat przyrody „Buczyna nad Słupią”

Na terenie rezerwatu, zgodnie z ustawą o ochronie przyrody obowiązują następujące zakazy (art. 15):

- 1) *budowy lub rozbudowy obiektów budowlanych i urządzeń technicznych, z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących celom (...) rezerwatu przyrody;*
- 2) *(uchylony);*
- 3) *chwytania lub zabijania dziko występujących zwierząt, zbierania lub niszczenia jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych zwierząt, umyślnego płoszenia zwierząt kręgowych, zbierania poroży, niszczenia nor, gniazd, legowisk i innych schronień zwierząt oraz ich miejsc rozrodu;*
- 4) *polowania, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych ustanowionych dla rezerwatu przyrody;*
- 5) *pozyskiwania, niszczenia lub umyślnego uszkodzenia roślin oraz grzybów;*
- 6) *użytkowania, niszczenia, umyślnego uszkodzenia, zanieczyszczania i dokonywania zmian obiektów przyrodniczych, obszarów oraz zasobów, tworów i składników przyrody;*

- 7) zmiany stosunków wodnych, regulacji rzek i potoków, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody;
- 8) pozyskiwania skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, minerałów i bursztynu;
- 9) niszczenia gleby lub zmiany przeznaczenia i użytkowania gruntów;
- 10) palenia ognisk i wyrobów tytoniowych oraz używania źródeł światła o otwartym płomieniu, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez (...) przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 11) prowadzenia działalności wytwórczej, handlowej i rolniczej, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony;
- 12) stosowania chemicznych i biologicznych środków ochrony roślin i nawozów;
- 13) zbioru dziko występujących roślin i grzybów oraz ich części, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych (...) przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 14) połowu ryb i innych organizmów wodnych, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych;
- 15) ruchu pieszego, rowerowego, narciarskiego i jazdy konnej wierzchem, z wyjątkiem szlaków i tras narciarskich wyznaczonych (...) przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 16) wprowadzania psów na obszary objęte ochroną ścisłą i czynną, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony oraz psów pasterskich wprowadzanych na obszary objęte ochroną czynną, na których plan ochrony albo zadania ochronne dopuszczają wypas;
- 17) wspinaczki, eksploracji jaskiń lub zbiorników wodnych, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych (...) przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 18) ruchu pojazdów poza drogami publicznymi oraz poza drogami położonymi na nieruchomościach będących w trwałym zarządzie parku narodowego, wskazanymi przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody – przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 19) umieszczania tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków niezwiązanych z ochroną przyrody, udostępnianiem parku albo rezerwatu przyrody, edukacją ekologiczną, z wyjątkiem znaków drogowych i innych znaków związanych z ochroną bezpieczeństwa i porządku powszechnego;
- 20) zakłócania ciszy;
- 21) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego, uprawiania sportów wodnych i motorowych, pływania i żeglowania, z wyjątkiem akwenów lub szlaków wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody – przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 22) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu;
- 23) biwakowania, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych (...) przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 24) prowadzenia badań naukowych (...) w rezerwacie przyrody – bez zgody regionalnego dyrektora ochrony środowiska;
- 25) wprowadzania gatunków roślin, zwierząt lub grzybów, bez zgody ministra właściwego do spraw środowiska;
- 26) wprowadzania organizmów genetycznie zmodyfikowanych;
- 27) organizacji imprez rekreacyjno-sportowych (...) bez zgody regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

Dla rezerwatu „Buczyna nad Słupią” plan ochrony nie został dotychczas opracowany, a w projekcie „Studium...” wskazano na potrzebę jego opracowania –

realizacja celów ochrony na terenie rezerwatu powinna odbywać się na podstawie planu ochronu.

Projekt „Studium ...” uwzględnia ww. przepisy obowiązujące na obszarze rezerwatu „Buczyna nad Słupią”.

Obszary chronionego krajobrazu

Zgodnie z uchwałą Nr 1161/XLVII/10 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 kwietnia 2010 r. (Dz. Urz. woj. pom. Nr 80, poz. 1455) w obrębie obszarów chronionego krajobrazu woj. pomorskiego, obowiązują m. in. następujące przepisy: (z wyłączeniami):

§ 5

1. *Na obszarach chronionego krajobrazu, wymienionych w § 1 ust. 1, rozporządzenia wprowadza się następujące zakazy:*
 - 1) *zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, łożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;*
 - 2) *realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz 1227 ze zm.);*
 - 3) *likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;*
 - 4) *wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;*
 - 5) *wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwośuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;*
 - 6) *dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;*
 - 7) *likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;*
 - 8) *lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.*

(...)

§ 7

1. *Zakazy, o których mowa w § 5, nie dotyczą:*

- 1) *wykonywania zadań na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa;*
- 2) *prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym;*
- 3) *realizacji inwestycji celu publicznego*

2. *Zakaz, o którym mowa § 5 pkt 2, nie dotyczy:*

- 1) *realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu,*

- 2) realizacji przedsięwzięć potencjalnie mogących znacząco oddziaływać na środowisko dla których organ ochrony środowiska stwierdził brak konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

(...)

3. Zakazy, o których mowa § 5 ust. 8 oraz § 6, nie dotyczą:

- 1) obszarów zwartej zabudowy miast i wsi, w granicach określonych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin (lub w równorzędnych dokumentach planistycznych), gdzie dopuszcza się uzupełnianie zabudowy mieszkaniowej i usługowej pod warunkiem wyznaczenia nieprzekraczalnej linii zabudowy od brzegu wód, określonej poprzez połączenie istniejących budynków na przylegających działkach,
- 2) siedlisk rolniczych - w zakresie uzupełniania istniejącej zabudowy o obiekty niezbędne do prowadzenia gospodarstwa rolnego, pod warunkiem nie przekraczania dotychczasowej linii zabudowy od brzegów wód,
- 3) wyznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenów dostępu do wód publicznych oraz w zakresie niezbędnym do pełnienia funkcji plaż, kąpielisk i przystani,
- 4) odcinków plaż nadmorskich, na których właściwy Dyrektor Urzędu Morskiego dopuszcza sytuowanie sezonowych obiektów budowlanych,
- 5) istniejących, obiektów lotniskowych, mieszkalnych i usługowych, zrealizowanych na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które utraciły moc przed dniem 1 stycznia 2004 r. - gdzie dopuszcza się przebudowę i modernizację istniejącego zainwestowania w celu poprawy standardów ochrony środowiska oraz walorów estetyczno-krajobrazowych, pod warunkiem nie zwiększania powierzchni zabudowy, a także nie przybliżania zabudowy do brzegów wód, jeżeli w trakcie postępowania strona wykaże brak niekorzystnego wpływu planowanej inwestycji na chronione w danym obszarze ekosystemy i krajobraz.

Ponadto zgodnie z ww. rozporządzeniem w obrębie ww. obszarów szczególnie istotny jest zakaz lokalizowania obiektów budowlanych w pasie 200 m od linii brzegów klifowych oraz w pasie technicznym brzegu morskiego.

Ustalenia projektu zmiany „Studium...” są zgodne z zapisami Uchwały Nr 1161/XLVIII/10 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 kwietnia 2010 r. (Dz. Urz. Woj. Pom. Nr 80, poz. 1455) w sprawie obszarów chronionego krajobrazu w województwie pomorskim i przewidują jego ochronę na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 62 poz. 627 z późn. zm.).

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody (art. 23.1.) (...) obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Obszary Chronionego Krajobrazu „Pas pobraża na Wschód od Ustki” oraz „Pas pobraża na Zachód od Ustki” pełnią zarówno funkcję turystyczno-wypoczynkową jak i funkcję korytarza ekologicznego. Ustalenia projektu „Studium” nie wpłyną negatywnie na zachowanie walorów rekreacyjnych położonych w bezpośrednim sąsiedztwie miasta obszarów chronionego krajobrazu.

Obszary Natura 2000

Podobnie jak w przypadku obszarów chronionego krajobrazu, Ustka formalnie położona jest poza granicami obszaru Natura 2000 „Przybrzeżne Wody Bałtyku” PLB990002, jednak działania w jego granicach oraz na jego przybrzeżnym akwenie morskim mogą mieć wpływ na walory chronionego obszaru. Z obecności tego obszaru wynika zakaz podejmowania działań mogących w znaczący sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych i warunki bytowania gatunków organizmów, dla których ochrony został on wyznaczony, z wyjątkiem przedsięwzięć, za którymi przemawiają konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego, przy braku rozwiązań alternatywnych, za zgodą wojewody lub dyrektora urzędu morskiego.

Zgodnie z Art. 33. 1. Ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2004 r., Nr 92, poz. 880 z późn. zm.) w stosunku do obszarów Natura 2000 *Zabrania się, z zastrzeżeniem art. 34, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:*

- 1) *pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub*
- 2) *wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub*
- 3) *pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.*

2. *Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty, znajdujących się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt 1, do czasu zatwierdzenia przez Komisję Europejską jako obszary mające znaczenie dla Wspólnoty i wyznaczenia ich jako specjalne obszary ochrony siedlisk.*

W ustawie o ochronie przyrody zapisano także:

Art. 34. 1. Jeżeli przemawiają za tym konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogi o charakterze społecznym lub gospodarczym, i wobec braku rozwiązań alternatywnych, właściwy miejscowo regionalny dyrektor ochrony środowiska, a na obszarach morskich - dyrektor właściwego urzędu morskiego, może zezwolić na realizację planu lub działań, mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000 lub obszary znajdujące się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt 1, zapewniając wykonanie kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000.

2. *W przypadku gdy znaczące negatywne oddziaływanie dotyczy siedlisk i gatunków priorytetowych, zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, może zostać udzielone wyłącznie w celu:*

- 1) *ochrony zdrowia i życia ludzi;*
- 2) *zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego;*
- 3) *uzyskania korzystnych następstw o pierwszorzędnym znaczeniu dla środowiska przyrodniczego;*
- 4) *wynikającym z koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, po uzyskaniu opinii Komisji Europejskiej.";*

(...)

Art. 36.1. Na obszarach Natura 2000, z zastrzeżeniem ust. 2, nie podlega ograniczeniu działalność związana z utrzymaniem urzędów i obiektów służących bezpieczeństwu przeciwpowodziowemu oraz działalność gospodarcza, rolna, leśna, łowiecka i rybacka, a także amatorski połów ryb, jeżeli nie oddziałuje znacząco negatywnie na cele ochrony obszaru Natura 2000.";

2. *Prowadzenie działalności, o której mowa w ust. 1, na obszarach Natura 2000 wchodzących w skład parków narodowych i rezerwatów przyrody, jest dozwolone wyłącznie*

w zakresie, w jakim nie narusza to zakazów obowiązujących na tych obszarach.

Jak już wspomniano (rozdz. 5.2.1.) podstawowe zagrożenia dla wartości przyrodniczych obszaru stanowią (Wilk, Jujka, Krogulec, Chylarecki – red. 2010): pewne formy rybołówstwa – stawianie sieci w okresie największych koncentracji ptaków, zrzuty ścieków do morza i spływ zanieczyszczonych wód rzecznych, skażenie morza substancjami ropopochodnymi, ruch jednostek pływających po morzu oraz ewentualne lokalizacje farm elektrowni wiatrowych.

Ustalenia projektu zmiany „Studium...” w zakresie oddziaływania na obszar Natura 2000 „Przybrzeżne wody Bałtyku” PLB990002 oceniono następująco:

- nie spowodują bezpośredniego oddziaływania na gatunki ptaków i ich siedliska, dla ochrony których utworzono specjalny obszar ochrony ptaków „Przybrzeżne wody Bałtyku” PLB990002, z wyjątkiem ewentualnego płoszenia ptaków w strefie przyplażowej, zwłaszcza w sezonie letnim;
- ustalenia dopuszczające rozwój przestrzenny miasta nie spowodują dezintegracji obszaru Natura 2000 „Przybrzeżne wody Bałtyku” PLB990002 oraz nie wpłyną na spójność sieci obszarów Natura 2000.
- realizacja ustaleń projektu „Studium ...” nie wpłynie na spójność sieci obszarów Natura 2000, czyli nie osłabi powiązań ekologicznych pomiędzy obszarami Natura 2000, np. przez powstanie barier ekologicznych i osłabienie lub przerwanie ciągłości korytarzy ekologicznych.

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody na obszarze opracowania, tak jak w całej Polsce, obowiązuje **ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów**. Stan prawny w tym zakresie regulują:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną - Dz. U. Nr 168, poz. 1764);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną (Dz. U. Nr 220, poz. 2237);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną (Dz. U. Nr 168, poz. 1764).

Na tereny, w których dopuszczona funkcja wymaga przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne – wycięcia części lasu, koniecznym jest przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej w zakresie występujących tam gatunków roślin, zwierząt, grzybów.

Poza obszarami, które wymagać będą wylesień, na większości terenów, które zostały przewidziane w projekcie „Studium ...” pod nowe zainwestowanie, można z dużym prawdopodobieństwem przyjąć, że lista potencjalnych gatunków chronionych zwierząt, jest tu skromna i realizacja ustaleń projektu „Studium...” nie spowoduje znaczącego negatywnego oddziaływania na nie.

Realizacja ustaleń projektu „Studium...” nie spowoduje intensyfikacji problemów ochrony środowiska i wystąpienia zagrożeń na ww. obszarach objętych formami ochrony przyrody w otoczeniu miasta.

Planowane formy ochrony

W granicach Ustki planowane jest utworzenie nowych, terytorialnych form ochrony przyrody: Obszaru Chronionego Krajobrazu „Doliny Słupi” oraz proponowanego przez organizacje pozarządowe specjalnego obszaru ochrony siedlisk „Doliny Słupi” (Shadow List 2010). Projekt „Studium...” uwzględnia planowane nowe formy ochrony przyrody.

Ponadto w projekcie „Studium...” wskazano na potrzebę inwentaryzacji szczegółowej drzew oraz obiektów proponowanych do objęcia ochroną pomnikową w „Programie ochrony środowiska dla miasta Ustka” (2004), dokonanie ich oceny dendrologicznej i wybranie okazów do ochrony. Decyzje o ustanowieniu pomnika przyrody podejmuje Rada Miasta.

Na obszarach planowanych form ochrony przyrody mogą być wprowadzone zakazy i nakazy wynikające z ustawy o ochronie przyrody oraz właściwych rozporządzeń i uchwał.

7.9. Zasoby naturalne

7.9.1. Zasoby agroekologiczne (glebowe)

Potencjał agroekologiczny Ustki jest mały. Tereny rolnicze zajmują ok. 15 % powierzchni miasta i nie mają znaczenia gospodarczego. Wg projektu „Studium...” docelowo przewiduje się zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, z wyjątkiem:

- terenów ogrodów działkowych – stanowią one perspektywiczna rezerwę na cele publiczne zieleni miejskiej oraz ogrodów, proponuje się dla nich docelowe, kierunkowe (po roku 2025) przekształcenie w ogólnodostępne tereny rekreacyjne;
- terenów wyłączonych spod zabudowy ze względu na położenie w terenach zagrożonych niebezpieczeństwem powodzi – zakłada się utrzymanie ich rolniczego charakteru lub ewentualne wykorzystywanie przynajmniej okresowo jako terenów rekreacyjnych.

Tereny ogrodów działkowych podlegają ochronie na podstawie Ustawy z dnia 6 maja 1981r. o ogrodach działkowych : zmiana funkcji wymaga przekazania gruntów zamiennych i odszkodowań.

Realizacja kierunków rozwoju zapisanych w projekcie ‘Studium...’, w tym wyznaczenie nowych terenów inwestycyjnych spowoduje zmniejszenie powierzchni terenów użytkowanych rolniczo. Zgodnie z art. 5b Ustawy z dnia 03 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity z 2004 r. Dz. U. Nr 121, poz. 1266 ze zm.)¹⁷:- *Przepisów ustawy nie stosuje się do gruntów rolnych stanowiących użytki rolne położonych w granicach administracyjnych miast.*

¹⁷ Od 01.01.2009 r. obowiązuje Ustawa z dnia 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2008 r. Nr 237, poz. 1657 ze zm.).

7.9.2. Zasoby leśne

Na terenie Ustka występują lasy wodochronne (ok. 12 ha), glebochronne (ok. 77,5 ha) oraz lasy położone wokół sanatoriów i uzdrowisk (285 ha)¹⁸, a także lasy się w granicach pasa technicznego brzegu morskiego.

Lasy w pasie technicznym mają status lasów ochronnych (mocą decyzji nr 54 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dn. 10.08.1999r). Na obszarze pasa technicznego obowiązuje zarządzenie porządkowe nr 1/2004 Dyrektora Urzędu Morskiego w Słupsku z 21.01.2004r. w sprawie wymogów zabezpieczenia brzegu morskiego, wydm nadmorskich i zalesień ochronnych w nadbrzeżnym pasie technicznym (Dz. Urz. Woj.Pom. Nr 13 poz. 265).

Ograniczenia inwestycyjne w lasach ochronnych wynikające z przepisów ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych: Art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych przewiduje co do zasady możliwość wznoszenia w lasach ochronnych jedynie budynków i budowli służących gospodarce leśnej, obronności lub bezpieczeństwu państwa, oznakowaniu nawigacyjnemu, geodezyjnemu, ochronie zdrowia, oraz urządzeń służących turystyce (tj. parkingów, pól biwakowych, wieży widokowych, kładek, szlaków turystycznych, ścieżek dydaktycznych i miejsc widokowych). Za zgodą Ministra Środowiska (w odniesieniu do lasów państwowych) lub marszałka województwa (w odniesieniu do pozostałych lasów), możliwe jest przeznaczenie lasów ochronnych także na inne cele, niewskazane w art. 9 ust. 2 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, przy czym taka możliwość uzależniona jest od spełnienia dwóch dodatkowych przesłanek, a mianowicie stwierdzenia ważnych względów społecznych i braku innych gruntów.

Do niekorzystnych środowiskowo ustaleń projektu „Studium ...” (o czym wspomniano w rozdz. 7.7.) należy dopuszczenie na terenach leśnych nowego zainwestowania. Dotyczy to ogółem ok. 11,64 ha lasów:

- teren 24.UT i 25.UT, 26.UT, 29.UT, 31.UT przeznaczają się docelowo na funkcje zabudowy usługowo-turystycznej i wypoczynkowej;
- teren 27.US przeznaczają się dla funkcji sportowo-rekreacyjnej umożliwiających rozbudowę i modernizację terenu stadionu oraz zagospodarowanie terenów sąsiednich;
- tereny 18.M i 28.M przeznaczają się dla funkcji mieszkaniowej
- projektowane jako nieleśne wg mpzp Uroczysko (plan w opracowaniu) tereny 01.UT, 02.UT, 03.UT, 05.UT, 06.UT, 07.UT, 08.UT - usługi turystyki i wypoczynku, oraz teren 04.U – usługi,

Wycięcia fragmentu lasu wymagać będzie także realizacja planowanej Obwodnicy miasta w wariantie 2 (wg zał. kartogr.) – częściowo na obszarze planowanego OChK Doliny Słupi. Wariant 2 jest wskazany w projekcie studium jako najkorzystniejszy do realizacji (zgodnie ze „Studium komunikacyjnym...”, 2008). Realizacja uwzględnionego w projekcie „Studium...” wariantu nr 3 (wg zał. kartogr.) niosłaby za sobą konieczność wycięcia znacznie większej części lasu.

Ponadto w zależności od ostatecznie przyjętego scenariusza rozwoju i rozbudowy portu (zob. rozdz. 7.14.) przeznaczenia na cele nie leśne mogą wymagać teren leśne na zachód od portu – planowana w wariantie optymistycznym rozwoju portu budowa nowej mariny i nowego basenu.

¹⁸ „Program ochrony środowiska dla miasta Ustka”, 2004, Słupsk-Ustka

Zmiana przeznaczenia na nieleśne gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa wymaga uzyskania zgody Ministra Środowiska zgodnie z Ustawą z dnia 03 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity z 2004 r. Dz. U. Nr 121, poz. 1266 ze zm.). Niekorzystne środowiskowo będą przekształcenia siedlisk i usunięcie drzewostanu.

W projekcie „Studium...” znalazły się zapisy dotyczące zasad kształtowania środowiska przyrodniczego na obszarach leśnych:

- dla lasów położonych w **kompleksie rekreacyjno-ekologicznym mierzejowym zachodnim – Uroczysko**:
 - rewaloryzacja i rekultywacja przyrodnicza terenów przekształconych w wyniku nadmiernej penetracji rekreacyjnej
 - ukształtowanie dojazdów do plaży i przejść przez wał wydmy oraz utworzenie poprzecznych – na kierunku centrum Ustki-plaża zachodnia –Uroczysko (w tym w obszarze problemowym Promenady zachodniej) ciągów pieszych i rowerowych o funkcji komunikacyjnej i rekreacyjnej
 - ograniczenie przeznaczania nowych terenów leśnych dla lokalizacji zainwestowania rekreacyjnego jedynie do wyznaczonych planem miejscowym
 - wprowadzenie nawierzchni utwardzonych w obrębie dróg dojazdowych do istniejącego zainwestowania
 - zmiana charakteru części terenów na park kuracyjny tzw. zachodni
- dla lasów położonych w **kompleksie uzdrowiskowo-ekologiczno-mierzejowym - Ustka Wczasowa wschodnia**
 - rewaloryzacja i rekultywacja przyrodnicza terenów przekształconych w wyniku nadmiernej penetracji rekreacyjnej
 - likwidacja źródeł uciążliwości aerosaniternej i akustycznej
 - ochrona przed dalszą degradacją przez właściwe zagospodarowanie rekreacyjne (ścieżki, mała architektura, zagospodarowanie parkowe –Park Kuracyjny Wschodni)
 - ukształtowanie dojazdów do plaży i utworzenie poprzecznych ciągów pieszych i rowerowych o funkcji komunikacyjnej i rekreacyjnej
- dla **lasów oraz terenów rolnych położonych w południowej części miasta wokół Słupi**
 - ekologizację gospodarki leśnej
 - rewaloryzację na terenach niezgodności ze środowiskowymi uwarunkowaniami, drzewostanów z siedliskami, nie osuszanie siedlisk leśnych
 - ochronę i wzmocnienie funkcji ekologicznych poprzez wprowadzenie obudowy ekologicznej Słupi, zadrzewień i zakrzaczeń w dnie i na zboczach doliny
 - wprowadzenie ścieżek pieszych i rowerowych ukierunkowujących penetrację rekreacyjną

Dla **zieleni miejskiej leśnej** ustala się następujące zasady kształtowania środowiska przyrodniczego: rekultywacja przyrodnicza terenów zdegradowanych, wprowadzenie zagospodarowania rekreacyjnego

7.9.3. Tereny i obszary górnicze

Na terenie Ustki występują (zob. zał. kartogr. oraz zob. rozdz. 3.3.2):

- Obszar górniczy i teren górniczy solanki „Ustka”;
- Obszar górniczy „Ustka I” i teren górniczy „Ustka I” dla złoża torfu leczniczego (borowiny).

Jak już wspomniano w rozdz. 3.3.2., złożo borowiny „Ustka I” zostało dopuszczone do eksploatacji i otrzymało koncesję ważną na okres 20 lat (decyzja nr 175/94 z dnia 26 sierpnia 1994), ważną na okres 20 lat, a rozpoczęcie eksploatacji torfu uwarunkowane jest następującymi wymogami:

- wybudowaniem kopalni wraz z zapleczem i drogami dojazdowymi;
- wybudowaniem zakładu przyrodo-leczniczego;
- minimalizacja konfliktu przestrzennego pomiędzy funkcją górniczą a funkcją mieszkaniową (rozwój osiedla Ustka Przewłoka).

Obecnie rozważana jest możliwość eksploatacji złóż torfu leczniczego (borowiny), Projekt „Studium...” wskazuje na potrzebę wykonania opracowań studialnych, które określą zasadność eksploatacji. Zwrócono uwagę na aspekt środowiskowy ewentualnej eksploatacji złoża (konflikty i zagrożenia) oraz zaproponowano alternatywny sposób zagospodarowania terenu w granicach obszaru i terenu górniczego złoża borowiny – postulat zagospodarowania docelowego jako terenu zieleni o charakterze ekologicznym, krajobrazowym, nawet użytku ekologicznego.

Szczególne przekształcenia powierzchni ziemi w mieście Ustka związane z ewentualną powierzchniową eksploatacją złoża borowiny dotyczyć będą:

- przekształcenia budowy geologicznej i naturalnych form ukształtowania terenu;
- zniszczenia struktury pokrywy glebowej;
- potencjalnego uruchomienia procesów denudacyjnych na wystromionych skarpach wyrobiska.

W sytuacji ewentualnej eksploatacji złoża rozstrzygnięć wymagać będzie kwestia ewentualnych filarów ochronnych oraz; wskazana będzie ocena wpływu ewentualnej eksploatacji na pobliskie ujęcia wody dla miasta.

Zgodnie z ustaleniami projektu „Studium ...” po zakończeniu ewentualnej eksploatacji tereny te powinny podlegać rekultywacji zgodnie z odpowiednimi zatwierdzonymi projektami.

Obszar występowania złoża borowiny został zakwalifikowany w projekcie „Studium...” jak obszar problemowy E. Do czasu decyzji na temat przyszłości złoża obszar ten wraz z otoczeniem powinien być chroniony przed zagospodarowaniem niezgodnym z potrzebami ochrony lub ewentualnej eksploatacji na cele lecznicze, uzdrowiskowe – co założono w projekcie „Studium...”. Ponadto postuluje się wzbogacenie obrzeży złoża w postaci fizjotaktycznych i krajobrazowych nasadzeń biogrup drzew i krzewów.

Ostateczne decyzje dotyczące zagospodarowania terenu w granicach obszaru i terenu górniczego złoża borowiny – wg studiów i analiz obszaru problemowego E.

7.9.4. Ochrona i kształtowanie zasobów rekreacyjnych

Projekt zmiany „Studium...” zakłada rozwój turystyki i rekreacji na terenie miasta – wskazane nowe tereny dla realizacji funkcji turystyczno-wczasowych oraz uzdrowiskowych (zob. poniżej) przede wszystkim w części wschodniej i północno-zachodniej („Uroczysko”).

Istotne znaczenie dla rozwoju funkcji turystyczno-wypoczynkowych w mieście Ustka są ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla Uroczyska, które to projekt Studium (...) uwzględnia i zachowuje. Wprowadzone zostaną nowe tereny rekreacyjno-wypoczynkowe. Tworzyć je będą m.in.:

- teren projektowanej mariny z portem jachtowym po zachodniej stronie Słupi, ewentualnie ośrodkiem carawaningowym, zagospodarowaniem terenów w okolicy Plaży zachodniej i Zachodnim Parkiem Kuracyjnym;
- tereny turystyczno-rekreacyjne w zachodnim kompleksie leśnym;
- tereny usług obsługi ruchu turystycznego (handlu, gastronomii i usług komplementarnych);
- opcjonalny teren nowego amfiteatru na miejscu dotychczasowej bazy paliw płynnych bądź w pobliżu portu na południe od ul. Boh. Westerplatte;
- realizacja zagospodarowania uzupełniającego – budowli hydrotechnicznych mola zakończonego obiektem usługowym np. gastronomicznym oraz mola zachodniego (jako nowego falochrony w miejscu istniejącego zdegradowanego falochronu zachodniego).

Ponadto projekt „Studium...” zakłada dopuszczenie funkcji pensjonatowej na terenie istniejącej zabudowy mieszkaniowej oraz nowe tereny, obiekty i urządzenia związane z turystyką i wypoczynkiem:

- na obszarze tzw. Promenady zachodniej (obszar problemowy C), powiązany z terenami plaży zachodniej, portu oraz nowymi terenami inwestycyjnymi wg mpzp Uroczyska oraz projektowanego tzw. parku Kuracyjnego Zachodniego (teren lasów pomiędzy terenami zainwestowanymi a brzegiem morza w zachodniej części miasta);
- na obszarze Parku Kuracyjnego wschodniego – w ramach mpzp Ustka Wczasowa oraz powiązanego z już istniejącymi zespołami parkowymi po wschodniej stronie miasta, promenadą wschodnią oraz zagospodarowaniem pasa nadbrzeżnego wschodniego, w tym plażą i kąpieliskiem wschodnim;
- realizowane w sąsiedztwie stadionu – teren 27.US;
- realizowane w sąsiedztwie obszaru złoża borowiny (obszar problemowy E) w powiązaniu z ewentualnym zagospodarowaniem terenu po zakończeniu eksploatacji lub w przypadku rezygnacji z eksploatacji powiązane z nowymi terenami zieleni o charakterze ekologicznym lub krajobrazowym.
- realizację i rozwój ścieżek rowerowych oraz ciągów pieszo-spacerowych (zob. rozdz. 7.4).
- rozbudowa sieci hoteli w różnorodnych standardach – w tym w Ustce Wczasowej, Uroczysku (wg ustaleń mpzp), w terenach już zabudowanych – w ramach przebudów, rewitalizacji, przekształceń funkcjonalno-przestrzennych istniejących struktur.

W projekcie „Studium...” podkreślono również, że dla prawidłowego funkcjonowania miasta, w tym funkcji rekreacyjno-wczasowej, niezbędne są także nowe lub zmodernizowane trasy piesze oraz rowerowe (zob. rozdz. 7.4), łączące główne tereny usługowe, a także turystyczno-wypoczynkowe oraz przestrzenie publiczne i zielone miasta.

Ponadto część terenów zamkniętych wg ustaleń projektu „Studium...” należy przeznaczyć na cele rekreacyjne i wypoczynkowe (na terenie Uroczyńska). Warunkiem wszczęcia działań zmierzających do przekształcenia i zagospodarowania tych obszarów jest podjęcie przez właściwe jednostki organizacyjne decyzji o ich otwarciu. Wówczas szczegółowe warunki i zasady zagospodarowania dla tych terenów zostaną określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

Wdrożenie kierunków rozwoju, przyjętych w projekcie „Studium...”, dotyczących kształtowania przestrzeni rekreacyjnej powinno zapewnić trwałość walorów rekreacyjnych i przyczynić się do ich rewaloryzacji, a także wzmocnić funkcję miasta jako kurortu nadmorskiego. Zachowanie i rozwój funkcji turystyczno-wypoczynkowej jest ponadto związany z ochroną i kształtowaniem terenów zielonych miasta, w tym form ochrony przyrody (zob. rozdz. 7.7., 7.8.).

7.9.5. Zasoby balneologiczne

Jak już wspomniano w rozdz. 3.3.2 miasto Ustka w 1987 roku zostało uznane za uzdrowisko – decyzja na podstawie ustawy o uzdrowiskach i lecznictwie uzdrowiskowych, zapadła Uchwałą Nr 210 Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 1987 r. w sprawie uznania miasta Ustki za Uzdrowisko (Monitor Polski nr 38, poz. 333). Na obszarze miasta wyznaczono strefy ochrony uzdrowiskowej A, B, C.

Zgodnie z obowiązującym statutem Uzdrowiska Ustka (określonym Uchwałą Nr XXXV/282/2009 Rady Miasta Ustka z dnia 28 maja 2009 r. w sprawie statutu Uzdrowiska Ustka (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego Nr 102, poz. 2020) oraz Uchwałą Nr XLIII/359/2010 Rady Miasta Ustka z dnia 25 lutego 2010 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XXXV/282/2009 Rady Miasta Ustka z dnia 28 maja 2009r. w sprawie statutu Uzdrowiska Ustka) w strefach ochrony uzdrowiskowej w celu zapewnienia prawidłowej działalności lecznictwa uzdrowiskowego określa się szczegółowe czynności zabronione:

1) w strefie „A” ochrony uzdrowiskowej zabrania się:

- a) *czynności przewidzianych w art. 38 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. z 2005 r. Nr 167, poz. 1399 z późn. zm.),*
- b) *w zakresie wymagań sanitarnych:*
 - *odprowadzania wód opadowych bezpośrednio do zbiorników wodnych,*
 - *odprowadzania ścieków sanitarnych do zbiorników - szamb,*
- c) *w zakresie ochrony przed hałasem:*
 - *wprowadzania ruchu samochodów ciężarowych,*
 - *budowania i przebudowywania istniejących ciągów komunikacyjnych bez uwzględnienia akustycznych pasów zieleni,*
 - *organizowania imprez masowych po godzinie 22.00, z wyjątkiem imprez znajdujących się w harmonogramie imprez gminnych,*
- d) *w zakresie estetyki budynków, sklepów i zakładów usługowych oraz placówek kulturalnych:*
 - *budowania nowych obiektów, które nie spełniają wymogów określonych w ustaleniach zawartych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,*

-
- wznoszenia reklam wolno stojących niezgodnych z ustaleniami zawartymi w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
 - e) w zakresie handlu obnośnego i obwoźnego:
 - lokalizowania obiektów tymczasowych na terenie urzędzeń lecznictwa uzdrowiskowego bez zgody właściwej gminy,
 - f) w zakresie ochrony jakości i ilości naturalnych surowców leczniczych:
 - budowy obiektów trwałych i lokalizowania urzędzeń w sąsiedztwie złóż borowiny w odległości bliższej niż 200,00 m,
 - prowadzenia robót geologicznych w obszarze górniczym /nie związanych z lecznictwem,
 - g) realizacji nowej zabudowy lub przebudowy dysharmonizującej z istniejącą historyczną i krajobrazową kompozycją przestrzenną,
 - h) wszystkich czynności zabronionych, ujętych w wykazie dla strefy ochronnej „B” i „C”.
- 2) w strefie „B” ochrony uzdrowiskowej zabrania się:
- a) czynności przewidzianych w art. 38 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. z 2005 r. Nr 167, poz. 1399 z późn. zm.),
 - b) w zakresie wymagań sanitarnych:
 - odprowadzania wód opadowych bezpośrednio do zbiorników wodnych,
 - odprowadzania ścieków sanitarnych do zbiorników - bezodpływowych,
 - c) w zakresie ochrony przed hałasem:
 - organizowania imprez masowych po godzinie 22.00, z wyjątkiem imprez znajdujących się w harmonogramie imprez gminnych,
 - d) w zakresie estetyki budynków, sklepów i zakładów usługowych oraz placówek kulturalnych:
 - budowania nowych obiektów, które nie spełniają wymogów określonych w ustaleniach zawartych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
 - wznoszenia reklam wolno stojących niezgodnych z ustaleniami zawartymi w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
 - e) w zakresie ochrony jakości i ilości naturalnych surowców leczniczych:
 - budowania obiektów trwałych i lokalizowania urzędzeń w sąsiedztwie złóż borowin w odległości bliższej niż 200,00 m,
 - f) realizacji na terenie Miasta Ustka nowej zabudowy lub przebudowy dysharmonizującej z istniejącą historyczną i krajobrazową kompozycją przestrzenną,
 - g) wszystkich czynności zabronionych ujętych w wykazie dla strefy ochronnej „C”.
- 3) w strefie „C” ochrony uzdrowiskowej zabrania się:
- a) czynności przewidzianych w art. 38 ust. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. z 2005 r. Nr 167, poz. 1399 z późn. zm.),
 - b) w zakresie wymagań sanitarnych:
 - odprowadzania wód opadowych bezpośrednio do zbiorników wodnych,
 - c) w zakresie ochrony przed hałasem,
 - organizowania imprez masowych po godzinie 22.00, z wyjątkiem imprez znajdujących się w harmonogramie imprez gminnych,
 - d) w zakresie estetyki budynków, sklepów i zakładów usługowych oraz placówek kulturalnych:
 - budowania nowych obiektów, które nie spełniają wymogów określonych w ustaleniach zawartych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
 - e) w zakresie ochrony jakości i ilości naturalnych surowców leczniczych:
 - budowania obiektów trwałych i lokalizowania urzędzeń w sąsiedztwie złóż borowin w odległości bliższej niż 200,00 m,

- *prowadzenia robót geologicznych w obszarze górniczym /nie związanych z lecznictwem.*

W projekcie „Studium...” uwzględniono uwarunkowania wynikające z obecnie obowiązującego Statutu Uzdrowiska Ustka, a jego ustalenia nie wpływają negatywnie na zasoby balneologiczne miasta – dokument ustala utrzymanie i rozwój tzw. turystyki zdrowotnej i funkcji uzdrowiskowej miasta. W projekcie „Studium...” przewidziano m.in. zagospodarowanie terenów zieleni (zob. rozdz. 7.7.), budowę parku uzdrowiskowego, rozwijanie infrastruktury i urządzeń uzdrowiskowych. Obowiązuje również zakaz lokalizowania na terenie miasta obiektów uciążliwych, zgodnie z wymogami prawnymi dla uzdrowisk. Według zapisów projektu „Studium...” dla nowoprojektowanych terenów lub zmienianych planistycznie wielkość wydzielanych działek, parametry dotyczące zagospodarowania, wielkości terenów zieleni, powierzchni biologicznie czynnej dostosować należy do zapisów Statutu Uzdrowiska.

Z uwagi na obowiązujące od 07 lipca 2011 roku znowelizowane przepisy ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej (Dz. U. z 2005 r. Nr 167, poz. 1399) wskazana jest zmiana Statutu Uzdrowiska Ustka, w celu dostosowania zapisów do obowiązującej, ww. ustawy. Projekt „Studium...” wskazuje na taką potrzebę.

Do najważniejszych zakazów w myśl obecnie obowiązującej ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym (...) najeżają:

1. w strefie ochronnej „A” zabrania się:
 - a) *lokalizacji zakładów przemysłowych,*
 - b) *lokalizacji budownictwa wielorodzinnego i jednorodzinnego, z wyjątkiem modernizacji obiektów istniejących, bez możliwości zwiększenia powierzchni ich zabudowy,*
 - c) *uruchamiania pól biwakowych i campingowych, lokalizacji domków turystycznych i campingowych,*
 - d) *prowadzenia targowisk, z wyjątkiem punktów sprzedaży pamiątek, wyrobów ludowych, produktów regionalnych lub towarów o podobnym charakterze, w formach i miejscach wyznaczonych przez gminę,*
 - e) *trzymania zwierząt gospodarskich, w rozumieniu ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (Dz.U. z 2002 r. Nr 207, poz. 1762 oraz z 2004 r. Nr 91, poz. 866),*
 - f) *prowadzenia działalności rolniczej, w rozumieniu ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. Nr 54, poz. 535 oraz z 2005 r. Nr 14, poz. 113 i Nr 90, poz. 756),*
 - g) *organizacji rajdów samochodowych i motorowych,*
 - h) *lokalizacji stacji paliw, punktów dystrybucji produktów naftowych, nawozów sztucznych, składowisk odpadów stałych i płynnych, składow opał,*
 - i) *lokalizacji parkingów w liczbie miejsc postojowych większej niż 10% miejsc sanatoryjnych w obiekcie,*
 - j) *lokalizacji trwałych i tymczasowych obiektów i urządzeń, które mogą utrudniać lub zakłócać przebywanie pacjentów na tym obszarze, a w szczególności: stacji bazowych telefonii komórkowej, stacji nadawczych radiowych i telewizyjnych, stacji radiolokacyjnych i innych emitujących fale elektromagnetyczne,*
 - k) *organizowania imprez masowych, w rozumieniu ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz.U. z 2005 r. Nr 108, poz. 909), zakłócających proces leczenia uzdrowiskowego i działalności o charakterze rozrywkowym zakłócającej ciszę nocną w godz. 22:00-6:00, z wyjątkiem imprez masowych*

znajdujących się w harmonogramie imprez gminnych,

- l) lokalizacji obiektów mogących znacząco oddziaływać na środowisko, zgodnie z odrębnymi przepisami, w szczególności takich jak: warsztaty samochodowe, wędzarnie ryb, garbarnie,
2. w strefie ochronnej „B” zabrania się:
 - a) lokalizacji nowych oraz rozbudowy istniejących zakładów przemysłowych, punktów skupu złomu i punktów skupu produktów rolnych,
 - b) lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni większej niż 400 m² z obiektami towarzyszącymi,
 - c) lokalizacji i uruchamiania stacji paliw lub urządzeń emitujących fale elektromagnetyczne mogących znacząco oddziaływać na środowisko, nie bliżej niż 500 m od granicy obszaru strefy ochronnej „A”, uruchamiania punktów dystrybucji i składowania środków chemicznych, produktów naftowych i innych artykułów uciążliwych dla środowiska,
 - d) wyrębu drzew leśnych i parkowych, z wyjątkiem cięć sanitarnych,
 - e) pozyskiwania surowców mineralnych innych niż naturalne surowce lecznicze,
 - f) prowadzenia robót melioracyjnych mających na celu niekorzystną zmianę istniejących stosunków gruntowo-wodnych,
 - g) lokalizacji parkingów o wielkości powyżej 50 miejsc postojowych dla samochodów osobowych, dostawczych i autobusów,
 - h) wszystkich czynności zabronionych ujętych w wykazie dla strefy ochronnej „C”;
 3. w strefie ochronnej „C” zabrania się:
 - a) nieplanowanego wyrębu drzew,
 - b) prowadzenia działań powodujących niekorzystną zmianę stosunków wodnych,
 - c) lokalizacji nowych uciążliwych obiektów budowlanych i innych uciążliwych obiektów, w tym zakładów przemysłowych,
 - d) prowadzenia działań mających wpływ na fizjografię uzdrowiska i jego założenia przestrzenne lub właściwości lecznicze klimatu.

Projekt „Studium...” ustala, zgodnie ze zmianą „ustawy uzdrowiskowej” zakaz lokalizacji nowych obiektów przemysłowych oraz wymóg rewizji dotychczasowych ustaleń planistycznych dla terenów położonych w strefie A ochrony uzdrowiskowej, dla której istnieje prawny obowiązek sporządzania planów miejscowych w terminie 2 lat – dla Ustki dotyczy to planu miejscowego dla Promenady w poszerzonych granicach oraz planu miejscowego dla Ustki Wczasowej.

7.10. Krajobraz

Ustka odznacza się bardzo wysoką atrakcyjnością krajobrazu, związaną z położeniem w nadmorskim obszarze krajobrazowo-kulturowym (bogatym w zabytki architektoniczne oraz archeologiczne – zob. rozdz. 4), usytuowanym w atrakcyjnym krajobrazie przyrodniczym (położeniem nad morzem w otoczeniu leśnym, z lokalnie urozmaiconym terenem – wydmy). Stano

Atrakcyjność krajobrazu Ustki stanowi duży potencjał rozwojowy, który, z uwagi na niewystarczającą ilość dobrze zagospodarowanej ogólnodostępnej przestrzeni publicznej, nie jest w pełni wykorzystany – różnorodność walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych w mieście nie jest odpowiednio wyeksponowana i użytkowana.

W projekcie „Studium...” ustalono zasady ochrony krajobrazu przyrodniczego (formy ochrony przyrody ustanowione i planowane – zob. rozdz. 7.8., system osnowy ekologicznej – zob. rozdz. 7.7. oraz zasady ochrony środowiska kulturowego (zob. rozdz. 7.11 i 7.12.), które to ustalenia będą miały korzystny wpływ na krajobraz.

Projekt zmiany „Studium...” proponuje przyjąć za naczelne zadanie (związane bezpośrednio z ochroną dziedzictwa kulturowego – zob. rozdz. 7.11) utrzymanie różnorodności krajobrazu miejskiego Ustki i stworzenie w związku z tym oryginalnego klimatu i nastroju miasta. W tym celu należy podjąć działania zmierzające do ochrony, rewaloryzacji, rewitalizacji, a następnie trwale utrzymanie w dobrym stanie technicznym poszczególnych obiektów, zespołów obiektów składających się na charakterystyczne, specyficzne, komponowane układy urbanistyczne poszczególnych dzielnic miasta. Wybrane zaś dzielnice miasta, szczególnie te ilustrujące historię osadnictwa tego terenu oraz rozwoju przestrzennego portu, miasta i kurortu należy objąć kwalifikowaną ochroną konserwatorsko-krajobrazową. Według zapisów projektu zmiany „Studium...” do tych dzielnic należą:

- prawobrzeżny port rybacko-handlowy z obszarem najstarszej osady.
- dzielnica mieszkalno-kuracyjna 1-szej fazy rozwoju kurortu.
- dzielnica willowo-pensjonatowa 2-giej fazy rozwoju kurortu.
- tereny zieleni przyplażowej a w tym Park Zdrojowy.
- przybrzeżna strefa przejściowa osadnictwa pradziejowego -
- pozostałe tereny wpływające na jakość środowiska kulturowego Ustki.

Korzystnymi pod względem ochrony historycznego krajobrazu są zapisy postulujące utworzenie „Usteckiego Parku Kulturowego”, w którym obowiązywały by zasady ochrony elementów i zespołów przestrzennych miasta (ochrona istniejących historycznych form zabudowy i ich treści, ochrona podziałów parcelacyjnych, tj. linii zabudowy, ochrona form komponowanej zieleni, ochrona ekspozycji historycznych elementów i zespołów przestrzennych). *Zgodnie z art. 21 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami „...rada gminy, po zasięgnięciu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków, na podstawie uchwały, może utworzyć park kulturowy w celu ochrony krajobrazu kulturowego oraz zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej...”.*

W projekcie zmiany „Studium...” znalazł się ponadto postulat, że należy także wprowadzić zasadę wykonywania studiów krajobrazowych dla wszystkich inwestycji na terenie miasta, które mają związek wizualny z cennymi kulturowo fragmentami organizmu miejskiego. W studiach należy także uwzględnić widoki panoramiczne miasta, odczytywane z dalszej odległości.

Należy także sporządzić “locję miasta – to jest panoramę od strony wód Bałtyku i wskazać na niej ciągi rysunku panoramy (styku z linią nieba) przeznaczone do ochrony, przekształcenia czy też do wprowadzenia nowych, dobrze wpisujących się w całość panoramy Ustki – dominant wysokościowych” (projekt „Studium...”, 2011).

Jako obszary wskazane do humanizacji przyjęto obszary istniejących osiedli wielorodzinnych, w tym w Ustce Nowej, dla których wskazane jest wzbogacenie odpowiednio kształtowaną zielenią przyuliczną, zwiększanie udziału powierzchniowego zieleni poprzez np. nowe skwery, ew. restylizacja i rekompozycja budynków, neutralizacja krajobrazowa obiektów i terenów gospodarczych.

Realizacja ustaleń projektu „Studium ...” w obrębie terenów rozwojowych spowoduje:

- dalszą antropizację krajobrazu i jego zmianę z rolniczego na podmiejski, o cechach głównie krajobrazu osiedlowego; planowane tereny zieleni, ogólnodostępnej przyczynią się do estetyzacji terenu i ograniczą niekorzystne zmiany fizjonomii krajobrazu;
- oddziaływanie zainwestowania i przedsięwzięć usługowych, terenów portu, terenów gospodarczych i magazynowo-składowych, na krajobraz zależne będzie od jego formy architektonicznej a ocena estetyczna będzie możliwa na etapie sporządzenia projektu budowlanego;
- przekształcenia krajobrazu na przebiegu nowych dróg, a zwłaszcza na odcinkach przebiegu przez tereny leśne, semileśne i w miejscu przejścia przez dolinę Słupi – przekształcenia krajobrazu z seminaturalnego na antropogeniczny.

W celu wkomponowania planowanej obwodnicy w krajobraz zalecane jest zastosowanie pasów zieleni krajobrazowej, pełniących również funkcje ochronne (glebochronne, wiatrochronne, wodochronne, przegroda biotechniczna).

Jak już wspomniano, proponowane w projekcie „Studium...” ustalenia będą miały korzystny wpływ na walory krajobrazu. Nie mniej jednak negatywne oddziaływanie na walory krajobrazu Ustki mogą spowodować tereny ewentualnej eksploatacji złóż borowiny.

7.11. Zabytki i dobra kultury

Na obszarze miasta Ustka znajdują się wartościowe elementy dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym wpisane do rejestru zabytków nieruchomych, proponowane do wpisu do rejestru zabytków nieruchomych, wpisane do gminnej ewidencji zabytków, strefa bezwzględnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej (W) oraz strefy względnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej (OW1, OW2, OW3), w stosunku do których obowiązuje ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.) – zob. rozdz. 4.

Ogólne zasady ochrony zasobów środowiska kulturowego przyjęte w projekcie zmiany „Studium ...” sprowadzają się generalnie do ochrony wartości kulturowych, która winna polegać na wykorzystaniu istniejących walorów i uczynieniu z nich dodatkowego, a dla pewnych fragmentów przestrzeni miejskiej, pierwszoplanowego atutu miasta w celu zbudowania najkorzystniejszej formy przestrzennej i wizualne. Środkiem do tego celu mogą być między innymi:

- ochrona zespołów przestrzennych oraz pojedynczych obiektów i wpisanych do rejestru zabytków;
- ochrona stanowisk archeologicznych oraz ochrona stref obserwacji archeologicznej;
- ochrona gabarytów obiektów pozostających w strefach ochrony konserwatorskiej a niewpisanych do rejestru zabytków;
- ochrona układów urbanistycznych, w tym wielkości parcel i sposobu ich pierwotnego zainwestowania;
- ochrona dawnych układów komponowanej zieleni, w tym zieleni przyulicznej oraz większych kompleksów zieleni parku kuracyjnego;

- ochrona klimatu i nastroju historycznych krajobrazów zbudowanych przez zachowane elementy i układy kompozycyjne.

Według aktualnej ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami roboty budowlane związane z obiektami figurującymi w gminnej ewidencji zabytków wymagają uzgodnień wojewódzkiego konserwatora zabytków, a gminną ewidencję oraz program opieki nad zabytkami uwzględnia się w studium oraz w miejscowych planach.

W projekcie zmiany „Studium...” znalazły się ponadto ustalenia dotyczące:

- strefy “W” bezwzględnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej – dla wszystkich inwestycji w niej lokalizowanych obowiązuje zakaz wykonywania jakichkolwiek prac ziemnych i budowlanych bez zgody Wojewódzkiego Konserwatora zabytków, który każdorazowo określi inwestorowi, w wydanym zezwoleniu, zakres niezbędnych do wykonania archeologicznych badań ratowniczych wyprzedzających proces zainwestowania terenu;
- strefy “OW 1” względnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej – dla wszystkich inwestycji w niej lokalizowanych obowiązek przeprowadzenia wyprzedzających proces zainwestowania, archeologicznych badań ratowniczych (przed zmianą funkcji i sposobu użytkowania terenu), w zakresie określonym inwestorowi przez wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w wydanym każdorazowo zezwoleniu;
- strefy “OW 2” względnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej – w przypadku stwierdzenia występowania reliktyw archeologicznych, ustala się obowiązek przeprowadzenia archeologicznych badań ratowniczych, w zakresie określonym inwestorowi przez Wojewódzkiego Konserwatora zabytków w wydanym zezwoleniu;
- Strefa “OW 3” względnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej – dla wszystkich inwestycji lokalizowanych w niej, ustala się obowiązek prowadzenia obserwacji archeologicznej w formie nadzoru archeologicznego nad realizacją robót ziemnych, po zakończeniu których teren może być trwale zainwestowany. W przypadku stwierdzenia w trakcie nadzoru występowania reliktyw archeologicznych, ustala się obowiązek przeprowadzenia archeologicznych badań ratowniczych w zakresie określonym inwestorowi przez wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w wydanym zezwoleniu.

W projekcie zmiany „Studium...” zasygnalizowano także potrzebę sporządzenia odrębnych, szczegółowych opracowań przestrzennych (w tym planów miejscowych) z punktu widzenia ochrony środowiska kulturowego, zwłaszcza na terenach: lewobrzeżnego portu z reliktywami historycznego zagospodarowania, „osi urbanistycznej” ul. Kopernika, tzw. „blokowisk”, obszarów zabudowy jednorodzinnej położonych w zewnętrznym „pierścieniu miasta”, terenów położonych na wschód od historycznych granic dawnego „Wschodniego Parku Kuracyjnego” oraz tereny położone na lewym brzegu rzeki Słupi łącznie z pasmem zieleni po dawnym „Zachodnim Parku Kuracyjnym”.

Bezpośrednio z ochroną dziedzictwa kulturowego związana jest ochrona i utrzymanie różnorodności krajobrazu miejskiego Ustki (zob. rozdz. 7.10.).

Wdrożenie ww. zapisów projektu „Studium ...” spowoduje poprawę stanu materialnego dziedzictwa kulturowego na obszarze Ustki.

7.12. Dobra materialne

Na obszarze miasta Ustka dobra materialne reprezentowane są głównie przez zainwestowanie osadnicze, gospodarcze (w tym tereny usługowe, tereny związane z funkcją uzdrowiskową i wypoczynkową, obszary produkcyjno-przemysłowe, wraz z portem morskim), sieć drogową i infrastrukturę techniczną. Ustalenia projektu „Studium ...” zawierają szereg zapisów zmierzających do utrzymania, modernizacji i wzbogacenia dóbr materialnych.

Ustalenia projektu „Studium ...” zawierają m. in. zapisy dotyczące:

- rozwoju zainwestowania osadniczego miasta;
- nowych terenów usługowych (w tym usług turystyki i rekreacji oraz obiektów handlu,
- nowych terenów wielofunkcyjnych, w tym magazynowo-składowe, gospodarcze i mieszkaniowo-usługowe;
- rozbudowy portu);
- nowych terenów i obiektów usług sportu;
- modernizacji oraz rozwoju infrastruktury transportowej (w tym obwodnica miasta);
- planowanej infrastruktury technicznej (przede wszystkim rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej, modernizacja sieci wodociągowej);
- planowanej infrastruktury technicznej (przede wszystkim rozbudowa sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej, elektroenergetycznej i potencjalnie gazowej).

Realizacja projektu „Studium...” spowoduje wzrost zasobności miasta w dobra materialne, który, wg założeń „Studium...”, ma być zharmonizowany z ochroną walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych.

7.13. Ludzie

Jednym z celów kształtowania i ochrony środowiska przyrodniczego w ramach planowania przestrzennego jest poprawa ekologicznych warunków życia ludzi. Warunki te określone są każdorazowo przez (Przewoźniak 2002):

- stan czystości środowiska (warunki aerosanitarne i akustyczne, wody, powierzchnia ziemi);
- jakość wody pitnej i produktów spożywczych;
- warunki bioklimatyczne;
- przyrodnicze zjawiska katastroficzne;
- powierzchnię i jakość przyrodniczych terenów rekreacyjnych;
- walory krajobrazowe środowiska przyrodniczego.

Projekt „Studium ...” zawiera szereg ustaleń (ogólnych i szczegółowych), których realizacja w sposób bezpośredni lub pośredni i w różnym czasie przyczyni się do poprawy ekologicznych warunków życia mieszkańców miasta Ustki. Dotyczy to w szczególności wyposażenia w infrastrukturę techniczną, w tym ochrony środowiska, rozbudowy układu komunikacyjnego (budowa obwodnicy) oraz zagospodarowania rekreacyjno-turystycznego i związanego z funkcją uzdrowiskową, terenów zieleni ogólnodostępnej i usług sportu.

Wskazane nowe tereny mieszkaniowe pozwalają na realizację prognozowanego

programu mieszkaniowego dostosowanego do prognozy demograficznej, zakładającej stabilizację liczby ludności i na poprawę obecnych standardów zamieszkiwania.

Wzdłuż planowanej obwodnicy mogą wystąpić przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu poza liniami rozgraniczającymi pas drogi. W projekcie „Studium...” założono, że zastosowane zostaną środki ochronne w postaci technicznych lub biologicznych ekranów akustycznych, które pozwolą na zachowanie standardów jakości środowiska na granicy terenów podlegających ochronie. Dodatkowo zalecono ukształtowanie pasów zieleni (również na terenach wzdłuż najbardziej uciążliwych tras, np. wzdłuż ul. Darłowskiej, ul. Słupskiej, wzdłuż terenów przemysłowych Stoczni Ustka), które pozwolą na wkomponowanie przebiegu drogi w krajobraz i wizualną izolację od terenów o innych funkcjach oraz mogą wpłynąć na obniżenie poziomu hałasu poprzez wzrost współczynnika pochłaniania dźwięku w środowisku.

Ponadto część miasta, w północno-zachodnim skraju, znajduje się w strefie potencjalnych uciążliwości od terenów wojskowych, znajdujących się w gminie wiejskiej Ustka¹⁹. Projekt „Studium...” uwzględnia te uwarunkowania i wyznacza granicę strefy ochronnej do terenów zamkniętych wojskowych, z ograniczeniami dotyczącymi zagospodarowania.

Realizacja ww. zapisów projektu „Studium...” przyczyni się do poprawy ekologicznych warunków życia ludzi w mieście.

7.14. Zagrożenia pasa nadbrzeżnego

Obszar Ustki objęty jest częściowo pas nadbrzeżny brzegu morskiego. Pas nadbrzeżny brzegu morskiego obejmuje strefę wzajemnego oddziaływania morza i lądu, składa się z pasa technicznego oraz pasa ochronnego. Dla Ustki granice tych pasów określono w odpowiednich zarządzeniach Dyrektora Urzędu Morskiego w Słupsku (zob. rozdz. 3.4). Uwarunkowania związane z funkcjonowaniem pasa nadbrzeżnego wynikają z przepisów ustawy o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej z dnia 21 marca 1991r., między innymi istotne jest iż pas nadbrzeżny, a w szczególności pas techniczny to obszar przeznaczony do utrzymania brzegu w stanie zgodnym z wymogami bezpieczeństwa i ochrony środowiska, dlatego powinien on posiadać funkcje zgodne z wymogami ochrony wybrzeża, na rzecz ograniczenia pozostałych funkcji; inne funkcje, sposoby zagospodarowania są możliwe wyłącznie za zgodą właściwego organu administracji morskiej. Wszelkie działania inwestycyjne, pozwolenia wodnoprawne, decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, pozwolenia na budowę, decyzje dot. zmian w zalesianiu, zadrzewianiu, projekty studium oraz plany miejscowe dotyczące pasa technicznego, pasa ochronnego oraz morskich portów i przystani wymagają uzgodnienia z dyrektorem urzędu morskiego

Na obszarze pasa technicznego obowiązuje zarządzenie porządkowe nr 1/2004 Dyrektora Urzędu Morskiego w Słupsku z 21.01.2004r. w sprawie wymogów zabezpieczenia brzegu morskiego, wydm nadmorskich i zalesień ochronnych w nadbrzeżnym pasie technicznym (Dz. Urz. Woj.Pom. Nr 13 poz. 265).

¹⁹ (strefa ta obejmuje fragment terenów przeznaczonych w dotychczas obowiązującym planie miejscowym dla tej części miasta na cele zabudowy mieszkaniowej- Plan Ustka Darłowska 2 – wg informacji zawartych w projekcie „Studium...” w trakcie procedury mpzp Darłowska 2 Wojewódzki Sztab Wojskowy nie zgłaszał w trakcie uzgodnień projektu planu żadnych zastrzeżeń co do planowanych w tym planie funkcji.

Projekt „Studium...” uwzględnia uwarunkowania związane z występowaniem pasa technicznego brzegu morskiego – wg zapisów „Studium...” jest to obszar chroniony z uwagi na uwarunkowania formalne (wyżej wymienione) oraz ze względu na ochronę wartości przyrodniczych (zob. rozdz. 7.7.). Ponadto w projekcie „Studium...” podkreślono konieczność specjalnych działań dotyczących brzegu morskiego – konieczne jest równoważenie działań polegających na wzmocnieniu przyrodniczym bez interwencji a potrzebami technicznej ochrony abradowanego brzegu i zainwestowania. Projekt „Studium...” zakłada budowę mola zachodniego w miejscu istniejącego zdegradowanego falochronu zachodniego (zgodnie z projektem mpzp dla Uroczyska), które stanowić będzie nowy falochron. Każdorazowo wymagane jest dla takich działań przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko.

Ponadto istotnym zagadnieniem jest rozwój przestrzenny portu morskiego w Ustce. Jak podkreśla projekt „Studium...” (2011), obszar portu (z waterfrontem, zagospodarowanymi w nowy sposób nabrzeżami usługowo-turystycznymi po wschodniej stronie połączonymi z historycznym, kulturowo ważnym obszarem śródmiejskim w tym: w terenach postoczniovych, w rejonie planowanego węzła integracyjnego komunikacyjnego, a także z Aukcją Rybną, zespołem usługowym po zachodniej stronie, w tym związanym z przekształceniami dawnego elewatora zbożowego) stanowi miejsce ważne dla prestiżu i tożsamości miasta Ustki.

W „Strategii rozwoju portu...” (2007), poza wizją i misją oraz priorytetami, celami i kierunkami rozwoju, określono m. in. scenariusze rozwoju przestrzennego portu w Ustce – optymistyczny, realistyczny, pesymistyczny. Według zapisów „Studium...” wskazane jest w dalszych pracach planistycznych (studia dla obszaru problemowego B, mpzp dla terenu portu) wykorzystanie materiałów „Strategii rozwoju portu...” (2007).

W projekcie „Studium...” przyjęto, że rozwój przestrzenny portu odbywać się będzie jedynie w kierunku zachodnim bądź docelowo w okresie kierunkowym (po 2021-2025 r.) poprzez budowę portu zewnętrznego z nowymi falochronami (których to jednak nie uwzględniono w szczegółowych rozwiązaniach ze względu na brak odpowiednich uzasadnionych materiałów wyjściowych). W ustaleniach kierunków zagospodarowania przestrzennego uwzględniono scenariusz optymistyczny, który zakłada rozwój podstawowych funkcji portu: turystycznej, rybackiej i związanej z przetwórstwem ryb, przeładunkowej, militarnej i innych. Jednocześnie wskazano, że ostateczne decyzje co do sposobu zagospodarowania portu zostaną podjęte w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dla tego terenu. Istotne w sposobie zagospodarowania portu są ponadto obowiązujące od 7 lipca 2011 r. zapisy zmiany ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym (...) z dnia 04.03.2011 ((Dz.U. Nr 73 poz. 390), co projekt „Studium...” (2011) zaznacza.

Rozwój portu w zakresie przyjętym w scenariuszu optymistycznym wiązać się będzie ze znaczną ingerencją w strukturę środowiska przyrodniczego (w tym zajęciem części lasów), zwłaszcza w odniesieniu do budowy dużej mariny jachtowej (na ok. 500 jachtów) oraz nowego basenu o wielkości 5,5-6 ha. Ponadto taka rozbudowa będzie wymagała korekty granic stref ochrony uzdrowiskowej i znacznego poszerzenia granic portu. Budowa nowego basenu wiązać się będzie z zajęciem części terenów, w tym terenów leśnych, a także znacznych przekształceń powierzchni ziemi (zob. rozdz. 7.2.). Istotne przekształcenia wystąpią również w przypadku rozbudowy portu wg scenariusza realistycznego. Jednak wystąpią one wówczas w mniejszym zakresie przestrzennym – budowa mniejszej mariny (na ok. 120-250 jachtów) i znacznie mniejszego nowego basenu (o powierzchni ok. 0,6 ha.).

Scenariusz pesymistyczny rozbudowy portu, zakładający brak budowy nowej mariny, a jedynie odpowiednie wykorzystanie nadbrzeży, nie będzie powodował istotnych przekształceń środowiska przyrodniczego.

7.15. Klasyfikacja oddziaływań projektu „Studium...” na środowisko

Klasyfikację oddziaływań ustaleń projektu „Studium ...” na poszczególne elementy środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w tym oddziaływania skumulowanego na zdrowie ludzi i na biosferę, zgodną z art. 51 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 Nr 199, poz. 1227 ze zm.) przedstawiono w tabeli 6.

Tabela 6 Klasyfikacja oddziaływań na środowisko ustaleń projektu „Studium ...”

Oddziaływania na środowisko	Rodzaje oddziaływania			Czas oddziaływania			Mechanizm oddziaływania			Ocena oddziaływania		
	bezpośrednie	pośrednie	wtórne	krótko-terminowe	średnio-terminowe	długo-terminowe	chwilowe	okresowe	stałe	pozytywne	negatywne	neutralne
A. ETAP BUDOWY												
Przekształcenia wierzchniej warstwy litosfery (prace ziemne)	X					X		X				X
Likwidacja pokrywy glebowej	X					X		X			X	X
Likwidacja roślinności głównie agrocenoz i ruderalnej oraz częściowo leśnej	X					X		X			X	X
Synantropizacja fauny	X	X				X		X				X
Przekształcenie obiegu wody		X				X		X				X
Emisja zanieczyszczeń do atmosfery (samochody i sprzęt budowlany)	X			X				X				X
Emisja hałasu (samochody i sprzęt budowlany)	X			X				X				X
Powstanie odpadów (głównie ziemia z wykopów)	X			X				X				X
Skumulowane oddziaływanie na zdrowie ludzi	X	X		X				X				X
B. ETAP EKSPLOATACJI												
Ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery z konwencjonalnych źródeł (zwiększenie udziału źródeł niskoemisyjnych i odnawialnych w produkcji energii)			X			X			X	X		
Emisja zanieczyszczeń do atmosfery (zanieczyszczenia komunikacyjne i emisja technologiczna)	X	X				X		X				X

Emisja hałasu, głównie, technologicznego i komunikacyjnego	X					X		X			X	X
Odprowadzanie ścieków sanitarnych do kanalizacji sanitarnej i doczyszczalni ścieków	X	X				X			X			X
Odprowadzanie wód opadowych do gruntu i odbiorników	X					X		X				X
Antropizacja krajobrazu	X	X				X			X			X
Powstawanie odpadów (komunalnych i technologicznych)			X			X			X			X
Skumulowane oddziaływanie na biosferę (roślinność, fauna, bioróżnorodność)	X	X	X			X			X			X
Zagrożenia dla form ochrony przyrody, w tym obszarów Natura 2000	X	X	X			X		X				X
Oddziaływanie na dziedzictwo kulturowe, zwłaszcza na zabytki	X	X	X			X		X		X		X
Skumulowane oddziaływanie na zdrowie ludzi	X	X	X			X			X	X		

7.16. Oddziaływanie skumulowane

Efekt kumulowania się oddziaływań środowiskowych

Oddziaływania skumulowane kierunków rozwoju miasta Ustka obejmować będą przede wszystkim:

- zmiany w użytkowaniu gruntów i zmniejszenie udziału gruntów użytkowanych rolniczo;
- rozwój osadnictwa miejskiego, głównie po zachodniej stronie Słupi, o łącznej powierzchni ok. 156,69 ha, co stanowi ponad 15 % powierzchni miasta
- wzrost obciążenia rekreacyjnego, związany z dalszym rozwojem funkcji turystyczno-uzdrowiskowej miasta oraz w związku z planowanymi przestrzeniami rekreacji i wypoczynku codziennego mieszkańców
- oddziaływania sozologiczne nowego zainwestowania – wpływ na stan aerosanitarny powietrza atmosferycznego i klimat akustyczny, w tym oddziaływania pozytywne wynikające z modernizacji systemów zaopatrzenia w ciepło, rozbudowy układu komunikacyjnego i rozbudowy innych sieci infrastruktury technicznej;
- oddziaływania na krajobraz, w tym:
 - przekształcenia krajobrazu z rolnego w osiedlowy, podmiejski
 - wdrożenie zasad: ochrony krajobrazu przyrodniczego (formy ochrony przyrody ustanowione i planowane (zob. rozdz. 7.8.), kształtowania systemu osnowy ekologicznej (zob. rozdz. 7.7.) i ochrony krajobrazu kulturowego (zob. rozdz. 7.11. i 7.12.) spowoduje skumulowane, pozytywne oddziaływanie na przyrodę i krajobraz Ustki.

Ponadto, znaczące, skumulowane oddziaływanie na środowisko może spowodować realizacja zapisów w projekcie „Studium ...”, dotyczących głównie przedsięwzięć o charakterze infrastrukturalnym oraz o znaczeniu ponadlokalnym, które należą lub mogą należeć (w zależności od ich zakresu i parametrów) do kategorii mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko i mogą wymagać przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (zob. rozdz. 7.17).

Ograniczenia w użytkowaniu na obszarze miasta mogą dotyczyć m. in.:

- cmentarzy – wg Rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz. U. Nr 52 poz. 315) wokół cmentarzy, w strefie min. 150 m, obowiązuje zakaz lokalizacji zabudowań mieszkalnych, zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego oraz zakładów przechowujących artykuły żywności. Odległość ta może być zmniejszona do 50 m pod warunkiem, że teren w granicach od 50 do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone;
- linie elektroenergetyczne WN – - zasięg stref o ograniczeniach inwestycyjnych wzdłuż linii wysokiego napięcia, zgodnie z obowiązującymi przepisami, wymaga rozpoznania pomiarowego, a zasady ich wykonywania określają odpowiednie przepisy szczegółowe (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól

elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymywania tych pomiarów, Dz. U. Nr 192, poz. 1883) – w projekcie „Studium ...” wyznaczony został pas techniczny od istniejących linii 110 kV szerokości 40 m (po 20 m każdą stroną od linii);

- strefy ochronne i strefy kontrolowane gazociągów – zgodnie z przepisami Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 30 lipca 2001 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać sieci gazowe (Dz. U. Nr 97, poz. 1055 z późniejszymi zm.) posiadają strefę kontrolowanego przebiegu, w obrębie, której istnieje ograniczone zagospodarowanie terenu; w strefie ochronnej od gazociągów nie wolno urządzać składowisk materiałów, postoju ciężkiego sprzętu mechanicznego, lokalizować szklarni i tuneli foliowych; wszelkie zamierzenia inwestycyjne w zakresie budownictwa nadziemnego i podziemnego w strefie ochronnej od gazociągu należy każdorazowo uzgodnić z eksploatatorem gazociągu;
- strefy ochronne bezpośrednich ujęć wody - obowiązują zasady gospodarowania określone w decyzjach o ich ustanowieniu lub w pozwoleniach wodno-prawnych;

Ponadto w związku z pełnieniem funkcji Uzdrowskiej, w całym mieście obowiązują ograniczenia wynikające z pełnienia funkcji uzdrowskiej, oparte o przepisy Statutu Uzdrowska Ustka, a także związane z nowelizacją ustawy z dnia 15 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowskich, uzdrowskich i obszarach ochrony uzdrowskich oraz o gminach uzdrowskich (Dz.U. 2005 nr 167 poz. 1399, z późn. zm.) – zob. rozdz. 7.9.5.

7.17. Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko

Do kategorii znacząco oddziałujących na środowisko, w rozumieniu Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.) mogą należeć następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego, zapisane w projekcie „Studium ...” (zał. kartogr.):

- budowa nowych dróg i długości powyżej 1 km, w tym obwodnicy miasta Ustka,
- budowa obiektu mostowego w ciągu planowanej obwodnicy miasta (na rzece Słupi);
- budowa parkingów lub zespołu parkingów wraz z towarzyszącą i m infrastrukturą o powierzchni powyżej 0,2 ha na obszar objętych formami ochrony przyrody oraz powyżej 0,5 ha na pozostałych obszarach
- modernizacja i przebudowa dróg wojewódzkich i powiatowych;
- modernizacja linii kolejowej na planowanym odcinku linii szynobusu Słupsk-Ustka;
- budowa systemów kanalizacji sanitarnej i magistralnych linii wodociągowych;
- ewentualna eksploatacja złoża borowiny;
- przedsięwzięcia ochrony brzegów morskich oraz zabezpieczające przed wpływami morza (mola, falochrony, itp.);
- wylesienia w granicach administracyjnych miast mające na celu zmianę sposobu użytkowania terenu (zob. rozdz. 7.7 i 7.9.2.);
- rozbudowa i przebudowa portu w Ustce;

- realizacja zabudowy usługowa wraz z towarzyszącą infrastrukturą (projekt „Studium...” nie wyznacza się w granicach miasta obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o pow. sprzedaży powyżej 2 ha);
- realizacja obiektów na terenach wielofunkcyjnych (17.P,U,M i 32.P,U,UT) w zależności od ostatecznie przyjętych zakresów i parametrów zabudowy;
- realizacja obiektów turystyczno-rekreacyjnych;
- realizacja planowanego zbiornik retencyjny (wyrównawczy).

Ww. rodzaje przedsięwzięć mogą należeć do kategorii mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko i jednostkowo do kategorii zawsze znacząco oddziaływujących na środowisko.

Ww. rodzaje przedsięwzięć w zależności od parametrów, technologii i zajmowanej powierzchni mogą należeć do kategorii mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko i jednostkowo do kategorii zawsze znacząco oddziaływujących na środowisko.

Uwarunkowania prawne ocen oddziaływania na środowisko określa Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.).

Zgodnie z ww. ustawą przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wymaga realizacja następujących planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko:

- 1) planowanego przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko;
- 2) planowanego przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Od 15 listopada 2010 r. obowiązuje Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213, poz. 1397). Zgodnie z rozporządzeniem ww. rodzaje przedsięwzięć uwzględnione w projekcie „Studium ...”, mogą docelowo wymagać przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

8. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM NA ŚRODOWISKO

Analiza skutków środowiskowych związanych z realizacją celów i kierunków rozwoju przestrzennego sformułowanych w projekcie „Studium ...”, wskazuje, że względu na ich charakter nie wystąpią niekorzystne transgraniczne oddziaływania na środowisko.

9. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTU STUDIUM, W SZCZEGÓLNOŚCI ODDZIAŁYWAŃ NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TYCH OBSZARÓW

Do negatywnie oddziaływujących na środowisko przyrodnicze ustaleń projektu „Studium...” należy zaliczyć przede wszystkim (zob. zał. kartogr.):

- przeznaczenie części gruntów leśnych na cele nieleśne – dotyczy obszarów leśnych przeznaczonych na funkcję usługową (04.U), funkcję sportu i rekreacji (27.US), funkcję turystyki i wypoczynku (01-03.UT, 05-08.UT, 24-26.UT, 29.UT, 31.UT) – zob. rozdz. 7.7, 7.9.2.; funkcję mieszkaniową (18.M i 28.M);
- budowa Obwodnicy miasta i związane z nią przekształcenia środowiska, w tym zwłaszcza konieczność wycięcia części lasu – w zależności od przyjętego ostatecznie wariantu – zob. rozdz. 7.2, 7.7, 7.9.2.;
- rozbudowa portu morskiego w Ustce – w wariantcie scenariusza optymistycznego, w mniejszym zakresie w przypadku rozbudowy portu wg scenariusza realistycznego – zob. rozdz. 7.14.

Ograniczenie przekształceń środowiska i krajobrazu związanych z realizacją ustaleń projektu „Studium...” w zakresie kierunków rozwoju osadnictwa, infrastruktury technicznej i komunikacyjnej jest uwarunkowane wdrożeniem takich działań, jak:

- maksymalne ograniczenie rozmiarów placów budów w celu ograniczenia przekształceń wierzchniej warstwy litosfery;
- zabezpieczenie terenów poddanych niwelacjom, wykopom i innym przekształceniom, za pomocą nasadzeń zieleni niskiej i ewentualnych umocnień mechanicznych;
- zdjęcie aktywnej biologicznie warstwy gleby w miejscach wykopów budowlanych i wykorzystanie jej do kształtowania terenów zieleni przydrożnej i przyobiektowej;
- zabezpieczenie gruntu i wód w rejonie inwestycji przed zanieczyszczeniami związanymi z pracą sprzętu zmechanizowanego;
- maksymalna ochrona drzewostanu;
- ukształtowanie terenów zieleni pełniące funkcje izolacyjno-krajobrazowe (sąsiedztwo terenów komunikacyjnych);
- rekultywacja terenów zniszczonych w procesie budowlanym.

W zakresie oddziaływania na formy ochrony przyrody na obszarze miasta i w jego otoczeniu, w tym w szczególności na obszary Natura 2000, przewidziane w projekcie „Studium...” zainwestowanie:

- nie spowoje pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt chronionych w sieci obszarów Natura 2000;
- dezintegracji obszarów Natura 2000;
- osłabienia spójność sieci obszarów Natura 2000.

W związku z powyższym na etapie oceny oddziaływania ustaleń projektu „Studium ...” nie przewiduje się wystąpienia przekształceń wymagających kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania obszarów Natura 2000.

10. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE STUDIUM

Przewidziane w projekcie „Studium...” przedsięwzięcia inwestycyjne (m.in. infrastrukturalne, rozbudowa portu – zob. rozdz. 7.17), mogą wymagać przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko; w postępowaniach tych wymagane jest wskazanie rozwiązań alternatywnych – na etapie sporządzania niniejszej prognozy jako rozwiązanie wariantowe, proponuje się wykluczenie lokalizacji obiektów należących do kategorii zawsze znacząco oddziałujących na środowisko i preferencje dla nieuciążliwych środowiskowo inwestycji.

W zakresie rozwoju funkcji turystyczno-uzdrowiskowej i rekreacyjnej alternatywne rozwiązania mogą dotyczyć przede wszystkim:

- ograniczenia programu inwestycyjnego przedsięwzięć w dostosowaniu do uwarunkowań środowiskowych (wielkość zainwestowania kubaturowego i liczba osób jaka będzie wypoczywać w granicach zespołu rekreacyjnego powinna nawiązywać do chłonności rekreacyjnej obszaru);
- rezygnacji lub ograniczeń we wprowadzaniu nowych terenów o funkcji usługowo-turystycznych, w tym zabudowy w zasięgu terenów leśnych (tereny: 01-03.UT, 04.U, 05-08,UT, 24-26.UT., 29.UT, 31.UT);
- rezygnacji lub ograniczeń w we wprowadzaniu nowych terenów o funkcji mieszkaniowej, a znajdujących się na gruntach leśnych (18.M, 28.M);
- rezygnacji lub ograniczeń w rozbudowie i modernizacji terenu stadionu i jego sąsiedztwa, w tym wycięcia części lasu w (teren 27.US).

W zakresie rozbudowy portu w Ustce, w projekcie „Studium...” uwzględniono scenariusz optymistyczny jego rozwoju (scenariusze rozwoju portu wg „Strategii rozwoju portu w Ustce”). Ponadto przedstawiono scenariusz realistyczny i scenariusz pesymistyczny, które mogłyby stanowić alternatywne, mniej ingerujące w środowisko rozwiązanie rozbudowy i modernizacji portu.

Według projektu „Studium...” eksploatacja złoża borowiny wymaga sporządzenia studiów i analiz, według których możliwe byłoby podjęcie decyzji w sprawie ewentualnej eksploatacji złoża. Alternatywnym rozwiązaniem, przywołanym w projekcie „Studium...” mogłoby być zagospodarowanie terenu w granicach obszaru i terenu górniczego złoża borowiny jako terenu zieleni o charakterze ekologicznym, krajobrazowym, a nawet użytku ekologicznego.

Generalne ustalenia w zakresie wyposażenia w infrastrukturę ochrony środowiska nowych terenów rozwojowych miasta są poprawne i korzystne pod względem skuteczności utylizacji ścieków sanitarnych oraz odprowadzania wód opadowych. W związku z tym nie wymagają rozwiązań alternatywnych.

W zakresie rozwoju sieci drogowej Ustki najważniejszym elementem jest budowa obwodnicy miasta, wraz z przeprawą mostową. Wielokryterialna analiza wariantów jej przebiegu została poczyniona w „Studium komunikacyjnym...” (2008). Spośród analizowanych wariantów w projekcie „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Ustka” jako najkorzystniejszy (zgodnie ze „Studium komunikacyjnym...”, 2008) wybrany został wariant przedstawiony jako 2 na zał. kartograficznym. Ponadto jako wariant minimum realizacji obwodnicy, przyjęto

wariant usprawniający powiązania wschód-zachód (wskazany na zał. kartogr. jako 1), a także wskazano alternatywny wariant przebiegu obwodnicy (tj. wariant 3 na zał. kartogr.), z przeprawą mostową poza granicami miasta i przebiegający na znacznym obszarze przez tereny leśne.

Ponadto w celu usprawnienia jakości powiązań drogowych w Ustce planowane są nowe połączenia drogowe: ulica Bohaterów Westerplatte (połączenie DW 203 i DK 21), łącząca miasto z Uroczykiem zgodnie z projektem mpzp Uroczyisko, z nowym skrzyżowaniem ul. Boh. Westerplatte – Darłowska, a także ulica Sportowa. Planowane elementy układu komunikacyjnego miasta, poza obwodnicą wymagają szczegółowych analiz i opracowania rozwiązań wariantowych na etapie specjalistycznych studiów i raportów o oddziaływaniu na środowisko.

11. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU STUDIUM ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Na obszarze miasta Ustka wskazane są:

- wykonanie szczegółowej inwentaryzacji przyrodniczej w zakresie występujących gatunków roślin, zwierząt i grzybów, na terenach gdzie dopuszczona w projekcie „Studium...” funkcja wymaga przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne;
- monitoring systemów unieszkodliwiania ścieków, w tym okresowa (raz w roku) kontrola szczelności i systematycznego opróżniania zbiorników bezodpływowych (szamb) na ścieki sanitarne oraz ich likwidacja po zakończeniu budowy kanalizacji sanitarnej;
- monitoring akustyczny, zwłaszcza wzdłuż głównych dróg (co najmniej raz w roku);
- ciągła kontrola systemu gospodarki odpadami.

Ponadto należy:

- w sposób ciągły diagnozować zmiany w zakresie zagospodarowania przestrzeni na podstawie systematycznych inwentaryzacji (zadanie samorządu gminnego);
- wprowadzić monitoring obszarów i obiektów ochrony przyrody i obiektów planowanych do objęcia ochroną, między innymi dla oceny stanu ich siedlisk, szaty roślinnej i fauny oraz skuteczności prowadzonych zabiegów ochronnych (zadanie służb Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku);
- wprowadzić monitoring obiektów dziedzictwa kulturowego planowanych do objęcia ochroną i chronionych na podstawie ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (zadanie samorządu gminnego i służb Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Gdańsku).
- na terenach, w których dopuszczona funkcja wymaga przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne – wycięcia części lasu, koniecznym jest przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej w zakresie występujących tam gatunków roślin, zwierząt, grzybów.

12. WSKAZANIE NAPOTKANYCH W PROGNOZIE TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY

Przy sporządzaniu prognozy oddziaływania na środowisko projektu „Stadium...” nie napotkano trudności wynikających z niedostatków techniki i luk we współczesnej wiedzy.

13. STRESZCZENIE PROGNOZY W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

1. Wprowadzenie

Projekt „Studium...” (2011) stanowi zmianę – aktualizację dokumentu „Studium...” uchwalonego Uchwałą Nr VI/ 23/2001 Rady Miejskiej w Ustce z dnia 28 czerwca 2001r., na podstawie obowiązującej wówczas ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym z 1994 r., oraz jego zmian. Powstał w efekcie Uchwały Nr XXXVIII/317/2005 Rady Miasta w Ustce z dnia 1 grudnia 2005 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Ustka.

2. Założenia projektu „Studium...”

Podstawowymi celami projektu „Studium...” (2011) są:

- aktualizacja stanu prawnego (dostosowanie dokumentu „Studium ...” do obecnie obowiązujących przepisów prawa);
- dostosowanie „Studium...” do aktualnych, zmienionych potrzeb miasta, w tym uwzględnienia zmian w zagospodarowaniu jakie miały miejsce po czerwcu 2001 r. (uchwalonych i obowiązujących przepisów prawa lokalnego oraz dokumentów miejskich o charakterze strategicznym);
- ujednoczenie i scalenie dokumentu.

Główne nowe kierunki zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej miasta oraz przeznaczeniu terenów dotyczą nowych terenów inwestycyjnych w Ustce Rozwojowej – po zachodniej stronie Słupi, tj.:

- nowe tereny mieszkaniowe w południowo-zachodniej części miasta (tereny w większości posiadające plany miejscowe, w projekcie „Studium...” znalazły się ogólne zapisy dotyczące kształtowania nowej zabudowy);
- nowe tereny wielofunkcyjne, w tym mieszkaniowe, usługowe i magazynowo-składowe w rejonie ul. Darłowskiej w południowo-zachodniej części miasta oraz w porcie;
- nowe tereny usługowe publiczne i komercyjne;
- nowe tereny turystyczno-wypoczynkowe;
- nowe tereny zieleni miejskiej;
- rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej i drogowej (w tym obwodnicy).

Ponadto dla części terenów już zainwestowanych wymagane są specjalne przekształcenia i rehabilitacja istniejącej zabudowy i zagospodarowania, jej estetyzacja, a także wprowadzenie towarzyszącej zieleni izolacyjno-krajobrazowej

Nowe tereny rozwojowe wyznaczone w projekcie „Studium...” obejmują łącznie 156,69 ha i należą do nich tereny o następujących funkcjach:

- M – zabudowa mieszkaniowa
- MU – zabudowa mieszkaniowo-usługowa
- U – zabudowa usługowa
- US – zabudowa usługowa z zakresu sportu i rekreacji, tereny rekreacyjne
- P – techniczno-produkcyjna gospodarcza, składowa, magazynowa, funkcje

portowe związane z gospodarką morską

- UT – zabudowa usług turystycznych, uzdrowiskowych, wczasowych, wypoczynkowych

Ponadto orojekt „Studium ...” zawiera ustalenia w zakresie infrastruktury technicznej dotyczące:

- zaopatrzenia wodę z ujęcia miejskiego;
- odprowadzania ścieków sanitarnych – do komunalnej oczyszczalni ścieków;
- odprowadzania wód opadowych;
- zaopatrzenia w energię elektryczną, ciepło i gaz; gospodarki odpadami.

3. Środowisko przyrodnicze i problemy jego ochrony

Ustka znajduje się w województwie pomorskim, w północno-zachodniej części powiatu słupskiego. W ujęciu regionalnym, pod względem przyrodniczym miasto położone jest przy ujściu Słupi do Morza Bałtyckiego w największej części mezoregionu fizycznogeograficznego Wybrzeże Słowińskie

Do specyficznych, geograficznych cech Ustki należą:

- kontrastowe warunki przyrodnicze wydm nadmorskich, dna doliny i zagłębień hydrogeniczných oraz równiny morenowej;
- przynależność do kształtującego się pasma zurbanizowanego Słupsk-Ustka;
- strefowy rozkład terenów zainwestowanych o określonych funkcjach społeczno-gospodarczych: przy ujściu Słupi przemysł i port, dalej w kierunku wschodnim kolejno - dzielnice mieszkaniowe i dzielnica uzdrowiskowa;
- funkcja uzdrowiskowa (silny rozwój infrastruktury uzdrowiskowej z początkiem lat siedemdziesiątych) ukształtowana na bazie walorów przyrodniczych (leczniczorekreacyjne właściwości klimatu morskiego, występowanie wód leczniczych chlorkowo-sodowych i złóż borowiny);
- znaczny stopień antropizacji podsystemu środowiska przyrodniczego, w wyniku procesów urbanizacyjnych i obciążenia rekreacyjnego.

Główne problemy ochrony środowiska na obszarze miasta Ustka to m.in:

- zanieczyszczenia atmosfery powodowane m.in. przez emitory Ciepłowni Rejonowej, kotłowni przedsiębiorstw przemysłowych, kotłowni i urządzenia gospodarcze obiektów sanatoryjnych, wczasowych, hotelowych i gastronomicznych, a także kotłowni lokalne i wbudowane pracujące na potrzeby budownictwa mieszkalnego;
- oddziaływanie komunikacyjnych źródeł zanieczyszczeń atmosfery i hałasu - wewnętrzna i tranzytowa komunikacja samochodowa i towarowy transport kolejowy
- hałas rekreacyjny związany jest z sezonowym wykorzystywaniem miejsc wypoczynku;
- ochrona brzegu morskiego;
- ochrona terenów cennych przyrodniczo przed nadmierną presją turystyczną;
- zapewnienie właściwego funkcjonowania systemu osnowy ekologicznej miasta.

4. Ochrona przyrody i dziedzictwa kulturowego

W mieście Ustka spośród form ochrony przyrody występują:

- rezerwat przyrody „Buczyna nad Słupią”;
- obszary chronionego krajobrazu: OChK „Pas pobraża na zachód od Ustki” i OChK „Pas pobraża na wschód od Ustki”;
- obszar Natura 2000 ustanowiony obszar specjalnej ochrony ptaków „Przybrzeżne wody Bałtyku” PLB990002.

Brak jest w granicach administracyjnych Ustki ustanowionych pomników przyrody. Funkcjonują natomiast, objęte ochroną, parki miejskie oraz Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Ostoja Łabędzi.

W granicach Ustki planowane jest utworzenie nowych, terytorialnych form ochrony przyrody: Obszaru Chronionego Krajobrazu „Doliny Słupi” oraz proponowanego przez organizacje pozarządowe specjalnego obszaru ochrony siedlisk „Dolina Słupi” (Shadow List 2010).

W regionalnym otoczeniu Ustki występują następujące, przestrzenne formy ochrony przyrody (zob. rys. 2):

- Słowiński Park Narodowy i jego otulina (minimalna odległość odpowiednio ok. 12 km i ok. 9,7 km w kierunku północno-wschodnim);
- Park Krajobrazowy Dolina Słupi i jego otulina (minimalna odległość odpowiednio ok. 17,5 km i ok. 15 km w kierunku południowym);
- rezerваты przyrody:
 - „Jezioro Modła” (minimalna odległość ok. 3 km w kierunku południowo-zachodnim);
 - „Zaleskie Bagna” (minimalna odległość ok. 5 km w kierunku południowo-zachodnim);
- obszary Natura 2000, w tym:
 - ustanowione obszary specjalnej ochrony ptaków:
 - „Ostoja Słowińska” PLB220003 (minimalna odległość ok. 12 km w kierunku północno-wschodnim);
 - „Dolina Słupi” PLB220002 (minimalna odległość ok. 17,5 km na południowy-wschód);
 - obszary mające znaczenie dla Wspólnoty:
 - „Przymorskie Błota” PLH220024 (minimalna odległość ok. 2,8 km w kierunku zachodnim);
 - „Ostoja Słowińska” PLH220023 (minimalna odległość ok. 12 km w kierunku północno-wschodnim);
 - „Klify Poddębskie” PLH220100 (minimalna odległość ok. 2,1 km w kierunku północno-wschodnim);
 - „Dolina Wieprzy i Studnicy” PLH220048 (minimalna odległość ok. 13,5 km w kierunku południowo-zachodnim);
 - „Dolina Łupawy” PLH220036 (minimalna odległość ok. 16,8 km w kierunku wschodnim);
 - proponowane przez organizacje pozarządowe specjalne obszary ochrony

siedlisk „Jezioro Wicko i Modelskie Wydmy” (minimalna odległość ok. 4,3 km w kierunku zachodnim).

Do głównych zasobów dziedzictwa kulturowego Ustki należą:

- zespół urbanistyczno-architektoniczny prawobrzeżny port rybacko-handlowy z obszarem najstarszej osady rybackiej;
- dzielnica mieszkalno-kuracyjna 1 fazy rozwoju kurortu;
- dzielnica willowo-pensjonatowa 2 fazy rozwoju kurortu;
- tereny zieleni przyplażowej, komponowane-promenada;
- lewobrzeżny port rybacko-przemysłowy (ze względu na tradycje miejsca i istniejące obiekty);
- układ urbanistyczny z lat 20-tych XX wieku wraz z enklawami zrealizowanych dwóch zespołów mieszkaniowych.

5. Prognozowane oddziaływania realizacji projektu „Studium...” na środowisko

Przypowierzchniowa warstwa litosfery

Na etapie inwestycyjnym, oddziaływanie związane będzie z realizacją nowego zainwestowania osadniczego, elementów infrastruktury technicznej i projektowanego układu drogowego. Na etapie funkcjonowania wzmożone oddziaływanie na powierzchnię ziemi może potencjalnie wystąpić w przypadku nadmiernego, bezpośredniego użytkowania, w tym rekreacyjnego terenów zieleni urządzonej prowadzącego do zniszczeń roślinności i powstania wydepczysek (klepisk). Przekształcenia powierzchni ziemi (wydepczyska) mogą być również związane z penetracją pieszą w obrębie terenów leśnych, zwłaszcza borów nadmorskich, które zaliczane są do zespołów roślinności mało odpornych na użytkowanie rekreacyjne. Projekt „Studium...” zakłada przygotowanie ogólnodostępnych terenów do penetracji pieszej m.in. poprzez: realizację ciągu spacerowego z towarzyszącym zagospodarowaniem tzw. promenady zachodniej, zagospodarowanie rekreacyjne części lasu z wyznaczeniem ciągów pieszo-rowerowych, realizację urządzonych ciągów pieszych, łączących tereny rozwojowe miasta z obszarem rekreacyjnym zachodnim oraz wyznaczonymi, urządzonymi zejściami na plażę – zob. zał. kartogr, realizację ciągów wzdłuż pasów spacerowych ekologicznych w Ustce Rozwojowej, wzdłuż Słupi (bulwar spacerowo-rowerowy), powiązanych ze ścieżkami rowerowymi. Ponadto w projekcie „Studium...” wskazano na konieczność uporządkowania miejsc parkingowych istniejących i wydzielenie nowych (łącznie 21 nowych parkingów).

Znaczne przekształcenia powierzchni ziemi wystąpią w przypadku budowy zbiornika retencyjnego, jak również rozwoju portu i związaną z nim ewentualną budową nowej mariny jachtowej – nowego basenu. Skala i zakres tych przekształceń uzależnione będą od ostatecznie przyjętego scenariusza rozwoju portu. Ponadto szczególne przekształcenia powierzchni ziemi w mieście Ustka związane mogą być z ewentualną powierzchniową eksploatacją surowców mineralnych.

Hydrosfera

Istniejące ujęcia wody pokryją w całości potrzeby perspektywiczne miasta w zaopatrzenie w wodę. Dodatkowo ze względu na potrzebę retencjonowania wody, w celu magazynowania nadwyżki wody w godzinach zmniejszonego poboru i jej późniejszego wykorzystania w godzinach szczytu projektuje się budowę zbiornika

retencyjnego.

Zapisy projektu „Studium...” w zakresie zaopatrzenia w wodę i gospodarki wodno-ściekowej są korzystne pod względem racjonalizacji zużycia wody i wzrostu skuteczności oczyszczania ścieków sanitarnych. Kierunki rozwoju w zakresie odprowadzania wód opadowych wymagają uszczegółowienia w przewidywanej, aktualizacji koncepcji programowej kanalizacji deszczowej miasta. Przy założeniu właściwego funkcjonowania wszystkich elementów planowanego, docelowo systemu unieszkodliwiania ścieków sanitarnych oraz wód opadowych zminimalizowana zostanie możliwość powstania zagrożeń dla wód powierzchniowych, podziemnych i gruntu.

Atmosfera

Projekt „Studium ...” zawiera korzystne środowiskowo zapisy dotyczące zastąpienia wysokoemisyjnych źródeł ciepła źródłami niskoemisyjnymi (likwidacja pieców węglowych) i promocji odnawialnych źródeł ciepła. Poza wprowadzaniem ogrzewania na bazie gazu (po rozbudowie sieci gazowej) i innych niskoemisyjnych źródeł ciepła, w projekcie „Studium ...” przewiduje się zwiększenie udziału odnawialnych źródeł w produkcji energii, w tym wykorzystania opału wytwarzanego z drewna, biomasy, pomp ciepła, energii słonecznej i innych. Korzystne środowiskowo są również zapisy projektu ‘Studium...’ dotyczące zakazu lokalizowania na terenach rozwojowych obiektów powodujących emisję zanieczyszczeń do atmosfery, a także zapisy dotyczące ograniczeń obecnych uciążliwości obiektów istniejących.

Rozbudowa i modernizacja sieci komunikacji drogowej w mieście Ustka, mimo jednoczesnego wzrostu liczby pojazdów, może spowodować poprawę warunków aerosanitarnych. Szanse na ograniczenie emisji zanieczyszczeń motoryzacyjnych do atmosfery dają odpowiednie kształtowanie parametrów technicznych nowych dróg, w tym planowanej obwodnicy (odpowiednia geometria, typ nawierzchni, wzrost płynności ruchu pojazdów) i postęp technologiczny w produkcji samochodów, skutkujący spadkiem emisji jednostkowej.

Budowa Obwodnicy Ustki spowoduje poważną zmianę funkcjonalną w podstawowym układzie drogowym miasta. Znacznemu zmniejszeniu ulegnie wielkość ruchu tranzytowego przejeżdżającego obecnie przez miasto co będzie dawało możliwość obniżenia klasy technicznej części ulic i zwiększenie akcesji do terenów przyległych.

Modernizacja w zakresie komunikacji kolejowej, integracja transportu kolejowego z systemem transportu komunikacji autobusowej regionalnej jak i miejskiej oraz rozbudowa sieci ścieżek rowerowych docelowo mogą przyczynić się do zmniejszenia natężenia ruchu drogowego w mieście i w efekcie zmniejszenia emisji zanieczyszczeń pochodzenia komunikacyjnego.

Biosfera

W procesie zagospodarowania przestrzennego obszaru projektu „Studium...” obowiązywać ma ochrona elementów osnowy ekologicznej. Ochrona i kształtowanie systemu osnowy ekologicznej, równoległe z ustawową ochroną przyrody w obrębie form ochrony przyrody, sprzyjąc będą funkcjonowaniu przyrody ożywionej, w tym ochronie roślinności i zwierząt i mogą spowodować wzrost bioróżnorodności.

Niekorzystne oddziaływanie na roślinność (likwidacja roślinności, w tym wycinka drzew) związane może być z realizacją ustaleń dotyczących projektowanych przedsięwzięć inwestycyjnych.

Szczególnie niekorzystne oddziaływania mogą wystąpić w zasięgu terenów, których dopuszczona funkcja wymaga przeznaczenia gruntów leśnych ma nieleśne. Dotyczy to ogółem ok. 11,64 ha lasów:

- tereny 24.UT i 25.UT, 26.UT, 29.UT, 31.UT przeznacza się docelowo na funkcje zabudowy usługowo-turystycznej i wypoczynkowej;
- teren 27.US przeznacza się dla funkcji sportowo-rekreacyjnej umożliwiających rozbudowę i modernizację terenu stadionu oraz zagospodarowanie terenów sąsiednich;
- tereny 18.M i 28.M przeznacza się docelowo na funkcję mieszkaniową;
- projektowane jako nieleśne wg mpzp Uroczysko (plan w opracowaniu) tereny 01.UT, 02.UT, 03.UT, 05.UT, 06.UT, 07.UT, 08.UT - usługi turystyki i wypoczynku, oraz teren 04.U – usługi.

Warunkiem zmiany przeznaczenia jest uzyskanie w procedurze planistycznej (dot. planów miejscowych) wymaganych przepisami zgód na zmianę przeznaczenia na cele nieleśne.

Ponadto niekorzystne przekształcenia szary roślinnej w związku z budową Obwodnicy mogą dotyczyć: likwidacji agrocenoz, wycinki części drzew przydrożnych oraz fragmentu lasu (częściowo w granicach projektowanego OChK Doliny Słupi), a także likwidacji zadrzewień, zarośli oraz łąk i szuwarów wzdłuż rzeki Słupii (planowana przeprawa mostowa), rowów i kanałów melioracyjnych. Przekształcenia szaty roślinnej związek będą również z realizacją parkingu strategicznego – likwidacja części roślinności łąkowej.

Formy ochrony przyrody

Projekt „Studium ...” uwzględnia przepisy obowiązujące, zgodnie z ustawą o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 62 poz. 627 z późn. zm.), na obszarze rezerwatu „Buczyna nad Słupią”.

Ustalenia projektu zmiany „Studium...” są zgodne z zapisami Uchwały Nr 1161/XLVII/10 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 kwietnia 2010 r. (Dz. Urz. Woj. Pom. Nr 80, poz. 1455) w sprawie obszarów chronionego krajobrazu w województwie pomorskim i przewidują jego ochronę na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Ustalenia projektu zmiany „Studium...” w zakresie oddziaływania na obszar Natura 2000 „Przybrzeżne wody Bałtyku” PLB990002 oceniono następująco:

- nie spowodują bezpośredniego oddziaływania na gatunki ptaków i ich siedliska, dla ochrony których utworzono specjalny obszar ochrony ptaków „Przybrzeżne wody Bałtyku” PLB990002, z wyjątkiem ewentualnego płoszenia ptaków w strefie przyplażowej, zwłaszcza w sezonie letnim;
- ustalenia dopuszczające rozwój przestrzenny miasta nie spowodują dezintegracji obszaru Natura 2000 „Przybrzeżne wody Bałtyku” PLB990002 oraz nie wpłyną na spójność sieci obszarów Natura 2000.
- realizacja ustaleń projektu „Studium ...” nie wpłynie na spójność sieci obszarów Natura 2000, czyli nie osłabi powiązań ekologicznych pomiędzy obszarami Natura 2000, np. przez powstanie barier ekologicznych i osłabienie lub przerwanie ciągłości korytarzy ekologicznych.

Projekt „Studium ...” uwzględnia propozycje dotyczące utworzenia nowych form przyrody – OChK Doliny Słupi oraz proponowany przez organizacje pozarządowe specjalny obszar ochrony siedlisk „Dolina Słupi” (Shadow List 2010).

Zasoby naturalne

Realizacja kierunków rozwoju zapisanych w projekcie ‘Studium...’, w tym wyznaczenie nowych terenów inwestycyjnych spowoduje zmniejszenie powierzchni terenów użytkowanych rolniczo.

Do niekorzystnych środowiskowo ustaleń projektu „Studium ...” (jak już wspomniano.) należy dopuszczenie na terenach leśnych nowego zainwestowania. Dotyczy to ogółem ok. 11,64 ha lasów. Wycięcia fragmentu lasu wymagać będzie także realizacja planowanej Obwodnicy miasta w wariantcie 2 (wg zał. kartogr.) – częściowo na obszarze planowanego OChK Doliny Słupi. Ponadto w zależności od ostatecznie przyjętego scenariusza rozwoju i rozbudowy portu przeznaczenia na cele nie leśne mogą wymagać teren leśne na zachód od portu – planowana w wariantcie optymistycznym rozwoju portu budowa nowej mariny i nowego basenu.

Obecnie rozważana jest możliwość eksploatacji złóż torfu leczniczego (borowiny), Projekt „Studium...” wskazuje na potrzebę wykonania opracowań studialnych, które określą zasadność eksploatacji. W sytuacji ewentualnej eksploatacji złoża rozstrzygnięć wymagać będzie kwestia ewentualnych filarów ochronnych oraz; wskazana będzie ocena wpływu ewentualnej eksploatacji na pobliskie ujęcia wody dla miasta. Zgodnie z ustaleniami projektu „Studium ...” po zakończeniu ewentualnej eksploatacji tereny te powinny podlegać rekultywacji zgodnie z odpowiednimi zatwierdzonymi projektami.

Projekt zmiany „Studium...” zakłada wykorzystanie zasobów rekreacyjnych i balneologicznych – rozwój turystyki i rekreacji na terenie miasta, wskazane nowe tereny dla realizacji funkcji turystyczno-wczasowych oraz uzdrowiskowych. Wdrożenie kierunków rozwoju, przyjętych w projekcie „Studium...”, dotyczących kształtowania przestrzeni rekreacyjnej powinno zapewnić trwałość walorów rekreacyjnych i przyczynić się do ich rewaloryzacji, a także wzmocnić funkcję miasta jako kurortu nadmorskiego. Zachowanie i rozwój funkcji turystyczno-wypoczynkowej jest ponadto związany z ochroną i kształtowaniem terenów zielonych miasta, w tym form ochrony przyrody.

Krajobraz

Realizacja ustaleń projektu „Studium ...” w obrębie terenów rozwojowych spowoduje:

- dalszą antropizację krajobrazu i jego zmianę z rolniczego na podmiejski, o cechach głównie krajobrazu osiedlowego; planowane tereny zieleni, ogólnodostępnej przyczynią się do estetyzacji terenu i ograniczą niekorzystne zmiany fizjonomii krajobrazu;
- oddziaływanie zainwestowania i przedsięwzięć usługowych, terenów portu, terenów gospodarczych i magazynowo-składowych, na krajobraz zależne będzie od jego formy architektonicznej a ocena estetyczna będzie możliwa na etapie sporządzenia projektu budowlanego;
- przekształcenia krajobrazu na przebiegu nowych dróg, a zwłaszcza na odcinkach przebiegu przez tereny leśne, semileśne i w miejscu przejścia przez dolinę Słupi – przekształcenia krajobrazu z seminaturalnego na antropogeniczny.

- korzystny wpływ na krajobraz będzie miało wdrożenie zasad ochrony krajobrazu przyrodniczego i elementów osnowy ekologicznej oraz zasad ochrony środowiska kulturowego (zob. poniżej.).

Zabytki

Bezpośrednio z ochroną dziedzictwa kulturowego związana jest ochrona i utrzymanie różnorodności krajobrazu miejskiego Ustki. Wdrożenie zapisów projektu „Studium ...” spowoduje poprawę stanu materialnego dziedzictwa kulturowego na obszarze Ustki.

Dobra materialne

Realizacja projektu „Studium...” spowoduje wzrost zasobności miasta w dobra materialne, który, wg założeń „Studium...”, ma być zharmonizowany z ochroną walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych.

Ludzie

Projekt „Studium ...” zawiera szereg ustaleń, których realizacja przyczyni się do poprawy ekologicznych warunków życia mieszkańców gminy. Dotyczy to w szczególności wyposażenia w infrastrukturę techniczną, w tym ochrony środowiska oraz zagospodarowania rekreacyjno-turystycznego.

Skumulowane oddziaływanie na środowisko związane będzie głównie z:

- zmiany w użytkowaniu gruntów i zmniejszenie udziału gruntów użytkowanych rolniczo;
- rozwój osadnictwa miejskiego, głównie po zachodniej stronie Słupi
- wzrost obciążenia rekreacyjnego, związany z dalszym rozwojem funkcji turystyczno-uzdrowiskowej miasta oraz w związku z planowanymi przestrzeniami rekreacji i wypoczynku codziennego mieszkańców
- oddziaływania sozologiczne nowego zainwestowania
- oddziaływania na krajobraz, w tym:
 - przekształcenia krajobrazu z rolnego w osiedlowy, podmiejski
 - wdrożenie zasad: ochrony krajobrazu przyrodniczego, kształtowania systemu osnowy ekologicznej i ochrony krajobrazu kulturowego spowoduje skumulowane, pozytywne oddziaływanie na przyrodę i krajobraz Ustki.

Do negatywnie oddziałujących na środowisko przyrodnicze ustaleń projektu „Studium...” należy zaliczyć przede wszystkim (zob. zał. kartogr.):

- przeznaczenie części gruntów leśnych na cele nieleśne²⁰ – dotyczy obszarów leśnych przeznaczonych na funkcję usługową (04.U), funkcję sportu i rekreacji (27.US), funkcję turystyki i wypoczynku (01-03.UT, 05-08.UT, 24-26.UT, 29.UT 31.UT), funkcję mieszkaniową (18.M, 28.M) – zob. rozdz. 7.7., 7.9.2.;
- budowa Obwodnicy miasta i związane z nią przekształcenia środowiska, w tym zwłaszcza konieczność wycięcia części lasu – w zależności od przyjętego ostatecznie wariantu – zob. rozdz. 7.2, 7.7, 7.9.2.;

²⁰ Warunkiem zmiany przeznaczenia jest uzyskanie w procedurze planistycznej (dot. planów miejscowych) wymaganych przepisami zgód na zmianę przeznaczenia na cele nieleśne.

- rozbudowa portu morskiego w Ustce – w wariantcie scenariusza optymistycznego, w mniejszym zakresie w przypadku rozbudowy portu wg scenariusza realistycznego – zob. rozdz. 7.14.

Ponadto, znaczące, skumulowane oddziaływanie na środowisko może spowodować realizacja zapisów w projekcie „Studium ...”, dotyczących głównie przedsięwzięć które należą lub mogą należeć (w zależności od ich zakresu i parametrów) do kategorii mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko i mogą wymagać przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Oddziaływanie trans graniczne

Analiza skutków środowiskowych związanych z realizacją celów i kierunków zagospodarowania przestrzennego sformułowanych w projekcie „Studium ...” wskazuje, że nie wystąpią oddziaływania transgraniczne na środowisko.

6. Rozwiązania alternatywne

W zakresie rozwoju funkcji turystyczno-uzdrowiskowej i rekreacyjnej alternatywne rozwiązania mogą dotyczyć przede wszystkim:

- ograniczenia programu inwestycyjnego przedsięwzięć w dostosowaniu do uwarunkowań środowiskowych (wielkość zainwestowania kubaturowego i liczba osób jaka będzie wypoczywać w granicach zespołu rekreacyjnego powinna nawiązywać do chłonności rekreacyjnej obszaru);
- rezygnacji lub ograniczeń we wprowadzaniu nowych terenów o funkcji usługowo-turystycznych, w tym zabudowy w zasięgu terenów leśnych (tereny: 01-03.UT, 04.U, 05-08.UT, 24-26.UT., 29.UT, 31.UT);
- rezygnacji lub ograniczeń w rozbudowie i modernizacji terenu stadionu i jego sąsiedztwa, w tym wycięcia części lasu w (teren 27.US).
- rezygnacji ograniczeń we wprowadzaniu nowych terenów o funkcji mieszkaniowej, a obejmującej grunty leśne (18.M, 28.M).

W zakresie rozbudowy portu w Ustce, w projekcie „Studium..” uwzględniono scenariusz optymistyczny jego rozwoju (scenariusze rozwoju portu wg „Strategii rozwoju portu w Ustce”). Ponadto przedstawiono scenariusz realistyczny i scenariusz pesymistyczny, które mogłyby stanowić alternatywne, mniej ingerujące w środowisko rozwiązanie rozbudowy i modernizacji portu.

Według projektu „Studium...” eksploatacja złoża borowiny wymaga sporządzenia studiów i analiz, według których możliwe byłoby podjęcie decyzji w sprawie ewentualnej eksploatacji złoża. Alternatywnym rozwiązaniem, przywołanym w projekcie „Studium...” mogłoby być zagospodarowanie terenu w granicach obszaru i terenu górniczego złoża borowiny jako terenu zieleni o charakterze ekologicznym, krajobrazowym, a nawet użytku ekologicznego.

Generalne ustalenia w zakresie wyposażenia w infrastrukturę ochrony środowiska nowych terenów rozwojowych miasta są poprawne i korzystne pod względem skuteczności utylizacji ścieków sanitarnych oraz odprowadzania wód opadowych. W związku z tym nie wymagają rozwiązań alternatywnych.

W zakresie rozwoju sieci drogowej Ustki najważniejszym elementem jest budowa obwodnicy miasta, wraz z przeprawą mostową. Wielokryterialna analiza wariantów jej przebiegu została poczyniona w „Studium komunikacyjnym...” (2008).

7. Metody analizy skutków realizacji projektu „Studium...”

Zaproponowano następujące metody analizy skutków realizacji projektu „Studium...”

- wykonanie szczegółowej inwentaryzacji przyrodniczej w zakresie występujących gatunków roślin, zwierząt i grzybów, na terenach gdzie dopuszczona w projekcie „Studium...” funkcja wymaga przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne;
- monitoring systemów unieszkodliwiania ścieków sanitarnych i deszczowych, w tym okresowa (raz w roku) kontrola stopnia oczyszczania wód deszczowych odprowadzanych do odbiorników;
- ciągłą kontrolę systemu gospodarki odpadami;
- przeprowadzenie badań natężenia hałasu przy trasach komunikacyjnych;
- diagnozowanie w sposób ciągły zmian w zakresie zagospodarowania przestrzeni na podstawie systematycznych inwentaryzacji;
- wprowadzenie monitoringu obiektów ochrony przyrody i obiektów planowanych do objęcia ochroną;
- wprowadzenie monitoringu obiektów ochrony dziedzictwa kulturowego i obiektów planowanych do objęcia ochroną.
- na terenach, w których dopuszczona funkcja wymaga przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne – wycięcia części lasu, koniecznym jest przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej w zakresie występujących tam gatunków roślin, zwierząt, grzybów.

14. WYKAZ ŹRÓDEŁ INFORMACJI UWZGLĘDNIONYCH W PROGNOZIE

- Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce, PIG Warszawa 2004 i 2009.
- Cichocki Z., 2004, Metodyka prognoz oddziaływania na środowisko do projektów strategii i planów zagospodarowania przestrzennego, IOŚ, Warszawa
- Klimaszewski M., 1978, Geomorfologia ogólna, PWN, Warszawa
- Kondracki J. 1998, Geografia fizyczna Polski, PWN, Warszawa.
- Kostarczyk A., Przewoźniak M. (red), 2002, Diagnoza stanu i koncepcja ochrony Środowiska przyrodniczo-kulturowego w województwie pomorskim, Materiały do Monografii Przyrodniczej Regionu Gdańskiego, Tom 8
- Kwiecień K., Taranowska S., Warunki klimatyczne [w] Studium geograficzno-przyrodnicze i ekonomiczne województwa gdańskiego, 1974, Gdańsk.
- Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Miejskiej Ustka, 2005
- Ocena roczna jakości powietrza w woj. pomorskim za 2009 rok, PWIOŚ Gdańsk 2010.
- Ocena skutków środowiskowych planów zagospodarowania przestrzennego, 1995, Gospodarka przestrzenna - praktyczny podręcznik, IGPIK - Oddział w Krakowie
- Ocena wpływu eksploatacji torfu leczniczego (borowina) ze złoża „Ustka I” na środowisko przyrodnicze, z propozycjami rekultywacji, wg. stanu na maj 1994, Biuro Geologa Województwa Pomorskiego
- Ochrona przyrody i krajobrazu w planowaniu przestrzennym gmin - wskazania, 1994, praca zbior. pod red. E. Gackiej-Grzesikiewicz i M. Wilanda, IOŚ, Warszawa
- Operat uzdrowski Uzdrowiska Ustka, Urząd Miasta Ustka, 2008
- Opracowanie ekofizjograficzne do planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego, praca zbior. pod. red. J. Czochańskiego, Pomorskie Studia Regionalne, Gdańsk.
- Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe miasta Ustka dla potrzeb Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, 2006, BPiWP „Proeko”, Gdańsk
- Plan Gospodarki Odpadami dla Miasta Ustka, 2004
- Plan gospodarki odpadami dla województwa pomorskiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy 2011-2014, 2007.
- Plan Rozwoju Lokalnego 2004-2014 Gminy Miejskiej Ustka, 2004
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego – zmiana przyjęta Uchwałą Nr 1004/XXXIX/09 z dnia 26 października 2009 r.
- Polityka ekologiczna państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016, Minister Środowiska, 2008, Warszawa.
- Problematyka przyrodnicza w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, 1997, praca zbior. pod red. M. Teisseyre-Sierpińskiej, IGPIK, Warszawa.
- Problemy Ocen Środowiskowych, 1998-2010, nr 1 – 48.
- Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu ochrony środowiska województwa pomorskiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy 2011-2014”, którego część stanowi projekt Planu gospodarki odpadami, 2007, Gdańsk.
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego”, 2008, WBPP w Słupsku.
- Program Ochrony Środowiska dla miasta Ustka, 2004

- Program ochrony środowiska województwa pomorskiego 2007–2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011 – 2014, (Uchwała nr 191/XII/07 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 24 września 2007 r.), Gdańsk.
- Przewoźniak M. 2004, Walory przyrodnicze, w: Uwarunkowania i kierunki rozwoju turystyki w województwie pomorskim, praca zbior. pod red. M. Wanagos, Urząd Marszałkowski Woj. Pomorskiego, 67-102.
- Przewoźniak M. 2005, Ochrona przyrody w planowaniu przestrzennym. Teoria – praworealia, Przegląd Przyrodniczy, t.XVI, z 1-2.
- Przewoźniak M., 1995, Studia przyrodniczo-krajobrazowe w ocenach oddziaływania na środowisko, w: Studia krajobrazowe jako podstawa racjonalnej gospodarki przestrzennej, mat. sem., Uniwersytet Wrocławski, Wrocław
- Przewoźniak M., 1997, Teoria i praktyka w prognozowaniu zmian środowiska przyrodniczego dla potrzeb planowania przestrzennego, w: Materiały szkoleniowe do konferencji nt. "Prognoza skutków wpływu ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze, jako istotne narzędzie przeciwdziałania powstawaniu zagrożeń ekologicznych", TUP, Katowice.
- Przewoźniak, 1987, Podstawy geografii fizycznej kompleksowej, Wyd. UG, Gdańsk.
- Raport o stanie środowiska w województwie pomorskim w roku 2001, 2002, WIOŚ w Gdańsku.
- Raport o stanie środowiska w województwie pomorskim w roku 2009, 2010, WIOŚ w Gdańsku.
- Rejestracja i inwentaryzacja naturalnych zagrożeń geologicznych na terenie całego kraju (ze szczególnym uwzględnieniem osuwisk oraz innych zjawisk geodynamicznych)". Projekt badawczy nr: 415/2002/Wn-12/FG-go-tx/D. AGH Kraków
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 lipca 2001 r. w sprawie warunków, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe (Dz. U. Nr 97 z 11 września 2001, poz. 1055).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną (Dz. U. 2004 r. Nr 168, poz. 1764).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną (Dz. U. 2004 r. Nr 220, poz. 2237).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. 2011, Nr 25, poz. 133).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 120 poz. 826).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymywania tych poziomów (Dz. U. Nr 192, poz. 1883).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną. Dz. U. Nr 168, poz. 1764.
- Rozporządzenie Ministra Transportu i Budownictwa z dnia 14 stycznia 2006 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie sposobu zgłaszania oraz oznakowania przeszkód lotniczych (Dz. U. Nr 9, poz. 53).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213, poz. 1397).
- Strategia Rozwoju Miasta Ustka do 2020r., 2009, Urząd Miasta Ustka, 2009
- Strategią rozwoju portu morskiego w Ustce do 2021, 2009
- Studium komunikacyjne miasta Ustka, 2008, Biuro Konsultacyjno-Projektowe inżynierii

Drogowej „Trafik”, Gdańsk

- Studium określające granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią dla obszarów nieobwałowanych rzeki Słupi i jej głównych dopływów, 2004, RZGW, Gdańsk
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ustka w zakresie problematyki ochrony środowiska, 2002, BPIWP Proeko
- Uchwała nr XXXV/282/2009 z dnia 28 maja 2009 r. Rady Miasta Ustka w sprawie statutu Uzdrawiska Ustka (Dz. U. Nr 102, poz. 2020, z późn. zm.).
- Ustawa z 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 32, poz. 159).
- Ustawa z dnia 15 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowych, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowych oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz.U. 2005 nr 167 poz. 1399)
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. z 2009, Nr 151, poz. 1220 ze zm.).
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. „Prawo wodne” (Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 ze zm.).
- Ustawa z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej z (Dz. U. z 1991 r. Nr 32 poz. 131)
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. „Prawo ochrony środowiska” (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zm.).
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007 r. nr 39, poz. 251 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 ze zm.).
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.).
- Wilk T., Jujka M., Krogulec J., Chylarecki P., 2010, Ostoje ptaków o znaczeniu międzynarodowym w Polsce”, wyd. Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków, Warszawa.
- Woś A., 1999, Klimat Polski, Wyd. Nauk. PWN, Warszawa.
- www.natura2000.gdos.gov.pl
- Zarządzenie nr 2 Dyrektora Urzędu Morskiego w Słupsku z dn. 04 maja 2006r. w sprawie określenia granic pasa technicznego Urzędu Morskiego w Słupsku na terenie Województw Pomorskiego i z Zachodniopomorskiego (Dz. Urz. Woj. Pom. Nr 57/06 poz. 1186)
- Zarządzenie nr 3 Dyrektora Urzędu Morskiego w Słupsku z dn. 04 maja 2006r w sprawie określenia granic pasa ochronnego Urzędu Morskiego w Słupsku, na terenie województw Pomorskiego i Zachodniopomorskiego (Dz. Urz. Woj. Pom. Nr 57/06 poz. 1187)
- Zmiana ustawy o lecznictwie uzdrowiskowych, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowych oraz o gminach uzdrowiskowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2011 nr 73 poz. 390)

Spis rysunków:

Rys. 1 Położenie miasta Ustka na tle podziału administracyjnego (1:100.000).

Rys. 2 Położenie miasta Ustka na tle form ochrony przyrody w regionalnym otoczeniu (1:120.000).